

AMSTELAEDAMI apud HENRICUM BOUSSIERE.

PETRI BURMANNI
POËMATUM
LIBRI QUATUOR.

Nunc primum in lucem editi.

CURANTE

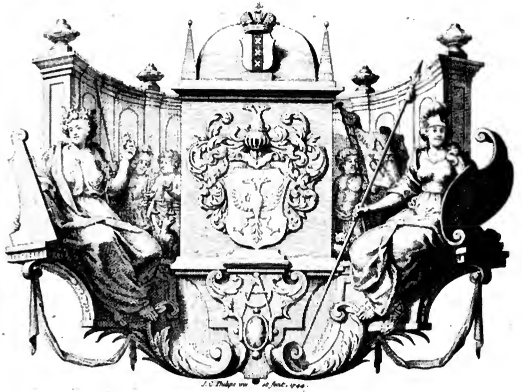
PETRO BURMANNO

JUNIORE.

AMSTELAEDAMI,

Apud MEINARDUM UYTWERF,

CIↃIↃCCXLVI.

INCLYTO ET AMPLISSIMO VIRO,

GERARDO ARNOLDO

HASSELAER,

J. V. D. CIVITATIS AMSTELAEDAMENSIS JUDICI INTEGERRIMO, AC SENATORI, SOCIETATIS JNDICAE MODERATORI VIGILANTISSIMO ETC. ETC.

D. D. D.

PETRUS BURMANNUS JUN.

SI vacet, Amstelii laus rara, GERARDE, Senatus,
Et patriae columen grande decusque tuae,
Nec pigeat, positis parvo tibi tempore curis,
Inspicere haec cultûs pignora certa mei;

 Pigno-

Pignora ſinceram domini teſtantia mentem
Quae tibi fert Muſae dextera nota meae;
Excipe non tetrica triſtique exilia fronte
Munera, ſed genio conveniente tuo.
Nec timet admitti vultu, pro more, ſereno,
Laetaque ad inluſtres ire Thalia lares.
Nam, licet haud dubitet per ſe tibi grata venire,
Liminibus ſiſtit ſe, Duce freta, tuis:
Quo faciles aditus ſibi conciliante, patebunt
Atria Pieriis ſemper aperta viris.
Quae comitata ſubit Phoebeae munere chartae,
Et Patruae ſecum fert monumenta lyrae.
Auribus iſta tuis neque faſtidita ſonabunt
Barbita, moroſa nec removenda manu.
Forte nec obſcuri media de plebe poëtae
Carmina judicium ſunt ſubitura tuum.
Nec, pretium ingeniis ſoleas cum ponere juſtum,
Arbiter & doctos aequus amare viros;
Huic Batavos inter tu dedignabere vates
Quaeſitum meritis adnumerare locum.
Forſitan & noſtra de gente videbitur olim
Carminis haud minimum dote tuliſſe decus.
Sola neque externis laus haec inſcripta tropaeis,
Palma ſed & Batavis iſta relata comis.

Nam

Nam dederit magnos tellus licet Itala vates,
Aut Latia exhibeat Phocidos instar humus.
Sit, rerum dominae nunc urbis, Roma, cadaver
Parthenope & claris dives alumna viris:
Tibris Apollineis sit Castalis unda poëtis,
Arnus & Aoniae par memoretur aquae.
Sit licet Hesperia Naugerius inclytus ora,
Molsaque, & Etrusci laus Jovianus agri.
Flaminius Bembo nil cedat, & efferat ingens
Inter Amaltheos Actia Musa caput.
Non tamen ingeniis felicibus una superbit
Ausonia, aut Clarii fertilitate chori.
Lotichium jactet Germania, jactet & Hessum,
Miretur numeros, culte Sabine, tuos.
Puraque Bersmanni placeat vel vena Micylli:
Nam nihil his majus Teutonis ora tulit.
Nec memoret prisci titulos effoeta decoris
Gallia, quae doctos degeneravit avos.
Gallia nos crasso sugillet in aëre natos,
Praemia vel genti vindicet illa suae.
Sequana fertilior credatur Hyantide lymphâ,
Pegaseo potior flumine lentus Arar.
Hac quoque parte caput dudum exseruere poëtae
Progeniti ad ripas, Rhene Batave, tuas.

Nec minus haec patriae debetur adorea nostrae,
Laurus & Hollando provenit ista solo.
Grotiaden Batavum Gallo conferre Thuano
Quis neget, & meritis fraudet utrumque suis?
Sammarthana domus censetur laudibus illis,
Nos quoque Dousiacos fas celebrare lares.
Basia cantentur Bonesoni culta, Secundi
Ista propinavit Musa Batava prius.
Trigaque Balzacio societ Puteana Petitum,
Commirio jungat Menagiumque suo;
Heinsiadas solos opponimus, & tua, Baudi,
Carmina, Hymettei nectare plena favi.
Et quae Pelignum referens dulcedine cycnum
Francia par venae dote Camena fluit.
Callimachique inplens numeros Broukhusius Umbri,
Amstelii quondam sidera bina soli.
Nec puto, collata benè carminis arte, negabit
His quoque Burmannum jungere Livor iners.
Quidquid erit, meritis si detrahet aemula veris
Invidia, insignes sueta ferire viros;
Judicibus justis Patrui placitura putabo
Carmina, judicio si placuere tuo;
Nec titulis vatum cessura, GERARDE, priorum,
Digna patrocinio si tibi visa tuo.

Si

Si te Burmanno juvit creviſſe Magiſtro,
Et dare Palladiis, hoc duce, tura focis;
Dum Senis a docti pendebas ſedulus ore,
Non tibi dedecori Muſa futura Viri eſt.
Utque inhonora tibi non haec ventura Camena
Splendorem a veſtro nomine & illa feret.
Haec te ſeceſſu villae comitata beatae.
Otia in Heemſtedio dulcia ducat agro.
Atque animum curis, patriae quas commoda poſcunt
Publica, defeſſum mulceat iſta chelys.
Aut ubi diverſos Naturae inquirere caſus,
Et luſtrare oculis, qua patet, orbis opes;
Juverit & cauſſas rerum indagare latentes,
Seu varias mundi mente notare vices;
Aut circumfuſo cur pendeat aëre tellus,
Ut peragant leges noxque diesque ſuas.
Igniferum audaces ad coelum aut tollere vultus,
Semotique oculis ſcandere in aſtra poli.
Inpleat ut curſum Sol, Luna recolligat orbes,
Ut rutilas ſpargant ſidera cuncta faces.
Sive Ariadneae ſignum ſpectare Coronae,
Aut ubi Junonis lacteus orbis eat.
Andromedanve, Helicenve, aut Virginis ora tueri,
Parrhaſis ut gelido fulgeat Urſa polo.

Na-

Navita ut evitet ſcopuloſi ſaxa profundi,
Et certa curſum pyxide cautus agat.
Erectum his animum ſtudiis nam paſcis honeſtis,
Et tantas magno pectore condis opes.
Quod ſi deliciis mentem his ſaturaveris altam,
Pieris alternas poſcit agatque vices.
Nam tibi Pegaſidum levis eſt haud cura Sororum,
Artis Apollineae nec tibi ſordet honos.
Et ſaepe hoſpitio doctas ſtudioſa Camenas
Excipit, & celſo ſub lare dextra fovet.
Seu te detineant veterum ſublimia vatum
Carmina, ſeu ſecli plectra diſerta novi.
Hos inter Burmanna locum ſibi Muſa precatur,
Quam tibi devota mente, GERARDE, *dico.*
Utque meos luſus non deſpicis aure benigna,
Obſequii pignus carmina noſtra probent.
Sic ſtudiis favor ille meis tuus adſit, & ipſe
Dicar amicitiae pars quotacumque tuae.
Sic domui ſupereſſe tuae tibi detur, & urbis
Amſteliae curam dextra perita gerat.
Commoda ſic patriae felix tueare, diuque
Inter honoratos conſpiciare viros.
Debita ſic meritis creſcat tibi gloria raris,
Purpura ſic humeros condecoretque tuos.

LEC-

LECTORI AEQUO

AC MUSARUM STUDIOSO

S. P. D.

P. BURMANNUS JUN.

NOn exiguam à peritis elegantiorum literarum ac Poëtices cultoribus initurum me gratiam confido, collectis hiſce & luci publicae expoſitis Venerandi Patrui mei Poëmatibus, diu ſane ab ejusmodi deliciarum cupidis amatoribus, ſed fruſtra hactenus, expetitis ac deſideratis; quorum niſi majorem, quam ipſe auctor, dum ſupereſſet, curam & rationem habuiſſem, ſparſa forſan erraſſent ſemper ac delituiſſent, nec ſingulari, ut merebantur, volumine digeſta in publicum prodiiſ-

** ſent.

ſent. In his autem colligendis ac diſponendis hunc, quem vides, ordinem ſecutus ſum, ut primo libro prolixiora exhiberem carmina, quae vel in Ultrajectina vel in Leidenſi Academia, quibus, fatente ipſa Invidia, haud incelebre aut inglorium, dum Literas illic profeſſus eſt, nomen fuit, publice pro concione dicta erant; altero libro conſpicerentur Epithalamia non uni ex amicis ejus cantata; tum Epicedia in obitus Virorum vel meritis in patriam vel eruditione illuſtrium ſcripta in tertium conjicerentur librum; denique miſcellanea ac diverſi argumenti carmina librum ſibi vindicarent ultimum: in quibus digerendis ubique adcuratum ordinem chronicum obſervare non potui, partim cum de ſingulis non ſatis mihi conſtaret, quo tempore ab auctore eſſent conpoſita, partim quia, ut de ſuarum Epiſtolarum Sylloge monet Plinius, ea collegi, non ſervato temporis ordine, (neque enim hiſtoriam conponebam) ſed ut quaeque in manus venerant. Nonnulla quoque Patruus ipſe omitti forſan maluiſſet, quae provectiori aetate ipſi minus, ut fit, adridebant; ſed tantum juris mihi adrogare non auſus fui, quia hujusmodi foetus tollere vel abjicere ſoli parenti, ſi hoc ipſe agere voluiſſet, licere arbitror, tum ne carmina quaedam omnibus nota atque expoſita, quaeque ſub ſuo nomine prodire paſſus fuerat, hic deſiderari lectores quererentur. Alia enim, quae vel ficto vel nullo nomine emiſiſſe dicitur, ſi unum alterumve excipias, ſciens praetermiſi, ne crabrones irritarem. Theatrum quoque

Amſte-

Amſtelaedamenſe, carmen ſane elegantiſſimum & quod ceteris minime cedere debeat, cur his non adjungerem, cauſſam videbam nullam; itaque id vero auctori, ut certis mihi conſtitit indiciis, adſerere malui, quam indulgere vagae & incertae famae aliis id perperam tunc, cum ederetur, adſcribenti. Si forte alia nonnulla meam effugerint diligentiam, quae non viſa aut lecta ad manus noſtras non pervenerint, ea ut benigne nobiſcum communicare velint illorum poſſeſſores, per ſacra Muſarum precamur; gratias interim maximas, ut par eſt, agentes conſanguineis amiciſque, qui tam benevolum in modum vel inedita nonnulla & typis ante non deſcripta, aut a nobis praeterita, largiti fuerunt, ſuaſque ad hanc editionem contulerunt ſymbolas. Paucula etiam, quod tamen omittere poteram, hic & illic mutata atque emendata reperientur, quae vel operarum incuriae tribuenda erant, vel feſtinanti & verſus feliciter effundenti potius quam moleſte parturienti exciderant auctori, quodque in tanta carminum varietate ac numero, atque in viro tot aliis laboribus occupato fieri vix aliter potuit; minime autem quod naſutulis & ſimul malignis cenſoribus (ut nec ipſi Homero ſui defuerunt Zoili, aut a Virgilio manus abſtinuerunt vitio creati Aeneidomaſtyges & obſtrepentes Anſeres) aliquid in *Burmanni verſiculis* carpendum, aut paedagogicae ferulae caſtigandum relinqui, ne fruſtra ſibi blandiantur, valde extimeſcerem: qui ſi aliquem verae Poëſeos guſtum umquam ſe habuiſſe,

aut unum ſaltem tolerabile neque averſo Apolline aut invita Minerva conpoſitum ex cerebro ſuo extudiſſe carmen probare poſſint, tum demum eos juſtos & idoneos, qui in re poëtica, cui litare numquam potuerunt ipſi, ſuffragia ferant, judices admittemus. Tu Lector, qui meliori omine ſacris his operari, atque ex aequo de poëticae facultatis dotibus aeſtimare ſoles, his interim fruere ac Vale. Dabam Amſtelaedami d. 5. Julii CIↃIↃCCXLV.

PETRI

PETRI BURMANNI
POËMATUM
LIBER PRIMUS.

S O M N I U M

Sive iter in

ARCADIAM NOVAM,

publicè narratum

In majori Academ. Ultrajectinæ Acroaterio ad d. ix. Septembr. cIↃ Ic ccx.

NOx erat, & liquido resoluti membra sopore
   Alta quies gratâ fessa novabat ope.
Plenior adsueto, fratrique simillima morti
   Venerat, officio, candide Bacche, tuo.
Nam, licet obliquo rodant hoc dente maligni,
   Saepe mihi modico tempora rore calent.
Nec pudor est dulci curas lenire Lyaeo,
   Nec soleo siccus semper inire torum.

Hostibus hoc poteris narrare, Calumnia, nostris,
  Et facere invidiam moribus inde meis.
Pulle, tribuniciis captans clamoribus auras,
  Plebs sciat indicio, Doctor, id ima tuo.
Sic posito, mediam manifestà luce serenans,
  Mercurius, noctem, visus adesse mihi.
Et, mea somniferà permulcens tempora virgâ,
  Hos dare facundo protinus ore sonos.
Quem tu praecipuo coluisti semper honore,
  Quique tibi toties dexter, Apollo, venit.
Huc me ferre gradus, vacuumque per aëra raptum,
  Me duce, non notas te jubet ire vias.
Nec tibi Parnasi monstrari culmina mandat,
  Quasve habitat sedes ipse, novemque Deae.
Nec petere Aoniam, gelidive calumina Pindi;
  Illa tibi puero cognita terra fuit.
Has tibi jam tenero detexit Graevius oras,
  Quo duce post Latium Graecia pressa tibi est.
Castalios latices, dulcesque Aganippidas undas,
  Jam tibi potandas Francius ante dedit.
Broukhusioque tuo sacri praeeunte recessus,
  Antraque Coryciae sunt venerata specus.
Hinc tibi non tenues in carmen amabile vires,
  Hinc rigat ingenium vena benigna tuum.

Hinc

Hinc etiam ſtudiis dos admiranda ſeveris,
Lumen & ingenuis artibus omne venit.
Sed quia, quo, neſcis, tot inepta poëmata fonte,
Stultaque, miraris, ſcripta tot unde fluant.
Unde tot indocti foedent tua ſecula libri,
Et qua proveniant tot nova monſtra ſchola.
Qua ſita Barbaries ſit parte, inamabilis ora,
Quo rude ſtultorum regnet in orbe genus.
Eia age, & inculti ſi non deterreat agri
Horror, ait, tepidi ſtrata relinque tori.
Ne tamen indoctae noceant contagia plebis,
Hoc prius arcano membra liquore lava.
Dixit; & e phiala redolentem nectare ſuccum
Promit, & ambroſio tingit odore caput.
Pars bona Cecropii fragrabat munus Hymetti,
Seu Siculos, quos das, nobilis Hybla, favos.
Altera pars, Cypriis preſſus de floribus humor,
Pars quoque Palladii multa liquoris erat.
Pegaſeis lymphis dederant haec mixta Camenae
Mercurio, doctis pharmaca ſacra viris.
Tetraque ne puras vitiarent toxica mentes,
Antidotum Paean juſſerat eſſe potens.
Sic ubi munierat; me raptum crine per auras
Tollit, & exiguo tempore ſiſtit humi.

Et breve cum ſpatium mirarer, Barbara, dixit,
  Ut loca contingas, non mora longa venit.
Illa jacens cultis tellus contermina terris,
  Finitimo veſtram limite tangit humum.
Nec via praeruptis horrenda, nec aſpera ſaxis
  Impedit, aut vepres ſpinave crura ſecant.
Nec tibi naufragium ſcopuli minitantur acuti,
  Nec freta terribilis ſunt ſuperanda maris.
Mille patent aditus, & per compendia planae
  Plurima dat tritum ſemita vallis iter.
Hinc numeroſa colit regionem turba patentem,
  Vixque ſuum populum, ſit licet ampla, capit.
Sed cum Barbariae non ſit genus omnibus unum,
  Hinc varias ſedes gens ſibi quaeque legit.
Quinque tenent populi, diſcretis finibus, amplam,
  Diſſimiles ſtudiis ingeniisque, plagam.
Per tamen has omnes te circumducere gentes
  Si cuperem, nox haec non ſatis una foret:
Atque ideo leviter primas perſtringere partes,
  Ducere ſed mens fert interiore moras.
Prima tenent Myſtae, ſpecie venerabilis ordo,
  Quique rudem populum religione trahit.
Nube ſupercilii, & contracta fronte minaces,
  Queis pietas acies mentis habetur hebes.

Ex-

Explicat haec aliis gens ſancta oracula; linguas
Nec bene, queis nobis prodita, mente tenet.
Et quia, ubi tractant haec vere ſacra periti,
Ceditur his princeps, nec ſine jure, locus;
Hinc etiam ſtolido vates dominantur in orbe,
Et ſibi Barbariae debita ſceptra ferunt.
Sacrificam hoc turbam moderatur tempore Calchas,
Nomen ab oppreſſo qui Palamede tulit.
Hos ego, ſim quamvis Deus, interpresque Deorum,
Non niſi ſollicito ſuetus adire gradu.
Tu quoque, ſi ſapias, hanc gentem tangere noli,
Vibret in innocuum ne Jovis arma caput.
Nam memores iras, ignoſcere neſcia, nutrit,
Nec timet in fratres bella movere ſuos.
Sed, puto, te facient exempla domeſtica cautum,
Fataque te retrahent Patris Avique tui.
Proxima, Cauſſidicis impleta loquacibus, ora
Terrifico reboat nocte dieque ſono.
Sol ibi perpetua latet os caligine tectus,
Raraque per nebulas lucis imago venit.
Nulla dies caecis, ſed opaca crepuſcula noctis
Ambiguos faciunt ſaepe labare pedes.
Hinc etiam manco pars paſſu magna vacillat
Turpiter, & nutans partem in utramque cadit.

Adde, quod & ſpinis rigeant & vepribus agri,
Et faciat dubium latro cruentus iter.
Hic habitant lites, & amarae jurgia linguae,
Hic fera ſublata praelia pace vigent.
Jura dat hoc rabuiis Dictator Ruſticus anno,
Verba rudi fundens ſemilatina ſono.
Hic, modo ſi primos intraverit advena fines,
Omnibus exutum tabe perire jubet.
Tertia, non doctis habitata Medentibus, ora
Barbarie craſſa vincit utrumque genus.
Hîc animo turpi, & vitioſo corpore, mille
Caedibus imperium nobilitatus agit.
Hanc quoque ne ſperes, duce me, contingere terram
Qua patet, humano tincta cruore rubet.
More Thyeſteo laniantur corpora cultris,
Non tumulus cineres, non tegit oſſa lapis.
Oſſea detractâ per compita carne figura
Ponitur; infeſtant ſpectra tremenda vias.
Ille canem lacerans, hic nudans viſcera felis,
Se putat humanum demeruiſſe genus.
Ille venena coquens, vitiatas inficit auras,
Fervidaque Aeaeis ponit ahena focis.
Hic, ſibi Mercurio viſus ſolertior ipſo,
Excoquit & flammis dura metalla novat.

Hic

His magicas herbas, unguentaque jactat Agyrtes,
  Nec dubitat medio vendere verba foro.
Omnibus at ratio, &, Medicum qui perficit, usus
  Deficit, & morbi caussaque visque latet.
Terra salutiferos non illa Machaonas unquam
  Vidit, tortores Carnificesque tenens.
Est avis in terris Medicus quoque doctus amoenis
  Mirifica, & cygno rarior ille nigro.
Cumque tot occurrant, vix est de millibus unus,
  Qui capiat Coi scripta verenda Senis.
Graecia, divinam quae nobis prodidit artem,
  Vix Medicis nudo nunc bene nota sono.
Finitima his regio, distinctaque limite parvo
  Quarta jacet, falsis trita frequensque Sophis.
Gens ignara jugi, nullo sub Principe sectas
  Mille fovens, semper seditione tumet.
Pectoris indicium sed longam vana severi
  Esse putat barbam, quae tegit hirta genas.
Pallia circumdant macie detrita peresos,
  Dextra tenet baculum, peraque terga premit.
Lucifugae tristes hominum commercia vitant,
  Raraque de tetrico pectore verba fluunt.
Hanc quoque praetereas, placidae si cura quietis
  Sit tibi, nam caecis est via plena dolis.

Qui

Qui fugiunt oculos, laqueos & retia tendunt:
Saepe tenent ſtrictos ſubdola lina pedes.
Cingitur obſcurà fallax indagine tellus,
Ut cadat in tectas capta juventa plagas.
Praecipue ſacris haec gens inimica Poëtis,
Bellaque cum Muſis ſemper aperta gerit.
Nec Latius ſermo, nec Graecus provenit illis,
Sed tamen ex lingua mixtus utraque ſonus.
Qualia nec Lunà Medea venefica plenà
Murmura, Canidiae nec crepuere minae.
Omnia traduntur magicis implexa ſuſurris,
Verbaque, quae fundit, non capit ipſe Sophus.
Et licet hic ſedeant triſti gravitate magiſtri,
Non tamen illecebris fallere turpe putant.
Ante aditum Logice patranti lumine Jena
Nictat, & imberbes inſidioſa vocat.
Intus habet meretrix Sapientia falſa cathedram,
Et Sophiae titulo templa dicata tenet.
Quatuor his tellus ampliſſima clauditur una,
Undique quam fluvius cingit inertis aquae.
Haec reliquis vulgo jactatur amoenior ora,
Ruraque finguntur delicioſa magis.
Terraque cum Myſtis, Rabulis, Medicisque propinqua
Haec ſit, & attingat proximitate Sophos;

Om-

Omnibus ex illis huc partibus adfluit agmen,
  Turbaque per pontes itque reditque frequens.
Incola divinas humanasque improbus artes
  Jactat, & ingenii fertilioris opes.
Arcadiamque Novam, veteris de nomine, dicunt:
  Nam solet haec priscos gens simulare sonos.
Hic pecus auritum nebulosis saltibus errat,
  Et tumidum tollit sidera ad alta caput.
Haec regio est, quo te me ducere jussit Apollo,
  Haec propero nobis est adeunda pede.
Huc ubi me saltu traduxerat Aliger uno,
  Protinus est specie mens mihi mota novâ.
Haeccine, magne Deus, mage culta prioribus ora?
  Haeccine finitimos vincit amoena locos?
Cor tremit, & foedi conspectu palpitat agri,
  Membraque vix tactâ concutit horror humo.
Margine coenosi steriles en fluminis ulvae,
  Et luteam ripam canna palustris obit.
Non nemorum video laetos ridere recessus,
  Non spargit virides arbor opaca comas.
Gramine non campi, non flavent messibus agri,
  Florea non Zephyrus frigore rura juvat.
Et nive brumali montana cacumina canent,
  Quae tepidis numquam solibus icta fluit.

O Deus, has propero terras fuge, docte, volatu,
  Et mea felici membra repone loco.
Non ita fas, inquit; Te Phoebus squallida rura,
  Et fatuis plenos visere jussit agros;
Quo nemus Aonium, sacrasque libentius umbras,
  Et loca deliciis uberiora colas.
Ut pretium discas doctrinae ponere verum,
  Barbaries debet nuda patere tibi.
Vix ea fatus erat; cum se tulit obvia nobis,
  Nescio quo voces murmure turba movens.
Vestis erat vario distincta colore catervae,
  Nec modus immensae garrulitatis erat.
Mox saliens ripa, picarum more, lutosa,
  Gutture raucisono ter geminabat; Ave.
Praesul, ut aëriis numen cognovit ab alis,
  Stultitiae coepit carmine signa dare;
Et stolida implicitos lingua devolvere versus,
  Quos alacri plausu caetera turba probat:
Nam, quia, translatis elementis, nomina multis
  Mercurii poterat vertere fracta modis,
Pieria similem sibi non credebat in arte
  Vivere, nec lepidis versibus esse parem.
Et quia, quae spatio superabat, litera fratres,
  Proderet arcana tempus & arte diem;

In-

Ingenii trunco fixit monumenta ſtupendi
  Arboris, adventum teſtificata Dei.
Hìc mihi cum rurſus quateretur frigore corpus,
  Auſpicio & tremeret cor mihi triſte malo;
Expediit virgam Deus, & caput icit inepti
  Vatis, & aeterno membra ſopore ligat.
Nec tamen in ſomnis Anagrammata fundere ceſſat,
  Temporis aut certi carmina plena notis.
Vix pede promoto venit ecce moleſtior alter,
  Et fatuâ tales dat levitate ſonos.
Eſt mihi Rhetoribus ſubducta oratio claris,
  Qua ſoleo magnos concelebrare Deos.
Hac ego, mutatis, toties jam Numina, paucis,
  Laudibus in coelum, plebe ſtupente, tuli.
Haec toties Satyros, & mulſit concio Panes,
  Et tenuit Nymphas vox mea ſaepe leves.
Hanc tibi, nam furum Deus es, recitare libido,
  Si vacuas aures tuque comesque dabunt.
Nec mora; ſed cultos ubi circumſpexit amictus,
  Oraque compoſuit, conticuitque diu;
Tuſſiit, exque imo ſuſpiria pectore duxit,
  Sic tandem attollens coepit utramque manum.
Corniger, o noſtris regnator maxime ſilvis,
  Quem colit Arcadii ſplendor aſellus agri.

Lanigeri tutela gregis, coeleſte bovilis
Praeſidium, & foedae nobile numen harae.
O bene! quod noſtris reſonet tua fiſtula campis,
Et caper ad dulces ſaltet ovisque modos.
Sed non Mercurius praeconia debita Fauno
Suſtinet ulterius, nec ſibi ſcripta dari.
Et feriens virgae perfrictam verbere frontem
Dejicit, & foedo contegit ora luto.
Ingemit, &, magni caſum miſerata magiſtri,
Supplicium furum turba veretur idem.
Et, fer opem, nam ſola potes, nocturna Laverna,
Clamat, & occultis eripe, Diva, dolis:
Si parat hanc purgare viris furacibus oram,
Arcadiam parvo tempore nemo colat.
Ille parens furum, Cacoque rapacior ipſo,
Vindicat in nobis, quod facit ipſe, nefas.
Quis ferat Autolycum piperata tangere dextra
Omnia, nec ſocios criminis eſſe pati.
Haeccine num ſimiles inter diſcordia concors,
Haec fraterna tibi jurgia, Diva, placent?
Non tulit obſcurae Deus haec convicia turbae;
Carcere, ſed faciam, furta luatis, ait.
Nam mihi cum turpi nihil eſt commune Laverna,
Nec, duce me, quiſquam furta nefanda facit.

Au-

Auſpiciis quicumque meis furatur, honeſte,
  Triſtia nec domino damna querente, rapit.
Sed mora, futilibus quam primo margine nugis
  Injicitis, dudum taedia mille dedit.
Interior nobis regio penetranda, moleſti
  Cedite, feſtinis, ſic volo, detur iter.
Turba odioſa fugit, ſe poſt ſpineta recondens,
  Territa pennigeri voce miniſque Dei.
Reſtitit at corvo ferali nigrior unus,
  Et caput & piceis horridus ora pilis.
Frigida Naſonis verbis epigrammata ſuetus
  Texere, vel vatis, Bilbilis alta, tui.
A teneris doctus famoſos condere libros,
  Sacrilego aut magnos ore notare Deos.
Aut, olido didicit quae fornice, mittere verba,
  Opprobrium Linguae, Roma diſerta, tuae.
Criminaque in Pediam ſolitus, quot carmina, legem
  Tot facere, & levibus vulnera mille modis,
Malleus e ferro, metuens quem dextera fuſtis
  Geſtabat, baculi vindicis inſtar erat.
Coepit hic obſcaenis Epigrammata promere labris,
  Carmine famoſo meque ducemque notans.
Sed Deus arrepti limoſo gurgite dextrà
  Obruit impurum terque quaterque caput.

Oppletamque luto, quae tot convicia, linguam,
  Fuderat, exfecuit, labraque junxit acu.
Et mutilum palo corpus fuffixit acuto,
  Membra darent corvis ut laceranda cibos;
Seraque pofteritas, exemplo territa tali,
  Difceret a turpi mentem inhibere probro.
Mox tamen ecce aliud fe nobis obtulit agmen,
  Et parat officio nos retinere novo.
State viri, clamans; regionem vifere noftram
  Si fedet, hinc vobis dux capiendus erit.
Nam regit ambiguos non hic via regia greffus,
  Inveniet rectum nec peregrinus iter.
Ducimus errantem nos per compendia turbam,
  Tangitur & fpatio meta cupita brevi.
Arcadiae quicumque cupit contendere ad arcem,
  Quae medio montis culmine vafta patet,
Nos modo fi fequitur, non longas ingemet artes,
  Sentiet aut aevi fe brevitate premi.
Non gravis accinctos hic urit farcina, libri
  Non juvenum duro pondere colla terunt.
Nec magis hic feffo manat de corpore fudor,
  Quam fi quis faciat languidus Urbis opus.
Protulit ut doctor ftudiofae haec verba catervae,
  Aëra pars magnâ caetera voce ferit.

Et

Et manibus parva protendens mole libellos,
  Ut legerem titulos ambitiosa petit.
Indicibus variis, quos nunc exponere non eſt,
  Spondebant faciles ad ſtudia alta vias.
Qualiter, Amſteliam ſi quis peregrinus ad urbem,
  Cui Paphiis aetas luſibus apta, venit,
Protinus, infamem promittens pellere morbum,
  Porrigitur turpi charta pudenda manu.
Qua miſer in fraudem ſi ſpe deceptus inani
  Incidit, errorem tempus in omne dolet.
Sed medicum longo ſi doctum conſulit uſu,
  Has juvenis technas inſidiasque cavet.
Sic ego Mercurii didici contemnere juſſu,
  Quae ſtudiis cladem, ſubdola dona, ferant.
Nam procul hinc, dixit Deus, i lenonia turba,
  Artibus exitium nata creare bonis:
Quae mala mens partes alienas ſumere ſuaſit?
  Munera quid, ductor perfide, noſtra rapis?
Me pater incertam juſſit conducere pubem,
  Et via ſub veſtro numine, dixit, erit.
Mercurium venerata Ducem, ſibi docta vetuſtas
  Ad Sophiae verae limina fecit iter.
Indice me Graecis patuere ſacraria Phoebi,
  Et Latium vidit, me duce, templa Dei.

Quos

Quos prior inſignes, quos haec fert ſerior aetas,
  Sidera conſcendunt, me comitante, viri.
His ego doctrinae ſpatioſos detego fines,
  Et praeeo lento lata per arva gradu.
Una, ſed illa via eſt longiſſima, plena laboris,
  Et quam difficilem multa ſalebra facit.
Hanc quicumque tenet, nec devia quaerit, honeſtâ
  Dulcia doctrinae praemia fronte geret.
Meta triumphales oſtendit longa coronas,
  Barbarie domitâ quas ſibi victor habet.
At vos, qui petitis ſpatio *compendia* parvo,
  Perpetua torpor tabe perire ſinat.
Ite, redite vias, o ſocors agmen, eaſdem,
  Siſyphio ſuetum volvere ſaxa modo.
Haec Deus; at celeri per tritos concita calles
  Barbariae repetit culmina turba gradu.
Sed quia non ultra, quo tenderet, eſſet, eodem
  Tramite mox verſos fertque refertque pedes.
Haud procul hinc, piceis obſcuro floribus arvo,
  Serta ſibi nectens viſa caterva fuit.
Spectabant omnes, demiſſo vertice, terram,
  Et gremio lectas quisque premebat opes.
Quod genus hoc hominum, ductor fidiſſime, dixi?
  Quem, precor, in finem tot ſibi ſerta parat?

Quae

Quae luteos tanto ſtudio decerpere flores
  Stultitia eſt, & vix germina digna legi?
Audiit in prati repens mea margine verba
  Unus, & attollit lumina, nosque notat.
Hos, precor, o Juvenes, devertite, clamat, in hortos,
  Si ſtudium cultae pectora vocis habet.
Carpite de calathis ſuaviſſima munera plenis,
  Eloquii noſtrà vis bona creſcat ope.
Sive opus eſt gravibus, ſimulant quae fulmina, verbis;
  Pectora vel placidis flectere lenta ſonis.
Sive placet vobis vibrans ſententia, vel quae
  Lumina ſermoni, clara figura, facit.
Seu juvat exemplis conferre recentia priſcis,
  Seu juvat arguti fabula plena joci.
Omnia de largo fundet mea copia cornu,
  Multaque ſermoni gratia ſemper erit.
Tot mihi jam famam debent nomenque diſerti,
  Et viſa eſt noſtro munere lingua potens.
LANGIUS ille ego ſum, trivialis fama palaeſtrae,
  Nec minus in magnis notus ubique ſcholis.
Purpureos docui centonibus addere pannos
  Rhetoras, & rapto vivere, primus Ego.
Per mea poſt ingens veſtigia turba cucurrit,
  Floribus ut veterum jam prope prata vacent.

Hic *Polyanthea* eſt, hic *collectanea* vobis
  Dantur, & e doctis *formula* multa libris.
Hic *gradus* ad ſacri Parnaſi culmina ducit,
  Hic tibi divitiis plena *faviſſa* datur.
Haec *dormi ſecure*, haec *mecum vade* vocatur,
  Haec *comes* in longas charta parata vias.
Inſtruit haec Vates Oratoresque *ſupellex*,
  Haec inopi grandes *Gaza* recludit opes.
Jamque ſuas nobis operoſas tradere nugas,
  Corporis & vaſti vile, parabat, opus.
Cum Deus, o ſterili merito damnate labore,
  Has pueris merces vende, magiſter, ait.
Non eget his, puros ſolitus qui ducere fontes:
  Sed Tibi limoſas ſponte relinquet aquas.
Degener eſt, curà qui non cumulare perenni,
  Et ſtruere immenſas ipſe laborat opes.
Sic pecus ignavum fuci ſubducere gaudent,
  Quae ſtudioſa ſibi mella coëgit apis.
Jamque Deus pergebat iter: mox impulit aures
  Appoſita veniens raucus ab aede ſonus.
Stabat humi depreſſa domus, caligine ſepta:
  Firmabant rigidae lumina caeca fores.
Carceris haec ſpecies, Deus inquit, inertis; & illum,
  Quem trepidas, faciunt ferrea vincla ſonum.

Hic

Hic humiles obſcura premunt ergaſtula lixas,
Quos jubet a caſtris Phoebus abire ſuis.
Hic capita aerumnis habitant damnata ſupremis,
Poenarum miſeros hic genus omne manet.
Grandia veſanis hic plebs ingloria curis
Lexica, terribili mole tremenda, facit.
Hic ſibi *Theſauros* linguarum congerit, ille
Nomina, queis populus quiſque notatur, habet:
Geſta ducum Regumque librum conſtipat in unum
Alter, & *Hiſtoriae Lexicon* eſſe jubet.
Temporis hic ſudat ritus conquirere priſci,
Quae ſacra, qui cultus, quae data jura foro.
Neve velit veterum luſtrare volumina quiſquam,
Quae brevitas vitae ſingula noſſe vetat;
Colligit Herculeis hic vaſtum *Lexicon* auſis,
Quod mare, quod terras, ſideraque alta capit.
Tempus ad hoc, quodcumque a nato contigit orbe,
Ordine jam prodit litera quaeque ſuo.
Aſpice, quam nigro CALEPINUS colla cucullo
Velet, & immundis faecibus ora linat.
Proximus, aeratis attritus crura catenis,
Ponderis HOFMANNUS ſub gravitate gemit.
Aurea ſed cohibent STEPHANORUM vincula dextras,
Nam tenet in triſti gens ea regna domo.

Pone ſedent plures, tenebroſo fornice clauſi,
  Quos nimium miſeros vile fatigat opus.
Unica ſunt diro ſolamina carcere vinctis,
  Quod ſoleat nexos viſere turba frequens.
Nullus enim hac edit regione volumina, qui non
  Hinc ſibi praeſidium ſupplice voce roget.
Carceris ignavis ſcriptoribus atria fervent,
  Et colit obſcuram vilior ordo domum.
Unus ibi ante alios, pannoſa volumina geſtans,
  Et ſibi multiplici nomen ab arte petens;
Furtiviſque notis Latios ſpurcare Poëtas
  Auſus, & iratis ſcribere multa Diis;
Vulnera qui dederat docto ſine fine SEVERO,
  Multaque relliquiis ALBINOVANE tuis?
Laeſerat & laceri diſperſa PHILEMONIS oſſa,
  Abſtuleratque tibi, culte MENANDRE, ſales;
Carceris umbroſi ſubiens penetralia, furtim
  Regales Stephani deſpoliabat opes.
Quem Deus ut vidit, concepit fervidus iras,
  Et pede protruſum juſſit abire foras.
Et, cito te referas, o furaciſſime ſcriptor,
  Dixit, ad ignavis antra dicata viris.
Inter Ephemeridum ſartores regna teneto:
  Serviat imperio bibliopola tuo.

His

His confecta levi summaria vende labore,
  Crescat & indicibus res tibi curta datis.
Fataque, te, lector discat, praefante, librorum,
  Donaque dent fatui, queis tua furta dicas.
Sed, moneo, posthac ne Commentaria scribas,
  Foedaque ne maculet scripta venusta manus.
Ordinis illa data est Criticis provincia primi,
  Quaeque premit tantos aemula turba viros.
Hoc agat ille decus Franci *Salmasius* orbis,
  Scaliger hoc docti Rex agat ille chori.
Lipsius hoc sumat, Belgarum gloria, munus,
  Grotius has partes, *Heinsiadesque* ferant.
Nec minor hanc curam generoso *Douza* parente
  Vindicet, & Musis *Vossia* sacra domus.
Detergat veteris maculas *Gronovius* aevi,
  Accumulet *BarthI* sedula dextra notas.
Sacrilegoque tuo laceratus *Graevius* ore
  Oblitos doceat verba Latina loqui.
Broukhusius nitida perfundat luce Poëtas,
  Nec timeat Momos post sua fata rudes.
Hos tu semideos, quos addit gloria coelo,
  Et dedit aeternum fama benigna decus;
Hos tu quotidie petulanti, Zoïle, lingua
  Caedis, & illorum crescere clade cupis.

Hos, tamquam fatuos, tua fcripta procacia rodunt,
Et velut effet iners & fine mente genus.
Dum tonat haec, rabidamque Deus candefcit in iram,
Fur dederat turpi jam fua terga fugae;
Et pede fufpenfo vicinam repit ad aedem,
Antraque, queis tegeret crimina tanta, petit.
Dum fugit, agnofco, furemque prehendite, clamo:
Alterius rapuit praedo nefandus opes.
Supplicium metuat, fcelus hoc quicumque receptet,
Et dominis dubitet rapta referre fuis.
Jamque Deo fruftra juftum remorante calorem,
Accelero paffus, injicioque manum.
Sic tibi, me vivo, tot abibunt crimina? dixi,
Impia nec turpi fanguine facta lues?
Quae fera probrofis moviſti praelia fcriptis,
Jam capiti referam perniciofa tuo.
Et faciam doctis fis inteftabile nomen,
Ne tibi quis pofthac poffet habere fidem.
Te melior tyro nafo jam ludet adunco,
Et pueris tantus fabula doctor eris;
I, fequere, obtorto raptus, nequiffime, collo,
Ad folium Phoebi jam ftatuendus eris.
Ut meritas referat convicta calumnia poenas,
Lexque notet frontem Remmia jure tuam.

Jam-

Jamque reluctantem summâ mea dextra parabat
  Vi trahere ad magni vindicis ora Dei.
Cum mea, Mercurius, servans vestigia, jussit
  A misero, dictis his, cohibere manum.
Quae tibi damnato tam turpi gloria fure,
  Conscia quem stimulis mens aget ipsa feris?
Palma nec imbelli te ducat ab hoste relata,
  Qui tibi convictas jam dedit ante manus.
Fervor, & immodicus juvenilis pectoris aestus,
  Consilio faciant, me monitore, locum.
Non probat hunc in te moderatior ordo calorem,
  Et satis invidiae scis superesse tibi.
Innumeros hostes, in te qui tela ministrant,
  Jam tibi libertas & pia lingua dedit.
Utilior, quaeso, posthaec te cura moretur,
  Nec pereat rixis turpibus hora fugax.
Ingenium placidas sedatum transfer ad artes,
  Et studiis vestrâ gloria crescat ope.
Mellea te teneant Peligni carmina Vatis,
  Vivat & officio culta Corinna tuo.
Qui rate Palladia temeratas prodidit undas,
  Membra tuâ videat sana redire manu.
Obsequor, o, retrahoque manum, certissime ductor,
  Et mihi, quam pietas induit, ira cadit.

Hanc tamen, in quam ſe fugitivus conjicit, aedem
Auſpicio liceat jam penetrare tuo.
Hic, ait, Arcadiae ſublimis curia ſurgit,
Barbariae proceres qua dare jura ſolent.
Arbiter hic doctum corruptus judicat orbem,
Et fora Dictator ſaeva ſuperbus agit.
Qui tenet hoc faſces anno temerarius, hoſtis
Ille tui cauſſam ſanguine junctus agit.
Dat veniam hîc balbis, vexat cenſura diſertos,
Et notat eximios & ſine labe viros.
Nuncius e doctis huc advolat undique terris,
Et nova mendaci murmure Fama ferit.
Cernis Ephemeridas conductos texere ſcribas,
Quas levis ingenti turba favore legit:
Et bona pars blando venalem munere gentem
Allicit, & libris ambitioſa datis.
Scilicet ut laceris intexta volumina peplis
Auctoris faciant nomina clara tui.
Hanc ſibi enim legem gens mercenaria dixit,
Laudibus ut penſet munera miſſa datis.
Poſſidet hic multis conclavia ditia libris,
Cui modo vix codex unus & alter erat.
Exiguo creſcit res huic libraria ſumptu,
Datque novos cupide Bibliopola libros.

Im-

Imperat hoc cunctis vectigal Cenfor acerbus,
  Et genus auctorum dura tributa premunt.
Sic ubi me monuit, Dominos hic effe fuperbos,
  Regia Mercurius tecta fubire jubet.
Limine vix tacto; quicumque, refifte, viator,
  Clamat, & infano janitor ore tonat.
Qui genus? unde domo? qui te genuere parentes?
  Quae tibi funt artes? quae tibi fecta placet?
Quem titulum jactas? quod dat tibi patria nomen?
  Quot tua jam libros impigra dextra dedit?
Omnia nam noftris haec confignanda tabellis,
  Ut tua pofteritas fata futura fciat.
Proripe, Mercurius, te limine protinus, inquit,
  Non agit hunc famae vana cupido virum.
Nec venit, ut veftrae captet praeconia gentis,
  Aut titulos turpi munere vilis emat.
Degeneres animos haec jactet nominis aura,
  Inque vicem mulam mula ftrigofa fricet.
Magniloqua fatuis hos lingua vendite fumos;
  Fallite, quos laudis ducat inanis amor.
Janitor, ut juffus temerari cernit heriles,
  Ad dominum, qui tum fceptra tenebat, abit.
Hoftis ïo! en, veftros turbat novus advena fines,
  Et parat infefto tecta fubire gradu.

Haeccine, Dictator, toleranda audacia, magne?
  Sic tua contemni jussa, nec ulte, fines?
Jam coëat, fremit Hic turbata voce, Senatus,
  Ut ferat in dubiis turba sodalis opem.
Fit strepitus tectis ingens, resonantque cavernae,
  Unicus in tota clamor, ad arma, domo.
Huic stilus, huic calamus, quem theca promit, acutus
  Sumitur, huic clypeus crassa papyrus erat.
Sic ruit ad solium gens conjurata Tyranni,
  Pro domini caussa certa subire necem.
Unus Ephemeridum deerat celeberrimus auctor,
  Cui *Selecta* decus *bibliotheca* dedit.
Hunc oculis furiosa cohors, hunc voce requirit,
  Hunc petit ingenti murmure quisque Ducem.
Sed, modo de manibus nostris elapsus, opacam
  Repserat in cellam, membra ligante metu.
Mox tamen, a sociis latebra deprensus in atra,
  Cogitur ad solium Principis ire sui.
Siccine Dictator, timidissime, prodis amicos,
  Clamat, & imbelli non capis arma manu?
Quo tua nunc abiit famosa protervia linguae?
  Quo cecidit mentis spiritus ille ferae?
Nunc age, pro caussa communi suscipe ferrum,
  Telaque in infestum mitte parata caput.

Spon-

Sponte laceſſitus tibi jam venit obvius hoſtis,
Et tua jam multo vulnere terga ſecat.
Nil mihi cum tali poſthac erit amplius hoſte,
Reſpiciens leporis more fugacis, ait.
Cum mihi jam populis pandens oracula princeps
Fixerit in celſis Ordo tropaea jugis.
Et mihi Philoſophi dederint jam terga fugati,
Dic, quid cum Critico Grammaticoque mihi?
Qui niſi literulas & nudas vendere voces,
Quaeque carent juſto pondere dicta, nequit:
Carmina vel venae ludit monumenta puſillae,
Aut facit ad populum publica verba rudem.
At mihi quotidie creſcit nova pagina; nemo eſt,
Qui numero plures ſcribat in orbe libros.
Edita qui nobis numerare volumina ſperet,
Is citius referat ſidera fixa polo.
Pigritiae vitam ſequitur laudator inertem,
Jam vacuus marcet luſtra labore decem.
Me labor & famae commendat cura perenni,
Hunc natum vix ſcit terra Batava ſibi.
Veſpera per luſus & pocula ducitur illi,
Me vigilem mediâ nocte lucerna videt.
Huic ſolidae demunt partem convivia lucis,
Me ſtudiis alacrem ſobria menſa refert.

Ille jocis mordax, dictisque facetus habetur,
  Me decorat nubes frontis opaca gravis,
Et nitor ingenii, morumque polita venustas,
  Cultaque natalis munere lingua soli.
Aëre sub denso, crassisque paludibus orto
  Huic animus Batava rusticitate tumet.
Muneribus proceres, & plebs me laudibus ornat,
  Jam canor Eois occiduisque plagis.
Denique tam solidis mihi fulta est fama columnis,
  Posset ut has juvenis spernere tuta minas.
Nec titulos dabit haec, neque laetos rixa triumphos,
  Nec Leo cum damâ bella fugace gerit.
Unica, frangamus quibus hostem tela tumentem,
  Sunt super, o nostri Rex venerande chori.
Ejus ut aeternis damnetur fama tenebris,
  Postera nec norint secula facta viri.
Qui meruit nostras, annalibus excidat, iras;
  Nomina nec fasti commemorare velint.
Immerito data sint si quae praeconia quondam,
  Deleat haec jussu facta litura tuo.
Dixerat, & turbam jam paene incenderat omnem,
  Cum prope Mercurium meque venire videt.
Aversoque tremens postico elabitur, & se
  Finitimae confert in regionis agrum.

Cae-

Caetera Mercurium, posito, venerata, furore,
Turba, sibi numen conciliare studet.
Neve suae noceant unius crimina genti,
Sed premat auctorem debita poena, rogat.
Supplicibus veniam miti Caducifer ore
Dat, placida demens fronte sonoque metum.
Utilis esse potest doctis industria vestra,
Meta ministerio si modo justa datur.
Vestrum opus est, capiat quodcumque, docere, volumen,
Et nova doctorum scripta referre virûm.
Sit procul a tenui rabies fastusque labore,
Et teneat verum scriptio vestra modum.
Nulla magisterii vobis insignia Phoebus
Esse, sed ut sitis nuncia turba cupit.
Nec grege de vestro quisquam censoria vibret
Fulmina, nec procerum scripta verenda notet.
Imperiosa tonet ne vilis verba viator,
Consulis aut partes lictor acerbus agat.
Jam posito repetat quisquis sua pensa tumore,
Et sibi mandatum viribus aequet opus.
Non mihi, confiteor, clementia tanta placebat,
Visus & est aequo lenior esse Deus.
Siccine, juste Deus, toties qui castra tumultu
Musica turbarunt, lentus abire sines?

Si tibi rixosae, dixi, stat parcere genti,
  Omnis in hoc unum recidat ira caput.
Jamque ego, si pateris, fugitivum persequor, & quis
  Se latebris quaerat condere, scire volo.
Annuit ut, ducente Deo, mox garrula linquo
  Tecta, per aversas egrediorque fores.
Et premo dum campo fugientis terga patente,
  Persequor adversi montis ad usque pedem:
Instar enim modico surgebat vertice montis
  Collis, & appositam despiciebat humum.
Arx ibi, sed leviter munita, cacumine summo
  Arcadiae positas gentis habebat opes.
Praesidium, variis miles collectus ab oris;
  Maxima sed Francae portio gentis erat.
Quae simul ac clivo popularem vidit anhelum,
  Haec, ait, o patriae gloria, castra subi.
Quem fugis, o vindex hodierni maxime secli,
  Et nova qui priscis esse priora doces?
Te sibi praefectus nostrae Perraltius arcis
  Imperii socium vellet habere sui.
Nam, duce te, veteris mirantes temporis artes
  Ingeniis vertent terga pudenda novis.
Te duce, de Latio ponemus & Hellade victis,
  Ut decet, Armoricis laeta tropaea jugis.

Arma cape; en noſtrae, quem tu fugis, imminet arci
  Hoſtis, & intrepidà ſuſcipe frena manu.
Ille, ubi ſe tutum credit munimine valli,
  Imperii tumidus clamat honore novi:
Claudite jam ſocii portas, defendite muros,
  Diraque in adverſum ſtringite tela caput.
Excitus hoc media Perraltius arce tumultu
  Proſilit, & pavidà corripit arma manu.
Quis veterum, nigro, clamat, protractus ab orco,
  Vim parat, & regnis bella ſuperba meis.
Jam, puer, *alternis* dextram *ſermonibus* arma,
  Telaque fer, priſci quîs cecidere viri.
Jam latus *interpres* ſtipet, vernacula turba,
  Et veteres noſtro quae docet ore loqui.
Scripſerunt patrià qui *commentaria* lingua,
  In medium ſtrictis enſibus agmen eant.
Tot *lepidos* nobis qui confecere *libellos*,
  Subſidio firment ultima terga ſuo.
Imperio extremum mecum tutabitur aequo
  Agmen, ad hanc noſtram qui fugit hoſpes opem.
Proditis ignotas qui tot majoribus artes,
  Sedula lixarum turba ſubite vices.
Dixerat: & portis aciem praefectus apertis
  Explicat, atque aditu me prohibere parat.

Sed,

Sed, ſimul ire Dei ductu me vidit ad arcem,
Ignavâ fugiens projicit arma manu.
Ultimus exierat, repetit munimina primus,
Qui modo in imperii parte receptus erat.
Caetera turba, ducum vanos imitata pavores,
Feſtino rediit in ſua ſepta pede.
Vectibus hic portas, hic obice munit ahena,
Ferratas geminat poſtibus ille feras.
Sed labor, ut ſemper, miſeros laſſabat inanis,
Nam, feriente Deo, mox patuere fores.
Sponte, feris lapſis, ſe ferrea clauſtra relaxant,
Et media jam me ſiſtit in arce Deus.
Atque, age, Barbariae Theſauros inſpice, dixit,
Et quas praecipue poſſidet Arcas opes:
Incutiat nullum levis armatura timorem;
Jam poſuit juſſis arma coacta meis.
Inque ſuas calamum tractat dilapſa cavernas,
Quae modo vibrabat dextera tela minax.
Ad laevam domus ampla jacet, depreſſaque multo
Fornice, quae tecto vix ſuper exſtat humum.
Hic latet Arcadiae ſub terra condita Gaza,
Haec, duce me, domus eſt jam ſubeunda tibi.
Atria ſubluſtri pellebant luce tenebras,
Quam dabat auratis multa taberna libris.

Pro-

Protinus intranti nitidos eme, culte, libellos,
  Hoſpes, ait blando Bibliopola ſono.
Seu libet obſcuros Orientis diſcere reges,
  Raptaque Pellaeâ Perſica regna manu.
Seu vacat hiſtorias populi luſtrare Quirini,
  Fata vel Auguſtae ſcire viceſque domus.
Sive placent Tragici ſublimia verba cothurni,
  Seu recreant ſocci dicta jocoſa levis.
Seu juvat arcanas rimari Principis artes,
  Aut populum rector qua ratione trahat.
Sive polit mores ratio quae mira venuſtos,
  Seu bene dicendi cura lepoſve movet,
Omnia non tetricis hîc en conſcripta magiſtris,
  Francia quos populis ingenioſa dedit.
Sed procul a noſtris, ſi quaeras forte, tabernis,
  Quos facit horribiles lingua Latina, libri.
Nec mihi, doctrinas quae tradat, charta moleſtas
  Venditur, aut criticis pagina plena notis.
Hic quoque non turpi carioſa volumina tabe,
  Vermibus exeſos aut tibi finge libros.
Si tibi fumoſus, ſi tectus veſte ſuilla
  Delicias faciat ſcriptor, abire licet.
Emtores tibi quaere, novis qui lenta libellis
  Otia, Mercurius, fallere, dixit, amant.

Quîs labor & pretium pereunt, hac merce parata,
Scriptave queis iterum projicienda placent.
Mox ſonus ex aula media pervenit ad aures,
Et mea convertit lumina turba frequens.
Rhetor ab excelſa faciebat verba cathedra,
Arcadiae dotes deliciaſque canens.
Maxima materies, Francae praeſtantia linguae,
Et nitor, & ſecli forma polita novi.
Quis furor, exclamat, veteres ediſcere linguas?
Perdere quis ſtudio tempora prima levi?
Quid tibi cum lapſis, pubes popularis, Athenis?
Quid facit ingenio Graecia vaſta tuo?
Cultior eſt noſtro ſub Rege recentior aetas,
Quam prius, Auguſto Principe, Roma fuit.
Ingenio populum quae Francia vincit utrumque,
Eloquii ſuperat vi quoque ſola duos.
Miretur rapidi ſi quis Demoſthenis arma,
Fulminei ſtupeat qui Ciceronis opes:
Audiat is noſtros cauſſas orare Patronos,
Et decus hoc, dicat, ſecula noſtra ferunt.
Quae mihi verboſus non taedia fecit Homerus?
Et vix humano Pindarus ore tonans.
Quem tua tam tangunt numeroſa poëmata, Flacce?
Cui pius AEneas Aſcaniuſque placent?

Rus-

Ruſtica jam tua ſunt, teneri Praeceptor amoris,
Carmina, nec noſtris moribus apta ſatis.
Cynthia vix levibus jam pulchrior eſſe figuris
Creditur, & nullum Delia nomen habet.
Quis tibi jam ſcenae vellet dare regna, Terenti?
Laudaretve tuos, frigide Plaute, jocos?
Tot tibi tamque dabit facundos Francia vates,
Immodicam rabiem qui cohibere ſciant.
Quîs calor ad leges, quas fert nova turba, domatur,
Nec niſi cum ſana qui ratione furunt.
Quis legat hiſtorias, o mendax Graecia, veſtras?
Aut amet annales, credula Roma, tuos?
Vix pueros ducunt noſtrates Caeſaris acta,
Bellaque Pellaei prodigioſa Ducis.
Impleat hoc aevum Ludovici gloria Magni,
Materiem libris millibus ille dedit.
Geſta triumphalis, populares, condite Regis,
Qui rediit victor ſemper ab hoſte domum:
Et ne poſteritas tot credere mira recuſet,
Occupet haec noſtras unica cura manus.
Eſt animi nobis libertas rara, fideſque,
Et bona mens, culti fida magiſtra ſtili:
Haec puero primis ſint ſola elementa ſub annis,
Jam tener ut Regem diſcat amare ſuum.

Hinc veniet rerum multo tibi grandior usus,
Quam si praeteriti temporis acta legas.
Si tamen e Latio vel Graeco fonte rigandas
Ingenii venas pauperis esse putes,
Ecce tot in nostram conversa volumina linguam,
Quas pia nativas dat tibi Mater opes.
Jam poteris doctus, jam jure disertus haberi,
Excutias patriae si modo scripta tuae.
Hoc precor ad dextram conclave intrate, juventus,
Quantaque sit nostri, discite, gaza soli.
Haec habet interpres spatiosi membra Palatî,
Hic vertit veteres impigra turba libros.
Dividit his aequa Praefectus lance labores,
Et famulae subeunt pensa diurna manus.
Huc ego, pertaesus declamatoris inepti
Jurgia, Mercurio, me, praeeunte, fero.
Ordine perpetuo subsellia longa tenebat
Turba, caput cubito fulta, stilumque gerens.
Servabant cuncti taciturna silentia, & ora
Albebant cera pallidiora nova.
Pulpita celabant librorum mole latentes,
Spissaque stipabant Lexica utrumque latus.
Scalpebat caput hic, digitos rodebat & ungues
Alter, in hirsutas ibat at ille genas.

Vel-

Vellebat ſparſos alius ſine lege capillos,
  Hic ſibi tundebat pectus utraque manu.
Ille minabatur muros foedare cerebro,
  Quod nova non priſco vox foret apta ſono.
Quodque diem membro cum totum impenderit uni,
  Cerneret elumbi repere verba gradu.
Unus erat, denos qui bis ſudaverat annos,
  Curtius ut poſſet veſte nitere nova.
Hic *Taciti* tentans aenigmata vertere Francis,
  Egerat in tenebris plurima luſtra nigris.
Jam duo Pindarici jugularant carmina *Flacci*,
  Tertius & munus jam rapiebat idem.
Quid referam gemitus & lamentabile murmur?
  Quo veterum implebat ſaucia turba domum.
Hic *Cicero* primum ſucciſo poplite labi,
  Hic lacero viſus pectore flere *Maro*.
Hic meus, a ſtolido nudatus milite, raptas
  Lugebat veneres, *Arbiter*, ire ſuas.
Miſcebat lacrymas tenerorum *Luſor amorum*,
  Delicias poſtquam ſenſit abiſſe ſibi.
Talis erat Gothico facies populante furore
  Italiam, docti quo periere libri.
Sic erat, ingenuas cum Turcus perderet artes,
  Pelleret & doctas ex Helicone Deas.

Haec recolens, iterum noſtrum trepidare puſillum,
Et mea vitantem lumina, cerno, virum.
Hac quoque Barbariae, tu Gallule, parte moraris?
Hic quoque tu pretio vertis, inepte, libros?
Jam mihi ſupplicium pendes reprehenſe, nec ultra
Effugies noſtras, improbe latro, manus.
Parce per, o, clamat, veneranda oracula Chriſti,
Quae tibi protendo verſa labore meo.
Impie, divinas tibi quis corrumpere chartas
Suaſit, & impurâ tangere ſacra manu?
Qui, pia Chriſtiadum quae gens Myſteria credit,
Cuncta jubes tectis fraudibus ire foras.
Relligio, ſciſſos dudum laniata capillos,
Se doluit miſere, te jugulante, mori.
Quae pietas Regem movit ſpectata Boruſſum,
Movit & ardorem, Terra Britanna, tuum.
Haec eadem Belgas ſanctas flammabit in iras,
Ut ſua ſit ſummo gloria ſalva Deo.
Et tua vindicibus jam cernes ignibus uri,
Sciſſaque carnificis ſcripta perire manu.
Haec ego dum toto commotus pectore fundo,
Jam trepidâ noſter verterat ora fugâ.
Mercuriuſque ſequi, leni ſermone, parantem,
Increpat: o furiis hunc modo linque ſuis.

Cas-

Caftus in infeftum jam plures Numinis hoftem
  Armavit Myftas relligionis amor.
Me fequere, & noctis cum pars modo parva fuperfit,
  Has, duce me, patulas ingrediare fores.
Par erat hic fpatium, fimilifque prioris imago,
  Multaque fcribentum turba jacebat humi:
Et, *Polyantheis* congeftos inter acervos,
  Alterius cupide diripiebat opes.
Deque *locis* furans *communibus* omnia, grande
  Promebat parvo tempore fcriptor opus.
Lexica cum *Gloffis, analecta, theatra, medullae,*
  Thefauri, methodi, bibliotheca, penus.
Fafciculi, flores, fyntagmata, fymbola, filvae,
  Notitiae, tabulae, lampas, acerra, faces.
Deliciae, phrafes, fuadae, proverbia, claves,
  Atria, veftibulum, janua, porta, viae.
Et quae praeterea jejuno fueta fupellex
  Materiem craffis fuppeditare libris.
Omnis in immundis erat haec farrago grabatis,
  Corpore quos humiles turba premebat iners.
Mox medios inter video difcurrere lectos,
  Quîs erat in dextra parva crumena manu.
Agnovi, & mecum, gens haec libraria certe eft,
  Cui pretio grex hic vendere fcripta folet.

Edita jam pridem reparare volumina, quidam,
  Et nitidis, clamat, ſtat renovare typis.'
Dote nova poteris qui curam ornare recentem,
  Huc ades, & doctis amplificare notis.
Sed mora, ne lucrum pereat mihi, longa faceſſat;
  Cras operis debet pagina prima dari.
Septima quaeque dies foliis ſit meta quaternis,
  Sex habeat finem menſibus iſte labor.
Hanc quicumque fidem dederit, ſeſtertia ſeptem,
  Bis feret, & denos, munera larga, libros.
Tollit ad haec avidas promiſſa *Minellius* aures,
  Seque levant *Thyſius*, *Farnabiusque* toris.
Hoc mihi, projecta ferulâ, *Schrevelius*, inquit,
  Si tibi ſint cordi commoda, detur opus.
Mox alii, quorum niſi Ludi nomina Rector,
  Nemo tibi dicat, vociferantur idem.
Nos pete, *Germani*, gens indurata labore,
  Clamant, ſi lucri pectora tangit amor.
Contenti modica mercede, volumina vaſto
  Pondere conſuemus prodigioſa dare.
Ubere praeterea ditabimus indice molem,
  Frons & erit titulis ambitioſa novis.
Emerita mihi nil cum gente, librarius inquit:
  Jam poſcunt alias tempora noſtra manus.

Gens

Gens mihi de culto quaerenda politior orbe,
  Cui bene fcribendi mens cynofyra bona eft.
Hanc mihi, fi quis adeft, operam det honeftior ordo,
  Francia quem faufto fidere terra tulit.
Haud fatis eft obfcura notis exponere longis,
  Tritaque vulgatis promere dicta libris.
Ipfa fed Auctorum verbis confufa novatis,
  Perpetuo filo reddere verba decet.
Haec nova divino Francis ars tradita dono,
  Et venit haec libris maxima lena novis.
Surgit ad has voces immenfa tapetibus altis,
  Purpureifque levat membra, caterva, toris.
Grandiaque attollens aurata volumina dextris,
  Principibus, clamat, plebs date vilis iter.
Qui Latio profugis, & pulfis Hellade Mufis,
  Munificus Princeps hofpita tecta dedit,
Edere *Delphini* veteres nos juffit *in ufum*,
  Quot reliquos fecit dira ruina, libros.
Obtigit haec largi nobis provincia juffu
  Regis, & haec noftro funt data jura choro.
Non finat hoc, latebras erumpens, clamat, Apollo,
  Gallulus, Arcadiae civis ubique fuae.
Magna premit noftram per vos infamia gentem,
  Jamque fumus Belgis Teutonibufque jocus.

Has ego, qui variis implevi pectora rebus,
Pro Gallis partes omnibus unus agam.
Teque clientelae gens dede libraria nostrae,
Si sapis, & nostris legibus ede libros.
Sufficit emtori, licet omnia debita desint,
Si modo nostra gerat nomina fronte liber.
Plura locuturus, per turbam lumina volvit,
Obticuitque, Deum meque venire notans.
Nec mora, se foribus trepidans ejecit apertis,
Se latebris sperans condere posse novis.
Insequor, & reprimente Deo conamina frustra,
Omnibus hunc vastae partibus arcis ago.
Ut tamen obsessum se sentit ubique, nec ullum
Securum tota vidit in arce locum.
Confugit ad muros, & trans munimina cursu
Dum salit, offenso crure, recumbit humi.
Nec minus, has claudo vires addente pavore,
Per vacuos campos & loca plana fugit.
Donec ad Arcadiam quod flumen circuit omnem
Venerit, assidue post sua terga videns.
Moxque, suum mittens coenosas corpus in undas,
Oppositam tetigit fessus & udus humum.
Seque Melanchlaenis, (nam fors hanc obtulit oram)
Miscuit, ut requiem posset habere brevem.

Oc-

Occupat amplexu venientem laetus *Arius*
  Hofpitis & veteris colla, *Socine*, premis.
Et tunc forte vagans dubiis *Spinofa* Sophorum
  Finibus, ad cari vindicis ora ruit.
Trefque fimul junctis feriunt his aethera verbis,
  Quartus in hoc noftrum foedus, amice, veni.
Confilio fimili, fed difpare fraude, premenda eft
  Relligio, & tectis concutienda dolis.
Haec ego Barbariae fpectans fublimis ab arce,
  Degener, aeternum, Gallule, clamo, vale.
Jam tibi, quod reliquum fupereft, exerceat aevum,
  Et requiem feffo garrula turba neget.
Nos premimus, fateor, fed gens haec conficit hoftem,
  Nec, nifi fit leto traditus, ira cadit.
Mox óculos referens poft terga, ducemque requirens,
  Mercurium fenfi triftis abeffe mihi.
His mihi quid, clamo, deferto fiet in oris?
  Quis mihi praefidium, quis mihi tutor erit?
Innumeris regio fcatet haec incondita monftris,
  Jam rapient faevi vifcera noftra lupi.
Haec mihi dum fingo, fummus me concutit horror,
  Et fugit, aurora jam veniente, fopor.

IN

CENTESIMUM ET QUINQUAGESIMUM
ACADEMIAE LUGDUNO BATAVAE NATALEM.

dictum Leidae in celeberrima Panegyri
d. viii. Febr. cIↄ Iↄ ccxxv.

DIcamus bona verba: dies sollemnia poscit
Gaudia, votivis testificanda modis.
Musa, senescenti torporem expelle Poëtae,
Et novus inflammet pectora pigra calor.
Pegaseoque rigans arentia labra liquore,
Praecipe desuetum, Calliopea, melos.
Ingenii Cyrrhaee dator famaeque, moventi
Da veniam oblitae plectra, benigne, lyrae.
Non ego sponte mea, facilive fluentia vena,
Paene sed invitus, carmina jussa canam.
Te quoque, Bacche pater, vatum tutela, vocarem;
Musa sed hoc faciet sobria sacra die.
Rectores patriae, species augusta supremi
Ordinis, e pavidi corde fugate metum.

In-

Ingenuas artes Batavumque tuentia Pindum
Numina, propositum dextra juvate meum.
Addita Palladio custos, Antistita Phoebi,
Leida, Medusaeo tuta sub orbe, fave.
Leida fave: tuus ille dies, qui primus honoro
Vidit Apollineum ture calere focum.
Sacra fero, quae nunc gratantis parva coronae
Pars tibi, vel nemo forte, iterata feret.
Hac Pandioniâ quondam tellure fugata
Attigit Hollandas luce Minerva domos.
Phoebus Hyantei pulsus de vertice montis
Exhaustos subiit Marte fameque lares.
Jamque bis obsessam, vacuamque colentibus urbem
Dignatae Aonides exhilarare Deae.
Quae facies tunc, Leida, tibi? quae forma reductae
Urbis ad exstinctae munera lucis erat?
Cum tibi Nassavii, per perdita rura natantis,
Ostentaret opem provida dextra Ducis.
Cultaque diluvies corrumperet utilis arva,
Damnaque camporum commoda tanta darent.
Cum tua de muris subitam trepidantis Iberi
Esurie adspicerent ora peresa fugam.
Quaeque superfuerant male viva cadavera tabi,
Damnoso explerent ventris inane cibo.

Magna equidem, nec longa tamen, ſolatia Princeps
  Tunc dabat, aut tantis aequiparanda malis.
Moeſta per incultos & vaſta ſilentia vicos,
  Triſtis erat raro ſemita trita pede.
Limina ſqualebant, deſolatique penates,
  Frigebat medio clauſa taberna foro.
Non ſtrepitus tectis, non ulla frequentia templis:
  Curia, ſublata parte, relicta, patrum.
Horret ad adſpectum viduatae civibus urbis,
  Et lacrimis Princeps irrigat ora piis.
Jamque ſubit nova cura ducem, replere vacantis
  Vaſtitiem certa qua queat arte loci.
Illa potens belli, toties quae fulmen Iberis
  Torſit, & adverſas dextera fregit opes,
Vertitur ad placidas manſuetae Palladis artes,
  Et titulos palmae nobilioris avet.
Turpe erat ingeniis obſtructum Helicona Batavis,
  Clauſaque damnatis eſſe Lycea viris:
Diſcendi cupidis inimica palaeſtra negabat
  Montis ad Aonii pandere culmen iter.
Si quis ad externos tulerat veſtigia ludos,
  Portabat patriae tetra venena redux.
Pulpita monſtroſis reſonabant hoſtica nugis,
  Et ſchola deformi ſorde jacebat iners.

Nam

Nam faciles tenerae mentes corrumpere pubis
  Doctoris ſtudium prava monentis erat.
Impia de ſuperis tradebat ſcita magiſter
  Grudius, & fictis Flandria plena deis.
Non patrias leges, ſaevo temerante tyranno,
  Non poterat tyro diſcere jura fori.
Non juvenum poterant in libertatis avitae
  Fingere tutelam pectora cara patres.
Mattiacum Batavo foedus vix junxerat artum,
  Vincula Naſſavia bina ligante manu.
Walchria Caſtalio profugas qui fonte Sorores
  Ambiret patrio figere vafra ſolo.
Inſula, naſcentis quia libertatis origo
  Exuerat dominum, Walchria, prima jugum,
Hoc ſibi captabat decus immortale. Merenti
  Haec refer, ô clamat, praemia juſta, Pater.
Magne Pater patriae, nos primi ex arce Tyrannum
  Egimus audaci per freta noſtra manu.
Nomen Arauſiaci jurare in Principis auſi,
  Duraque ſervitii rumpere vincla, ſumus.
Haeret; & ambiguo vix Princeps ſuſtinet ore
  Debita ſic meritis dona negare viris.
Fama volat, Batavumque quatit rumoribus orbem,
  Numina Zelando docta locanda ſolo.

Leida pavet, longamque ſibi per ſecula laudem
  Ne rapiat ſtudiis aemula terra, tremit.
Mittit ad obſeſſas qui cauſſam Principis aures
  Flexanimis moeſtae vocibus urbis agant:
Quae, Pater, invidia eſt, Batavis Tibi ſemper amatis
  Hoc dare munifica mente perenne decus?
Quid tibi cum placidis, Gens o Neptunia, Muſis?
  Quid tibi cum miti, Nautica turba, choro?
Fluctibus arcanae turbare quid atria ſaevis
  Palladis, & rauco murmure templa paras?
Naufraga veſani non haec Dea litora ponti,
  Otia ſed tuti dulcia ruris amat.
Pimplaeos latices, non ſalſas aequoris undas,
  Indomita Hippotadae quas agit ira, ſitit.
Finde procelloſi, nihil obſto, marmora Nerei,
  Et vaga diſcurrat per freta mille ratis.
Praedantes cumulet dulci Nehalennia lucro,
  Horreaque aligero rumpe favente Deo.
At mihi Pieridum myſteria caſta relinque,
  Apta magis tacitis ſunt mea rura ſacris.
Commendat me laeta quies, blandique receſſus,
  Quique nitens verno ridet honore locus.
Denique quis veſtra coluit de gente Camenas?
  Eloquio, dic, quis, carmine quiſve potens?

Quo

Quo myſta praeeunte modos, Zelanda, dicabis,
  Quo, Charitum, poſtem vate tenente, domum?
At mihi, *Douſa*, ſacros jam vaticinatus honores,
  Pallada privata religione colit.
Phocidos inſtar habent *Jani* penetralia, ſedes
  Illa diu bifidi montis imago fuit:
In mea Mopſopias pridem devexit Athenas
  Moenia, Douſiaco carmine tracta, Dea.
Me penes auſpiciis ſurgant communibus arae,
  Publicus hîc populo fumet utrique focus.
Scilicet Aemonias lauros, & Theſſala Tempe
  Deſeret, & Phoebus litora ſola colet.
Stultus arenoſis mutans Parnaſia dumis
  Culmina, in aequoreis fana locabit agris!
Malit Oronteam viridante reſurgere Daphnen
  Rure, quod obliquo flumine Rhenus alit.
Verba Ducis mentem, jam nunc Leidenſibus aequam,
  Et patriae virtus clade probata, movent.
Cauſſa perorata eſt, inquit: diſcedite laeti,
  Et mea victores dicta referte domum.
Douſa meus jaciat Clarii fundamina templi,
  Conſecret ingenuis artibus ille locum.
Ille novem excipiat, Phoebo ducente, Sorores,
  Cecropiamque nova Pallada ſede locet.

Obvia laurigerae ruit urbs excita choreae
  Sedibus, & *Dousae* voce manuque favet.
Laeta sonant, luctus veterumque oblita malorum,
  Compita, & alterno murmure turba fremit.
Surgite frondentes hederae, consurgite lauri,
  Nascere Arausiaca consita oliva manu.
Mollia Dousiaco plantaria crescite cultu,
  Crescite, & in pingui luxuriate solo.
Vivida Christicolae jam semina, crescite, coetûs,
  Crescite, legifero nata juventa foro.
Crescite, quae succis & freta potentibus herbis
  Paeoniam miseris, turba, feretis opem.
Tu tamen, o Phoebo Musisque dicata severis,
  Laeta super reliquos tolle, caterva, caput.
Artibus eloquium mutis dotemque ministra
  Pauperibus, cornu divite Suada potens.
Dousa, chori deus ille tui, delubra canendo
  Dedicat, & Musas in nova tecta vocat.
Ibit in exemplum, manibus formanda paternis,
  Pieriae proles mox numerosa domus.
Eripe te populo, divina Poëtica, vili,
  Astraque sublimi vertice summa feri.
Nubila telluris super, & super alta vapores,
  Disce per aërias pura volare plagas.

Te

Te penes imperium longos ftetit omne per annos,
Praecipuum reliqua dante cohorte locum.
At nunc regna tenent fubfellia prima togati
Ordinis, & vates ambitiofa premunt.
Sed tamen inftabiles, iterumque iterumque novandas
Gloria doctrinas non diuturna manet.
Vidi ego, qui numero librorum & mole tumebat,
Exfequias vivum foetibus iffe patrem.
Vidi ego clamofo ftipatos agmine, quorum
Mox cum difcipulis fama fepulta fuit.
Obruit audacem ventofior alter Agyrtam,
Et novus antiquum pellit ab arce Sophum.
Finibus anguftis, fpatioque coërcitus arto,
Egreditur patria vix regione tumor.
Sola, per immenfum fpatiata Poëtica mundum,
Grande dat ingeniis, & fine fine, decus.
Nec timet Eloquii vis temporis ulla ruinam,
Hiftoriaeque carens morte manebit honor.
Sis odiofa licet, fatuoque molefta magiftro,
Vatis & arguti lingua diferta viri.
Funere livor edax, nigroque calumnia dente
Ceffat, & exoritur fplendor ab igne rogi.
Lipfius ille, novi lux & dos prima Lycei,
Vivet, & implebit folis utramque domum.

Horrida *Cunaeus* Themidos ſpineta viretis
  Palladis alternans, gratus utrique Deae,
Nunc quoque in Elyſiis Scalanam vallibus umbram
  Perdita Veronae ſceptra tenere canit.
Addite *Scaligero*, judex ſanctiſſime, Regi,
  Jura dabis nigro poſt tua fata gregi.
Terror, & inſulſis flagrum, *Cunaee*, Vacerris,
  Barbariae ducibus tu Rhadamantus eris.
Adgemit his culti maerens *Scriverius* oris,
  Proteaque ingenii fata ſubiſſe dolet:
Semideique brevem condens *Rutgerſius* urnam,
  Ad ſuperas manes vidit abiſſe domos.
Inter avos ingentem animam *Vulcania* coelo
  Inſerit, Argivo carmine Muſa potens:
Laetius hinc alium, ſterili remanente favilla,
  Phoenicem Batavis creſcere poſſe negat.
Denique ad Herois tumulum manus enthea Vatum,
  Quos numero plures Leida fovebat, adeſt.
Implicitique comas taxo, dextraſque cupreſſo,
  Ter tacito luſtrant ore graduque rogum;
Et ſimul exſtinctas plorant cum Principe Muſas,
  Grotiade querulo murmure dante modum.
Qui recidiva tamen Leidam ſperare renaſci,
  Heinſiade Phoebi ſacra novante, jubet.

Felices animae, quas vis arcana recentis
  Palladii, & magni contigit aura Senis.
O mihi, si tenuis fluxisset rivus ab illo
  Flumine, quod vivis ora rigavit aquis!
O utinam nec in haec aetas dilata fuisset
  Secula, verveces quae dare jura vident.
Leida, Poëtarum nutrix, linguaeque potentum
  Mater, & Historicae dives alumna facis.
Tunc super Europae celebratas artibus urbes
  Fama frequentatae lausque erat una scholae.
Nulla sed humanis ut inest constantia rebus,
  Sensisti dubiae sortis & ipsa vices.
Cum patrià Batavas, quid enim simulemus, Athenas,
  Pressit, & innocuos nigra procella viros.
Vossius, aeternis nomen memorabile fastis,
  Invidiae afflatus fulmine damna gemit.
Versibus & Sophiae studiis *Barlaeus* honestae
  Inclytus, haud potuit jure tenere locum:
Amstela Leidensi quos indignante Minerva
  Jussit Athenaeum condecorare novum.
Dextera, quae numquam cessaverat, impigra *Meursi*
  Promere congestas heu prohibetur opes!
Et licet heroo pactas tibi, Leida, Camenas
  Carmine conciliet, non placuisse dolet;

Cri-

Crimine cum vacuus numerofa volumina crimen
  Sede fua motus fenfit habere novum.
Triftia fed valeant, purum maculantia folem,
  Nemo bonus patriae quae reditura vovet.
At mea praecipuo quo te canet ore Thalia,
  Quem fpolium de te, France, Batavus habet?
Unica, *Salmafi*, fpecies & imago capacis
  Pectoris, & mundi Bibliotheca movens:
Qui doctos vagiffe modos jam traderis infans,
  Et puer emeritos exfuperaffe fenes.
Quem nihil antiqui, patet, ignoraffe novique,
  Romula, feu fi quid pagina Graeca dedit.
Quem Syrus, & Nabathaeus Arabs, quem Nilus & Indus,
  Quemque fuo Phoenix audiit ore loqui.
Nec tua per Scythicas quaerens cunabula fentes
  Celtica, *Boxborni*, cura perire poteft.
Inachios prudens Romanis jungere faftos,
  Et veterum annales continuare novis.
Eloquio populos fimul imperioque tenere
  Nobilitas didicit, te praeeunte, patrum.
Omnibus at Critica palmam *Gronovius* arte
  Abftulit, ingenio perfpiciente fagax.
Cenfor, & Aufonii judex fermonis honeftus,
  Cui dederunt paucos fecla priora pares.

Hunc

Hunc nec Ariſtarchis, vitio quos, France, creatos,
  Itale ſeu jactas, praepoſuiſſe pudor.
Nec voluit, ſollers chartas verſare Pelaſgas,
  Filius acceptum degenerare decus.
Ryckia Cornelî tenebroſa volumina clarans
  Cura, dedit mentis pignora certa bonae.
Sera, *Perizoni*, Leidenſis gloria Pindi
  Tempore, ſed primis adnumerande viris,
Vertice qui Batavi portaſti pondus Olympi;
  Infregit validum nec tibi pectus onus.
Eruta te tenebris celſae Babylonis origo,
  Et data lux Phariis nobilitavit agris.
Nec patriae curam tua dextra negabat: at illa
  O pudor! externas legit iniqua manus.
Vendere ſimplicibus fumos, & vendere pennas,
  Obſequium blandis fingere ſueta ſonis,
Natio adulatrix, levis & comoeda, Batavo
  Debita candori praemia ſaepe rapit.
Hiſtoricumque timens veracem, turpis avorum
  Ut lateant optat facta nefanda nepos.
Haec ſunt, Leida, tuo fulgentia ſidera coelo,
  Nunc quoque Palladiae lucida ſigna rati:
Nomina purpureo, gratam decet, inſere peplo,
  Ut decorent faſtos longa per aeva tuos.

His

His tua triginta viguit jam gloria lustris,
His ducibus laus est continuata scholae.
O utinam jam non me successore labaret,
Staret & o nostra res tua firma manu!
O utinam Phoebi renovata calesceret ara!
Desertusque novo viveret igne focus!
O utinam secli redeat florentis imago,
Patriaque *Heinsiadas Grotiadasque* daret!
Confectis utinam macie senioque Camenis
Sit juvenile meae reddere robur opis!
Non studium, aut vigiles deerunt tibi, Leida, labores;
(Quo tamen, ingenio destituente, labor?)
Cura quidem stimulat cupidum mihi pectus honoris,
Spiritus at supera desit ab arce datus.
Festa dies, recolis quae gaudens prisca Lycei
Lumina, fervorem mentibus adde novum.
Grandia doctores acuant exempla togatos,
Nomen ut a grata posteritate ferant.
Aemula spem capiat juvenum generosa caterva,
Se patriae quondam maxima fulcra fore.
O ita summe, velis, Batavae Deus unice tutor
Gentis, & Aoniae Praeses amice domus.
Sic iterum, sic saepe bonis optanda recurras,
Et melior semper candidiorque dies.

BATESTEINUM
IN
CONCIONE ACADEMICA CELEBRATUM

Leidae d. xxii. Septembris cIↄ Iↄ ccxxxviii.

DUlce Batesteinum, longos mihi culta per annos
  Villa, prius juveni, nunc mage grata seni.
Quae mihi secessus tot, & otia docta dedisti,
  Et vicibus mutas urbis agrique moras.
Cur ego te tacui, viridis dum floruit aetas,
  Et fluerent facili verba ligata pede?
Blandusiae fontes, & vallis amoena Sabinae,
  Nunc etiam vestro carmine, Flacce, virent.
Ausonii numeris cantata es, villula, dum te
  Prospicit e ripis, laeta Garumna, tuis.
Proxima Pausilypo tibi, Mergillina, manebit,
  Actia dum doctis musa placebit, honor.
Apta suis sonuit studiis os grande Poloni
  Otia, Bracenni rura nemusque soli:

Sil-

Silvarum latebras, fugiens Hugenius aulam,
  Ornavit Batavi carminis arte potens.
Cultaque qui plures celebrarunt praedia vates,
  Exemplo poterant me ſtimulare pio.
Nunc quid agam? num fila lyrae projecta retentem,
  Et revocem vires, quae periere, ſenex?
Si mihi Phoebeo pectus non flagrat ab oeſtro,
  Et careo Muſae fervidioris ope,
Non Helicon mentem, non Pindus inertia tollit,
  Non animant Tempe Theſſala, corda ſitu;
Tune aperire potes venas torpore rigentes
  Angule, finitimis vix bene note locis?
Poſſe tamen latices de pumice ſurgere ſicco,
  Prodigio didici, corde ſtupente, novo.
Nam radios nuper fugienti in margine Rheni
  Solis, avellanae dum nucis umbra tegit,
Neſcio, num Fluvius raucam de gurgite vocem
  Miſerit, an latitans arbore ſacra Dryas;
Incipe: jam reduces ſpondet, Burmanne, calores,
  In nova quae vires carmina, villa, dabit.
Quid dubitas? cecinit ſibi rura fugantia curas,
  Et placuit, facili Catzius ore ſenex.
Ockenburgiacas Domini jam cana ſenectus
  Delicias, vena luxuriante, dedit.

 Quam

Quam juvenile melos, quam Westerbania miscet
  Musa Cytheriacis dicta severa jocis?
Ergo age, deducto repetas ab origine versu,
  Ne lateant carae fata vicesque domus.
Nec mora: non solitae crescunt in pectore flammae,
  Et calamo sumto carmina sponte fluunt.
Tolle, Batesteinum, caput, en recidiva resurget
  Fama, vola docti culta per ora chori.
Nec tibi dedecori Burmannia musa futura est,
  Nobile at in seros ibis, easque, dies.
Jam, fateor, periit splendor tibi priscus honorque,
  Nominis & dubii nunc quoque caussa latet.
Seu Batavos olim limes discreveris agros,
  Et positus fueris, qui regat arva, lapis.
Et Caninefatum fines hinc isse putentur,
  Censet ut * Altingi pagina docta senis.
Sic tua natales Christi superaverit aetas,
  Urbsque nec ad Rhenum te prior ulla foret.
Ambitiosa vale, vetulis narrandaque curvis
  Fabula, quam Batavi finxit honoris amor.
Quot loca non Batavis tribuit gens credula priscis,
  Si modo det similes syllaba prima sonos?

In-

* Vide notit. German. Infer. tom. 1. pag. 26. & 113.

Inde Batefteinum, patrii quod nominis ardor
 Condidit aurifero, rura per Afra, folo.
Sive Vianaeam tenuit quae nobilis urbem
 Gens Zulena fua nomen ab arce dedit.
Et potius Bato quis turritae conditor arcis
 Creditur, aut mulier nomine dicta Bata.
Quale Batenburgum, Batavo de limite diftans
 Longius, auctoris nomen & arcis habet.
Sic tibi, more patrum, lapidis cognomen adhaefit,
 Nobilium folidis fedibus ante frequens.
Quod latere ex cocto domus aedificata niteret
 Stramineas inter, vertice celfa, cafas.
Sic caput ante alias arx Zulenfteinia tollit,
 Quod proavis pofitum nunc quoque durat opus.
Verius hoc vifum: nam turris in arce Vianae
 Alta Batefteini nomine nota manet.
Dives avis opibusque potens, praetoria late
 Per fibi vicinos Gens ea ftruxit agros.
Hac de ftirpe decem gentilia nomina villis
 Conjugio partis adpofuiffe ferunt.
Nec modo Trajecti partem ditione tenebat
 Ampla domus, pofitis arcibus arva tuens;
Sparfit at Hollandos locuples fua regna per agros,
 Et pars praecipuae nobilitatis erat.

Te quoque Zuleni quondam, Nordvicia, juris
 Douziadae ſedem, munere dotis, habent.
Sed ſignata ſuis illuſtria nomina faſtis
 Verſibus hic non eſt enumerare locus.
Tres tamen, in noſtris quae reſtant finibus, arces,
 Teque, Bateſteinum, praeteriiſſe nefas:
Et totidem adſumto claras cognomine ſtirpes,
 Ex quibus heu! hodie vix ſuper una, canam.
Eminuit mediis aedes Nyveldia campis,
 Nobilis herboſo frugiferoque ſolo.
Quae, Bredenrodiae demum poſſeſſio gentis,
 Alta tulit dominis dignaque tecta ſuis.
Nunc queritur veterem longe ceſſiſſe decorem,
 Fata ruinoſa teſtificante domo.
Altera Zulenae ſtirpis generoſa propago
 Hermela, quae patrios amplificavit agros.
Et felix tenuit dotalia rura domumque,
 Woerdani generis quae prius aula fuit.
Servat & arce ſua priſcae veſtigia famae;
 Juraque dat pago, qui ſibi junctus adeſt.
Tertia, conjugii mox addita dote, potentis
 Stirpis inexhauſtas adcumulavit opes,
Haeria: Trajectum, per qua patet omne, clientes
 Innumeros ſumma ſub ditione tenens.

In-

Inclyta nobilium ſedes & alumna virorum
  Arx manet, aëriis turribus aſtra petens.
Quarta Bateſteinum, non aequa ſororibus adſtas,
  Hermela ſed nexu te propiore ligat.
Secla fere numeras jam quatuor, ut tibi mater
  Ex multa Dominum juraque prole dedit.
Aemula ſurgebas tectis ſublimibus aedes,
  Cinctaque, quam Rhenus dat tibi purus, aqua.
Ampla domus ſteteras, turbaeque capacior olim,
  Paſcere quam nimiam nobilis aula ſolet.
Turre quoque e celſa ſpectabas arva caſasque
  Longius, at nunc hac mole levata ſedes.
Preſſa fatiſcebant, rima minitante ruinam,
  Tecta, nec in ſumtus ſufficiebat ager.
Merſerat &, conſueta bonis evolvere, gentem
  Luxuries, altas vertere nata domos.
Turba vorabat heros famulorum, & major equorum,
  Nec minor, exſuperans cetera membra, canum.
Altera mox labes: alieno preſſa ſub aere,
  Cauſſidico lites multiplicante, cadit.
Nobile rus ſaeva pendens venale ſub haſta,
  Tranſit in externas, ſtirpe gemente, manus.
Villaque, mox dominum de divite plebe potita,
  Amiſit titulos, ceu caſa facta, ſuos.

Sed

Sed tamen in feros poffeffio ducta nepotes
  Manfit in Ormaeae gentis honora manu.
Luftra, Bateftcinum, per ter jam dena relictum,
  Hinc genus exortum fervat & ornat idem.
Nunc tua defeffae requies, Burmanne, fenectae,
  Et ftudiis femper grata latebra tuis.
Sat fpatiofa tibi, modicifque paratibus apta,
  Dat fedem dominis, hofpitibusque locum.
Hic aequaeva tuis ceffit caftiffima votis,
  Et fociata toris uxor amata fuit.
Prima Batefteinum taedas lucere jugales
  Deliciis vidit confcia villa novis.
Hic per luftra novem tibi tot fine litibus actae
  Aeftates, inter dulcia membra domus.
Quae poftquam rapuit mors importuna, fuperftes
  Accipit uxori, quae fuit una, foror.
Quae genus Ormaeo ducens de fanguine, villam
  Sub titulum domini noluit ire novi.
Ruraque, primaevam quae nutrivere juventam,
  Jam fenior gratos pergit amare focos.
Femineae virgo nugas exofa cathedrae,
  Ipfa manu & nitidos arte polivit agros.
Villa magis tum grata : mihi nam fola voluptas,
  Sed labor & fumtus cura Sororis erant.

Hac

Hac quoque sublata, tabulis, Burmanne, supremis
  Conjuge cum cara rura relicta tenes.
Inque piam sobolem transmittere morte propinqua,
  Ordine fata Deus si velit ire, voves.
Interea dum vita mihi junctaeque supersit
  Uxori, colet hunc laetus uterque locum.
Utque onerosa premant nunc vectigalia terram,
  Sumtus & exigui foenera vincat agri.
Deliciis tamen usque tuis, mitique quiete
  Perfruar, & curis tempus inane teram.
Dummodo me viridi recubare crepidine Rheni
  Fata sinant, aequo pectore damna feram.
Rhene pater, qui vix tam sancto nomine dignus,
  Tardior, obstructo collibus ore, fluis,
Ah! quoties rapido, qualis per Gelrica rura
  Laberis, optavi, plenior amne fores.
Mollibus ah! quoties per ripam fusus in herbis,
  Vix tenuis, dixi, corporis umbra manes.
Te tamen in gracili veneror; placidissime, rivo,
  Multaque, quae praebes, commoda gratus amo.
Non quia tam subiti fueris mihi caussa furoris;
  Sed quia communi culpa repensa bono.
Margine non rapto, nulli damnose colono,
  Innocuas tacito murmure volvis aquas.

Nec metuit, ſolito violentior aggere rupto,
  Accola, ne tecum ſeque laremque feras.
Plena quidem ventis non ſpecto lintea, at alnos,
  Quas equa contento fune puerve trahat;
Vectoresque noto, qui nullo turbine quaſſi,
  Moenia Trajecti, vel tua, Leida, petunt.
Devehis in Batavos fruges, quas arva tulerunt,
  Advehis urbanas nave benignus opes.
Deque tua ripa virides digreſſus in agros,
  Proſpicio errantes per mea prata boves.
Nunc Cereris ſtantes retinent turgentis ariſtae,
  Nunc arbor proprio pondere curva trahit.
Haec mea, tam modico contentus fine, pererrans,
  Aut pede mox preſſo regna puſilla tuens,
Non aequare animo tantùm, ſed rebus & actis
  Regnantum videor vincere liber opes.
Non pretioſa brevem turbant viridaria cenſum,
  Nec ſuperat reditus hortus inanis agri:
Nec furor inſanus, carpens patrimonia, florum,
  Aut rutilo fulgens lumine planta capit;
Conſpicuus non fronde frutex, ſed fructibus orbus,
  Rarave ſtirps, quamvis orbe petita novo.
Mille ferens arbor latiſſima vere colores,
  Grata per autumni dat mihi poma dies.

Non

Non operosa graves exercent arbuta curas,
Aut properata foco munera vitis alo.
Mala nec Hesperidum mea fert splendente metallo
Area, nec fruges, India tosta, tuas.
Villicus arte ferox, nec mercenarius arcam,
Quam satis exhaurit bibliotheca, premunt.
Saepibus e taxo laetor, claudentibus hortum,
Quas alacer gestit transiluisse puer.
Non quibus in coelum ducendis machina tollat
Alta putatores in tabulata novem.
Me pyrus, & malus, me suavi candida pruno,
Me nuce, me cerasis arbor onusta juvet:
Me sata per ripas nec inutilis alnus, & ilex,
Fraxinus, & folio, pinus acuta, loquax,
Quaeque dedit primam quercus mortalibus escam,
Et domini superet tempora longa, tegant.
Densa comis ulmus pomaria lata coronet,
Servet & a ventis fertile celsa nemus.
Nec salices desint, horti munimina, nec quae
Malleolos fragiles vimina lenta ligent.
Vivite praecipue, Tiliae, quae semper opacae,
Cingitis adsiduo frigore membra domus.
Rustica quîs nidum ponat secura palumbes,
Et foliis turtur condita, rauca gemat.

Et quarum de flore legant examina fucum
  Nectareum, bombis gaudia faſſa ſuis.
Haec mihi ſilva ſatis, nec ſumtu oneroſa, manuve
  Artifici in formas ſaepe putanda novas.
Quo mihi plura? vocant nam me rus debita Muſis
  Otia, ne perdam tam breve tempus iners.
Me nemore & culto muſeum gratius horto
  Detinet, & tacito bibliotheca loco.
Hic libet ante ortum, de ſtratis corpore rapto,
  Solis, & incerta luce tenere librum.
Nec matutinis operantem vota lucernis
  Concipere ad numen, ſole morante, piget.
Quam juvat ante diem radios jam ſpargere lumen,
  Sideraque ut capiant victa, videre, fugam.
Cedere paullatim minuenda crepuſcula, purus
  Dum rubeat pleno ſolis ab orbe dies.
Hic labor ad mediam Phoebi producitur horam,
  Et citius voto pars bona lucis abit.
Dimidius ſed rure dies, quam totus in urbe,
  Neſcio quid cumulat plus meliusque boni.
Hic ſolidum, nullo me interpellante moleſto,
  Tempus ad arbitrium labitur omne meum.
Nunc divina tenent, ſtudiis contermina noſtris.
  Et ſacra quid diſco ſcripta profana juvent.

Nunc

Nunc acuunt linguam divini Tullius oris,
Lacteus aut Livî fimplicitatis amor;
Eloquii, Venerisque Terentius auctor honeftae,
Aut caveae, Plauti, qui placuere, fales.
Tractatos decies verfat nova cura Poëtas,
Mufaque me veterum faepe relecta tenet.
Nunc Maro fublimi, nunc laeto carmine Nafo,
Nunc rapit attonitum me Venufina chelys.
Mox ciet hiftorici bilem Pharfalia vatis,
Et tumido femper Statius ore tonans.
Aut tua nugacis parafitica carmina, Roma,
Quem tibi mendicum Bilbilis alta dedit.
Protinus his jactis, ira furgente, Poëtis,
Jam medium video laetus abiffe diem.
Prandia jam famulus mihi nuntiat effe parata,
Et jubet ad focias uxor adeffe dapes.
Quae leviter querulo, blando tamen ore fonoque,
Vix femel hac vifum me fibi luce dolet.
Menfa duos angufta capit, quae fimplice victu,
Statque onerata bonis, quae dat alumnus ager.
India non puras corrumpit aromate lances,
Fortibus & fucis nuda patella caret.
Non fale, non cepa mihi jus conditur, abeftque,
Infolito mordens labra calore, piper.

Non color & pinguis nidor craſſiſſimus aurae,
  Nec trahit intriti, qui datur arte, ſapor.
Non opus eſt blando vires revocare veneno,
  Viſcera vel validis laſſa fovere cibis.
Quam ſapit herboſum viridanti jure moretum,
  Quo levis anguillae fruſta minuta natant?
Aut olera, ingenio non transformata coquentis,
  Sed dedit ut magnis Baucis amica Deis.
Laudibus in coelum priſco celebrata Catoni,
  Saepe facit menſae braſſica torta caput.
Ruſtica, vel pendens fixis faba longa tigillis,
  Et caro quae primam vincat ovilla famem.
Pernave, vel ſplendens, quod dant carnaria, lardum,
  Vel bovis a fumo mite nigrumque latus:
Vel vitulae, matris lactantis ab ubere raptae,
  Coſta, vel abſciſum corpore pingue caput.
Pulte ſaginata, & nigris incluſa cavernis,
  Non datur, aut nimii pondere ventris avis.
Non amo, quam laudant, quia lardum pingue colorem
  Tabe parem dedit, & texit ab igne coquus.
Mixta cohortali gallina ſub arbore paſcens,
  Plenaque triticeis frugibus, Afra ſapit.
Toſtaque, quae leviter ſenſiſſe fatebitur ignem,
  More patrum blando picta rubore cutis.

Me

Me vaga per fegetes capit efcam fedula quaerens,
  Et fpoliis revolans laeta columba domum:
Gutture quae pleno pullos mihi farcit hiantes,
  Quos necet implumes nil miferata manus.
Hos natura cibos animantibus alma miniftrat,
  Et replet proprii carne faporis aves.
Pifcibus & locus eft, tenui quos Rhenus in alveo
  Nutrit, & e ftagnis retia texta trahunt.
Quofve morae patiens, hamo latitante fub efca,
  Decipit, & latebris elicit arte cavis.
At pecus aequoreum dic, cur tam, Leida, maligne,
  Nec pretio nobis mittis, ut ante, levi?
Has mihi prima dapes dant fercula, quaeque fuperfunt
  Turba miniftrantum non numerofa vorat.
Nata domi pofthaec bellaria parca feruntur,
  Ne faciant lentae taedia longa morae.
Ponitur aut cerafum, fructu mihi dulcius omni,
  Cujus & abfumti copia nulla nocet.
Hinc quoque fana linunt avidos jentacula dentes,
  Si modo mane ferat plena caniftra puer.
Fragave, quae gemina recreant nos dote, faporem
  Eximium mirus nam comitatur odor.
Aut pyra, quae dulci ducunt ab arundine nomen,
  Putrida vel fubito, ceu muliebre genus.

Vel

Vel cute ſub viridi, vinoſi plena liquoris,
  Labraque mordentis quae faciemque lavant.
Mora, manu ſed lecta mea, vel cerea pruna,
  Arbore quae, ramos me quatiente, cadunt.
Perſica, ſi medio veniunt matura ſub aeſtu,
  Mala, ſitim ſuco frigidiore levant.
Armenia aut nobis quondam quae munera miſit,
  Breda ſed uberior quae meliora dedit.
Nuxquoque, necjuglans, nec quam debemus Abellae
  Nec, maturuerit ſi tamen, uva deeſt.
O mihi, quot ſuaves anguſta vacatio fructus
  Invidet, & terrae dulcia dona negat?
Quot video cupide nondum matura recedens
  Poma, ſed autumni quae mora lenta coquet?
Caſeus, &, patriae laus unica, prandia condit
  Lactis in exiguum maſſa coacta globum.
Hic modus, haec lex eſt, & ſi quis venerit hoſpes
  Grandior, haud cinget lautior olla focum.
Vivite Lurcones, per multos ducite miſſus
  Mutatis epulas terque quaterque cibis.
Vivite, luxuria Batavas qui mergitis urbes,
  Perque gulam patrias dilapidatis opes.
Quîs perit ad menſam pulchrae pars altera lucis,
  Et tenet ut vinctos uncta patella diu.

Vos

Vos vocat ad coenis paene exaequata Quiritum
Prandia, nondum avidos hora ſecunda cibi:
Semper ego eſuriens, alto jam ſole tumultum
Nec ſtomachi poſſum, nec tolerare moram.
Vos ſatiare poteſt odor & guſtatio juris,
Nec tamen hinc vacui nauſea ventris abit:
Quae prohibet menſae cupidos ſperare ſequentis
Fercula; faſtidit nam gula laſſa cibos.
Aut oleris minima repleti parte ſedetis,
Quodque olitor guſtans eſſe negaret olus.
Et tamen ad pompam variae ſpectacula carnis
Ars ponit ſaturis prodigioſa coqui:
Sed ſtomachi languor, vitiataque viſcera luxu
Tangere vel digito tot pretioſa vetant.
Integra, vel parce dominis guſtata, culinae
Reddit herus, famulo dilanianda gregi.
Ne tamen interea pereat nil tempus agendo,
Voce gravi pueros ponere vina jubet;
Sed minimo, ut menſam producat longius, hauſtu,
Aut aura potius tinguere labra meri.
Ordine mox libat propioris quisque ſaluti,
Nec, niſi qui claudit, dat bona verba, latus,
Hic ſibi ſit vivax uxor, ſic credere fas eſt,
Vix cyathi fundum rore tegente, vovet.

Ut pateat, coelebs optat, ſibi dulcis amica,
  Seu ſatis una virum, ſeu vaga turba, tenet.
Filius hic vivat ſibi, nata, nepoſque precatur,
  Sed tacite, proles ne numeroſa premat.
Dum ſeriem hanc ducunt per inania pocula triſtem,
  Magna ſupercilio rugaque fronte ſedet.
Publicus haud rumpit taciturna ſilentia ſermo,
  Nec niſi vicina murmur in aure ſonat.
Socratis haec, dicas, aut vera Platonis imago eſt
  Sympoſii, quod tam ſobria turba refert.
Ordinis aut ſimulans primordia muta togati,
  Annua quum renovat prandia ſicca dies.
Sed creſcente ſiti vacua inter pocula, parvos
  Infantum cyathos vinaque mutat herus.
Livida jam ſatis, heus, egerunt Francica partes
  Aut quae puniceo tincta colore rubent?
Dulcis adulterio, vel rubro infecta nocenti,
  Mollia vel ſtringunt labra, vel uncta ligant.
Quae Rhenus ſincera vehit jam promere tempus,
  Aut tua quae felix ripa, Moſella, tulit.
Laetior hinc facies, & quae vix ante miniſter
  Murmura, vicinus jam capit aure ſonos;
Nam dum fuſa ſcyphis conviva capacibus haurit,
  Huic domui lautae ſit bene, clamat, Iö.

Hinc

Hinc bene ſit Patriae, bene frena regentibus Urbis,
Civibus & qui dant publica jura bonis.
Floreat & duret Libertas, Paxque perennet,
A famulo maneant libera colla jugo.
Vos quoque, ſi quis adeſt non dura fronte togatus,
Vivite Piërides, vivite docta cohors.
Surgite lapſa diu Batavae commercia terrae,
Velaque conſternant, qua patet, omne fretum:
Qui pelago terraque meret, bene rem gerat; addat
Vim ducibus Numen, militibusque fidem:
Hic ſibi mendici felix contingere votum,
Ut loculis, optat, vivat utrisque gravis.
Hic lateri emerito veneris renovanda malignae
Gaudia, ſed validus corpore longa rogat:
Denique nominibus tot pocla licentia ſignant,
Ut careant numero multiplicata ſuo.
Membra tamen glaciata manent, en tange, rigentque,
Hoſpes ait, linguae jam quoque ſenſus hebet.
Hoc vacuas implet venas; penetrare meatus
Sanguinis extremos frigore ſegne nequit.
Ignis abeſt fatuo, procul hinc, procul abripe, vino,
Fortia, deque nota da meliore, puer.
Da mihi Burgundus, vel quod producit Hiberus,
Aut Itali quod dat vitis odora ſoli.

Quodque ſubalpinis miſſum de collibus ardet,
  Et celebre a toſto Martyre nomen habet.
Da mihi, fumanti quod fert Campania nube,
  Quod ſaliens vitreo margine narc traham.
Veraque tam doctis Tockaïa prome palatis;
  Servat in arcano quae mea cella cado.
Ordine dum bibit haec cubito ſubnixa caterva,
  Ingenium & guſtum garrula laudat heri.
Sed valida exhaurit dum plenis vina culullis,
  Viſceraque ardenti ſentit ab igne coqui;
Sit modus o cyathis ſine fine volantibus, inquit,
  Et caput & fervent flammea membra mero.
Jamque cibo vacuus, ſed viſcera plenus Iäccho,
  Quiſque abitum tacitus, ſole cadente, parat.
Sed calices inferre novos ſurgentibus ardet
  Hoſpes, & ut maneant ſupplice voce rogat:
Si tamen eſt cunctis ſententia certa receſſus,
  Meque domi ſolum deſtituiſſe ſedet:
Circulus in medio conclavi fiat, in orbem,
  Extremumque bibant ordine quiſque, Vale.
Tangat amicitiae, digitis in margine fixis,
  Hunc, ſine quo ſcelus eſt ſemper abire, ſcyphum.
Africa, qua longa procurrit in aequora lingua,
  Cui bona ſpes fauſtum nomen habere dedit,

Hoc

Hoc mihi largitur generoſo palmite natum,
Nectare coeleſti ſuavius, ecce, merum:
Ebibit, & verſo penitus cratere triumphans,
Ungue ſuper ſicco nil ſupereſſe probat.
Conſonat, o vivat ſanctae concordia menſae!
Ad fundum vacuans ſtrenua turba cadum.
Hoſpite jam muto, clamat vinoſior alter,
Ultimus o ſupereſt, pectora fida, calix.
Proxima lux veniat, percuſſum ſanguine Bacchi
Foedus amicitiae quae renovare velit.
Hoc quoque ſiccato, ſociis fugientibus, hoſpes
Projicit in ſtratum ſaucia membra torum.
Cetera turba, petens gradibus titubantibus aedem,
Tam bene compoſitum gaudet abiſſe diem.
At vos damnoſae fatalia gaudia menſae,
Cauſſaque tot ſcelerum, luxus, abite procul.
Ite dapes, quarum Batavus vix nomina dicat,
Fercula nec patribus nota, valete, piis.
Tot quoque ſupremae puerilia ludicra menſae,
Structaque turritae dulcia lancis onus.
Quae conducta, oculos ut paſcant ordine longo,
Jam decies aliis pompa fuere toris.
Tangere quae vino ſtomachus faſtidit inundans,
Ne vomat ingeſtum nauſea facta merum.

Sobria me, menſis & agreſtibus aemula paſcat,
  Pura, nec externis lanx vitiata cibis.
Vos quoque pernicies, ſanoque in corpore peſtes,
  Vina ſub ardenti cocta valete polo.
Unica me recreet vitis divina Moſellae,
  Quaeque ſalutifero membra liquore riget.
Hic ſapit, hic arcet medicanti rore podagram,
  Calculus hoc poto rene fugatus abit.
Hinc mihi nulla lues, capitis fervorque dolorve
  Nullus; nec dubius pes, neque dextra tremens.
Poſt ſeptem decies hinc ſenſus & integer annos,
  Et ſtudiis robur ſufficiensque ſeni.
Hos mihi non cyathis latices ſorbere minutis,
  Ut pueris poni virginibusque ſolent;
Labra nec exigua mos eſt adſpargere gutta,
  Viſcera ſed ſano proluere ima mero.
Tres tamen ad ſummas vel pleni quatuor oras
  Sufficiunt ſtomacho laetitiaeque ſcyphi.
Urbe ſuperveniat vel ſi ſitientior hoſpes,
  Lege modum ſpreta nil duplicaſſe nocet.
Auree ſol, poſt tot, precor, aſperiora, benigne
  Da plenis lacubus lenia muſta fluant;
Quae niſi tu properas pretio meliore, Poëtis
  Ingenium annoſis ariditate cadet.

Hora

Hora cibo vinoque ſatis, tamen integra raro,
Ne pereat vitae pars mihi magna brevis.
Et quantum ſatis eſt, dapibusque meroque refectum,
Aëre delectat liberiore frui.
Paſſibus & lentis ſpatior dum tectus ab umbra,
Praeterit haec ſenſim deſidioſa quies.
Nec ſtudiis pleno mos ventre vacare ſeveris,
Nec ſolidum ſomno frangere cura diem.
Nil ago, vel placidi reſidens in margine Rheni,
Quam cito res hominum, quam ruat hora, puto.
Nec modo quam diros ſternat de culmine reges,
Sed quoque privatas ſors populetur opes.
At male Socraticae preſſerunt pectora curae,
Pondere dum rerum ſub graviore labant.
Dumque ſubit menti, quantus tu, Rhene, fuiſti,
Rus tenui noſtrum qui modo lambis aqua.
Jamque tenet nullus Zuleni ſanguinis haeres
Haec proavis quondam jugera culta ſuis.
Quam paucos aetate pares nunc Hermela nutrit,
Quos juvenis vidi flore virente viros.
Quot mihi mors notos, patria quot in urbe ſodales
Abſtulit, ut reſtent vix duo tresve mihi.
Dum quae villa fuit, dum quam mutata recordor,
Mente mea miro philoſophante modo;

Hoc mihi, quae recito, turbarunt tempore ſenſum,
  Hoc deſueta mihi carmina nata loco.
Hic quoque, nam memini, vigilans quae verſibus olim
  Somnia narravi civibus, orta, meis.
Seu vitiant occulta ſoli contagia, Daemon
  Seu medio vexat pectora ſana die.
Pieridum ſeu numen ineſt, iraque Dearum
  Cogor in oblitos verba ligare modos:
At bene, quum Sophiae ſtudium grave ſaepe cerebro
  Imprimat inſanas, & ſine fine, notas;
Quod ſubiti morbi delerit ſigna Poëſis,
  Et gravis haec rabies pulſa furore brevi:
Qui quoque ne redeat, cautus, ſtatione relicta,
  Effugiam poſthac inſidioſa loca.
Te neque Philoſophus, neque, Rhene, Poëta reviſam,
  Pondere ſed liber tempus utroque teram.
Pigrior Eois rediens quam Flamen ab Indis,
  Mente nihil meditans interiora petam.
Vanaque ne mendax mihi ſomnus viſa reducat,
  Adripiet minima dextera mole librum.
Segnis ephemeridas, doctorum aut acta virorum,
  Lumine ſed tantum praetereunte, legam.
Aut quae ſcripta manu compilas, Belga, ſiniſtra,
  Quae tibi mendicus bibliopola locat;

Aut

Aut quos illepide fundis, Germane, libellos
Infpiciam, aut nugas, Francia laeta, tuas.
Fabula nunc rifu quatiet Molieria corpus,
Scriptaque Scarronis comica, plena jocis.
Aut iter externas fcribens fumetur in oras,
Et dubia narrans non fibi vifa fide.
Aut quicumque mali dicetur carminis auctor,
Hiftoriaeve hilaris, quam meminiffe piget.
Omnia quae vigiles poffunt producere foles,
Quaeque oculis fomnum, bile vetante, fugant.
Sed prono jam fole dies, & quarta laborum
Admonet, & revocant penfa relicta domum.
Hinc levis, & cocto qui me cibus ante gravabat,
Impiger ad Mufas & mea caftra volo.
Sed ftudium haud ultra nunc tres producitur horas,
Et pedibus fulto non datur ulla quies.
Saepe peto curfu librum, curfuque repono,
Infiliens gradibus, quo ftetit ante loco.
Septima me rurfum fpatiis immittit amoenis,
Grataque defeffum frigoris aura levat.
Solque novo ut furgens hilaravit lumine mentem,
Sic fequor adfpectu deficientis iter.
Obtufumque oculis non caligantibus orbem
Cernere dat puro vefpere fumma dies;

Sed neque blanda minus jam prima crepufcula noctis,
Aftraque languenti lumine mota juvant.
Prata per & campos nunc ire liberet apertos,
Fumanti madidus nube fed arcet ager.
Et puer octavam dudum poft terga relictam,
Et folitum coenae tempus adeffe, monet.
Haec brevis, & pofitis fplendens hortenfibus herbis
Ridet, & haud emtae fimplicitate dapis.
Non verfata veru mihi merx opulenta macelli
Ponitur, aut pruna vifcera tofta levi.
Afparagus niveo qui vertice furgit, aquofo
Dum careat fuco, caule tenente modum.
Dulce fifer, crocei vel portulaca coloris,
Aut raphanus, cinarae fpiniferumque caput.
Aut lactuca recens, quae fparfa falubribus herbis
Ejicit e facili pergrave ventris onus.
Et cucumis, trifti veterum damnata medentum
Judicio, nobis frigore grata fuo.
Intyba fanguineae radici juncta, palatum
Pungere quae fibris femper amara folent.
Herbave, quae guftu fimilis mordacis aceti,
Mollior at betae mixta, fapore placet.
Pifave, quae varii generis fert hortus, & acri,
Sana tamen, guftu non cichorea deeft.

Addi-

Additur his menſae reſtans ſemeſa prioris
Si caro, regales ſera dat hora dapes.
Par quoque, vel paullum major menſura bibendi
Sumitur, ut venias mitis & alta quies.
Somne, quies operum, numquam mihi numen amicum,
O utinam velles largior eſſe ſeni.
Temporis o aliquid curis mihi deme diurnis,
Nocturnaeque volens longius adde morae.
Deque ſoporifero vigilantia lumina cornu,
Ne pateant media nocte, rigare velis.
Qui premis ad menſam, mox membra cubantis in horas
Sex, precor, aut ſeptem vincta ſopore liga.
Vota pigri non ſunt: ſed quo mihi vota precesque?
Pinguior haud umquam pectora noſtra premes.
Sic tranſit mihi rure dies, ſic volvitur aeſtas,
Et citius votis effluit acta meis.
O tunicata quies, propriis quid pellis ab arvis,
Cogis & inviſae reddere membra togae?
Longior o utinam ſtudiisve vacatio detur,
Aut jubeas Titan tardius ire diem.
O mihi, ſi cauti Labeonis more liceret
Dividere in partes tempus & acta duas.
Anni dimidium me ruris amoena tenerent,
Diſcipuli caperent dimidiumque ſcholae.

Sed quoniam hoc nobis fortuna maligna negavit,
  Meque catenatus claudit in urbe labor;
Publica deliciis praeferre negotia privis,
  Et res, & ratio, religioque jubent.
Corpore dum valeo, dum mens mihi commoda curae,
  Muneris & capiant taedia nulla gravis;
Hermela, vix anni fexta me parte videbis,
  Et nifi quum leges duraque jura finunt.
Numen at exhaufto fi votis longius aevum,
  Et marcere fitu corpora ficca dabit;
Tu velut in nido frigentia membra fovebis,
  Ultima decrepito villa domusque feni.
Si mihi & uxori Deus addit quatuor annos,
  Corpore & in firmo mens mihi firma manet:
Tum poft luftra decem renovanda jugalia facra
  Haec eadem referet, qua prius acta, domus.
Quique torus primum ferventia pectora junxit,
  Frigore contractos cernet inire fenes.
Numinis & noftrae nifi fit diverfa voluntas,
  Et velit haud alia nos regione mori;
Hic mihi vel conjux claudet longaeva, vel ejus
  Lumina, fi praeeat, dextera noftra premet.
Et quae conjugii vidifti furgere taedas,
  Funereas tolles, Hermela moefta, faces.

Et

Et cineres Petri, cineres servabis & Evae,
  Mixtaque tu tellus non gravis ossa teges.
Et breve in exiguo signatum marmore carmen
  Pauca viatori verba legenda dabit;

HIC SITUS EST ETC.
ILICET.

LAUS POËTICES

HUc ades, o noſtris, ades, o divina Poëſis,
Cantibus, & faciles ad mea vota Deae.
Adſpirate meis, felicia Numina, caeptis,
Et regite ambiguam, ſidera certa, ratem.
Et Tu, Phoebe pater, facundi carminis auctor,
Accedas ſacris, rite vocate, tuis.
Phoebus adeſt, ſentitque Deas mens icta faventes,
Et cupit in laudes, ut decet, ire pias.
Prima feros aetas, hominesque aſpexit agreſtes,
Et tenuit durum ſquallida rura genus.
Horrida gens paſſim, ſolis errabat in agris,
Praebebant ſilvae luſtraque furva domos.
Jus ſibi quisque dabat, nullo ſub vindice mundus,
Nec lex afflictis ulla ferebat opem.
Turpe latrocinium totum pervaſerat orbem,
Et titulos, & jus omne, rapina dabat.
Fortior imbellem poſſeſſis pellit ab arvis,
Hic quoque finitimo ſub meliore cadit.

De-

Demetit hic ſegetes, hic, quod non ſeverat, aufert,
  Depoſitique ſui foenore fraudat herum.
Nil niſi bella valent, armis ferroque geruntur
  Omnia, & indomitus Mars ſibi cuncta rapit.
Non blandae voces, non hoſtem verba morantur
  Lenia, ſed cunctis durus in ore ſonus.
Ars nulla eloquii, nullas facundia leges,
  Noverat, & linguae gratia nulla fuit.
Primus, Apollineo cretus de ſanguine, vates
  Dicitur incultum detinuiſſe genus.
Saxa ferasque novis qui duxit cantibus, Orpheus
  Eloquio gentes mulſit & arte feras.
Ipſe Pater Nato, queis pectora dura moveret,
  Carmina dictavit blanda, Lyramque dedit.
Hunc ſaepe in coelum, terris vexiſſe relictis
  Creditur; huic menſas conciliaſſe Deûm.
Ut Superûm voces, divinaque verba notaret,
  Et memori grandes conderet aure modos.
Nectare divinum Genitor paviſſe Poëtam
  Fertur, & ambroſias ſaepe dediſſe dapes.
Pocula Caſtaliae, puraeque Aganippidos undae
  Saepe dedit nato Calliopea ſuo.
Ad genus hinc hominum fluxerunt carmina, & omnis
  Coeleſti dono terra beata fuit.

Aſſulſi

Affulſit melior facies, per carmina, rebus,
  Et ſolito vultus blandior orbis erat.
Jam rigidae coëunt in mutua föedera gentes,
  Candida pax firmâ pectora lege ligat.
Jam pietas, jam ſanctus amor, ſine crimine mores,
  Simplicitas, Superis tunc quoque grata, venit.
Carmina tunc homines Superos docuere vereri,
  Et ſacra, & ritus, & docuere preces.
Carmine Coelicolùm placantur numina, caeſa
  Victima, per numeros, & pia tura placent.
Oppida tunc primum caeperunt cingere foſſis,
  Praeſtitit & tutos murus ab hoſte lares.
Carmina tunc Populis aequalia jura dederunt,
  Judicia & leges prima Thalia tulit.
Finitimum nullus metuit, jam terminus arva
  Diſtinet, & proprium quisque tuetur agrum.
Quod curvo toties tellus renovatur aratro,
  Quod tenerum rumpit ſeminis herba ſolum.
Mollis in apricis quod turget collibus uva,
  Quod curvata ſuum vix gerit arbor onus.
Omnia quod florent, quod foeta eſt meſſibus aeſtas;
  Munere mortales carminis omne ferunt.
Quod tener herboſo vitulus laſcivit in arvo,
  Quod ſalit in pratis luxuriatque pecus.

Lilia

Lilia quod violis albentia mifta leguntur,
Quod Zephyri flores aura benigna fovet;
Omnia carminibus debentur, & omnia Mufis,
Commoda quae populos haec docuere rudes.
Per mare diverfis merces quod portat ab Indis
Navita, & alterius comparat orbis opes,
Mufa facit: dedit haec fulvum mortalibus aurum,
Splendet & argentum munere, Diva, tuo.
Tu quoque jucundae, tu cauffa, Poëtica, flammae,
Per te legitimo foemina juncta viro eft.
Dura puellarum demulfit pectora carmen,
Mufa dedit cafto mollia jura toro.
Corpora creduntur primum fociaffe Puellae
Vatibus, & doctis fuccubuiffe modis.
Saepe, legens propriae virgo praeconia formae,
Concidit, & merces carminis ipfa fuit.
Verfibus, infelix heu ante! receptus amator
Acceptum, Dominae fe placuiffe, refert.
Eft quoque carminibus totum celebrata per orbem
Gloria, & aeternum dat pia Mufa decus.
Divinos prohibet leto fuccumbere vates;
Sed vitam Clariis dat, fine fine, viris.
Et cum tempus edax Reges, Regumque triumphos
Abftulerit, fpernunt carmina fola rogos.

Vivit Maeonides, periit Neptunia Troja,
  Et cinis innumeras obtegit urbis opes.
Maxima jam cecidit Romana potentia, Magni
  Nunc quoque Virgilii nobile reſtat Epos.
Exul ob injuſtam, ſcelus heu! qui Caeſaris iram,
  Pertulit ad ſaevos verba Latina Getas,
Vivet, amatorem dum blanda puella tenebit,
  Dumque amor in terris, Naſo legetur, erit.
Splendor, honos, & opum furioſa cupido, valete,
  Non apta eſt animo gratia veſtra meo.
Me mea ſuſtineat, nullo turbante, Poëſis,
  Ad noſtras veniat Muſa, benigna, preces.
Me mea tranquillae traducant carmina vitae,
  Otiaque aetatem dulcia ſemper alant.
Quae juvenem tenuit, teneat quoque Muſa ſenectam,
  Haec mihi ſi vitae tempora fata dabunt,
Cumque meos cineres obſcura incluſerit urna,
  Pars ego Piërii ſim, precor, una chori.

Ex Orat. Inaug. pro Eloq.
et Poët. habita Ultraj.
an. MDCXCVI.

PRISCI

PRISCI TEMPORIS INERTIA COMMODA

Ex Oratione pro Pigritia habita Ultraj. A°. MDCCII.

TUnc ſine ſollicitis ducebat mitia curis
Otia, & immunis terra laboris erat.
Nullus, ut extremi ſibi munera conderet orbis,
Inſanas fragili puppe ſecabat aquas.
Sed propriis contenta bonis gens priſca, paterni
Laudabat faciles incola ruris opes.
Nullus, ut immenſae complerent horrea meſſes,
Findebat rigidam vomere curvus humum.
Terra ſinum pandens, non exercente colono,
Sponte ſua fruges officioſa dabat.
Nemo feras laqueis deprendere, nemo ſagittis
Fulmineos longe figere doctus apros.
Qui coetus hominum, poſita feritate, colentes
Praeſtabant, nullo percutiente, dapes.
Non labor antiquis agitare in retia cervos,
Non ſtudium lepores per juga longa ſequi.
Quam coquus e luſtris ad ſibila prima vocabat,
Praebebat manibus ſe bona praeda capi.

Non laqueo volucres, non quisquam fallere viſco,
Mille nec in fraudes ingenioſus erat.
Sed genus alituum, praeceps ex aethere lapſum,
Fercula, non ullo capta labore, dabat.
Retia non piſces, non linea caeca trahebat,
Sponte genus mutum proſiliebat aquis.
Non pede calcatis ſordebant dolia muſtis,
Nullus ab externis vina petebat agris.
Flumina nectareos volvebant omnia ſuccos,
Explebat minimam quaelibet unda ſitim.
Aurea non rutilum celabant pocla venenum,
Captabant manibus flumina pura cavis.
Non labor arboreos ſtudioſe educere foetus,
Aut docta ramos ſubſecuiſſe manu.
Arbore ab aëria, nullo quatiente, fluebant
Poma, reportabat quae ſibi quiſque ſinu.
Nulla fatigabant fabriles arma lacertos,
In media ferrum triſte latebat humo.
Non operoſa manu ſurgebant culmina, nulla
Tangebat turris ſidera, montis opus.
Obvia per ſilvas facilis natura pararat
Antra, dabant tutos quae nemoroſa lares.
Non thalamus molli ſtrato ſuadere ſoporem
Noverat, unus erat ceſpitis herba torus.

De-

Denique, quae vitae pars jucundiſſima, ſemper
  Haerebat ſocio ſuavis amica viro.
Nec labor incluſas erat excantare puellas,
  Aut ſtrepere ad ſurdas carmen inane fores.
Non fera, non cuſtos cupidos removebat amantes,
  Errabat paſſim foemina mixta viris.
Nemo puellarum norat traducere faſtum,
  Saeva nec ad dominam jurgia ferre levem.
Omnia blanditiis reſonabant antra, nemusque
  Murmura reddebat per cava ſaxa loquax.
Sic bona per totum regnabant otia mundum,
  Et procul a pigro ceſſerat orbe labor.
Nil tamen ignavo deerat: nam divite cornu
  Fundebat ſegetes Copia larga novas.
Una colebatur languens Ignavia numen,
  Longaque, erant cunctis maxima vota, Quies.

AD SOMNUM

SOmne Deûm princeps, mitiſſime Somne Deorum
  Lenis ades precibus, noctis amice, meis
Quando ego poſthabitis, quae mordent corpora, curis,
  Te capiam toto pectore, blande Sopor.
Quando ego clamoſis, quae me ſine fine fatigant,
  Explicitus turbis, antra quieta colam.
Quando ego jucundae tenebroſa cubilia noctis,
  Et potero tacitos tutus inire lares.
Jam mihi, qui ſervat tua cuſtos atria, Languor
  Pandat ad umbroſae limina ſedis iter.
Huic comes accedat genetrix Ignavia ſomni,
  Et tua me capiat Torpor, amata ſoror.
Protinus excipiat lapſantia pectora lectus
  Plumeus, & membris florea ſtrata premam.
In quae me molli deducat Inertia tractu,
  Et poſito claudat lumina muta Quies.
Eximat ex animo triſtes Oblivio curas,
  Occupet & totum me tua, Dive, cohors.
Tu modo ne parcas fuſum diſſolvere corpus;
  Membraque Lethaeo ſpargere rore velis.

Nec

Nec brevis, at fratris venias ſub imagine Leti,
  Et ſpatio creſcas dulcis & alta Quies.
Longa quieſcendi veniant ô tempora; nocti
  Et liceat parvae continuare diem.
O utinam veſtros imitari, Latmie, ſomnos,
  Detur, & aeterno poſſe ſopore frui.
Sed bona ne perdant inſanae gaudia turbae
  Fac taceat, cingit quod tua templa, nemus.
Non volucris rumpat querulo ſtridore quietem,
  Nulla per arboreas ſibilet aura comas.
Non tuba, non lituus tranquillas perſonet aedes,
  Non odioſa canat carmina Martis avis.
Et ſtrepitu careant, quem reddunt cardine, poſtes,
  Nec crepitet vento mota feneſtra levi.
Omnia conticeant, & blanda ſilentia Noctis
  In vacuis regnent ſola diuque locis.
Unica difficilem (ſed ſint procul omina) Somnum
  Murmura concilient lene fluentis aquae.
Haec quoque, quam primum mihi demittuntur ocelli,
  Numine conſiſtant, optime Somne, tuo.
Hei mihi! quam ſubito laxantur lumina, cogor
  Solis & inviſum cernere mane jubar.
Quid facis, ô Titan! nondum ceſſere tenebrae,
  Nec radios Horae, nec tua juſſa ferunt.

Quid

Quid juga, ab hefterno nondum recreata labore,
  Tam matutinum carpere cogis iter?
Temporius folito furgis, fpatioque peracto
  Lentius, invitus coerula nocte fubis.
An quia te canae faftidia Tethyos urgent,
  Nec rapidos ortus frigida tardat anus.
Me, quem nupta fuis retinet formofa lacertis,
  Dilectum cogis linquere, dure, torum.
Nec gratus pueris, nec gratus, Phoebe, puellis,
  Sed mihi prae reliquis, Sol odiofe, venis.
Non tamen excuties torpentia corpora lecto,
  Nil agis, ô noctis, non tua turba fumus.
Noctis opus noftrum eft, toto licet orbe refurgas,
  Excludam radios, dum licet usque, tuos.
Tu modo cultorem Somni, placidiffime Morpheu,
  Participem longi muneris effe velis.
Et mea, ne verfet totas infomnia noctes
  Membra, minifteriis effice, blande, tuis.

PETRI

PETRI BURMANNI
POËMATUM
LIBER SECUNDUS
Qui Complectitur Epithalamia.

IN NUPTIAS
VIRI CLARISSIMI
CORNELII ECKII,
ET
CATHARINAE WITTIAE,
CELEBRATAS Anno MDCXCVI.

NUper ab Idalio, comitata Cupidine, terras
  Flexerat ad Batavas Mater Amoris iter.
Ut quid agant Juvenes, quid agant sua turba puellae,
  Sollicita indicio disceret ipsa suo.

Et vacuos juvenes videt, & ceſſare puellas,
  Ceſſerat e tepidis cordibus omnis amor.
Vidit &Eckiadem ſtudia exercere Minervae,
  Et Themidi doctas conſociare Deas.
Aut modo nodoſas ſolerter ſolvere leges,
  Otia vel Latiis fallere docta modis.
Indignata Dea eſt, rupitque hanc pectore vocem,
  Et querulo tales edidit ore ſonos.
Nate, vides noſtrum, pudet heu! ſine vindice numen,
  Raraque maternis tura cremata focis.
Nec modo plebs noſtras humilis jam praeterit aras,
  Turbaque nos populo deſpicienda ſumus.
Ipſi etiam imperio ſubducunt colla Poëtae,
  Qui fuerant regni pars bene magna mei.
Quid juvat ingenium; quid mitia corda dediſſe,
  Nec placidis mores Vatibus eſſe feros?
Si ſine amore jacent, & deſidioſa virorum
  Corpora, Me ſpreta, lectus & umbra fovent.
Debita ſi regno ſibi vindicat altera noſtro,
  Praeripit & praedas docta Minerva meas.
Saepe Deae, taedis inimicae, haec jurgia feci;
  Injicis injuſtas in mea jura manus.
Si tua ſunt, Virgo, ſunt & mea cura Poëtae,
  Turbaque me Vates officioſa colunt.

Sunt

Sunt mihi cum doctis, sunt & commercia Musis,
Junctaque Virgineo sunt mea sacra choro.
Respice tot Vates, nemo mea signa reliquit,
Et vacuus nostro nullus ab igne fuit.
Musa parat nostris lentissima pectora flammis,
Mollia purpureus carmina dictat Amor.
Primus ad iratae duras exclusus amicae
Fertur amans carmen concinuisse fores.
Carmen opus nostrum est, Ego carminis auctor, & ipsa
Ad numeros veniunt, Me duce, verba suos.
Naso, nisi ingenium movisset culta Corinna,
Lusisset teneris carmina nulla modis.
Cynthia Te vatem fecit, facunde Properti,
Et Nemesis famae caussa, Tibulle, tuae est.
Ergo age, care Puer, materni assertor honoris,
Fac teneam nullo regna minora Deo.
ECKIUS Aoniae certissima gloria turbae,
Legiferae magnum Virginis ille decus,
Sentiat & nostras, Puer o mea dextera, vires;
Hoc etiam mihi de Vate triumphus eat.
Detrahe promeritas docto de vertice Lauros,
Et viridis circum tempora Myrtus eat.
Haec Venus. At Veneri subridens dulce Cupido;
Non opus est monitis, Mater amata, tuis.

ECKIUS ille novem laus invidiofa Sororum,
Ille decus tetricae deliciumque Deae,
Ardet io! & pulchrae factus jam praeda puellae,
Militiae fequitur mollia figna tuae.
Qui nifi Palladios olim fpirabat amores,
Concepit flammas, me faciente, novas.
Illum inter pulchras pulcherrima WITTIA nymphas
Traxit ab Aoniis in tua caftra jugis.
WITTIA, quae Batavas fupereminet una puellas,
Imperio juffit fubdere colla tuo.
Saepe reluctantem, Themidemque in vota vocantem
Cultorem Divam deftituiffe ferunt.
Saepe gravem voluit compefcere verfibus aeftum,
Major at in teneris verfibus aeftus erat.
Ederat extremas mollis jam flamma medullas,
Et macie fuerant ora coacta Viri.
Pondere jam corpus, contractaque membra carebant;
Pallidior violâ vultus amantis erat.
I pete Apollineis, dixi, medicamen ab herbis,
Mufaque follicitâ jam levet arte malum.
Junge novem Themidi, facunde Poëta, Sorores,
Exora faciles in tua vota Deas.
Jam tibi fe praeftent, quorum tu cura vocaris,
Et focient vires Numina tanta fuas.

Fal-

Falleris, auxilium doctas si ferre Camenas,
  Aut alios quicquam posse juvare putes.
Nulla quies tanti, nec erit medicina doloris
  Ulla, nisi a nostra (tu modo posce) manu.
Utque Heros medicum sensit Theutrantius hostem,
  Atque eadem cuspis vulnus ope que dedit.
Sic ego, quam feci, plagam sanabo, feretque
  Dextra salutiferam, quae modo laesit, opem.
Finierat. Victrix & tanto laeta triumpho,
  Idalias repetit Diva superba domos.
ECKIUS ad facilem properat jam sponte puellam,
  Mitis & in blandum foedus amica venit.
I, precor, O Veneris Puerique volatilis, ECKI,
  Praeda, nimis lentas sedule tolle moras.
Te tua Sponsa vocat, tua lux, tua magna voluptas,
  Ut properes tacitâ WITTIA voce rogat.
Argutis te Nympha oculis invitat, & arctis
  Implicitum tua te nexibus usque ligat.
Injicit en charo pulcherrima brachia collo,
  Et jungit verâ basia blanda fide.
Seque tuam semper fore per sua lumina jurat,
  Lumina, quae vestrae sidera certa rati.
Quas non blanditias, quos non parat illa lepores,
  Pectore quot format gaudia, quotque jocos?

Ecce parat roseum, quo te candentibus ulnis
  Adstrictum teneat nocte silente, torum.
O tenebrae suaves! o lumine clarior omni
  Nox bona! de coelo praecipitata veni.
Una dies Sponsis it toto tardior anno,
  Hora nimis longi temporis instar habet.
Phoebe Pater metas invisae contrahe lucis,
  Et nimium lentos corripe, Phoebe, gradus.
Nec tibi de coelo cito sit descendere Luna,
  Impediant cursus Latmia saxa tuos.
Te quoque Abydenus doluit properare Natator,
  Nec tulit exiguas noctibus esse moras.
Erubuit, flexitque suos ad gaudia vultus,
  Et nitido fulsit purius orbe jubar.
Ite, licet, gemini, nil vota moramur, Amantes,
  Junctaque legitimo ponite membra toro.
Excipe dilectum formosis, Sponsa, lacertis
  Inque tuos veniat, Nupta pudica, sinus.
Non blandi sonitus, jucundaque murmura cessent,
  Et juvet alternos Faemina Virque jocos.
Hactenus. Ulterior non est vulganda voluptas,
  Oppositas thalami claude, Marite, fores.
Lectus &, arcani quae sola est conscia sacri,
  Umbra bonae noctis gaudia vestra sciant.

Vive

Vive diu felix hac, ECKI, compare, ſitque
Longus amor thalamo, nec moritura fides.
Poſtque novem Lunae, reparatis cornibus, orbes
Te faciat pulchrâ prole Marita Patrem.

GAUDIUM.

ECKI deliciae tuae puellae;
ECKI praeda recens tuae puellae,
O quae nunc animum beatitates,
Et quantae ſubeunt, beate Sponſe?
Cui tam lactea, tam venuſta Virgo,
Cui tam mellea jam patet puella,
Qua nec pulchrior ulla cultiorque,
Qua nec ſuavior ulla mitiorque
Matris imperio ſubeſt Amoris.
O felix animi, beate Sponſe,
Omnes jam fugiunt tui dolores,
Jam ſuſpiria, jam graves querelae
Cedunt pectore, & acquieſcit aeſtus.
Succedunt Charites, joci ſaleſque;
Huc huc agmina pervolant leporum,
Et cum Matre ſua tener Cupido,

Om-

Omnis laetitiae parens Cupido.
Qui duram tibi mitiget puellam,
Vibrans agmina mille ſpiculorum
In praecordia Virginis cupitae.
Quae ponens animum ferocientem,
Et te purpureis premens labellis,
Inter mille jocos facetiaſque,
Tot tibi dabit oſculationes,
Tot panget tibi ſuaviationes,
Quot nec multivolo dedit Poëtae
Quondam Lesbia baſiationes.
Nec Neaera ſuo tulit Secundo.
Debent cedere Cynthiae furores,
Ardores animi tui Properti,
Mellitis Dominae novae ſuſurris;
Quae circumſiliens amata colla,
Inſanum furit acriter furorem,
Cervicesque onerans Viri beatis
Oſculis nimis atque delicatis,
Pectus alligat arctiore vinclo,
Vitis brachia quam retentat ulmus,
Atque ipſis hederis tenaciore.
Donec tu nitido ſinu quieſcens,
Et dulci gremio receptus, ECKI,

Om-

Omnem pectoris allevaris aestum.
Tunc blandis Dominam sonis vocabis,
Et tuam Venerem, tuumque numen,
Tuas delicias, tuos lepores,
Et desiderium, tuamque vitam,
Et solatiolum gravis doloris,
Et quas blanditias amor ministrat.
Omnes pectore Virgines fugabis,
Et spernes merito leves figuras.
Excident Amaryllidis severae,
Et fastidia Phyllidis superbae,
Et lenti Dominae prioris ignes.
Omnes WITTIA vincit una flammas.
O! quantum tibi temporis perisse,
Et quot jam viduas abisse noctes,
Plorabis placitam tenens puellam.
Tunc & caelibis otium cubilis
Detestaberis, & moras inertes.
Tunc nunquam tibi suavius fuisse,
Jurabis Dominae tuae per ignes,
Auctores oculos tui furoris.
His tu deliciis subire mortem,
Et blandis cupis immori lacertis.
Euge! jam nimium beate Sponse,

ECKI deliciae tuae puellae,
ECKI praeda recens tuae puellae,
Et regni nova pars Dei volucris,
Paulum desere Virginis severae,
Et Sanctae Veneris revise castra.
Quae nunc auspiciis bonis jugatae
Diviso imperio regent vicissim,
Et junctis studiis Deae fovebunt;
Et noctes sibi vindicabit Alma
Amoris genitrix, dies Minerva.

VIRO

VIRO CELEBERRIMO
ARNOLDO DRAKENBORCHIO,
LECTISSIMAM VIRGINEM
CATHARINAM WALLIAM
DUCENTI FELICITER.

NEcte Cytheriaca felicia tempora myrto:
Vicisti; en thalamos intrat amata tuos.
Digna decennali (nam tot tibi restitit annos)
Praemia militia, Sponse beate, refers.
Illa ferox meritis, facieque animosa puella,
Illa verecunda virginitate tumens,
Illa tibi primis gratissimus ignis ab annis,
Illa, tibi juveni, Wallia, dulce malum,
Succubuit, Venerisque jugo cervice recepto,
Facta pharetrato praeda benigna Deo.
Victa, Drakenborchi, tibi brachia porrigit ultro,
Laetaque sub titulos & tua jura venit.
Jam piget, & fastus studet excusare priores,
Et fore se jurat tempus in omne tuam.

Nomina jam focii, jam vincula fanguinis odit,
Sed propiora, Cypri quae Dea nectit, amat.
Nec cognata tibi, fed conjux cara vocari
Ambit, & a thalamo publica verba fugat.
Teque virum, lucemque fuam, vitamque profeffa,
Luxuriat blandis ingeniofa fonis.
Dumque gradus primos repetit pudibunda caloris,
Et quam dura tibi difficilisque fuit;
Poenitet, &, rofeo vultum fuffufa rubore,
Saevitiam vellet tefte carere fuam.
Vidimus indomitae fed Nos faftidia mentis,
Wallia, & in rigida fronte federe minas.
Hoc Ego, quo Leidae foleo mutare calores,
Cum furit aeftiferi fervida ftella Canis,
Hoc Ego rure, mei, vidi, miferatus amici
Fata, fupercilio fulmina miffa truci:
Cum tua Fraternis, confuto flore, capillis
Necteret & Sponfae dextera ferta novae.
Vix digito tetigiffe manus, vix brachia fummo
Pollice, vix licuit conferuiffe latus.
Lactea non oculis licuit perftringere limis
Colla, vel in niveum lumina ferre finum.
Ofcula fi furto rapuiffet pauca labellis,
Bellum erat, & faevis rixa cruenta fonis.

Haec

Haec tolerare decem, mihi dic, Arnolde, per annos
  Quae potuit ſterili rara in amore fides?
An tibi virgineus, ne dicam verius, infans,
  Obſtitit, optata ne poterere, pudor?
An voluiſſe quidem, ſed virginitatis honore
  Elatam ex alto diſſimulaſſe putes?
Nunc, quidquid fuerit, laetos molire triumphos,
  Et ſpolia Idalio fige, ſuperbe, tholo.
Clamet, ïo, feſtos comitata Veſalia currus,
  Ducitur in ſpretos aſpera virgo toros.
Wallia, clamet, ïo, bello ſuperata biluſtri,
  Submiſit facili colla ſuperba jugo.
Adſpice, quam ſtudeat vultu celare modeſto
  Gaudia, non audens prodere tecta palam.
Num potius, dilata gemens connubia, moeret
  Tot Veneris vacuos praeteriiſſe dies?
Ecce volat, celeransque gradus ad templa Diones,
  Ponere deproperat virginitatis onus.
At tibi, pro ſaevis, lentiſſima Wallia, factis,
  Imprecor, aſſiduus pectora fervor edat.
Flamma modo careat, careatque inſania fine,
  Et gravior Siculo corda vapore coquat.
Quique tulit luſtris fera tot tormenta duobus,
  Urat inexſtincta te face luſtra decem.

Et tu, Sponſe, tori quem ſpes tam lenta peredit,
Maxima cui toties vota fuere mori,
Incipe jam ducta fauſtis tibi conjuge Divis,
Pectore delicias non capiente, frui.
Unica curarum tibi nox oblivia ducet,
Metaque ſolliciti ſumma laboris erit.
Jam ſtringens cupidis pulcherrima membra lacertis,
Oſcula non rapies, ſed data ſponte feres.
Cum dominae madidos aeſtumque fatentis ocellos
Adſpicies, flamma, qua calet illa, calens:
Infuſusque bonae gremio conſortis, ab imis
Oſſibus ad ſenſus gaudia plena trahes:
Cum gradibus numeriſque ſuis perfecta voluptas,
Confundentque animas corpora juncta duas:
Wallia, clamabis, tanti, mea Wallia, tanti eſt,
Damnaque tam longae nox levat una morae.
Quae datur ex facili, placeat victoria ſegni:
Dedecorat fortem palma parata virum.
Plaudimus, & primae ſimiles, Venus alma, rogamus,
Innumeras noctes da, ſimilesque jocos.
Ut fluvio delapſa, lares oblita paternos,
Nupta viri dulces diſcat amare focos.
Surgite de vitreo, Rhenanae, ſurgite, Nymphae,
Gurgite, caeruleis turba decora comis.

Cingite

Cingite navigium, madidasque natate choreas,
   Faustaque arundineis fundite verba modis.
Dumque Venus residet, comitata Cupidine, puppi,
   Ducite consortes per vada strata domum.
Tu quoque, Rhene pater, muscosis excitus antris,
   Cornigerum gelido flumine tolle caput.
Et, Vahalis linquens rapidi divortia, dextro
   Agmine collectis labere plenus aquis.
Devehe felices ad rura Batava maritos,
   Et rege, dum prono defluit amne, ratem.
Te tua Trajectum, qua non tibi gratior olim
   Regia, dum flueret ditior unda, rogat.
Ecce scholae doctaeque urbis regnator Apollo,
   Obviaque it vati laeta Minerva suo.
Redde suis blanda comitatum conjuge libris,
   Fac habitent una Musa Venusque domo.
Augeat haec thalamum numerosa prole pudicum,
   Ampliet ingenii fertilis illa decus.
Haec laribus patriis, famam paret illa Lyceo,
   Vindicet haec noctes, vindicet illa dies.
Bella gerat conjux tenebris Cythereïa, surgens
   Virginei maneat cultor, ut ante, chori.

IN NUPTIAS
GUILIELMI VAN DER MEULEN,
E T
CLARAE MARGARITAE DE MAREZ,

Celebratas VIII. Maji anno MDCXC.

Ergone complexu charae divulsa parentis,
  Ardenti juveni casta puella datur!
CLARA inter Batavas multum celebrata puellas,
  Et decus, & secli gloria magna sui.
Quam multi juvenes frustra petiere, nec ulli
  Quam, Guilielme, tibi, cedere digna fuit.
Ecce faces accendit Hymen, fert gaudia Cypris,
  Ipsa tibi nectit florida serta Themis.
Phoebe cito propera, cursumque absolve, nec ultra
  Sponsorum differ gaudia, Luna veni.
Luna veni, lectoque novos compone maritos,
  Excipiat gremio CLARA pudica virum.
Nil nisi lascivos strepitus, blandosque susurros,
  Ora sonent, centum basia labra crepent.

Et

Et conjuncta animas confundant corpora, uterque
Molles blanditias, deliciasque ferat.
Felix! ô nimium felix hac virgine conjux!
O nimium felix conjuge virgo tuo!
Vivite felices, concordes vivite, nulla
Conjugium turbet rixa, perennet Amor.

IN NUPTIAS
CAROLI CRUCII,
ET
MARIAE VERWOUT.

CELEBRATAS QUARTO KALENDAS DECEMBRES AN. MDCLXXXX.

Conjugis ereptae funus lugebat acerbum
Crucius & thalamo fata inimica suo.
Vidit, & indoluit blandissima Mater Amoris,
Quae luctum moestis sola levare potest.

Siccine, qui noſtris miles fortiſſimus olim
  In caſtris meruit, ſigna relinquit, ait?
Sic languebit iners CAROLUS, ſic frigidus aevum
  Tranſiget, & viduus ſemper amoris erit?
I puer & lecta CAROLUM transfige ſagitta,
  Atque iterum ſubeat, quod tulit ante, jugum.
Illum infelices pudeat ſine conjuge noctes
  Ducere, & in ſolo ſecubuiſſe toro.
Fac, animo ſubeat jucundae cura puellae,
  Rurſus & in caſtris militet ille meis.
Amſtelis ignoto pariter tangatur amore,
  Ardeat, & cupidi flagret amore viri.
Quaeque repugnavit, toties tentata, viciſſim
  Mitis amatori fiat & aequa ſuo.
Reſpuat expertem thalami vitam, nec inane
  Perpetuae nomen virginitatis amet.
Mutua felices conjungant foedera amantes,
  Et coeant ſocio foemina virque toro.
Audit Amor, Matrique ſuae parere paratus,
  Exigua torſit ſpicula certa manu.
Ardet, & accepto concepit vulnere flammas,
  Urit & hoc MARIAM CAROLUS igne ſuam.
Felix Sponſe, avibus Virgo tibi ducta ſecundis
  In thalamos veniet jam, veniatque, tuos.

Felix

Felix Sponſa, tibi fido nuptura Marito:
  Tot tibi qui annorum damna rependet, erit.
Felices ambo, quos Magni Pronuba Fratris
  Et Soror & Conjux ad ſua ſacra vocat.
Ite, precor, laeti, quae vos committet in unum,
  Quam cupitis, celeri jam venit hora pede.
Mille joci veniunt, mille oſcula, mellea verba
  Mille, ſed o! numeris non referenda meis.
Tandem, ubi Phoebus equos curru ſejunxit, amantes
  Excipiat roſeo ſparſus odore torus.
Corpora nuptorum ſociet, quae mutua dudum,
  Tam bene conjunxit pectora, caſta Venus.
Duret amor longe, jucundaque vita: beatos
  Vos reddant Paphiae munera grata Deae.
Sit concors vobis thalamus, ſine murmure laetae
  Proveniant noctes, & ſine lite dies.
Et quae praelucet, ſacris accenſa maritis,
  Accendat veſtros fax ea ſera rogos.

WILHELMO CRUCIO,

E T

ALIDAE GRONOVIAE,

F E L I C I T E R.

HEINSIACI manes, GRONOVIAQUE umbra, perennis
Tam bene quos vitae tempore junxit amor;
Ecquid, ut accessit vestras Hymenaeus ad aures,
Qui canit ad priscas, Matre jubente, fores,
Protinus in memores rediit concordia mentes,
Quae vinxit geminos intemerata lares?
Ecce novo coeunt vestro de sanguine nati
Foedere, & in sero semine durat amor.
Cingit io! CRUCIUS victricia tempora myrto,
Implicat en festas Idalis herba comas.
Votaque, quod precibus cessit GRONOVIA castis,
Reddit, & imponit tura merumque focis.
Plaudite de campis, si quid sentitis, amoenis,
Murmur ab Elysiis vallibus astra petat.
Fataque veridico jam laeta nepotibus ore
Dicite, quae pulchri temporis omen habent.

Cre-

Crescat ad augurium, qui nunc incepit, avitum,
  Flagret & in nuptis tempore major amor.
Summa tamen voti, genibus statuendus avorum
  Sit puer, Aonii fama futura jugi.
ô Ita Diva velis! genialem Pronuba lectum
  Quae struis, & sponsam ducis ad ora viri.
Solve, bonis avibus, zonam Lucina ligatam,
  Et titulum per te virgo parentis amet.

XXVI. OCTOB. MDCCVI.

NUPTIIS

FRANCISCI BURMANNI

ET

ELISABETHAE THIRIAE,

FELICITER.

CELEBRATIS D. XI. DECEMB. ANNO MDCCIII.

DIcebam tibi non longam sine compare vitam,
  Otia nec vidui lenta futura tori.

Ridebas: vatesque tibi jam falsus habebar,
Tamque bono augurio non erat ulla fides.
Dicta probat mediis jam flamma recepta medullis,
Et tua, Frater, edens abditus ossa calor.
Ecce Dei volucris penetratum cuspide caeca
Pectus ovat fastus detumuisse suos.
Cuncta domans, segni de cessatore triumphat,
Et premit imposita calce superbus amor.
At bene! tam facilem quod det tibi Cypris amicam,
Nec spolium Dominae jusserit esse ferae.
O bene, non graviter quod lentos vindicet ignes,
Nec memor elapsi temporis esse velit.
Mite Venus numen longaeque oblita repulsae,
Obvia cunctanti non negat ire viro.
Ducit ad insignem manibus te sponte puellam,
Utque velis Paphii pars rogat esse chori.
Et ne poeniteat seros hausisse calores,
Egregio reparat foenore Diva moras.
Moribus & nivei spectabilis oris honore
THIERIA dat victas, sub tua jura, manus.
THIERIA communes superans, collata, figuras
Sponsa, Dionaea conciliante, venit.
ô Felix animi frater, cui Mater Amorum
Militat, & Veneris cui capit arma puer.

Utere

Utere divino, jubet aetas fluxa, favore,
Optima nec vitae pars tibi currat iners.
Sint ignota licet, rapient nova gaudia mentem,
Terga dabit, tibi quis si fuit ante, dolor.
Ah! quoties blandis dum jungitis oscula verbis,
Oscula juncta novi caussa furoris erunt.
Ah! quoties ulnis innexa tenacibus uxor,
Nolet ab amplexu surgere lenta tuo.
Non tibi jam Solis coget praenuncius ales
Frigida de vacuo tollere membra toro.
Non tibi productae geminabunt taedia noctes,
Sed citior solito jam tibi surget Eos.
Tarda nimis tremulas conscendet Delia bigas,
Candidior medio nox erit alta die.
Conjugis infusus gremio, non pectore doctos
Versabis vigili, lassus, ut ante, libros.
Otia suadet amor, partem jam vindicat uxor
Temporis, & studiis quod perit, illa rogat.
Ite catenati, conjux jubet, ite labores,
Blanditiis cedas, Musa severa, novis.
Gratius est Dominam cupidis fovisse lacertis,
Volvere nocturna quam mala scripta manu.
Quid petitur multa, nisi nomen inutile, cura,
Famaque, vix tanto digna labore peti.

Ube-

Uberius, Frater, tentet tua pectora lucrum,
  Et capias operae fertilioris opes.
Semina foemineum reddet felicius arvum,
  Largior ex plena conjuge fructus erit.
Jam tibi festivus reptabit, ita ominor, infans,
  Inque Patris genibus dulce sedebit onus:
Jam dubios discet te frangere blanda magistro
  Filia, sollicitae matris imago, sonos.
O! Ita casta velis, thalamis praefecta maritis
  Juno, laboranti quae properabis opem.
Cynthia, ne decies coeant tua cornua, natum
  Quin teneat gremio, sospite matre, parens.

IN NUPTIAS
HERMANNI VAN DE WALL,
ET
SARAE BALDE.
Celebratas XVIII. Augusti anno MDCCX.

ERgone Te, Walli, subiit quoque cura puellae,
  Et socio praebes libera colla jugo?

Fri-

Frigentemque exofe torum, tibi jungere gaudes,
Taedia quae vitae caelibis una levet?
Poſtque tot annorum viduas ſine conjuge noctes,
De domita tandem Virgine palma venit?
Cinge Dionaea victricia tempora Myrto,
Perque comas feſtas Delphica laurus eat.
SARA, diu precibus caſtis Tibi viſa reniti,
Dat facilis victas in tua jura manus.
A teneris Tibi quam fraternus junxerat uſus,
Arctior at poſthac conciliabit amor.
Viderat haec longo jam tempore ſemina flammae
Aliger, & blando riſerat ore, Puer.
Non opus, ut faciant nova vulnera, promere, dixit,
Spicula, non mentes, cura, domare rudes.
Jam vinclum gentile gradus augmentaque fecit,
Unicus, ut coeant proximiore, labor.
WALLIUS ut, quem jam cognatum appellat amico
SARA ſono, nomen poſſit habere viri.
Quique fuit primis felici coeptus ab annis
Omine, conjugii foedere creſcat amor.
Neuter ad obſequium mihi vi cogendus, at arte
Eſt opus, ut certam praeſtet uterque fidem.
Sic ait, & poſitis, ut amantes falleret, armis,
Virginis occulta pectora fraude ſubit.

Non aditu primo, vehementi concita motu,
  Senſit in adfectum cor penetrare Deum.
Et ſibi gentilem haud aliter credebat amatum,
  Quam de cognatis quilibet alter erat.
Hunc tamen a turba ſenſim diſcernere diſcit,
  Luminaque in placito fixa tenere viro.
Nunc taciti vultum, nunc laudat verba loquentis,
  Nunc oculis luſtrat ſingula membra vagis.
Formaque, dum cupide ſpectat, jam pulchrior eſſe,
  Et mage neſcio quo viſa placere modo.
Illius adloquio ſe mire laeta juvari
  Sentit, & abſentis non bene ferre moras.
Grataque cum ſomnos Hermanni rumpat imago,
  Haec viſa eſt ſecum, nocte ſilente, queri.
Hei mihi, cur reliquis te, Walli care, propinquis
  Praefero, nec placeas cur mihi cauſſa patet?
Cur, quoties ad me flectis tua lumina, tingit,
  Diſſimulem quamvis, diſcolor ora rubor?
Cur, licet enitar durum componere vultum,
  Blandior eſt ſolito frons faciesque mihi?
Cur mea turbantur vehementer pectora, cum Tu
  Grata ſalutanti murmura voce refers?
Cur, quoties dubiis me tentas, improbe, verbis,
  Ambiguis dictis omen ineſſe reor?

Oſcu-

Oscula cur tua jam non officiosa videntur,
  Sed mihi consueto fervidiora dari?
Hei mihi, cur toties rumpunt suspiria voces,
  Quae veniunt imo pectore sponte sua?
Sic SARA in varias partes diducitur, & quae
  Cura fatigatum nescia pectus edat.
An sit amor dubitat, nec adhuc sibi vera fateri
  Sustinet, & falli mallet: at illud erat.
Tectus amicitiae fallaci nomine, Nympham
  Luserat ingenuae simplicitatis Amor.
Nil tamen utilius, quam sic errasse, puellam
  Et suavi errori crimen abesse docet.
Hinc jam non dubiis mens plena caloribus, ardet
  In sibi jungendi conjugis ire sinum.
Impatiensque morae timido succenset amanti,
  Quod dubitet mentis pignora certa dare.
Nec sibi sufficiunt nutus, oculique loquaces,
  Sed gravis ardoris nuncia verba petit.
Et puto, caecus adhuc dubios tenuasset amantes
  Ignis, inexpertos tabe latente vorans.
Sed, stimulante Deo, felix audacia venit,
  Et prior ad Dominam blandus amator adit.
Linguaque, purpureo dictante Cupidine verba,
  Edidit hos, WALLI, sponte diserta, sonos.

Quid juvat ulterius tacitos celare calores,
  Et quae ſe produnt condere, SARA, faces?
Cur ego tam lento nequicquam maceror igni?
  Cur trahis in longum gaudia noſtra diem?
A tenera mihi Tu placuiſti ſola juventa,
  Tu mihi, ſint teſtes Numina, primus amor.
Non alius tetigit fervor mea pectora, flammae
  Tu mihi principium, Tu mihi finis eris.
Pollicitus thalamo Te natus Cypride noſtro,
  Et Dea conjugii ſponſor amica fuit.
Tu quoque non modicis flammis, nam certa notavi
  Signa, licet pugnes diſſimulare, cales.
Alter in alterius, ſic Dì juſſere, lacertos
  Tendat, & implicitos oſcula mille ligent.
Nec pudor impediat ſecretos prodere ſenſus;
  Oſcula ſed vera da mihi juncta fide.
Erubuit; poſitoque ruens in colla timore,
  Ex humeris ſponſi BALDIA pendet onus.
Atque ita; perpetuo ſociemur foedere, WALLI,
  Nil, niſi mors, noſtram rumpet amara fidem.
Nec mora; tam caſto cupide reſpondet amori
  WALLIUS, &, SARAE pectus & ora premens,
Tolle moras, properemus ait, diſpendia longae
  Deliciis ſubitis ſunt reparanda morae.

Ceſſa-

Ceſſatum ſatis eſt: feſto jam limine pendent
  Serta, quatit taedam jam tibi cultus Hymen.
Pronuba nos thalamo Juno componat eodem,
  Haec tibi nox zonam ſolvet, & uxor eris.
Denique caſta favens votis Lucina, novata
  Poſt decies Lunae cornua, ſolvet opus.
O facias rata vota Deus! faecundaque dudum
  Floreat innumera WALLIA prole domus.
Et tibi cognata genitos de ſtirpe nepotes,
  BALDIA Gens, videas amplificare decus.
Sic nova Naturae ſuper addita vincula nodo
  Unanimem ſervent ſemper utramque domum.

IN NUPTIAS
ALBERTI ALBERTHOMAE,
ET
GERTRUDIS JUSTINAE
COEGELEN VAN DORTMONDT.
CELEBRATAS ANNO MDCLXXXXI.

ITe leves Elegi, geniales ite Camenae,
  Et thalamos focii concelebrate mei.
Ille, Cupidineum toties qui riferat arcum
  ALBERTUS, tacito vulnere laefus, amat.
Ardet iô! in tenera (fieri quis poffe putaffet)
  Virgine, fubrepfit jam rude pectus amor.
Alta jacent jam verba viro, faftufque feroces,
  Et fpretas leges vindicat alma Venus.
Sentiat & noftri fit quanta potentia regni
  Et fubeat leges, quas prius odit, ait.
GERTRUDIS nitidis illum praedetur ocellis,
  Praedaque fit domino non minus ipfa fuo.

Utra-

Utraque felici jungantur foedere corda,
  Flagret in alterno mutua flamma ſinu.
Euge! ALBERTE, caput carum Dîs, omine pulchro
  Intrabit thalamos Virgo cupita tuos.
Virgo Vianeas inter pulcherrima Nymphas
  Mille tibi luſus laetitiaſque parat.
Injiciet charae cervici brachia, junget
  Oſcula, vel magnis invidioſa Deis.
Et Tu tam fido tibi Virgo beata marito,
  Qui ſine te caelebs uſque futurus erat.
Hymen O Hymenaee faces accende maritas,
  Accedas laetis Pronuba Juno ſacris.
Lecca pater gaude, vicinaque numina Nymphae,
  Nectite nupturis Myrtea ſerta comis.
Feſſus in Oceanum jam Phoebus ſidit Iberum,
  Lunaque pallentes candida jungit equos.
Ite, precor, gemini (quid adhuc ceſſatis) amantes.
  Sed ſubit, en, timidae Virginis ora pudor.
Nil timeas, Virgo, nihil hac tibi parte rubendum,
  Nil, niſi promittit gaudia caſta torus:
Deliciae, blandaeque manent te murmura linguae,
  Et, quorum nox eſt conſcia ſola, joci.
Me miſerum! quod non noſtris memoranda Camenis,
  Dulcia quae ſocius gaudia lectus habet.

Tu

Tu Lucina fave, faecundis partubus orna,
  In quibus agnoſcat ſe Pater ipſe, torum.
Pax & amor thalami firmiſſima vincula durent,
  Obfuſcent laetos jurgia nulla dies.

EGREGIO JUVENI JOHANNI THEODORO VAN DER SCHUUR, SPONSO, ET LECTISSIMAE VIRGINI MARIAE SCHULERAE SPONSAE FELICITER.

SChuri, deliciae politioris
Et cultae decus unicum juventae,
Qui pectus ſtudiis prius ſeverae,
Et centum catus artibus Minervae

For-

Formasti; & lepidis venustiorum
Te mox addere Virginum Choreis,
Jacturam vacui bonam putasti
Temporis, procul a licentioris
Pubis lusibus, & proterviori
Secli nequitia libidinantis.
Quem pars integra civium bonorum,
Non vano augurio, ominatur inter
Rectores patriae brevi locandum.
Hoc vis ingenii, indolesque faustis
Nutrita in laribus, bonoque cultu
Roborata, tibi, spopondit olim,
Trajectum, egregio superba alumno.
At tu dum meriti manent honores,
Non cessas tamen adjuvare parte,
Qua potes, patriam; virumque te jam
Quaerendae soboli exhibes paratum.
Te purus rapuit calor puellae,
A prima face fervidae juventae;
Ad quam sub specie propinquitatis
Et consanguinei Laris sub umbra,
Te duxit manibus Cupido laetis.
Vix primo Pueri dolos volucris
Et fraudes aditu bonas videbas.

Jctum qui meditans latente telo,
Et caecis facibus movere flammas,
Dum dulci officium facis propinquae,
Cultoris titulo ſub obſequentis,
Infudit tacitum vafer venenum.
Qui non ora pudor notabat olim,
Cognatam quoties adire blando
Affatu, & mediis ſonis parares?
Haerens, & titubante verba lingua
Edens dimidiata, vix ſuſurro
Audebas timido vocare Amicam;
Sed ſtatim metuens, procantis oris
Ut lenocinia haec placere poſſint,
Infanti revocas pudore dicta,
Reddens publica voce verba blaeſa.
Ad dulcem tamen ipſa lingua lapſum,
Mentis pignora dans, redit ſubinde;
Argutiſque oculis, ſupercilîque,
Motu non tacito, loquacibuſque
Vultus nutibus, o proterve, ludens,
Sic te poſſe loqui rudi puellae
Monſtras, blanditiiſque mox pudentem
Permulcens Mariam, doces tenellas
Aures mollia ſuſtinere verba;

Ap-

Appellansque animam, tuamque vitam,
Et rursus Venerem, tuumque sidus,
Et rursus Dominam, tuumque numen,
Et solatiolum furoris acris,
Et quos praeterea sonos ministrat
Mellitos juveni calor diserto,
Captas illecebris, facetiisque
Pectus virgineum leporibusque,
Ut jam quid sit Amor, lubens volensque
Discat, pectus & intimas medullas
Dum tectis domat ignibus Cupido,
Tanta vi subiens, jubente Matre,
Ut tandem posita ferocitate,
Mentis vulnera sponte sauciatae
Prodat languidulis subacta ocellis.
Quamquam fingere, virginum Tyrannus,
Iras fronte jubet pudor severa,
Proditore tamen fatente risu,
Has jam blanditias placere Nymphae
Sentis non dubiis notis, Amator,
Arcanos MARIAE tuae tumultus;
Laudari sua quae triumphat ora,
Instantesque oculos protervioris
Fert constantius in dies amantis:

Et blandum dubio proco renidens,
Jam non a cupido manus tenellas
Tractari renuit, negatve dura,
Ut confueverat, ofculum petenti,
Jam nec brachia lacteum ruentis
In collum rigido repellit ictu;
Sed vinci cupiens, fuaque palmam
Tradens proditione, mox labafcit,
Cognatique fui ruens in ulnas,
Afpectu tremulo fatente flammam,
Quae jam vifcera pervagatur ima,
Sufpirat; Tua fim, meufque Tu fis,
O jam pars animae, meaeque vitae
Lux, defideriumque, JANE, noftrum.
O quam pulchrior, & benignior jam,
Quam mellita magis, venuftiorque,
Quam feftivior, ac prius, videris
His, SCHULERA, datis fonis, amanti?
Vix jam gaudia plena differenti,
Ad fupremaque vota convolanti.
Quae dum mos, pudor & moleftae
Leges ritibus invidis morentur,
Et fanctae tibi nuptiae parentur,
SCHURI, bafia mollibus labellis,

Omni nectare ſuaviora, pangis;
Et captans niveum ſubinde collum,
Amplexuque ligans tenaciore,
Ulmi brachia quam marita vitis
Ambit, aut hederae tenent ſequaces
Excelſae ſpatioſa membra quercus,
Immori Mariae cupis lacertis.
Quas non dentis habent licentioris
Cervices teretes, eburneique,
Qua patent, humeri notas procaces?
His proludere luſibus jociſque,
Res jam quanta tibi, beate Sponſe,
Et Dîs jure videtur invidenda?
At mox quum cumulatior voluptas,
Et ſincerior in tuas medullas
Penetraverit, uberique plena
Mentem gaudia copia replerint,
Clamabis, Superi, tenete coelum,
Non veſtrae invideo beatitati,
Dum de purpureis meae labellis
Sponſae nectarei fluant liquores,
Dumque os ambroſias dapes, Sabaeos,
Det, longe ſuperans odore rores.
O quas non teneris jacens in ulnis,

Et nuptae implicitus novae lacertis,
Schuri, delicias, beate, guſtas?
O quot non, thalamo recepte, luſus
Sacris conſcia nox tibi maritis,
Et lecti genius dabit jugalis?
Ite, o pronuba Virginum Chorea,
Molli corpora collocate pluma,
Jam jam nexibus implicanda miris,
Et nodis coitura, copuliſque,
Quas non puniceo rubens amictu,
Tithoni fugiens cubile Conjux,
Nec pleno nitidum diem referre
Feſtinans nimis orbe Sol reſolvet.
At te ne pudeat, recens Marite,
Jam Phoebo medium tenente coelum,
Cunctanter roſeis levare membra
Stratis, nec foribus gradum ante clauſis
Effer, quam ſpolio fide ſubactae
Vera Virginitatis, haec ſuperbus
Jactes ad Mariae, tuoſque, caſta
Haec per vincula, jam novos parentes.
Plenum non decimâ reſumet orbem
Fratris luce Soror ſui refulgens,
Quin veſtro gremio feram nepotem,

Qui

Qui desiderium unicae puellae,
Traditae mihi, leniat; sequentur
Mox neptes aliae, maresque plures:
Sic promisit enim Soror Tonantis,
Quae, graves uteri levans dolores,
Pulchra prole torum sacrum beabit.

CASPARO COMMELINO
ET
CORNELIAE JACOBAE BACKERIAE
SPONSIS
FELICITER.

DIcebam tibi, contumax, & ore
Duro frena pati negans Diones,
Necti retia callidosque nodos.
Dicebam tibi, COMMELINE sollers
Ridere insidias dolosque Amoris,
Arcum jam sinuare, subdolumque

Sagit-

Sagittas Puerum parare furtim.
At tu fortior, atque amica fpernens
Tam certi monita auguris, nec ipfis
Votis dans facilem manum Paternis,
Et ceffator iners, diuque Matris
Tam juftis precibus piae repugnans,
Jactabas tibi roboris, feroque
Pectori fupereffe fat vigoris;
Quo flammas Veneris, Deique vana
Cor tutum penetrare tela caeci,
Munitus Scythico gelu, vetares.
At quo nunc abiere tot fuperba
Linguae magnificae, mifelle, dicta?
Langues, & cecidere mentis altae
Flatus; jam patiens jugi potentem
Exorare Deam, nefafque trifte
Aeterno obfequio piare tendis.
O factum bene! nam calefcis igne
Te digno, atque peris amore Nymphae,
Quae te fubdere colla jam volentem
Non dura imperio reget benigno.
O CASPARE, toro beande faufto,
Lectae Virginis & calore felix!
Nam te non domuit figura, propter

Quam

Quam faſtus poſuiſſe mox pigeret.
Sed lento tibi quae rependat aevi
Lapſi foenore largiore damna.
Te BACKERIA jam tenebit ulnis,
Inter Amſtelias micans puellas,
Parvos aurea ſicut inter ignes
Phoebi, noctis honos, Soror renidet.
Virgo te rapuit, potens parentum
Clarorum titulis, genuſque ducens
Longo ſtemmate, principes ſenatus
Complexo Amſtelii, atque honore raro
Quae BACKERIA GRAVELANDIANIS
Miſcens nomina, gentium duarum
Dotem infert Thalamis tuis ſuperbam.
Sed non ambitio fameſque turpis
Te commovit opum, caduca quarum
Mentes gloria concutit minores.
Virtus divitiis, priorque caecae
Fortunae dubiis honeſta donis
Caſtitas, decus unicum puellis,
Et nudae bonitas benigna mentis,
Incendunt face cor rapaciore.
Non inſignia, non imago vani
Splendoris rapuit doloſa ſenſus;

Sed menti ſociata rara purae
Corporis ſpecies decorque traxit.
O felix animi! torique jam jam
Compos Virginis, & future conjux;
Cypris fingere qua venuſtiorem,
Nec poſſint Charites decentiorem.
Jam te candidior vocat liguſtro,
Et nova nive purior puella,
Phoebe lucidior ſereniorque,
Clara cum ſine nubibus refulget.
Plumis mollior ambit en oloris,
Et te amplectitur uſque & uſque inhaerens,
Ut magis cupido magiſque, lance
Plena delicias miniſtret, ipſa
Delicatior omnibus medullis,
Magis lactea lacte, quo Batava
Implet ſpumiferam juvenca mulctram;
Et mellita magis liquore dulci,
Quem ponunt Siculis apes in alvis.
En, circumſiliens amata colla,
Et furens hederae tenacis inſtar
Tactu glutineo labella mordet,
Et laeti manibus ligata Sponſi;
Sumit millia multa baſiorum,

Et dat quae numero carent modoque.
Quid nunc eſt animi, beate Sponſe?
Dic, quaeſo, calor hic priora quantum
Praeſtet frigora? Sed taces, renidens;
Et mox auriculis manu prehenſis,
Blandae ſuavia ſuaviora ſacro
Pangis nectare, Commeline, Sponſae.
Hinc laeva petulantiore, collo
Per vicina vagans vireta, toto
Tandem corpore fuſus, in cubantis
Deſcendens gremium, licente ſolves
Zonam virginei manu pudoris.
O quis murmura, quis leves ſuſurros,
Quis ſuſpiria, ficta quis procacis
Linguae jurgia, pacis & duelli
Intervalla quis, & reſumta ſaepe
Narret proelia nocte tam puſilla?
Laſſo corpore, viribuſque donec
Conſumptis pariter, refecta leni
Somno lumina, lividum dolebunt
Solem tam celeri redire curru.
At porro faveas, Diana, vultu,
Promittens placido moras, diuque
Noctes gaudia longiora dantes.

Ut poſt legitimos amica menſes
Plenae numina commodans puellae,
Pulchra prole torum bees pudicum.
Cuſtodite, precor, Dii jugales,
Par tam compoſitum bene, & tenellam
Matronae decorate honore Sponſam:
Et quo creſcat amor feracitaſque
Stirpis, praeſidio levi timentis,
Feſtivus genibus ſedens avorum,
Infans exhilaret Socrum Patremque,
Qui, ſolatia triſtis orbitatis,
Unicam ſociant utrimque prolem.

PETRI BURMANNI POËMATUM LIBER TERTIUS

IN QUO FUNEBRIA.

IN ACERBUM FUNUS POTENTISSIMAE ET ILLUSTRISSIMAE MARIAE REGINAE ANGLIAE SCOTIAE FRANCIAE ET HIBERNIAE &c. &c. &c.

ERgo nulla tuis umquam constantia rebus?
Ambiguasque subis, Insula, saepe vices?
Insula, quam toto divisit fluctibus orbe
Pontus, & assiduo verberat unda salo.

Ut, quae te cingunt, ita tu mutabilis, undae:
  Rara mari pax eſt, nec tibi certa quies.
Vix te praecipiti Batavorum cura ruinae
  Subtrahit, Auriaca ſigna movente manu.
Vix tibi Rectores fugitivi ſede reponis,
  Et das legitimo ſceptra paterna Pari.
Ecce cadit ſubito Regni pars altera veſtri,
  Laetaque funeſtat tempora funus atrox.
Illa tui plauſus, primaeque, Britannia, laudes,
  Illa decus gentis, praeſidiumque ſuae.
Illa Caledonii celeberrima ſanguinis haeres
  Occubuit; comtas, Anglia, ſolve comas.
Abjectiſque novis, quas nuper laeta parabas
  Veſtibus, hirſutas indue, moeſta, togas.
Plangor & immodici ſuſpiria ſigna doloris,
  Et lachrymae, juſti fluminis inſtar, eant.
Concine confuſo miſerandum carmine leſſum,
  Halcyonum miſeros diſce referre ſonos.
Et tu, quae nuper complebas ſidera laetis,
  Londinum, triſtes tolle ſub aſtra modos.
Urbs geme, legitimi, modo vix, quam more triumphi,
  Intravit, Populis conſpicienda ſuis.
Nec tua ſuſtineant venerabile lumina funus
  Aſpicere; averſis vultibus ora tege.

Caſſa

Caſſa jacet ſpes magna tui, Gens Anglica, Regni,
Regaliſque abiit ſanguinis omnis honos.
Magna licet jactent annales nomina veſtri,
Non ullus tamen Huic anteferendus erit.
Nec melius quondam te narrant, Regia Virgo,
Foeminea populum continuiſſe manu.
Nobilior cunctis; Patribus generoſior altis,
Praeradiat claros Foemina ſidus Avos.
Foemina, cui probitas, cui virtus contigit omnis;
Foemina, cui facies, dignaque forma Deâ.
Ergo jure tuum deploras, Anglia, fatum,
Et merito paſſis crinibus orba ſedes.
Ipſe pater Tameſis, pulchram qui dividit urbem,
Ad planctum medio flumine membra levat.
Utque audita fuit tam juſti cauſſa doloris,
Caeruleo cecidit, quam tenet, urna ſinu.
Horret, & in madidas lacrymarum flumina fundit,
Singultu voces praepediente, genas.
Ne tamen infauſtum foedaret lumina funus,
Vitrea pumiceo culmine tecta ſubit.
Sed tibi non ſoli, confuſa Britannia luctu,
Contigit, innumeris publicus ille, dolor.
Ecce Europa tuum ſquallore imitata dolorem,
Veſtibus atratis tempora triſtis agit.

Fle-

Flebilior nulli tamen haec jactura videtur,
   Quam diducta brevi quae jacet ora freto.
Belgica, quae MARIAE nuper gratissima, tecum
   Moeret, & adjungit tristia verba tuis.
Concidit, ut primum fati sibi nuncius atri
   Venit, & attonitae diriguere comae.
Sollicitae nulla admittit solatia menti,
   Nec satiant lacrymae pectora moesta suae.
Me miseram! exclamat, quid me; Regina, relinquis?
   Quo ferar, ereptâ, quae mihi Mater eras?
Scilicet idcirco, nunquam reditura, Batavos
   Deseris, & tecum gaudia nostra vehis?
Heu! subit ista dies, qua, tu, dum navita solvit,
   Implebas lachrymis ultima verba tuis.
Abstrahor O! cari (si Dî voluere) Batavi,
   Et revocat Patrium, jam mea cura, solum.
O utinam! auspiciis melioribus usa fuisses
   Anglia, nec turpi fraude petita fores.
Tu mihi ad extremum placuisses, Belgica, sedes:
   Nam loca deliciis plena fuere meis.
Nunc invita tuo, testor, de litore solvo,
   Nec mea triste potest dicere lingua vale.
Mens tamen officio mea linguae fungitur, aegre
   Ingemit, hospitium, Belgica, dulce vale.

Inter-

Interjecta licet nos paulum dividat unda,
  Mutuus assiduo foedere junget amor.
Quaeque meam dudum fovisti grata juventam
  Terra beata, mihi cura perennis eris.
Nec plus dotalis, qui me nunc avocat, Anglus
  Cordi erit, aut sceptro subdita regna meo.
Hactenus. Et, gemitu verba abrumpente, carinam
  Scandit: pro reditu Belgica vota facis.
Sed frustra reducem speras, quaeque abstulit illam,
  Ultima laetitiae lux fuit ista tuae.
Illa quidem solio consedit clara paterno,
  Virtutique tulit debita sceptra suae.
Sed nimis exiguo concedis tempore, Parca,
  Imperii sacra fraena tenere manu.
Invida quid rumpis crudeli pollice vitae
  Fila, quid obscaenas injicis, atra, manus?
Impia quid teneros subito disjungis Amantes?
  Tam bene quos sanctus conciliarat amor.
Quid fugis? o Regina! tuas quid deseris urbes.
  Quid linquis viduum, tam bene nupta, torum?
Si te non Populi potuissent vota tenere,
  Chari debuerant ora tenere Viri.
Maximus ille Ducūm, quo Belga superbit Alumno,
  Constitit, amissa Compare, mentis inops.

Et duplicis Populi luctus tam fortia frangunt
  Pectora, jam damnis debilitata suis.
Nec dolor infandis invenit questibus apta
  Verba, nec effudit tam grave pectus onus.
Mox, ubi mens rediit, immanem fulminis ictum
  Sentit, & erumpit corde tremente dolor.
Linquis, ait, Conjux! cupidos moribunda lacertos,
  Et rumpis socii foedera sacra tori.
Nec sine te sceptrum, nec te sine regna recepi,
  Tradita sed rerum summa duobus erat.
Tu mihi consilium quondam, tua saepe laboris
  Dexteritas nostri grande levamen erat.
Tu requies fesso: Tu Conjux, lassa fovebas
  (Heu! repeto) fido pectora nostra sinu.
Nec tibi major erat, semper comitata Maritum
  Per dubios casus, Hypsicratea, fides.
Cur non una dies amborum miscuit ossa?
  Unaque cur cineres non capit urna duos?
Hei mihi! quis tales, de tanto Rege, querelas
  Audiat, & lachrymas temperet ipse suas?
Siste precor fletus, si fas modo, Maxime Regum,
  Alloquio luctum pellere corde tuum.
Hoc rogat ante pedes projecta Britannia sacros,
  Hoc Batavi cives, hoc tua terra rogat.

Hoc

Hoc tibi mandarunt morientia Conjugis ora,
  Frigida te juſſit parcere lingua tibi.
Accipe ſubjectas, dixit, Chariſſime, gentes,
  Qua fueram in thalamos dote recepta tuos.
Conjugis ereptae damnum fatale rependes,
  Si tibi multa tuae cura ſalutis erit.
Exitiale vorat populorum viſcera bellum,
  Nec, niſi tu ſuperes, ſuſtinet Orbis onus.
Europa arbitrium belli tibi tradidit uni,
  Foederis es, Princeps, ſumma caputque pii.
Te Duce de Gallo poſt partos hoſte triumphos,
  Floreat auſpiciis Pax rediviva tuis.
Haec mandata dedit, quae tu, moeſtiſſime Princeps,
  Excipis: & lachrymas miſcet uterque ſuas.
Vidiſti extremo languentem tempore, lapſa
  Fovisti (indignum!) membra tremente ſinu.
Deficienſque manus moribundae lumina preſſit,
  Hauſiſtique animam, dum fugit, ore pio.
Illa abiit, veneranda Dei nam juſſa vocabant,
  Sed meliore ſui parte ſuperſtes agit.
Mens coelum petiit, artus includit inanes
  Tellus, & tumulus nobile corpus habet.
Effugient ſed facta rogum, vatumque modeſtas
  Laſſabit rerum maxima turba manus.

EPIGRAMMA

Repoſitum Calumniis Jeſuiticis.

REgina occubuit; ſed numine rapta benigno
Addita jacturis, Anglica terra, tuis.
Uxor Sancta, doli vindex, pia filia, duro
Praeponens populi commoda ſacra Patri.
Neu meriti palmam credas ceſſiſſe Marito,
Hic juvat oppreſſos viribus, illa fide.

GRATAE MEMORIAE
POTENTISSIMI
BRITANNIARUM REGIS
GULIELMI III.
SUMMI BELGARUM DUCIS.

Occidit Auriaci ſupremus ſanguinis Heros,
Ceſſat & antiquae nobile ſtemma domus.
Terminat infauſto Gulielmus funere ſtirpem,
Claraque tot ſecum nomina condit avos.
Belga memor meriti, caſum deplorat acerbum,
Cum videt, extincto Rege, perire genus.
Fataque non aequas queritur ſibi ſcribere leges,
Quae, ducibus raptis, ſe ſupereſſe jubent.
Condita Naſſaviis mea res ductoribus, inquit,
Debuerat ſera poſteritate frui.
Extulit una duos fortuna, adolevimus unà,
Auriaca Batavis auxiliante manu.

Gentis & a longo jam commendabilis aevo
Per Batavas crevit ſplendor avitus opes.
Non ego tam placidis liber parere negabam
Civibus, aut ultro nomina tanta ſequi.
His ego credebam rerum ſecurus habenas,
Neſcius externo ſubdere colla jugo.
Omnia cum poterat, moderatè viribus utens,
Celſa domus titulis eſt decorata novis.
Dum licuit, meritos perſolvi gratus honores,
Et ducibus tantis praemia digna tuli.
Nunc etiam vellem; ſed deficit inclytus ordo,
Et datur officio copia nulla meo.
Quod ſupereſt tribuam; quod vos tribuiſtis; Athenae,
Ultima qui tenuit regia frena, Codro.
Nec potero Auriacis, per fata rapacia, demtis,
Rectores alios, aut nova jura pati.
Finiat imperium, qui finit gentis honorem,
Belligeris major Rex GULIELMUS avis.
Manibus Auguſtis haec debita gloria, nullos
Praeter Arauſiacos noſcere velle Duces.

IN FUNERE

VIRI ILLUSTRIS

GODARDI GUILLELMI

DE TUYL DE SEROOSKERKEN, TOPARCHAE IN WELLANDT, &c. &c. &c.

praeclare de patria & bonis omnibus meriti.

AD VIRUM ILLUSTREM

THEODORUM A VELTHUYSEN,

TOPARCHAM IN HEEMSTEDE, &c. &c. &c.

Tristia sollicitae Trajecti carmine fata,
  Flere, Vir Illustris, damnaque magna jubes.
Et, qui Te propius tangit, vulgare dolorem
  Praecipis, & summo solvere justa Viro.
Nil opus hortatu; manant en flumine largo
  Sponte genae, & querulis solvimus ora modis.

Tene

Tene ego, Tuylliacae nomen memorabile gentis?
  Ten' sileam, patriae sidus honorque meae.
Tene ego, Rectorum cultorque cliensque bonorum,
  Indictum tacito funere abire sinam?
Non pietas, non hoc studium patiatur honesti,
  Ut mea non veniat juncta querela Tuae.
Tu tibi, Velthusi, consortem abiisse laborum,
  Tu quereris curis consiliisque parem.
Nos patriae raptum flemus, pia turba, Parentem,
  Me tua, me populi, me mea damna movent.
Cur fera dimidium mihi, mors, subducis amoris;
  Cur geminum solvis, sors inimica, jugum?
Dividis heu! Procerum par nobile, Parca, duorum,
  Quos Patriae certo foedere junxit amor.
Non levis excelsas sociabat factio mentes,
  Nodus amicitiae sed bona caussa fuit.
Non sitis ad partes infamis agebat honorum,
  Compulit aut lucri foeda coire fames.
Pectora non populi concussit mobilis aura,
  Propositum jussit sancta tenere fides.
Tramite de recto, non cives prava jubentes,
  Non facies movit torva minantis Heri.
Artibus his inter Proceres Velthusius omnes
  Eminet, & patriae fulget amore suae.

Nec

Nec minor exſtincti celebrata eſt gloria Tuylli,
Quem celeri fato numinis ira rapit.
Qualis erat nuper Populi per compita plauſus?
Omina Trajectum quot modo fauſta dabat?
Aurea cum gaudens tandem ſibi ſecla reduci
Cerneret, & ſolvi colla ligata jugo.
Jam mihi, clamabat, reddantur priſtina jura,
Jam redeat priſcae conditionis honor.
Reddite rectores, recidivae, reddite, leges,
Factio quos movit ſeditioſa loco.
Dextera, qua carui ter denos preſſa per annos,
Imperii capiat debita frena mei.
Quem juvenem legi, maturi Tuyllius aevi
Jam mihi cum pleno fœnore reddat opes.
Hoc, ego deſpicio conatus, tuta, furentum,
Vindice; libertas, hoc duce, certa venit.
Tu modo, nate bono patriae, fortiſſime Civis,
Accipe, quae meritis praemia digna fero.
Sera quidem fateor; ſed ſcis, cariſſime, dira
Tempora munificam continuiſſe manum.
Non ego Te laeſi, dulciſſime, teſtor, Alumne,
Non ego Te pepuli, dura Noverca, loco.
Te peregrina manus, Te milite fulta poteſtas
Expulit, & pauci, qui coiëre, mali.

Te bona pars populi, te semper sanior ordo
Indoluit rebus non superesse suis.
Excidat ex alta, gravis etsi, injuria mente,
Non ego paucorum crimina tota luam.
Te nihil, auctores sceleris, meruisse, fateri,
Flagitiique vides poenituisse duces.
Ipsa sedet tacito confusa Calumnia vultu,
Nilque, quod in solido pectore carpat, habet.
Et merito. quid enim non toto Tuyllius anno,
Quo tenuit summum legitimumque locum,
Quid precor, o Rabies, fecit? quo perdere turpi
Vix data commisso munera dignus erat?
Scilicet in patriae non conjurasse ruinam,
Jura nec externis prodere, crimen erat.
Unica, non Aulae, Tibi erat, placuisse superbae,
Culpa, nec ad dominos procubuisse pedes.
Impatiens mens alta jugi nolebat inanes
Servitii titulos praemia ferre sui.
Ereptae pretium plebs libertatis honores
Captet, & hamato munere dives eat.
Non ea Tuylliacae veniant opprobria genti,
Non ita majores degenerare juvet.
Non tulerint edicta graves cum regia Patres,
Quis pudor est Dominis succubuisse novis?

Quis

Quis memor afferti decoris, quis laudis avitae
  Aemulus, acceptas non tueatur opes?
Dedecus, in fancto fuffragia juffa Senatu,
  Nec nifi dictatos promere voce fonos.
Libera quod fentit mens, libera lingua profatur,
  Nec, nifi quod patrias augeat, ardet, opes.
Hac tua formata eft, Wellandi, lege juventa,
  Hic tibi fervatus tempus in omne tenor.
A titulis tumidos Te nemo fumere faftus
  Vidit, & incertis luxuriare bonis.
Non etiam adverfis cecidit conftantia rebus,
  Nec minuit mentem, quae decus, atra dies.
Profpera non poterant, non vertere triftia mores,
  Sorte fed aequalis vultus utraque fuit.
Excipere impavido fortunae pectore tela,
  Et Jovis infenfi fulmina certus eras.
Excuteret fera Rectores fi puppe procella,
  Et maris oppreffam mergeret ira ratem.
Docta Tibi placidum praeftabant otia portum,
  Quaeque aleret celfum pectus, amica quies.
Otia Te fpecies monftrabant fpernere vanas,
  Et mentem propriis exfaturare bonis.
Otia privata te laetum forte probabant,
  Et procul a turba vivere poffe tibi.

Nec tamen ad curas, & ad alta negotia natum
Ingenium fregit lectus & umbra tuum.
Insita vis animo, studiis est facta severis,
Amplior, & damnis crevit ab ipsa suis.
Prompta reposcentes juvit tua dextera cives,
Et patriae blanda vulnera fovit ope.
Sed brevis heu! nimium venit, & fugitiva voluptas,
Vix positus prisca sede, Vir alte, cadis.
Cur, Pater, in medio cito deseris aequore puppim?
Cur subito coeptum deseris, auctor, opus?
Spes erat optatos, duce Te, contingere portus,
Auspice Te longa posse quiete frui.
Consiliis debere tuis speraverat almae
Pacis opus bello patria fessa gravi.
Vestra manus gemini clausisset limina Iani,
Limina temporibus non referanda tuis.
Ad bona belligeros Tu foedera flectere Reges,
Tu poteras blanda voce movere Duces.
Si Tu placatos isses legatus ad hostes,
Sensissent Batavi praemia pacis agri.
Belgica te pacis coluisset grata sequestrem,
Et memor agnosset munera tanta nepos.
Nunc bona tot, pereunt, Te rapto, maxime Tuylli,
Et tua mors secum gaudia nostra trahit.

Lassat

Lassat enim Batavi fortissima pectora moles
  Nominis, & rerum sarcina dura premit.
Consiliis orbata tuis, res nostra fatiscit,
  Et, nisi succedat par Tibi, victa cadit.
O Deus afflictas Batavorum respice vires,
  O capiant meriti publica frena viri.
Numine libertas Patribus quae contigit aequo,
  Floreat auspicio, nunc recidiva, tuo.
Laeta legi Proceres videat sibi Belgica dignos,
  Tradita per sanctos qui tueantur avos.
Commoda, qui superant Rectores, publica spectent,
  Nec laceret caeco rixa furore pares.
Velthusi sed prima tibi custodia nostri
  Sit, precor, hanc gentem si modo mitis ames.
Sit decus ille sacri, per tempora longa, senatus,
  Gloria Trajecti duret amorque sui.
Sentiat officium dextrae gens nostra salubris,
  Expertam toties sentiat aegra fidem.
Haec mea, Belgarum sunt haec pia vota bonorum:
  Fac mea, Belgarum fac rata vota, Deus.

IN

ACERBUM FUNUS

Ampliſſimi & Nobiliſſimi Viri

D. JOANNIS DE WEEDE,

Urbis Trajectinae cum maxime

C O N S U L I S,

Et ſummis honoribus cum gloria & laude perfuncti.

CArmina laetitiae quae nuper plena movebas,
  Praecipe jam triſtes, moeſta Thalia, modos.
Ad modo quae feſtas properabas Conſulis aedes,
  Jam miſeros Elegos abdita conde domo.
Hei mihi! tunc faciles dictabant gaudia verſus,
  Strangulat immenſus nunc dolor omne melos.

In-

Invitae peragunt crudelia justa Camoenae,
  Ipsaque prae tanto vulnere verba cadunt.
In thalamos mea te deducere Musa vovebat,
  Laetaque festivis nectere serta comis.
Heu! quae non finxi vanissima gaudia mecum?
  Quae non concepi vota precesque Deo?
Irrita vota jacent, & spes me lusit inanis;
  Funera pro festis sunt celebranda choris.
Nec tibi fax thalami, pompae melioris imago,
  Sed subitura rogum fumida taeda venit.
Consul in aeterna requiescis sede bimestris,
  Et nobis de te nil, nisi nomen, adest.
Scilicet, eversis ut funus fascibus iret,
  Debueras summo, sed brevè, honore frui.
Sic mactanda sacris redimitur victima sertis,
  Sanguine foedatam quae modo planget humum.
Vidimus ereptos, & deploravimus olim,
  Qui fuerant nobis pectora cara, Viros.
Sed tamen, ô manes functorum ignoscite, funus
  WEDAEO asperius nullius ante fuit.
Nam modo privatae torquebant pectora curae,
  Aut mediae flebam fata sinistra domûs.
Hic dolor est, totam qui luctu compleat urbem,
  Ecce, piis lachrymis nullius ora carent.

Curia

Curia muta tacet, quia pars ſibi maxima deſit,
Nec videt in ſella Principis ora ſui.
Cernit ebur vacuum, fractos ſine Conſule faſces,
Conſiliique ſacri moeret abeſſe caput.
Hunc domus Aonidum ſquallorem imitata Senatûs
Praeſidium docti plorat obire chori.
Illa Senatorum florem ſibi luget ademptum,
Haec multo Patrem murmure abire dolet.
Utraque conjungit planctus, invitaque triſti
Officio exequias condecorare ſtudet.
Plebs pia, ſollicitum pro ſe ſenſura Parentem,
Huc illuc trepido fert pede moeſta gradum.
Heu! cadis, exclamat, totam furibunda per Urbem,
Grande decus juvenum, grande future ſenum?
Grande Patrum, rigidae modo mitia ſtamina Parcae
Neviſſent, ipſos quod ſuperaſſet Avos?
Omnibus erumpunt lachrymarum flumina, paſſim
Tolluntur miſeri ſidera ad alta ſoni.
Omnibus idem ardor, par eſt contentio flendi,
Unus & in laceras impetus ire genas.
Ante alios WEDAEA tamen Gens fulminis ictum
Sentit, & ingentis ſigna doloris habet.
Tota domus ſquallens, dum veſtes induit atras,
Et Generis recolit maxima damna, jacet.

Hei

Hei mihi! quam brevis haec, quam non diuturna voluptas,
Quo mihi tam parvi temporis, inquit, honos?
Atria, quae fuerant modo vix fatis ampla catervae
Gratanti, fubito funere claufa tacent.
Nobile par Fratrum, morientia dum videt ora,
Tam cito fpes Fratrem deftituiffe gemunt.
Non fuus, Affinis Thefêo pectus amore
Conjunctum tepido vix fovet ipfe finu.
Attonitae torpent Fraterna morte Sorores,
Et laniant pavida pectora & ora manu.
Ipfe domûs cladi celfus Dykveldius altae
Ingemit, & largis fletibus ora rigat.
Et, licet indignum, non celat mente dolorem,
Dum videt in gelido corpus inane toro.
Fratris, ait, Soboles, mea fpes, mea maxima cura,
Siccine Lethaeo mergeris umbra lacu?
Sic tecum fugiunt folatia certa fenectae,
Sic abeunt tecum gaudia cuncta meae?
Tu mihi natorum, mihi quos Natura negavit,
Inftar, & eximiae pofteritatis eras.
In decus & titulos jam nitebaris Avitos,
Et decus & tituli, Te moriente, cadunt.
Denique Wedaeae complorant omnia Gentis
Membra, nec a gemitu pars vacat ulla domûs.

Et merito. Quis enim tam duro pectore, ficcis
Ut tua fuftineat fata videre genis?
Flos juvenum periit, Urbs Trajectina, tuorum,
Quem poteras prifcis affimulare Viris.
Corporis ille vigor primis exftinguitur annis,
Et nitidi fpecies, quae fuit, oris abit.
Heu! ubi nunc Candor, Wedaeo in pectore templum
Qui fibi facrarat, fimplicitasque? Fuit.
Vultus erat niveae mentis veriffimus index,
Nec fuberant blandis fubdola fenfa fonis.
Non poteras fpecie fub amica condere fraudes,
Non erat ars dubia fallere fronte tuos.
Dicta fequebatur factum, nemoque repertus,
Jure fibi poterat qui data verba queri.
Illud idem de Te teftantur, Nobilis umbra,
Seu hoftis Tibi quis, feu quis amicus erat.
Non ergo unius poterit jactura vocari
Mors Tua, quae tantis eft comitata malis.
In Te perdidimus plures, & turba bonorum,
(Non neget hoc livor) Te pereunte, perit.
Nos quoque prae reliquis, Tua quondam cura, Sodales
Non premimus tacito pectore trifte malum.
Nocte dieque feros, ô Conjunctiffime, cafus
Flemus, & in tales folvimus ora modos.

Quid

Quid juvat immeritos mors ſolvere ſaeva Sodales,
 Et ſocii numerum diminuiſſe chori?
An bene tam juncti tibi ſunt, ô dura, dolori?
 Invidiamne movet turba puſilla tuam?
Nos modo de multis, quos primum junxerat aevum,
 Aſpice, vix numero treſve duove ſumus.
Nec nos utilitas, nec mos conjunxerat olim,
 Solus amicitiae vincula fecit Amor.
Vera Fides teneris inter nos crevit ab annis,
 Robur & a longo ceperat illa die.
Jurgia felicem turbabant nulla catervam,
 Fida manus, concors & ſine lite fuit.
Quae tibi duritia eſt, quae ſic divellis amantes,
 Parca, nec immites ſcis cohibere manus?
Scilicet imperii tua jura minora fuiſſent,
 Si foret a luctu libera parva cohors.
Nec tua, concordis niſi rapto Principe turbae,
 Terribilis rabies exſatiata foret.
Ergo abit, & veſtro Wedaeus crimine, numquam
 Luminibus noſtris conſpiciendus erit?
Nulla tamen capitis venient oblivia cari,
 AEternumque meo vivet in ore decus.
Mentibus haerebis noſtris, cumque omnibus unus
 Te recolam turmae pars ego parva Tuae.

O noſtrum quondam decus! O mihi dulcius ipſo
  Melle, quod ex verno flore coëgit apis.
Tecum vita fuit ſuaviſſima, acerba futura,
  Te Comitum rapto, gloria prima, meûm.
Cum refero, licuit quos Tecum condere, ſoles,
  Luſibus innumeris innocuiſque jocis.
Cum faciles mores, pectus ſine fraude, recordor;
  Cur ſine me, clamo, magne Sodalis, abis?
Tu requies laſſo, Tu triſti portus amico,
  In mediis aderas promptus ubique malis.
Foedus amicitiae non utilitate colebas,
  Nec poterat cuiquam ſanctior eſſe Fides.
Non ego Te multos cupii vivente ſodales,
  Multorum poteras unus obire vicem.
O mihi ſi facilis vires natura dediſſet,
  Laudibus ingenium ſufficeretque Tuis.
Te canerem, & longis nomen venerabile ſeclis
  Viveret, inviſos effugeretque rogos.
Quid Tibi deberem totus cognoſceret orbis,
  Immemorem nec me diceret ulla dies.
Et ſine Te numquam mihi pagina creſceret ulla,
  Et ſine Wedaeo nomine nulla foret.
Quod ſolum ille Tuus praeſtare valebat amicus,
  Accipe poſtremum, dulcis Amice, Vale.

Accipe

Accipe pro grato lachrymosum munere carmen,
  Accipe Burmanni dona suprema Tui.
Qui fore se Vestrae, primis ut coepit ab annis,
  Cultorem Gentis tempus in omne vovet.

IN

FUNERE

VIRI

AMPLISSIMI ET NOBILISSIMI

DIDERICI MODAEI

In summo Dioeceseos Ultrajectinae Tribunali Judicis integerrimi.

SIc quoque Amicorum, mihi te, suavissime Princeps,
  Subducunt avida fata severa manu.
Et medio morti raperis dum flebilis aevo
  Omnibus, aetherea lumina luce carent.

Non ſtudium recti, non cultrix juris & aequi
  Mens Stygias retrahunt, integritaſque Deas.
Si tamen, alma Themis, decoris tibi cura maneret,
  Aut fora ſi velles ſuſpicienda dare.
Non tibi ſufficeret verboſas diſcere leges,
  Tritave rixoſis jura crepare viris.
Sordida quae lucri juvenes tractare cupido
  Incitat, aut demens ambitionis amor.
Sed varia Judex decoraret ab arte tribunal,
  Multiplici ſtudio pectora culta gerens.
Ingenuae ſed honore carent & laudibus artes,
  Muſica nec faſces ſacra decere putant.
Illa relinquuntur ludi contemta magiſtris,
  Vel quibus ignava vita quiete fluit.
Commoda non ſteriles commendant pinguia Muſas,
  Nec modici pretium grande laboris honos.
Sorte tamen meliore tibi Natura, Modaee,
  Ingenii dederat fertilioris opes.
Numen & auſpiciis tibi pectora ditia laetis
  Condiderat triplex; Muſa, Minerva, Themis.
Et populo eripuit quondam generoſior imo
  Impetus, & ſtudii nobilioris opus.
Non dapibus tua ſe mens lautis paſcere ſueta,
  Plebejo poterat ſe ſatiare cibo.

Horrida

Horrida lassassent cum te spineta, legebas
  Purpureas horto de meliore rosas.
Antiqui tenebras dispellere lumine secli
  Judicis assidui cura laborque fuit.
Implicitos legum nodos divellere posse,
  Imperii Latii cognita fata dabant.
Sphinx erat, ambages, & caeci aenigmata juris
  Quae tibi monstraret solvere, certa domi.'
Sancta fides, odii studiique ignara, nec auro,
  Nec prece, nec gravibus mota labansque minis.
Simplicitas, placido gravitas insignis in ore,
  Mensque sibi constans, propositique tenax.
Obsequium faciles tibi conciliabat amicos;
  Aspera non hostes lingua procaxve dabat.
Omnibus ex aequo cadis heu! dilecte Modaee,
  Et dolor ex leto publicus ille tuo.
Quos tibi sedulitas non officiosa ligabat?
  Quos tua non doctis mensa bonisque patens?
Culta frequentabant Proceres tua limina celsi,
  Turbaque honorabat te studiosa minor.
Prima mihi doctrina gradus ad foedera fecit,
  Te colui juvenem paene, Modaee, puer.
Crevit amor, concorsque fides, crescentibus annis,
  Nec nisi funesta vincula rupta nece.

Tu

Tu, mihi fraterno ſociatus amore, ſodalem
Praebebas ſtudiis officiisque manum.
Quot mihi non tecum ductae ſermonibus horae?
Quae mihi non doctis veſpera tracta jocis?
Et quoties ſe non, o Cenſor honeſte, ſevero
Subdidit arbitrio pagina noſtra tuo?
Tu luſus, Diderice, meos, Tu ſeria noras,
Tu comes & ſtudii dux mihi certus eras.
Carmina non aliter doctis placitura putabam,
Quam tua ſi noſtrum lima poliſſet opus.
Cui mea jam demto recitabo ſcripta Modaeo?
Ingenio quis jam norma futura meo?
Te cadit erepto mea vis, & cura fatiſcit;
Aret, & ingenti vena dolore perit.
Hoc tamen officium pallens tua ſentiat umbra,
Haec cineres recreent munera ſumma tuos.
Et, ſi carminibus tua gloria creſcere poſſit,
Poſteritas meritum noſcat ametque tuum.
Nec memori gratum tollant de pectore nomen
Tempora, quae venient poſt tua fata mihi.

EPI.

E P I C E D I O N

Ad Consultissimum Virum

ANTONIUM VAN RHEE, J. U. D.

De immaturo funere Fratris sui

GULIELMI VAN RHEE, J. U. D.

Prope Sylvam Ducis in torrente quodam, dum nataret, submersi.

O Mihi praecipuos inter memorande sodales,
Rheji judicio semper amande meo.
Ut primum audita est crudelis nuncia fati
Fama, (velim credas) cor mihi triste fuit.
Dumque paro adflictae solatia dicere menti,
Ingenium luctu concidit omne meum.
Heu heu! dum pulchros GULIELMUS proluit artus,
Dicitur infestis occubuisse vadis.
Ille tibi OEbalio devinctus foedere Frater,
Dimidiumque tui nominis, ille perit!

Non niveus candor, non rarae gratia formae,
Non potuit pietas hoc prohibere nefas.
Ipsa etiam indignis (si qua est) quae praesidet undis,
Non hoc debuerat sustinuisse scelus.
Jam (pudet) agnosco veterum mendacia vatum,
Flumina qui Nymphis culta fuisse canunt.
Hei mihi! si vestro latuisset gurgite Nympha,
Et posset turpi numen inesse loco;
Non foret infami depressus vortice, nulla
Hoc sacrum auderet contemerasse caput.
Dignus erat Divae, quamvis mortalis, amore,
Hunc gremio optasset Naïs habere suo.
Sed neque Tu Fluvius, neque latis nobilis undis,
Volvis at angustas pulverulentus aquas.
Nulla tuis umquam Nymphe se lavit in antris,
Glaucaque limosis extulit ora vadis.
Æternum Gulielmus erit tibi crimen, iniquum
Invidiae, Torrens pessime, funus erit.
Non virides herbae ripas, non arbor obumbret,
Nec sit perpetuus perspicuusque liquor.
Sed steriles cingant ulvae, cannaeque palustres
Obsideant fontes, rive cruente, tuos.
Sicca domus tibi sit, rapidi te, ignobilis unda,
Diminuant soles, & lutulenta fluas.

IN OBITUM
VIRI CELEBERRIMI
HERMANNI VAN HALEN,

S. Theolog. Doct. & in Academia Ultrajectina
Professoris Ordinarii.

QUam tua jam noſtros vincit ſors laeta labores?
Sidera qui ſcandis, ſub pedibusque teris.
Libera tu poſitis jam carpis gaudia curis,
Nos dubios mundi caſibus aeſtus agit.
Tollis in aetherias animam ſine corpore ſedes,
Sarcina membrorum nos oneroſa gravat.
Flemus ad exanimum nos, ſquallida turba, cadaver,
Tu ducis ſanctos, umbra beata, choros.
Jam tua ſidereis radiantur tempora ſertis,
Implicat auguſtum ſacra corona caput.
Te ſibi permiſtam, ſine terrae pondere, mentem
Agmina ſupremi nuncia Regis ovant.

Addite coelicolis hymnos modularis, Haleni,
  His celebrans Chriſtum, ſed ſine voce, modis.
Chriſte novae lucis, vitae melioris origo,
  Chriſte meae ſortes, deliciaeque meae.
Jam promiſſa diu teneo tua regna, beato
  Limine conſiſto, munere, Chriſte, tuo.
O Domus! ô celſi ſpatioſa palatia coeli!
  Regnaque ſollicito digna labore peti!
O Patria! ô ſedes, poſt mille pericula, tutae!
  Salvete, ô curſus ultima meta mei!
O ſtatio! ô feſſae gratiſſima litora puppi!
  Accipe me placido, portus amoene, ſinu.
Quam mihi jam ſordent ſubjectae munera terrae?
  Quam mihi jam fluxae deſpiciuntur opes?
Terra vale; non me tua fallax ludet imago
  Amplius, aut ſpecies inſidioſa trahet.
Non mea me Conjux, non me mea Filia tangit,
  Non revocat patrii, qui fuit, orbis amor.
Non tua, Trajectum, me templa, nec ampla Lycei
  Atria, quae quondam grata fuere, movent.
Non lacrimae pacem percuſſaque pectora rumpunt,
  Non turbant requiem murmura moeſta meam.
Non vacat excelſis humiles audire querelas,
  Nil quod agam ſupereſt, praeter amare Deum.

Quod

Quod ſupereſt, ſublimis ago novus incola coeli,
  Quique mihi Chriſtus gaudia fecit, amo.
Spiritus, effracto qui carcere corporis exit,
  Pura Dei pulſa numina nocte videt.
Jam mihi panduntur penetralia, credita quondam,
  Tectaque terrigenis mens mea ſacra videt.
Jam mihi Simplicitas Triplex apparet, in Uno
  Divinam intueor vim, ſine nube, Trium.
Te ſine fine, novis afflas qui pectora flammis
  Spiritus, & ſummo cum Patre, Chriſte, canam.

EPICEDIUM

IN IMMATURAM MORTEM

Clarissimi Juvenis, sodalis desideratissimi

THEODORI GEORGII GRAEVII, JOH. GEORG. FIL.

Cum paullo ante literas humaniores in ACADEMIA TRAJECTINA interpretandi Provincia ei esset mandata.

FLete piae Musae, lugubres flete Camenae,
Et tu promissis moesta Elegeia comis.
Abjice de myrto nexas confusa coronas,
Jam tibi pro myrto dira Cypressus erit.
Graevius occubuit, miserabile concine carmen,
Concinuit lacerum ceu pia Mater Ityn.
Graevius in nomen surgens titulosque Parentis,
Deliciae Phoebi, Castalidumque decus,

Triste

Trifte jacet funus: fletus quis temperet ore?
  Et lachrimas madidis non finat ire genis?
Moefta domus tota eft, lugent fua fata forores,
  Et cum Matre pia flet fua damna Pater.
Quo fugis, exclamat, quid me, THEODORE, relinquis?
  Gloria quo maefti nate parentis abis?
Cur ego fatorum verfo fuper ordine refto?
  Cur tibi vivendi tam cito finis adeft?
At vos Pierides (nam veftrûm grata putamur
  Cura) facerdoti ferre decebat opem.
Quique tuas coluit quondam non degener artes,
  Debuit ille tua vivere, Phoebe, manu.
Hei mihi! nequicquam medicas te pofcimus artes,
  Telaque plus Mortis, quam tua dextra valent.
Hoc ego fperabam (nam fpes erat unica Patris)
  Leniri fenii taedia poffe mei,
Spes mea caffa jacet, viridi mihi raptus in aevo
  Filius heu! vixit, qui mihi folus erat.
At tu parce, precor, lachrimis, & comprime fletus,
  Magne Vir, & forti pectore perfer onus.
Corpus inane jacet, mens immortalis in altas,
  Quas femper cupiit, evolat ufque domos.
Offa premit tellus, cinerique immergitur atro
  Filius, at numeris additur ille piis.

Ora

Ora ſilent, toties doctis reſerata loquelis,
  Sed tamen aeternum nomen honosque manent.
Donec honos ſtudiis, docto lugebitur orbe
  Graevius, & memori vivet in ore virûm.
Nec tamen hic ſolum te luctus tangit, ad omnes
  (En hominum vultus) pertinet iſte dolor.
Nullis ille bonis indeploratus, iniqui
  Exequiis populus funeris omnis adeſt.
Vos quoque defuncto chariſſima turba ſodales,
  (In quibus heu! nuper pars ego magna fui)
Nam commilitii jungebant ſacra, fuitque
  Dum licuit, noſtri gloria prima chori,
Erepti tumulo varios infundite flores,
  Sertaque de lachrimis humida ferte piis.

IN OBITUM
VIRI CELEBERRIMI
JOANNIS GEORGII GRAEVII,

Magnae Britanniae Regis Hiſtorici, Politices, Hiſtoriarum & Eloquentiae in Acad. Ultraject. Profeſſoris Ordinarii, defuncti Anno MDCCIII.

GRaevius ergo fuit! celerique ferociter ictu
Stamina fatales deſecuere Deae.
Membra ſtupent, ſubito reſolutis languida nervis,
Oraque mortifero ſidere tacta ſilent.
Ora ſilent, Pylioque Viri quae melle fluebat,
Icta velut rapido fulmine, lingua riget.
O funeſta dies, tenebriſque infauſtior atris,
Aeternum faſtis nigra notanda dies.
Cum tua moeſta redit (ſemperque redibit) imago,
Nunc quoque perpetuis fletibus ora madent.
Cernere convivam, dextraeque innectere dextram
Sperabat vanis mens mea luſa modis.

Jam veniet cupidis, dicebam, magnus amicis
  Graevius, & nobis fercula docta feret.
Jam suavi sermone diem producet, & inter
  Sobria condetur vespera vina jocis.
Dum loquor, atque moras jam non fero longius illas,
  Turbantur subito gaudia nostra malo.
Desine jucundum, confusus nuntius inquit,
  Desine festivum, Petre, manere Senem.
Stràta repentino torpet mens sanguinis ictu;
  Concidit, ad vestram dum parat ire domum.
Compita confuso resonant ululata tumultu,
  Murmura funerei carminis instar habent.
Trajectum gemitu impletur, turbataque se non
  Invenit, & luctum non capit aegra suum.
Exit amicorum, strepitu commota, penates
  Turba, nec admisso plangere teste pudet.
Invidiamque facit coelo, fatoque rapaci,
  Vixque putat curam Numinis esse bonos.
Obrigui, gelidumque stetit sine sanguine pectus,
  Nec lacrimas oculi, verba nec ora dabant.
Filius haud aliter, necopino funere Patris,
  Cujus in amplexus jam cupit ire, stupet.
Deficit ad famam sic conjugis uxor ademti,
  Quem putat ad socium jam properare torum.

Sicut

Sicut eram, egredior tectis, similisque furenti
  Carpo viam, ut Bromio concita Baccha Deo.
Sed frustra propero: morituro membra rigebant,
  Lingua dabat nullas mentis, ut ante, notas.
Pallebant graciles, detracto sanguine, venae;
  Nullus erat, vita jam fugiente, color.
Lumina, perpetuis posthac damnata tenebris,
  Praevia condebat mortis opaca quies.
Hei mihi, quae facies, quis circumstantibus horror!
  Quid consternato tum mihi mentis erat?
Sedula praescriptas non dextera miscuit herbas,
  Praebuit aut succos officiosa manus.
Aegra salutifero lenimine membra fovere,
  Nec potui ad tristem pervigilare torum.
Ultima non licuit cari mandata Magistri
  Excipere, & madidis verba suprema genis.
Non oculos licuit vicina morte madentes
  Claudere, non fida fingere membra manu.
Oscula non gelidis repetita infigere labris,
  Non fugientem animam suscipere ore pio.
Non licuit, gemitu medias rumpente querelas,
  Dicere, in aeternum, Gloria nostra, vale.
Si mea cessavit pietas, ignoscite manes,
  Aspera vis fati, non mea culpa, fuit.

Ne tamen officium tua nunc defideret umbra,
Manibus inferias, quas licet, ecce fero.
Nec tumulum nexis mihi mens ornare corollis,
Turea nec tepido mittere dona rogo.
Non ego relliquias vino fragrante, fed, udis
Qui cadit ex oculis, imbre lavare volo.
Carmina cum lacrimis do, veri figna doloris,
Carmina non artis, fed pietatis opus.
Teftor honoratam, cineres quae continet, urnam,
Offaque, de bufto quae fuper una tuo.
Numina, confectae quae mentis confcia, teftor,
Funere non alio me doluiffe magis.
Non mihi cum primis Pater eriperetur in annis,
Non tegeret Fratris cum lapis offa mei.
Omnis enim periit mea, te pereunte, voluptas,
Condita funt tumulo gaudia noftra tuo.
Et ftudia & Mufae, quae, te vivente, placebant,
Incipiunt veftra morte placere minus.
Aufpicio, quod dulce dabas, ductuque fecundo,
Ibat in Aonium noftra Camena nemus.
Nunc duce deftituor, certum nunc occidit aftrum,
Per freta quod fidum caeca regebat iter.
Jactor, ut excusfo quae tempeftate magiftro
Jactatur dubiis naufraga puppis aquis.

O Pater!

O Pater! ô noſtrae decus & tutela juventae!
  Unica ſpes ſtudiis praeſidiumque meis.
Siccine Diſcipulum, ſic carum linquis alumnum?
  Mene fugis, veſtrum, magne Magiſter, opus?
Sed quid ego haec, proprio turbatus triſtia damno
  Verba cano, querulis aſſociata modis?
Publica communem moveat jactura dolorem,
  Qua patet, in lacrimas, ſic decet, Orbis eat.
Confluat ex terris huc omnibus agmen amicum,
  Ut faciat tanto triſtia juſta Viro.
Galle, precor, poſita rabie pauliſper & ira,
  Exiguo Batavis tempore mitis ades.
Flebimus alternis, lacrimas miſcebimus una,
  Solaque de luctûs pugna futura modo.
Sit licet ille ferox, veniet tibi junctus, & arma
  Ponet, ut exequias ducat inermis, Iber.
Squallidus Auſoniae flebit telluris alumnus,
  Tuſcia Muſarum flebit honora domus.
Inclyta ſeptena ſuſpiria mittet ab arce
  Roma, per Alpini frigora longa jugi.
Fundet in Oceanum, noſtris advolvat ut oris,
  Turbatam Tameſis fletibus aeger aquam.
Flumina Parrhaſiâ, glacie concreta, ſub Arcto
  Nunc primum tepido ſaucia rore fluent.

Ipſe pruinoſo Boreas plorabit ab axe,
  Per Scythicas curret nix liquefacta genas.
Una tamen vinces cunctos, Germania, planctus,
  Moeſtitiam ingenti faſſa ſtupore tuam.
Nec tua damna queri, dum ſummum perdis honorem,
  Nec poteris, nimio fracta dolore, loqui.
Vos quoque, ne pudeat mortales, fundite fletus
  Ad tumulum ſancti, Dique Deaeque, Senis.
Atria Caſtalidum, ſacrataque templa Camenis,
  Quaeque praees doctis, docta Minerva, viris.
Quique novem ducis, Latoïë Phoebe, Sorores,
  Et Venus, & Charitum turba venuſta trium,
Tollite concordes ad Graevî funera queſtus,
  Moeſtaque funeſto dicite verba die.
Nec modus ingenti, nec ſit lex ulla dolori,
  Nec minuat fletus temporis ulla mora.
Saepe quidem ſacris vates abſtraxit ab aris
  Invida Pierio mors & iniqua choro.
Saepe tamen lacrimis, quas vis inopina movebat,
  Succeſſor poſuit, doctus & ipſe, modum.
Nunc quis, Phoebe, tui pandet ſacraria templi?
  Quis tua ſacra pari relligione colet?
Phoebe, tot amiſſos quis jam tibi reddet honores?
  Flebile qui damnum nunc reparabit, ubi eſt?

Una

Una dies Graevî ſine ſanguine corpus, & artes
  Contumulat, fato quae cecidere pari.
Quid tibi nunc animi, quae ſpes ſuper ulla, peremto,
  Quae tibi, Trajectum, gloria ſola, Viro?
Cujus ad adventum ſchola ſe tua credidit ortam,
  Jamque dolet triſtes mortis obire vices.
Nec tibi mendaces haec dicere, crede, Poëtas,
  Omnibus hunc ſenſum Gentibus eſſe, puta.
Fama per extremas tua, Graevî munere, gentes
  Sparſa fuit, muris ante retenta tuis.
Orbe quod Heſperio, quod ſit tibi nomen Eoo,
  Quod tuus implevit rumor utrumque polum.
Graevius una tui laus non moritura Lycei,
  Hoc decus, hoc ingens nomen habere dedit.
Advena quod veſtram multus properabat in urbem,
  Cauſa fuit longae Graevius una viae.
Quod tua Principibus fervebant atria celſis,
  (Non levis hinc veſtrae fama parata ſcholae)
Quod Regum ſoboles, quod nata parentibus altis
  Progenies venit tam numeroſa tibi,
Maxima civilis prudentia praebuit artis,
  Et decus Artificis nobilitasque dedit.
Flecteret ut quondam Regni ſapienter habenas,
  Diſceret & Princeps Regia jura tener;

Unica

Unica nectareae monſtrabat gratia linguae,
Plenaque praeceptis pectora docta Senis.
Praeteriens quoties jam moenia veſtra viator,
Non libet hac, dicet, nectere in urbe moras.
Non ego Daedaleis exſtructa palatia dextris,
Nec ſtupeo turres, urbs modo clara, tuas.
Laeta ſuburbani non me viridaria ruris,
Non nemus, aut liquidae gratia tangit aquae.
Incola non comis, non purior aetheris aura,
Virgo nec incoeptum pulchra moratur iter.
Dos tua, Trajectum, qua gentibus ante placebas,
Graevius, heu! mortis ſaeva rapina, perît.
Quemque peregrinis unum monſtrare ſolebas,
Occidit, heu fati ſors miſeranda tui!
Una viatori reſtabit forte videndi
Cauſſa tui, ſed & haec cauſſa doloris erit,
Ut fleat ad cineres communis & oſſa Magiſtri,
Et legat: HIC SITUS EST GRAEVIUS, ORBIS AMOR.
Sed pudor! Obſcura requieſcit corpus arena,
Juſtaque nec pietas ſcit ſua ſolvat ubi.
Erige, Trajectum, monumentum grata perenne,
Buſtaque fac titulo conſpicienda brevi.
Nam licet exiguo ſignetur carmine marmor,
Et referat Graevî nomina nuda lapis;

Saxa

Saxa tamen vincet Mausoli, Aegyptia vincet
  Pondera, & Assyrii nobile Regis opus.
Nam plus Rege tegit. Regum monumenta peribunt;
  Graevius, hac mundi mole cadente, cadet.

ELEGIA

IN OBITU

VIRI ELOQUENTISSIMI ET DOCTISSIMI

PETRI FRANCII.

DEFUNCTI D. XIX. AUG. CIƆIƆCCIV.

ERgone funeribus cumulantur funera, docti
  Et pereunt, quamvis turba pusilla, viri?
Destituit miseras modo princeps GRAEVIUS artes,
  Et secum innumeras contumulavit opes.
Vix duo tresve manent, Batavo qui litore possent
  Ingenii profugas dote tenere deas.
Ecce premit sacrum, post tanti vulneris ictum,
  Amstelii vatis mors necopina caput.

Francius Amſteliae celeberrimus urbis alumnus,
Jam cinis & magni nominis umbra, cadit.
O ſtudiis inimica lues! ô neſcia magnis
Parcere, nec Clario Parca benigna choro!
Si ſedet ingenuas delere ferociter artes,
Et decus hoc Batavo tollere rure placet,
Non operoſus erit de docta gente triumphus,
Barbaries, paucos ſi modo ſternis, erit.
Ibit in antiquum, ſi vis, gens noſtra ſtuporem,
Et veniet, rudibus qui fuit, horror, avis.
Si tamen innocui tam dira cupido cruoris,
Quid juvat inſignes tollere laude viros?
Sunt animae viles, Phoebi, ſine nomine, lixae,
Et qui non docti, ſed tamen eſſe volunt.
His poteras dextram raptis ſatiare cruentam:
Nam dolor ad doctum non facit ille gregem.
Perdimus hoc ſolo, ſi neſcis, funere plures,
Et gravis ex uno vulnere noxa venit.
Carmine nam Batavis referebat ſaepe Maronem,
Cum caneret magnis bella tremenda modis.
Reddebat teneros Peligni Vatis amores,
Alterno faciens carmina fracta pede.
Et poterat leges numeroſi implere Poëtae,
Pindaricae tractans plectra ſonora lyrae.

Aequa-

Aequabatque tuos, quo Bilbilis alta ſuperbis,
  Ingenio ludos, ſive Catulle tuos.
Saepe Syracoſia tenuabat arundine carmen,
  Nec Siculi vatis gloria major erat.
Nec minor eloquii, qua pectora lenta moveret,
  Vis erat, & culti non minor oris honos.
Nam modo vibrabat rapidi Demoſthenis arma,
  Grandia vel Tulli verba tonabat ovans.
Heu! quoties ſtupuit mirandae fulmina linguae,
  Amſtela; & artifices horruit Ya manus?
Mellea vox quoties duriſſima pectora mulſit?
  Nectareum quoties fluxit ab ore melos?
O! bona quot tecum perierunt, optime Franci,
  Quot tecum dotes in tua buſta trahis?
Plangite, confuſos & ad aethera tollite fletus,
  Nota quibus linguae gratia tanta fuit.
Tu tamen ante alios, Patriae lux maxima noſtrae,
  Amſtela, turbatas anxia ſcinde comas.
Intulit Auſonium patriam qui primus in urbem
  Carmen, Apollinei fama laboris, obit.
Grande decus veſtrae jam Francius occidit urbis,
  Exequias magno, ſic decet, ite viro.
Amſtela quae geminis modo laudabare Poëtis,
  Dimidium rarae jam tibi laudis abeſt.

Eſt tibi, ſitque diu, ſi Dîs modo cura Camenae,
  Broukhusius, bifidi ſplendor honosque jugi.
Unica, Broukhusius, jam veſtrae gloria terrae,
  Verſibus Amſtelium nomen in aſtra feret.
Hujus ab ingenio ſit fama perennior, & quae,
  Non niſi doctrinae laude cadente, cadat.
Hic faciet, quaerat ne doctum urbs veſtra Poëtam,
  Inſtar & amborum, ſi modo vivat, erit.
Hic feret in cari pia munera buſta ſodalis,
  Ad tumulum flentis dux erit ille Chori.
Vos quoque ſeceſſus, Trajectinaeque latebrae,
  Grataque Palladiis otia noſtra viris,
Heemſtediique hilares frondes, genialiaque arva,
  Villaque, quae Francî carmine nomen habes,
Fletibus Amſteliis lacrimas confundite veſtras,
  Nec minor ex tanto funere luctus eat.
Quam cupide veſtras celebrabat Francius umbras?
  Quam tulit & retulit laeta per arva gradum?
Me quoties pictos ſpatians comitante per hortos,
  Culta vireta ſtupens, hos dedit ore ſonos.
Has mihi ſi ſedes juveni Fortuna dediſſet,
  Et cineres tellus conderet iſta meos!
Denique ſi noſtras his fas miſcere querelas,
  Et liceat vates inter habere locum;

Acci-

Accipite, ô dulces quondam, mea munera, manes,
  Quae tibi, turbata mente, ſuprema fero.
Tu tenerae primus moviſti ſemina mentis,
  Crevit ad exemplum noſtra Camena tuum.
Te duce, facundi patuere ſacraria Phoebi,
  Tu mihi Pierii carminis auctor eras.
Te colui facilem, dum ferrent fata, magiſtrum,
  Et tibi noſtra fuit ſaepe probata fides.
Nunc quoque ſervabo memori ſub pectore nomen,
  Dulcius Hyblaeo quod mihi melle fuit.

IN OBITUM VIRI OPTIMI ET

POËTARUM SUI TEMPORIS PRINCIPIS

JANI BROUKHUSII,

DEFUNCTI AD D. XVIII. KAL. JANUARIAS AN. MDCCCVIII.

TU quoque, BROUKHUSI, Latiae laus ultima Musae,
  Tristia praecipiti funere damna novas.
Nec tibi canentis licuit longaeva senectae
  Tempora, nec seros, JANE, videre dies.
Scilicet assiduo merces ea certa labori,
  Et pretium studiis mors properata venit.
Protrahit ignavus socordis tempora vitae,
  Nec, nisi deficiat, desidiosus obit.
Opprimit Aonios leti vis saeva Poëtas,
  Et, qui debuerant vincere fata, cadunt.

Per-

Pervigil abſumit florentem cura juventam,
  Vixque virum credas, quem patet eſſe ſenem.
Sed tamen hoc melius, pecudum quam more fugacis
  Temporis ignavas conteruiſſe moras.
Gloria ſollicitae reparat diſpendia vitae.
  Famaque poſt cineres magna venire ſolet.
Quid juvat, infelix, lento torpere veterno,
  Et, male quam perdas, lucis amore trahi?
Vivere, non morti ſimilem producere vitam,
  Convenit, & vitae non ſupereſſe ſuae.
Tu bene diſpoſiti moreris tibi conſcius aevi,
  JANE, nec anguſtos plangis abiſſe dies.
Martius abripuit juvenilia pectora fervor,
  Dum pia pro patria dextera bella movet.
Milite te, Batavus de Franco Rege tropaea
  Fixit, & hoſtiles ſtravit ovator opes.
Teſtis erit tumidis agitatum fluctibus aequor,
  Teſtis erit Morini ripa ſuprema ſoli.
Teſtis erit, tacito quae pinguia murmure lambit
  Arva, racemiferis cincta, Moſella, jugis.
Nec tamen interea ceſſabat Apollinis ardor,
  Quaerenti gemina Palladis arte decus.
Saepe ſedens tenues inflabas puppe cicutas,
  Dulcia Arionio carmina more canens.

Infolitos mirata modos ludebat in undis
  Tethys, & adnabat, rapta fonore, rati.
Caerulea numeros ftupuerunt Doride natae,
  Conchaque de glauci decidit ore Senis.
Nec minor in Trevirum rapuit te fpiritus oris,
  Dum tractas Clariae plectra fonora lyrae.
Dextera, poft aciem, ferrum laffata tenendo,
  Verfabat, pofito mitior enfe, ftylum.
In fera bellatrix cum Pallas miferat arma,
  Cinxerat & meritae frondis honore caput;
Suavia dictabat reduci Dea carmina vati
  Mollior, & cultos Mufa benigna modos.
Sic pede cantabat bellorum dura minaci
  Lesbius, Aeoliae gloria prima lyrae.
Talis erat lituos inter ftrepitusque virorum
  Ennius, Alcidae Pieridumque decus.
Talis erat teneri quondam defertor Amoris,
  Dum fequitur doctus caftra Quirina, Macer.
Talis, Hyperboreum dum ludit miles ad axem,
  Lotichius lauro duplice cinctus erat.
Talis erat ftudii confors durique laboris
  Bergius, intonfi cura fecunda Dei.
Sed bene! fub galea quod non Tritonia femper
  Effe caput paffa eft, nec latus enfe tegi.

Ab-

Abjice, BROUKHUSI, dixit Dea lenior, haſtam,
Fer calamum; dextrae convenit ille tuae.
Pendeat emeritus Gradivi poſtibus enſis,
Et teneat citharam, quae tulit arma, manus.
Nonne vides placidae quae ſint bona commoda pacis?
Bellaque quam ſtudiis ſint inimica tuis?
Arripe ſeceſſus, & dulci plena quiete
Otia, quae ſpondet patria grata tibi.
Accipe, quae ſtudiis Proceres dent commoda doctis,
Suſcipe militiae proſperioris opus.
Errores finire vagos, & taedia Martis
Ponere, mutata conditione, licet.
Signa ſuburbanum de campo transfer in hortum,
Caſtraque felici pone quieta loco.
Hic tibi Pauſilypum, qualem Syncerus amavit,
Angulus, & tempe Parthenopaea dabit.
Jam vacet Amſtelia lentum recubare ſub umbra,
Blandaque in alternos cogere verba modos.
Te tua caeruleis invitat Delia ocellis,
Te vocat in niveum cara Neaera ſinum.
Te tuus implorat, lacerata, Propertius, ora
Qui gemit, & multo ſquallida membra ſitu.
Cynthia carminibus vix ſe cognoſcit in iſtis,
Et rogat officium, labe notata, tuum.

Adjuvat, en, miſerae Nemeſis pia vota puellae,
  Utque parem tribuas, utraque poſcit, opem.
Nec mora, jam patriam properat modo miles in urbem,
  Et fera in aeternum bella valere jubet.
Palladis ad placidae ſuccingitur impiger artes,
  Armaque, quae nullo tempore ponat, amat.
Jam ſtudiis reliquum, quodcumque eſt, dedicat aevi,
  Et capit arcani gaudia liber agri.
Quas tibi non grates, quas non dabit, Amſtela, laudes?
  Quo non Piërius tollet honore chorus?
Amſtela, praeſidium neglectis dulce Camenis,
  Amſtela, Phoebeis portus & ara viris.
Quas tibi divitias lucri Deus aliger infert,
  Vatibus has doctis munera grata refers.
Laſſa refoviſti tu ſacri pectora civis:
  Hinc tibi perpetuum nomen honosque manet.
Nec tibi, quod tenuem juvit tua gratia Flaccum,
  Majus erit, Tuſcis regibus orte, decus.
Sed tibi quid mentis, quid nunc erit, Amſtela, ſenſus?
  Funera quae Vatum tam prope juncta doles.
Quae poteras nuper geminos jactare Poëtas,
  Patria quîs ſimiles non habet, orba taces.
Francius, Auſonium patriam qui primus in urbem
  Carmen, & ex Tiberi ſacra Latina tulit,

Fran-

Francius ille fuit, medio tibi raptus in aevo,
Oraque Neſtoreo nectare foeta ſilent.
Ultima jam moritur Clariae Broukhusius artis
Gloria, nec, reparet qui tibi damna, manet.
Nam, ne vana tuam ludat ſpes, Amſtela, mentem,
Illa tibi, Jano, fama, cadente, perit.
Tu quoque, jacturam penſet quod, Belgica, tantam,
Fertile vapparum parce referre genus.
Nec mihi qui ſuperant, media de plebe, Poëtas
Objice; nam numerus taedia jure movet.
Turba quid adfectas ſacram conſcendere Pindum?
Non capit inſanam vim ſacer ille locus.
Phoebus amat paucos, & raros eſſe Poëtas
Gloria divini carminis ipſa jubet.
Quis, niſi ſit fatuus, flentes miſerabile Muſas,
Raucaque balborum murmura ferre poteſt?
O, pereant Mopſi, pereant mala monſtra Vacerrae!
Monſtra tua quondam, Jane, ſubacta manu.
Ingenium mihi, Jane, tuum faſtidia movit,
Ne Bavios poſſim ſtultus amare rudes.
Nec mea, ſueta tuis mulceri cantibus, auris
Arcadiis didicit lenta favere ſonis.
Omnia, te lecto, ſpurcatis illita chartis,
Ne placeant, venae vis facit illa tuae.

Nec tamen hac ſola nobis, Vir magne, placebas
  Dote, nec ingenii nomine carus eras.
Carmina non tantum, quamvis quoque grata, probabam,
  Quam tibi quod fuerit non ſimulatus amor.
Tu ſtudia in mores paſſus tranſire modeſtos,
  Arsque fuit vitae fida miniſtra tuae.
Caſta fides, & temporibus rariſſima noſtris
  Simplicitas, & mens neſcia fraudis erat.
Si quid, ut eſſe ſolet, primis admiſeris annis,
  Poenituit; pietas eluit omne nefas.
Abſtulit integritas vitae commiſſa prioris,
  Crimina delevit relligionis amor.
Verſus ab Auſoniis ad ſacra volumina ſcriptis
  It labor, & Chriſtum quaerere ſummus amor.
Saepe dolens alto ſuſpiria corde trahebas,
  Saepe Deum viſus voce movere pia.
Nec tibi, quae vana eſt, meriti fiducia falſi
  Spem dabat aetherio poſſe favore frui.
Sanguis erat Chriſti, Solyma qui fuſus arena,
  Spondebat facilem ſontibus eſſe Deum.
Vita videbatur, placato numine, longa;
  Morsque tibi magni muneris inſtar erat.
Brachia tendenti jam mens occurrere Chriſto
  Flagrabat, ſponſi tacta calore ſui.

Spi-

Spiritus haec inter tenues excedit in auras
  Vota, salutiferi pressus amore Dei.
Haec solet esse piis mors actae congrua vitae,
  Exitus hic sanctis vatibus esse solet.
Italico laceret viventes more Poëtas
  Impia vipereo lingua cruore tumens.]
Si modo tam pura moriantur mente Poëtae,
  Et bona tam rectum palma coronet iter.
Non mihi mendaces, specie pietatis amicti,
  Quae simulat cultum, non mihi scena placet.
Nil mihi vobiscum est, fucati turba choragi,
  Fallere non homines, non ego quaero Deum.
O utinam! cum summa dies mihi venerit, aequa
  Sorte mihi tecum sit, bone Jane, mori!
Sic mihi praeteritas tecum detergere labes,
  Sic liceat vera pœnituisse fide.
Sic liceat tecum sedes habitare beatas,
  Numinis adspectu sic propiore frui.
Non tibi in Elysiis illustres vallibus umbras,
  Obvia nec faciam tristia spectra tibi.
Non tibi facundi simulacra venire Properti,
  Cynthia nec, fingam, quae tibi verba ferat.
Non Nemesis pretium quod grata mente rependat,
  Nec referam amplexus, culte Tibulle, tuos.

His procul aeterna damnatis morte remotus
  Vivis, in excelſi parte recepte poli.
Te chorus excepit, Chriſto ducente, piorum,
  Puraque te blanda duxit in aſtra manu.
Jam nova, coeleſti quae formas carmina mente,
  Largius e vena fertiliore fluunt.
Jam tua corporeae mens libera pondere molis,
  Principium vitae laeta perennis agit.
JANE vale, quem cura pii non tangit amici
  Amplius, aeternum, JANE beate, vale.

MANIUM SCHERMERIANORUM PROCURATIO.

AEmula Vondeliae Schermeria vena Camenae,
Et patrio magnum carmine nacta decus.
Jam Batavo ingenii ſpondebat ditia Phoebo
Flumina, & ingentes nobilis artis opes.
Atra ſed, heu facinus! ſpes mors intercipit amplas,
Et perit in primo flore caduca ſeges.
Nec mors una ſacro vati, nec funus acerbum
Sufficit, ut poſito molliter oſſa cubent.
Conſpirant Latiae nam bina opprobria linguae,
Ut numeris onerent buſta quieta malis.
Zurckius infando pallentem territat umbram
Murmure, vipereus quod tremit ipſe canis.
Barbara ludibrium nec fundere carmina cleri
Melchior, & cineres ſollicitare timet.
Viveret o utinam poſt tot modo vulnera vates,
Et Stygium biberent haec duo monſtra lacum!

PETRI BURMANNI POËMATUM LIBER QUARTUS.

IN QUO MISCELLANEA

NAMURCA AUSPICIIS ET DUCTU GULIELMI III. EXPUGNATA.

DIcite Iö Reges, & dicite fœdere juncti,
Incidit in vestras capta Namurca manus;
Nunc demum fracto vestris, Rex Maxime, Gallo
Auspiciis, pulcher jure triumphus eat?
Huc ades, ô niveis gaudens Victoria pennis!
Et lauru sacras candida cinge comas.

Laus

Laus ubi nunc, Ludovice, tua eſt? ubi gloria? Noſtro
  Quae merito dudum ſub Duce caſſa jacet?
Nunc opus eſt animo, nunc O Fortiſſime! pugna,
  Materiem laudi Rex dabit iſte tuae.
Te poſcit (Te namque decet contendere) Regem,
  Quem ſuperet, fortem Vir petit ille Virum.
Detrectas, Martiſque feri te terret imago?
  Quique ſoles ſemper fallere, bella fugis?
Cur latitas, campoque times te credere aperto?
  Fraus ubi nil prodeſt, nil dolus arſque juvant?
Impia vaſtavit miſeros tua dextra penates,
  Ignibus & flammis templa domoſque dedit.
Cumque viros nequeas ſuperare, in maenia ſaevis,
  Agnoſcuntque tuam tecta lareſque manum.
Dic ubi nunc virtus? ubi ſunt tua fortia facta?
  Quae disjecta tuo moenia Marte refers?
Tutius eſt pretio, quam vi pugnare, nec unquam
  Fulmineis telis expoſuiſſe caput.
Sic Dixmuda tuo ceſſit feliciter auro,
  Quaeque nequis armis cogere, cautus emis.
Hinc Tibi Palladii ſordent, Mercator, honores,
  Mercurii lauros & petis arte novas.
Haec tua militia eſt, ſic tu ſine ſanguine pugnas,
  Hoſtibus inſidiis his metuendus eris.

Egregium exemplum Ducibus, Dux maxime, praebes,
Turpe latrocinium te Duce miles agit.
I nunc & merito Magni tibi nomen adopta,
Non virtus titulis eſt minor illa tuis.
Sed tibi ſubſident faſtus, pacemque, ſuperbe
Quam jactas aliis ante dediſſe, petes.
Auguror en! venies ſupplex, dubiuſque ſalutis
Ad noſtros pones arma cruenta pedes.
Ultor adeſt, Vindexque piis Gulielmus in armis
Diffringet vires, Marte favente, tuas.
Non Hic foemineis, ut tu Laſcive, cathedris
Aſſidet, ignavus non fovet ille torum.
Caſtra colit, Ducibuſque ſuis animoſior, Ipſe
Munera militiae pulverulentus obit.
Ille mori certos primus prorumpit in hoſtes,
Ultimus ex acie, nec niſi Victor, abit.
Vicit Iö, patriaſque redit Mars noſter in urbes,
Captivoſque trahit noſtra per ora Duces.
Undique collucent laetis altaria flammis,
Et laſſat gratas victima crebra manus.
Obvia turba ruit, longique oblita doloris,
Quae pia ſuſcepit, reddere vota ſtudet.
Implicat en! reduces victrici fronde capillos,
Spargit & innumeras Regis in ora roſas.

De-

Deponit veſtes, quas nuper ſumpſerat, atras,
  Cum nimis ah! juſto fracta dolore fuit.
Et Mariam in ſolo Reginam amplexa Marito,
  Gaudet in Unius corpore amare duos.
Quoſque dies Illi crudelia fata negarunt,
  Hos petit adjiciant ut, Gulielme, tuis.
Ut tua cum longa felicia pace perennent
  Regna; rogat pronos ad ſua vota Deos.
O utinam poſitis aevum miteſceret armis!
  Et redeant noſtro ſaecula priſca ſolo!
Pax, precor, alma veni, laetis redimita capillos
  Frondibus, & noſtros, alba, reviſe lares.
Tuque o ſpes Batavûm, Gentis ſpes una Britannae,
  Da nobis pacis munere poſſe frui.
Maxima bellando tibi laus, Rex inclyte, parta eſt,
  Nec tua quam bello gloria pace minor.
Jam tibi pacatus totum ſe debeat orbis,
  Horreat & nomen Gallia terra Tuum.
Gallia ſubmittat tibi, Victor, colla, feratque
  Vincula captivâ, qua tulit arma, manu.

Ao. CIƆIƆCXCV.

PAX
ET
LIBERTAS.

Aurea, quae Batavum Libertas protegis orbem,
Dulce decus patriae, praesidiumque meae.
O utinam! positis tandem feliciter armis,
Te liceat tota, Diva beata, frui.
Parte Tui meliore, furunt dum bella, caremus,
Dumque ferus toto regnat in orbe Deus.
Jam satis humano saturatus sanguine Mavors
In Scythicos, posita cuspide, tendat agros.
Lassus in Ismario sedes sibi collocet Haemo,
Et juga Riphaeo frigore cana colat.
Tu quoque de nostris abeas, feralis Enyo,
Finibus, indomitis Diva colenda Getis.
Nos Dea pacato melior, Pax, respice vultu,
Pax toties votis sollicitata piis.
Si redeas, collapsa tibi sacraria Belgae
Restituent, prisci quae posuere patres.

Templa

Templa tibi Pario de marmore ſurgere cernes,
  Et tua per terras numina ſola coli:
Nunc ſine Te ſquallent, caeſis cultoribus, arva,
  Et, gregibus raptis, paſcua nuda vacant.
Quae ſibi condiderat granaria parcus arator
  Diripit, & praedam miles acerbus agit.
Non ſuperant, raptas reparet queis, ſemina, meſſes
  Agricola, aut duram qua levet, eſca, famem.
Qui patrios nuper felix vertebat agellos,
  Jam petit arenti ruſticus ore cibum.
At patris è feſſo pendent, miſerabile! collo
  Pignora, vicina pallida morte genas.
Aegra, ferens uterum, greſſus vix conjugis aequans,
  Nititur in triviis ponere mater onus.
Sed perit in medio miſeranda puerpera niſu,
  Et puer infelix, vix bene natus, obit.
Nec minor exhauſtas fati vis opprimit urbes,
  Aut meliora miſer tempora civis agit.
Quocumque aſpicias, ſine luctu nullus acerbo
  Angulus, & lacrimas obvia quaeque movent.
Volvitur e domibus vaſtis ad ſidera fumus
  Rarior, & multus friget in urbe focus.
Incola jam, quem vix capiebant moenia nuper,
  Deficit, & ſterilis contegit herba vias.

Atria docta vacant, raptique in bella magiſtros
  Jamdudum juvenes deſtituere ſuos.
Aonias fugiunt Divae Parnaſides umbras,
  Dum tuba terribili mugit adunca ſono.
Pallas ab ingenuis ferales tranſit ad artes,
  Et poſita Phoebus corripit arma lyra.
Nec fora, nec reſonant facundis pulpita dictis,
  Nec ſtrepitu, ut quondam, compita trita calent.
Vix opifex, inopem qua vitam ſuſtinet, artem,
  Repperit, & fruſtra ſedulus optat opus.
Triſtia ſed vacuo reſidens ſuſpiria ducit
  Limine, & emptorem rara taberna videt.
Deſidet in media mercator languidus aede,
  Non fora, non urbes inſtitor acer obit.
Horrea denſatis ſubtexit aranea filis,
  Et trabe ſuſpendit Daulias ales opus.
Navita ſubduci ſibi curta viatica plorat,
  Dum terit inviſis otia pigra focis.
Nam mare velivolis conſtratum navibus olim
  Clauditur, & turbat praedo marinus iter.
Non freta, non praeſtant ſtationes flumina tutas,
  Et tenet optatum rara carina locum.
Annua cui cenſus praebent alimenta paterni,
  Dimidium reditus jam periiſſe dolet.

Hunc

Hunc ufura vorax; hunc vectigalia perdunt,
Alterius luxus depopulatur opes.
Denique tabifici quis non incommoda belli
Sentit, & attritis triftia damna bonis?
Ergo age, ne certam ferat haec fors dira ruinam,
Pax, precor, ad Batavos, alma, revife lares.
Jungere jam niveas tempus, Dea candida, bigas,
Pacifera & mites cingere fronde comas.
Te redeunte, nitor fentis reddetur agellis,
Rura reflorefcent munere, Diva, tuo.
In falces gladios, in duros tela ligones
Ad patrias recoquet rufticus igne cafas.
Tityrus, errantes dum pafcet montibus haedos,
Aptabit calamis carmina prifca novis.
Et pofitam grata fecum complexus in umbra
Phyllida, ditabit prole recente domum.
Profilient pavidae tenebrofis Naïdes antris,
Et repetent filvas Numina cafta fuas.
Corniger arguta reparabit arundine cantum,
Cum Satyris referens Faunus in arva choros.
Flava Ceres, quocumque feret veftigia, fruge
Veftiet, & larga meffe beabit agros.
Pomifer immenfo flectetur pondere ramus,
Et gemet impofitum fertilis arbor onus.

Ten-

Tendet ad abruptam focialia brachia vitem
  Ulmus, & ad vinclum connubiale trahet.
Ne tamen hac aura recreari rura falubri
  Sola putes, urbes Pax quoque mitis alit.
Quo fovet agricolas blando Dea numine, cives
  Nutrit, & urbanos refpicit aequa lares.
Pallas in antiquas, rabies exegerat unde
  Bellica, jam fedes, Pace vocante, redit.
Aegida, quam pridem minitans quatiebat, & haftam
  Abjicit, &, pofita caffide, mitis adeft.
Tempora pacali gaudet redimire corona,
  Lanificas revocans ad fua penfa manus.
Te quoque poeniteat Fratris fera caftra fecutum
  Delie; nam placidum dedecet ira Deum.
Frondibus Actiacis cinctam fufpende pharetram,
  Telaque marmoreis, fanguine tincta, tholis.
Aufpice te, redeant doctae felicius artes,
  Et redeat ftudiis, quod fuit ante, decus.
Duc tecum comites, deferta ad templa, Sorores,
  Fac colat Aonium turba novena nemus.
Vatibus ereptos in carmina redde receffus,
  Laetaque Pieriis tempora redde viris.
Tu quoque Lucripotens (nam funt tua cura Batavi)
  Aligero redeas in tua regna pede.

Te prece, ture dato, Batavus Te munere fupplex,
Sint cumulata tuo lucra favore, rogat.
Advehat Eoo gazas mercator ab orbe,
Nec capiant merces horrea plena fuas.
Corpora de glaucis vitreae Nereides antris
Tollite, jam pofitis fluctibus unda filet.
Caeruleisque rotis pacata per aequora labens,
Rex pelagi, regnis otia redde tuis.
Subductâ fic rura colat Pirata carinâ,
Et capiat tutum navita laetus iter.
Agricolas tellus, fic ditent aequora nautas,
Sic reparet tritas incola gnavus opes.
Munere fic Pacis tenuata peculia crefcant,
Sic bona poffideat ferus avita nepos.
Sic redeant Batavis Saturnia fecula terris,
Nec premat injuftum libera colla jugum:
Sanguine majorum libertas condita diras
Raptoris fugiat, Pace vigente, manus.
Nam, nifi perpetuae veniat fiducia Pacis,
Libertas, fine re, nil nifi nomen erit.
Servitii fpecies bellum eft; nec legibus aequis
Eft locus, & Marti dat fua terga Themis.
Imperiis adfueta Ducum pars maxima nefcit
Vivere communi jure quieta domi.

Annibal, aeternis patriam dum conficit armis,
  Dux bonus, at civis perniciosus erat.
Ipse, cui vitam Romana potentia debet,
  Scipiades patriae deinde timendus erat.
Quo tibi Syllani, Mavortia Roma, Triumphi?
  Scilicet, ut media praelia in urbe forent.
In patriam domitis a Gallis transtulit arma
  Caesar, & aeternum jussit habere jugum.
Bella quoque incendunt populares ferrea motus,
  Dum quaecumque libet, quisque licere putat.
Milite freta suo, diversas factio partes
  Opprimit, armata regna tenetque manu.
Plebs quoque, cui sapiens nemo committat habenas,
  Tractat ad exemplum militis arma feri.
Et specie consueta trahi, sua jura tumultu
  Vindicat, & Proceres cogit iniqua pati.
Legibus at sua Pace redit reverentia sanctis,
  Turbaque rectores obsequiosa colit.
Ibit in adversos populus temerarius enses;
  Stabit; ut aspiciet Consulis ora sui.
Quam nequiit stricto miles compescere ferro
  Seditio, blanda voce repressa jacet.
Sola Patres Patriae majestas munit honorum,
  Et populum gravitas sponte decora trahit.

Cu-

Curia terrorem, ſtipata ſatellite nullo,
  Incutit, & cives relligione movet.
Haec mera Libertas, ubi demto come timore
  Obſequium patribus ſedula turba probat.
Utque gregem paſtor, ſic cives paſcit amatos
  Duƈtor, & a rabidis ſervat ovile lupis.
Mutua ſic Proceres, ſic jungant vincula cives,
  Firmaque concordes foedera utroſque ligent.
Unica Tu Batavis praeſes, Concordia, rebus,
  Auxiſti tenues, et cumulabis opes.
O Deus, hoc patriae ſerva venerabile charae
  Palladium, & curae ſit tibi noſtra ſalus.
Foedere Libertas, et Pax conjunƈta perenni,
  Auſpice Te, Batavos ornet ametque focos.

SECULARIA

SACRA

A

BEEMSTRANIS

A. d. xxx. Julii CIↃIↃCCXII.

IN MEMORIAM

Emiſſi ante ſeculum lacus, & agrorum ſiccatorum aſſignationis.

INSTAURATA.

Feſta dies, longumque ſemel celebranda per aevum,
 Ad ſacra Beemſtranos, non iteranda, vocat.
En redit auſpiciis aeſtas centeſima laetis,
 Principium ſecli, fauſta, datura novi.
Solvite, poſteritas, concepta parentibus olim
 Vota; pias tingat victima grata manus,
Et prece ſollemni memoris date pignora mentis,
 Dum reſonet feſto murmure ſacra domus.
Quae vobis vovere patres, optate nepoti

Tem-

Tempora, ut exactis candidiora fluant.
Inſtaurate dapes vacui, genioque beati
Ruris ab aurato fundite vina ſcypho.
In numerum manibus, pubes paſtoria, motis,
Ducite virgineos feſta per arva choros.
At quoties ſiccos pedibus gaudentibus agros
Percutitis, ſubeat priſtina forma lacus.
Celſaque mirantes villarum culmina, laeti
Dicite, ïo felix, quod fuit unda, ſolum!
Dicite, ſic pueris ſenior narrare ſolebat,
Otia ruricolis dum faciebat hiems.
Hic ſtabat limoſa palus, ubi prata virere
Cernis, & in rectas jugera ſecta vias.
Hic, ubi gramineis nunc laniger errat in herbis.
Squammifer occultum piſcis agebat iter.
Qua vocat ad mulctram plenas jam lacte juvencas
Theſtylis, ante pigris cymba natabat aquis.
Unda levi ſcirpo, juncoque obducta paluſtri,
In faciem picti floribus ivit agri.
Coenoſumque vadum viridantes extulit hortos,
Cultaque de lento nata vireta lacu.
Hic, ubi ſub calamis fingebat aranea telas,
Et querulum murmur muſca culexque dabant;
Paſta thymum & ſalices, caſiamque examina condunt

Sedula Cecropiis aemula mella favis.
Ponit in aëriis fufpenfa cubilia ramis
Alcs, ubi virides canna tegebat aquas.
Nunc ubi garritu foles pennata ferenos
Nunciat, a prima luce canora, cohors.
Cana fulix, ficcas repetens ab arundine ripas,
Exili pluviae gutture figna dabat.
Gurgite quo faciles pifces fcrutator aquarum
Duxerat, infidos acre ferente cibos.
Jam laqueis volucres & vifco decipit auceps,
Et cadit in raras devia praeda plagas.
Qua fluvialis anas, fatuus qua mergus, & anfer
Fercula ditabat ruftica, captus aqua;
Jam lepus, a catulo campis deprenfus in aequis,
Patricias ornat Pontificumque dapes.
Qua nigra plebejis anguilla probata palatis
Abdiderat limo turpe tenace caput;
Daedala, vernantis nunc, perdix, incola campi,
Ova fub herbofo tegmine picta fovet.
His juvenes implent dum vocibus aethera, trifti
Sufpirant gemitu Numina prifca loci.
Naïdes, exclufae munitis aggere campis,
Rura ftupent undis inferiora fuis.
Corporaque e glauco tollentes gurgite, feftos

Ire dolent Dryadum per nova rura choros.
Gramineisque toris obliquo lumine Nymphas
Molle vident Satyris consociare latus.
Pan quoque, caeruleo Tritone protervior, acri
Vulnerat ejectas sede, dolore, Deas.
Tethys in adposito moerens cum Doride ponto,
Frugiferam queritur luxuriare Deam.
Quae caput Ennaeis velare recusat aristis,
Vincta vagas spica divitiore comas.
Et Tityrus lentis recubans Amaryllidis ulnis
Urit, & invidiam laeta puella facit.
Otia dum recolit fluctus Galathea quieti,
Invenit in tumido gaudia nulla mari.
Invida nec flectens ab amato lumina stagno,
Jam sua Pomonam regna tenere gemit.
Aurea quae blandis Vertumni colla lacertis
Implicat, & frugum cingit honore caput.
Castaneasque nuces cerasis, & amygdala pomis
Adstruit, & sapidis cerea pruna pyris.
Persica mox variis permiscens mala racemis,
Innumeras plena lance ministrat opes.
Ille, manu textos praetendens vimine qualos,
Muneribus largae conjugis addit olus.
Allia lactucis, & lenibus intyba malvis

Ad-

Adjicit, & duris mollia pisa fabis.
Et niveo asparagos lucentes vertice junco
Colligat, & miscet candida fraga rubris.
At nova Pierides gaudentes surgere Tempe,
Otia Beemstrani ruris opaca probant.
Et nemorum latebras, & nigra virentibus umbris,
Aoniis profugae sedibus, antra colunt.
Jam Calabris praefert armenta Batava juvencis,
Prataque dumosis saltibus aequa, Pales.
Tu quoque, quem vaccas quondam pavisse Phereas
Non puduit, Batavas ducis, Apollo, boves.
Pulchraque circumdans villosâ pectora pelle,
Aptas Castaliae Belgica plectra lyrae.
Teque modum praebente, choros Beemstrana juventus
Ducit, & in gyros virgo puerque redit.
Jungere jam pastor, duce te, perdiscit avenas,
Et Siculis cantat carmina culta modis.
Dulcius Ausoniâ cecinit nec Thyrsis in umbrâ,
Quam Batavum Corydon concutit ore nemus.
Nec minus Amsteliae custos Caducifer urbis
Nata paludosis jugera curat aquis.
Ille potens lucri, qui corda sagacia movit,
Ut tremulum auderent sollicitare lacum,
Otia lassatis haec mercatoribus esse

Jussit,

Juſſit, & a ſtrepitu libera rura fori.
Collocat hic vacuos locuples in praedia nummos,
Et bene quaeſitas non male perdit opes.
Hic, patrias ſpernens, externis jugera plantis
Conſerit, & brevibus floribus ornat humum.
Lucra peregrinis ex mercibus alter in umbras
Prodigit, & ſterili fronde coronat agros.
Huic placet Heſperiis tranſlata e finibus arbor,
Quae ferat Arctois poma negata plagis.
Aedificator agris ſpatioſa palatia parvis
Aequat, & hoſpitiis occupat omne ſolum.
Ille jubet ſicca fontes erumpere terra,
Antraque muſcoſo pumice nigra ſtruit.
Numina marmoreis hic fingit ruſtica ſignis,
Et locat in ſolidà vaſa ſuperba baſi.
Hic operoſa replet vario vivaria piſce,
Hoſpite, qui faciles det, veniente, dapes.
Sic variis hominum ſtudiis pulcherrimus orbis
Angulus, eſt Batavi gloria facta ſoli.
Sic tenuem nutrit locupletis honeſta voluptas,
Et domini artificem damna potentis alunt.
Publica ſiccatis ita vectigalia campis
Dum creſcunt, nocuae diminuuntur aquae
Sic anguſta novis ditata, Batavia, terris,

Exiguo pingues limite claudis agros.
Flumina vicinas fic lactis mittis in urbes,
Cafeus atque onerat fercla fecunda tuus.
Quos tibi perpetuos praeftant felicia fructus
Jugera, five aeftas, five recurrat hiems:
Nam quae luxuriant aeftivo gramine prata,
Secta gregi foenum dant, ubi bruma riget.
Crefcite Beemftrani fine fine feracia ruris
Pabula, quae tardo dente juvenca metat.
Mille greges teneras, & mille armenta, per herbas
Luxurient, auras non vitiante lue.
Veftiat herbofum femper tua pafcua gramen,
Nec macie pingues extenuentur agri.
Et lolio careant, & acutis jugera fpinis,
Fronde nec horrenti carduus arva tegat.
Herba nec a canis uratur prima pruinis,
Germina nec fubito frigore perdat hiems.
Agger, & oppofitae moles cingentibus undis
Perpetuo frangant vim ferientis aquae.
Haec ego pro vobis, Beemftrani, vota, coloni,
Concipiam, feclo mox ineunte novo.
Det Deus, ut rata fint, & cum Pax nutriat agros,
Cum patria Pacis munera, Beemftra, feras.

IN

AMPLISSIMI ET NOBILISSIMI

VIRI

ISAACI UBINGHII

CELLAM VINARIAM.

Bacche, precor, tandem Cadmaeas desere Thebas,
Antra, Pater, tanto numine digna subi.
Saxa Cithaeronis, sterilis Parnasia rupes,
Et valeant multo squallida rura situ.
Non citus Ismenos, limosaque lympha moretur,
Quae lacerae Dirces sanguine foeda fluit.
Quid Tibi cum tenui, soboles Semeleïa, rivo?
Quid Tibi cum gelidis fontibus, igne sato?
Te liquor igne rubens, ardentis pocula vini,
Et melioris agri munera, musta juvent.
Serta caput cingant, Germanis nexa racemis,
Uvaque per ripas consita, Rhene, tuas.

Nec, quae multa tibi posuit delubra vetustas,
Impediant cursus; ad nova templa veni.
Condidit egregiam Tibi lautus Ubinghius Aedem,
Numinis a primo tempore Mysta tui.
Sed neque de Pario fingas ibi marmore fanum,
Signave Phidiacâ facta videre manu.
Instar habet templi, curvato fornice, cella,
Et depressa, Tuo numine plena, specus.
Ampla Dei speciem formosi dolia produnt,
Et statuas simulant condita vina Tuas.
Laeta tholi facies, quae sacrum spirat odorem,
Admonet augustum relligione locum.
Hoc aegris medicina cavo petiturque, daturque,
Sive dolor cruciet viscera, sive latus.
Huc ades, & celsae delabens vertice Nysae,
Tigribus adjunctis huc age, Bacche, rotas.
Hic tibi sit longos sedes dilecta per annos,
Hic solium, hic stratum sit geniale tori.
Limina tam sanctae tueatur Ubinghius Aedis,
Libet & ex plenis cymbia ducta cadis.
Proferat ex adytis castus tua dona Sacerdos,
Et pia Cultorum largiter ora riget.
Ipse ego (namque sumus tua sedula cura Poëtae),
Sim, precor ô, festi pars quoque parva chori.

Tum

Tum mihi de facili prorumpant carmina vena,
Et ſaliant calido pectore ſponte modi.
Qui volet, adductâ traducat tempora fronte,
Et procul a blandis luſibus exul agat.
Riſus, & appoſito mihi dicta jocoſa Lyaeo,
Verbaque, quae dictas, libera, Bacche, placent.
Quaere tibi latices Pimplaeos, ſicce Poëta,
Et tua Caſtaliis fontibus ora lava.
Surgat ab annoſo mihi felix carmen Iäccho,
Et renovet vires ditior unda meas.
Ah pereat! Vates quicumque madeſcere vino
Nolit, & aeterna marceat ipſe ſiti.
Ah pereant! quaecumque malas potantibus undas
Scribuntur, nullo carmina ſparſa mero.

MDCC.

IN

VIRUM EXPERTISSIMUM

JOANNEM EYSDENUM,

MEDICINAE MELIORIS ANTISTITEM.

Mens bona, quam prifci merito coluere Quirites,
Pulfa fed a noftro quae procul orbe lates,
Transfer in EYSDENI tua nunc facraria cellam,
Nam vates operis maximus ille tui eft.
Clara Machaoniae qui nuper gloria turbae,
Deftituit dubios, te duce, Diva, choros.
Jamque nec ambiguae, ceu quondam, credulus arti,
Suftinet humanum diminuiffe genus.
Afflavit medicum meliori numine Bacchus,
Et totum juffit muneris effe fui.
Sordida cum nitidis mutantur Pharmaca vinis
Fictile vas pulchris cedit honore cadis.

Nec

Nec tamen invitum credas hunc prodere Phoebum,
  Transtulit EYSDENUS ſigna, probante Deo.
Ipſe pium docuit vatem Latonius, herbis
  Triſtibus, exemplo, poſſe carere, ſuo.
Et quid adhuc dubitas vanas, EYSDENE, medelas
  Linquere? cum Phoebus, ſim tibi ſponſor, ait?
Eſt mihi cum blando dulcis concordia fratre,
  Et ſocium foedus numen utrumque ligat.
Non ego praetulerim generoſis roribus herbas,
  Non ego fragranti gramina ſicca mero.
Jam mihi pampineis cinguntur tempora ramis,
  Uvaque, non lauri marcida bacca, juvat:
Hanc quoque quod tueor longam ſine labe juventam,
  Quod mihi prae reliquis forma decora Deis.
Quod caput intonſis floret ſublime capillis,
  Fraterni fateor muneris eſſe decus.
Si ſaperet, ſtudium hoc dudum ſpreviſſet inane
  Gens hominum, in clades ingenioſa ſuas.
Fallacesque herbas, & amari pocula ſucci,
  Linqueret, & medico pharmaca craſſa choro.
Quis furor, o miſeri! cruciandum tradere corpus,
  Et vexanda rudi viſcera caeca viro.
Saevit in imbelles praeceps audacia partes,
  Atque ignota ſibi fecit in exta viam.

Quid

Quid facis alterius, dic dure, pericula vitae,
Et miſces aliis, quae tibi, caute, negas.
Credula plebs miſere ferro laniatur & igni,
Carnificesque ſubit turba ſiniſtra manus.
Potio nunc alvum torquet medicata morantem,
Aut ſtomachus paſtas egerit arte dapes.
Aut madet humano crudelis dextra cruore,
Vitaque lethalem perditur ante diem.
Et medicina gravis populatur membra, malumque,
Dum gemino aegrotus fractus ab hoſte perit.
Ergo age, linque ſuis haec dira venena magiſtris,
Et refer ad ſucci te melioris opem.
Dixit. Et imperiis EYSDENUS Apollinis actus
Tranſit ad imberbis mitia caſtra Dei.
Mollia Lenaeus venienti brachia tendit,
Addit & haec, poto, ſuavia verba, mero:
Fratris honos quondam, nunc & mea gloria, ſalve,
Jam mihi, jam Clario cura futura Deo.
Abjice quae ſurgunt coenoſis gramina campis,
Abjice, quos ſuccos miſcet avara manus.
Unica, quae cunctos pellat medicina dolores,
Uva ſit, a longo nobilitata die.
Hanc tibi, quae dudum, deſerto vertice Nyſae,
Culta mihi eſt, Rheni ripa beata dabit.

De-

Defluat annofum tibi prono flumine vinum,
Nec capiant meffes horea longa fuas.
Sentiat, a fatuis quam fruftra optaverat herbis,
Saepe falutiferam palmitis aeger opem.
Erige dejectas Lenaeo nectare vires,
Laffaque divino membra liquore nova.
Ad lucem a Stygiis languens revocabitur undis,
Si modo longaevi gutta fit haufta meri.
Sic tibi crefcet honos, Geniusque vocaberis urbis,
Quam Mofa fpumofis alluit amnis aquis.
Sic tua Phoebei celebrabunt limina vates,
Et ruet ad cellas Bacchica turba cavas.
Laetitiaeque dator dum mifcet pocula Bacchus,
Auratam feriet doctus Apollo lyram.

SOPHIAE REDUCI.

Obſita ſquallenti lugens Sapientia panno
Errabat, laceris per loca vaſta comis.
Sola vagabatur, niſi quod comitaret euntem
Mens bona, purpureas dilaniata genas.
Obvius his aliquis, cultumque habitumque Dearum
Dum ſtupet, erroris cauſſa ſit unde? rogat.
Ingemit, & moeſto Sapientia pectore voces
Has, memori volvit dum mala mente, dedit.
Me ſchola Trajecti celeberrima ceperat olim,
Nec ſedes animo gratior ulla meo.
Prima mihi caſtas Trajectum erexerat aras,
Prima dedit noſtris tura merumque focis.
Gens ignara, madens ſermone, ſcholaſtica, pingui
Foedabat miſeris numina noſtra modis.
Detrahit inductas ſordes Carteſius Arti,
Splendeat ut Rerum Mater honore ſuo.

Im-

Impiger extollit ſignum Renerius, &, quae
  Hauſerat a Gallo, ſcita probata docet.
Conſecrat auſpicio Ludi primordia dextro,
  Doctrinae referans nobilioris opes.
Hinc decus atque ingens naſcenti fama Lyceo,
  Et ſimilis priſcis gloria lauſque Scholis.
Regius ignotas Naturae expromere vires
  Dum ſtudet, eſt odii victima prima feri.
Saevit in excelſas confuſa Inſcitia mentes,
  Viribus expugnans, quod ratione nequit.
Erigit afflictam Veri Mansveldius aedem,
  Fertque ſalutiferam Brunius acer opem.
Jàm mihi perpetuam chara tellure quietem
  Spondebam, & curis otia longa meis.
Cum necopina mihi Terraeque aerumna paratur,
  Libertas patriae qua ſtudiiſque cadit.
Inruit in Batavos numeroſo milite Gallus,
  Dejicit hoſtilis templa ſacrata manus.
Arma fugant artes, grataſque relinquere terras
  Cogor, & incertum ferre per arva pedem.
Atria, quae doctis reſonabant vocibus olim,
  Ungula ſaeva quatit quadrupedantis equi.
Vana dein, fuerat quae ſpes ſuper una, fefellit,
  Redderer ut priſcis, hoſte abeunte, locis.

Nam ſimul ut noſtras pervenit rumor ad aures,
  Praecipiti Gallos terga dediſſe fuga.
Applicor ad veteres, ut rebar, grata cathedras;
  Omen at ingreſſae limina triſte venit.
Non mihi qui reditum gratetur, & oſcula jungat,
  Non mihi qui tendat brachia, cultor adeſt.
Non Procerum, quorum toties me cura refecit,
  Venit in occurſus officioſa manus.
Plena peregrinis urbs eſt mihi viſa figuris,
  Cernitur haud oculis cognita turba meis.
Unus, & hic tacito librans veſtigia greſſu,
  Adrepit, timido murmure pauca ferens.
Diva, quid ad ſubitos haeres turbata tumultus?
  Solane, quae patriam, neſcia, fata premant?
Compita, quae quondam ſtudioſa pube calebant,
  Cincta gravi ferro Martia turba replet.
Seditio fractos faſces, verſaſque curules
  Projicit, & ſancta pellit ab Aede Patres.
Ecce, ſatellitio Ductoris capta ferocis,
  Jam recipit dominos Curia noſtra novos.
Jura tacent, leges calcantur, dulcis avito
  Sanguine libertas empta, decuſque perit.
Effugimus Galli, patrii non militis iras,
  Et Duce Dux noſtro mitior hoſtis erat.

Et,

Et, meliora tuis ne fperes tempora Myftis,
Livor in innocuos exferit arma viros.
Perniciem Patriae doctrinae damna fequuntur,
Obruit Aonias una ruina Deas.
Occupat en facras corrupta fcientia fedes,
Et tenet heu! veftrum barbara Moecha thronum.
Mentitur Sophiam fucata Sophiftica veram,
Et meretrix caftae Virginis ore fedet.
Impediunt teneras Chryfippi vincula mentes,
Et laquei juvenum pectora caeca tenent.
Nil refonant praeter nodofas atria nugas,
Turba cavillatrix foetida verba jacit.
Incautam retinent Sirenum carmina, donec
Haereat ad fcopulos & vada tecta, ratem.
Haefit, ut audivi, trifti vox pectore, & inde
Infauftum refero, qua licet ufque, pedem.
Sex Mihi jam profugae Comitique huic luftra peracta,
Certa nec eft nobis poft mala tanta quies.
Excipit, ut finem fecit Dea magna, Viator,
Laeta ferenata gaudia fronte ferens.
Sifte fugam, & noftris infer te moenibus, oro,
Et repete antiquae limina fedis ovans.
Ecce Sacerdotes luftrata piamine multo
Templa tibi cafta relligione novant.

Excitat everfas folers Serrarius aras,
  Et praefert hilari fulphur & ova manu.
Pompa frequens laeto plaufu comitatur euntem,
  Et ftupet egregii verba diferta Viri.
Tu quoque depofitis gaudens te fordibus adde,
  Cum Socia, fefto, Diva benigna, choro.
Nec mora; componit fparfos Sapientia crines,
  Et bona Mens cultu conveniente nitet.
Ut pede Trajecti propero tetigere Lyceum,
  Clamat ab excelfo fic Dea docta loco.
Huc, precor, o Juvenes, huc o concurrite noftri,
  Hac ego perpetua fede manere volo.
Hic meus a primo Vates Serrarius aevo
  Efferet arcana condita facra domo.
Hic mea difcendi cupidis oracula pandet,
  Numine quae noftro plenus aperta dabit.
Vana nec e trivio referetur fabula, qualem
  Ploranti puero garrula narret anus.
Non Juvenum longa mentes ambage tenebit,
  Nec male perdendi temporis auctor erit.
Non ea difcetis, quae mox dedifcere dulce eft,
  Mente nec e fragili dicta fevera fluent.
Glandibus, o juvenes, meliora alimenta, relictis,
  Carpite, quae noftro munere Doctor habet.

Dif-

Diſcite, quae rerum ſint prima ab origine cauſſae,
  Diſcite Naturae cuncta creantis opes.
Diſcite quam variis agitetur motibus orbis,
  Lucida ut aeterna ſidera lege meent.
Diſcite quam magnus ſit docti pulveris uſus,
  Qui docet haud dubia quaerere certa via.
Sed tamen in primis ſupremum noſcere Numen
  Cura ſit, arbitrio quod regit omne ſuo.
Utque, Dei munus, Ratio coeleſtia prodat
  Semina, & impreſſas mens generoſa notas.
Dixit, & applauſu ſonuerunt atria longo,
  Dicta Deae Juvenes voce manuque probant.
Deſerti nemoris recidivae ſurgite lauri,
  Dulcis Apollineis umbra futura viris.

Ao. CIↃIↃCCVI.

QUATUOR-VIRATUS

REGNO ET RELIGIONI

NOVO MORE

CONSTITUENDIS.

SI quis in hac ſectae vires non noverit urbe,
  Nomen ab auſtera quae gravitate trahit;
Tetrica quam virtus, & gloria ſumma rigoris
  Laude, ſuper Fratres, tollit in aſtra novâ.
Membra ſacro quatiente metu, timiduſque tremenſque
  Haec legat, & memori pectore ſcita notet,
Nuper in arcanis quae caſta quadriga tenebris
  Sanxit, & in vulgus juſſit abire pium.
Nam licet attollant plures ſine nomine frontem,
  Juraque Pontificum ſe bene ſcire putent.

Quae-

Quaerite non alios, ô turba docenda, magiſtros,
  Quam tibi Trajectum quos dabit, alma parens.
Haec caput, & ſacri ſedes primaria regni,
  Hic Pietas celſâ purior arce ſedet.
Quatuor hic ſolium mira gravitate coruſcum
  Rectores, populo turba tremenda, tenent.
Nec tolerare pares, neque docti ferre priores,
  E queis Rex fieri quilibet aptus erit.
Et licet ex illis videatur Regulus unus,
  Cum deſit gracili regia forma viro.
Dux tamen, & rigidae Praeſul ſedet ille catervae,
  Et reliqui a parvo Principe ſigna petunt.
Imperat his cubito Nanus non altior uno,
  Vix capiens tenui regia ſceptra manu.
Addit at horrorem diademate triſtior omni
  Infula, Pygmaei tempora torva tegens.
Purpura majorem nec Regibus addit honorem,
  Quam dat ſemiviro Pontificalis apex.
Hoc igitur moderante ſacrum nunc Praeſide coetum,
  Haec data ſacrifico ſunt nova jura choro.
Nos ſumus (hinc deſcendit enim coeleſtis origo
  Muneris) arcanis conſcia turba Dei.
Credita ſunt nobis Divinae oracula mentis,
  Quae, niſi ſit noſtrâ prodita voce, latet.

Nos agimus Chrifti, qui regnat in aethere, partes,
  Nos agitat vates Flaminis aura facri.
Nos in Apoftolici fuccedere jura fenatus
  Quis neget, & lecti frena tenere gregis?
Nec fas Principibus, nec folvere Regibus illa
  Juffa, fed huic omnes fubdere colla jugo.
Quo volumus, Proceres pollenti ducimus ore,
  Et tremit ad noftros Curia tota fonos.
Si lubet, eripimus fafces, vacuumque curule
  Conful habet, noftro faepe favore, novus.
Nos modo praecones belli, modo nuntia pacis
  Turba fumus, quae dat noftra, negatque manus.
Non fecus, ac gentis Legati faepe Quirinae
  Foedera portabant, vel fera bella, finu.
Sed magis in ftupidam fe noftra potentia plebem
  Exferit, obfequio quae magis apta pio.
Nam Proceres impune videns nos laedere dictis,
  Principe nos credit jure federe loco.
Nos vocat inde patres, curatorefque falutis,
  Et coelum noftri muneris effe putat.
Sidera, queis volumus, fedefque aperire beatas
  Poffe, vel inferni pandere regna Dei.
Perpetuos nobis vulgi reverentia fafces,
  Et pius imperium dat fine fine ftupor.

Plebs

Plebs ad noſtra ſapit tantum dictata, Deumque
  Non niſi, quam facimus, credulitate colit.
Qui plus plebe ſapit, nobis temerarius audit,
  Sacraque non purà commaculare manu:
Imus in hunc longo mox concors agmine turba,
  Obrutus ut denſo concidat hoſte miſer.
Nec ſumus imbelles, dat lingua volubilis arma;
  Lingua dat in quodvis tela parata caput.
Fulmen ab ore venit noſtro violentius illo,
  Quod jacit irati dextera magna Jovis.
At ne quis metuat, Fratres, diſpendia famae,
  Aut Stygii timeat nomen habere Canis.
Aſpera velamus pietatis imagine dicta,
  Et Dirae ſpeciem relligionis habent.
Ne tamen in quemvis laſcivia ſaeviat oris,
  Aut vomat in culpas ruſtica probra leves.
Nec quia quis vinoſus erit, perjurus, adulter,
  Improbus, aut raptor, depoſitumve negans,
Aut alio violat divinas crimine leges,
  Protinus hic noſtra voce notandus erit.
Nil tremat, imperii ſi noſtri ſervet honores,
  Et ſacri agnoſcat jura ſuperba fori.
Effera ſed, precibus placari ignara minisque,
  Impius has habeat, quem petat ira, notas.

Qui Druidûm ridens oracula, ſomnia jactat
  Eſſe, nec illorum numina voce loqui.
Pontificum qui ſcita notat; Dominique Senatus,
  Aut Regum placitis illa minora docet.
A Patribus ſolvit qui vincula nexa ſacratis,
  Quique ſuo rurſus jure ſoluta ligat.
Qui non compoſitum vultum, frontemque ſeveram
  Indicium verae ſimplicitatis habet.
Qui Curios ſimulare foris, Saliaribus intus
  Viſcera nos epulis exſaturare ferunt.
Qui non femineas dicunt celebrare cathedras
  Sacrificos, tractent ut pietatis opus.
Hac ſed agi ſpecie myſteria ſaepe Diones,
  Doctrinae pretium Virgine dante torum.
Fallere qui Myſtas, aut qui mendacia poſſe
  Profluere in vulgus, credit, ab ore ſacro.
Fulmina Minoâ qui nos fas mittere lege,
  Aut Rhadamanteo more tonare, negat.
Damnatos Stygiis qui noſtra voce tenebris,
  Autumat aeterna poſſe ſalute frui.
Sit ſacer, inſanis qui nos clamoribus urbes,
  Sit licet hoc verum, ſollicitaſſe refert.
Qui premit infami vittatam crimine turbam,
  Utque ream ſemper ſeditionis agit.

Et

Et patrias leges, temerataque jura tumultu,
  Semper, ait, Clero ſubjiciente faces.
Carnifices quicumque vocat Myſtas, quia quondam
  Saeviit in Fratres plebs furioſa duos.
Et lacerata Patrum ſuſpendit corpora furcâ,
  O decus aeternum civibus, Haga, tuis!
Qui queritur raptos ex ſancto in vincla Senatu,
  Carceribus Proceres conſenuiſſe nigris.
Et laribus profugos, ob Libertatis amorem,
  Audet honoratis adnumerare viris.
Et Senis innocui diro caput enſe recisum,
  In populum, noſtris artibus eſſe, ferit.
Quique necem hanc fato confert Palamedis acerbo,
  Et nos Sinones, Theſtoridaſque vocat.
Qui nondum ſolidi fundamina quaſſa Batavi
  Orbis, ab atrato praedicat eſſe choro.
Quem, Duce Dudlejo, patriae juraſſe ruinam,
  Sub ſpecie purae relligionis, ait.
Denique qui populos felices credit, ubi non
  Curia ſit Myſtis obſequioſa piis.
Gloria queis Chriſti divinis pectora flammis
  Urit, & imperii fine carentis amor.
Commoda qui populi non utilitate, ſed aequo,
  Et ſuperi ſolo Regis honore probant.

(Nam licet hoſtili caderet Reſpublica fraude,
Viſceraque in patriae verteret arma furor,
Non populi nos alma quies, non cura ſalutis
Cogeret a rigido flectere calle pedes)
Qui negat in ſacro quoque leges Codice ferri,
Rectores populi quae populumque ligent.
Sed modo coeleſtis tradi praecepta ſalutis,
At non qua Patriae quaeritur arte quies.
Doctores formare Deum, non Regibus artes
Prodere, queis gentes ſub ditione tenent.
Hinc ſacra civilis partem moderaminis eſſe,
Et Proceres illis jure praeeſſe ſuo.
Eſſe ſacerdotes cives, ut cetera turba,
Qui dominos debent imperiumque pati.
Haec, & plura facit ſi quis convicia Myſtis,
Nominis aeterna labe notatus eat.
Atheus, & Superûm ſpretor dicatur, & aequi,
Et tangi nulla relligione Dei.
Impius Hobbeſii, quod protulit Anglia monſtrum,
Dogmata dicatur prodigioſa ſequi.
Scitaque Spinozae, Machiavellique ſceleſti
Damnoſos populis mente probare dolos.
Dedecori accedant odia immortalia noſtri
Ordinis, hoſtiles & ſine fine minae.

Tartareis illud damnet ſententia poenis,
  Inviſum populis Presbyteriſque, caput.
Intentent Furiae, quas noſtra habet ira miniſtras,
  Verbera, ſerpentes, funereaſque faces.
Scindat Avernalis ſpinoſo terga flagello
  Tortor, & in partes corpora mille ſecet.
Nec laceros artus tellus tegat; aequor & aether,
  Flammaque projecto funera juſta neget.
Denique, quot diris Pelignus devovet Ibin,
  Tot ſubeat Stygios umbra gravata lacus.

Scribendo adfuere

A. I. B. C. B. AE. V. P. A. D.

AD MIRMILLONES SINE MISSIONE DEPUGNANTES.

SIc decet; ad rixas & jurgia nata Caterva,
Bella cruentatâ continuate manu.
Pergite vipereâ convicia ſpargere linguâ,
Armaque ſublatâ dextera pace gerat.
Nil equidem, Sancti Patres, prohibemus; at irae
Hic erit, & ſcriptis, meta modusque, meis.
Si ſatis haud doceant, quam non impune laceſſar,
Vulnera, quae veſtro pectore hiülca ſedent;
Non mihi fert animus, cum linguâ dira procaci
Praelia in annoſas perpetuare moras.

Cedi-

Cedimus, en, tumidi ſaevis latratibus oris,
  Et rude donatam tollimus, ecce, manum.
Projicimus laeti, quae ſumſimus arma coacti,
  Eſſet ut a turpi libera vita notâ.
Sat decori famaeque datum. Nec victor Echidnae
  Guttura quadrifidae ſcinderet ipſe ferae.
Et prius elingues ceſſabunt vere Cicadae,
  Raucaque limoſâ Rana tacebit aquâ,
Ingratoſque ſonos compeſcet garrula Cornix,
  Noctuaque obſcaeno deſinet ore queri;
Quadrijugae venient quam fida ſilentia turbae,
  Quam rapit in vanas bilis & ira minas.
Pergite (nam vobis, Myſtae, licet) illita tabo
  Anguineo in tutum mittere tela caput.
Diſcipulos Chriſti poſt haec imitamina nemo
  Vos neget, & Sancti numen amare Dei.
Sidereâ applaudit jam vobis Paullus ab arce,
  Et legitis, clamat, ſic mea ſigna pedum.
Cernit Apoſtolicus certamen ab aethere coetus,
  Vocibus his pugiles, bellaque dira probans.
Omnia, quae numquam placidiſſimus ore Magiſter
  Auſus in hoſtiles fundere probra manus,
Nec quae nos, Chriſti comites, convicia turbae
  Fecimus adverſae, vos vomuiſſe patet.

Ite pii plebis Doctores, ite superbi,
Tollite sacrificas sidera ad alta comas.
Ducite de vestro nunc Hoste silente triumphum,
Figite nubiferis celsa tropaea jugis.
Nam tacet infando Burmannus crimine pressus,
Impia tollebat, quo duce, Secta caput.
Ille graves odiis Mystas immanibus urgens,
Inque piis temerans Numina summa viris,
Improbus & superûm spretor (sic fingitis illum)
Verboso pavidus dat sua terga choro.
Conticet, & posthac infecta volumina felle,
Nigraque lecturum se maledicta negat.
Nec recoquit cramben, quam jam fastidit, & atros
Cum rabidâ Athletas lite valere jubet.
Ad studia & curas meliores otia mentis
Innocuae confert, Piëridasque suas.
O sedeat, Burmanne, tuae sententia menti,
Bella bonâ tandem ponere longa fide.
Jamque, satis justa neque tu moderatus in ira,
Sanguine foedasti sordidiore manum.
Peccasti satis; at peccati summa, Catones
Ludere quod lepidis ausus es usque jocis.
Crimina jam quamvis sit falsa repellere promtum,
Si sapias, posthac ora stylumque premes.

Pal-

Palma quidem facilis; ſed ne ſit gloria tanti,
  Nomen ut a domitâ garrulitate feras.

AD

MENANDRI

ET

PHILEMONIS MANES.

CEcropiae decus & ſcenae laus prima Menander,
  Cui dederant blandi nomen habere ſales.
Quem Patrem Theſea domus venerata leporum
  Plauſibus, & fauſtis duxit in aſtra ſonis.
Quem Jocus & Charites & culti mater Amoris
  Nectare paverunt, deliciiſque ſuis.
Cujus in ambroſiis poſuerunt mella labellis,
  Lecta thymo, quem dat ſuavis Hymettus, apes.
Quem populus ſtupuit Mavortius, ore Terenti

  Dum mulcet rigidos Attica ſuada viros.
Quique tuis pueris, ut terſi carminis auctor,
  Roma, fuit ſolitus virginibusque legi.
Tuque Syracoſii divina Philemonis umbra,
  Quem redolens puris nutriit Hybla favis.
Seu te Corycio nymphae fovere ſub antro,
  Cui venit a ſocco fama ſecunda levi.
Ergone nec laceris, poſt triſtia funera, membris,
  Nec dabitur ſparſis manibus ulla quies?
Integra nec prodeſt jugulaſſe volumina Turcam,
  Qui dedit exitio, qua tulit arma, libros?
Nec ſatis eſt, diram quod juverit ipſa ruinam
  Graecia, quae doctos degeneravit avos?
Vexet ut immanis cineres & Gallulus oſſa,
  Sacrilega temerans buſta quieta manu.
Ecce ferus geminat confoſſis Vatibus ictus
  Clericus, & duplice funere ſcripta necat.
Veſtraque nec numeris, queis olim grata, modiſque
  Carmina, nec patitur, quo decet, ire pede.
Scilicet haec noſtris ſervata informia ſeclis
  Prodigia, & nullis monſtra pianda ſacris.
Nunc neque crimen erit, Grajas calcaſſe Camenas,
  Verſibus aut numeros eripuiſſe ſuos.
Nunc modo ſeptenis velox cogeris Jämbe,

Nunc

Nunc pedibus mancum quinque movere gradum.
Nunc neque Grammatices certas contemnere leges
Dedecet, aut forma cudere verba nova.
O nova lux Grajis adfulgens, Clerice, Musis,
Censor Aristarchi vimque minasque ferens.
Carmina te Phoebus jam cantet rauca magistro,
Claudicet obliquo, te duce, Musa pede.
Teque rudem praebente modum Tibicine, crasso
Ventre tumens, turbet saucia Nisa choros,
Thestylis ad citharae stridentis plectra fatiscens,
Desinat, a risu fessa, movere latus.
Plaudat ïo Bavius, stolidas tibi commodet aures
Maevius, & socii carmina Mopsus amet.
Et rudat ad numeros tollens aurita venustos
Tempora, dum scabram versat asella molam.
At tibi derepta denudet viscera pelle
Delius, ut fatuo fecerat ante Phrygi.
Vel te, quas laesit linguae petulantia, Musae
In variam mutent, Garrule censor, avem.

ODE
IN
SEXAGESIMUM NATALEM
VIRI PERILLUSTRIS
THEODORI
A
VELTHUYSEN,
TOPARCHAE DE HEEMSTEDE.
ETC. ETC. ETC.

Poſceris feſtâ rea, Muſa, voti
Luce; ſolemnes', age; redde cantus,
Et fidem, laeto prius obligatam
Omine, ſolve.

Rector

Rector humani generis, bonorum
Civium motus prece, & hunc in annum
Heemstedî extento patriam beavit
Providus aevo.

Addit en lustris duo lustra denis,
Et dies spondet viridi senectae
Candido versans bona Parca longos
Pollice fusum.

Sospes in plures maneat, salutis
Cura si nostrae tua corda tangat,
Belgicae custos vigil, o paterque
Optime gentis.

Publicam quantae quatiant procellae
Rem, vides, & quam tremat imminentem
Fluctibus saevis agitata pinus
Nostra ruinam.

Horridis ventis latus est apertum,
Sauciam rimis patulis carinam
Verberant undae, tabulasque laxat
Vis fera ponti.

Fluctuant ipsi variis regentes
Aestibus, multi sua salva laeti
Ferre, jactatam meditantur alto
Prodere puppim.

Op-

Optimos vector queritur magistros
Morte subduci, neque juniores,
Arte qui navem moderentur, audit
Laeta subire.

Heemstedî robur, dubiis probatum
Rebus, & clavo removere dextram
Nescium, cura vigili natantem
Temperat alnum.

Ille non, coelo tumidus sereno,
Vela laxavit nimium, furentis
Turbinis ne vim bene praeparato
Pectore ferret.

Sed vices rerum speculatus alta
Arce, nec sortis timet insolentes
Perfidae ludos, neque plebis imae
Pendet ab aura.

Integris gaudens operam bonisque
Civibus, quam dat patriae, probari,
Doctus applausum, studiumque vani
Spernere vulgi.

Tramitem servans ubicumque rectum,
Seu quatit segnes Domini minacis
Vultus, aut vanus nimis arrogantes
Ambitus effert.

Nocti-

Noctibus sperans meliora coecis,
Firmus, & duris animosus horis,
Temperat rursus placidam sereno
Tempore mentem.

Semper in certa statione durans,
Sive Mavortis furor & procella
Belgicas urbes quatiat tremendo
Saepe tumultu.

Seu minus fidae simulata pacis
Fallat incautos species, & umbra
Creduli ducat populi quietis
Mobile pectus.

Ille non pravi studio, lucrique
Sordidi tactus rabie, Batave,
Res tuas, duri fugiens laboris,
Negliget umquam.

Stabit insomnis, vigilesque noctes
Ducet in celsa specula, perennis
Donec exhaustas recrearit urbes
Munere pacis.

Nec tamen curae facient tot acres,
Quo minus dulces foveat Camenas;
Et modis doctas, numerisque pronas
Commodet aures.

Teſtis annoſis nemoroſa ramis
Villa, laſſati domini receſſus,
Quae ſacris gratam toties Poëtis
Praebuit umbram.

Teſtis in Muſas animi benigni
Atrium ſemper patulum, manusque
Prompta doctorum recreare largo
Munere corda.

Heemſtedî ſenſit mea vena vires,
Spiritum noſtrae toties Camenae
Addidit magni favor, & potentis
Cura Patroni.

Impetus noſtrum in caput invidorum
Fidus hic ſtultos clypeus retudit,
Juſſit & laetum rabiem malignae
Spernere turbae.

Sidus hoc certum timidae carinae
Dirigit curſum, ſcopulosque praeter
Ducit, & noſtram rapit e Charybdis
Vortice puppim.

Muſa, fac noſcant meritum Nepotes,
Crimen & vita taciturnitatis,
Nec tibi poſthac ſine mente grata
Pagina ſurgat.

Con-

Confecra vitae, ingenii potentis
Viribus, longae, Procerumque primi
Praedica clarum, manibusque leti
Eripe nomen.

Sculpe non faxo titulos caduco,
Aere nec figas monumenta fluxo,
Sed Viri numquam perituro honorem
Carmine figna.

Vincat annales memoresque faftos
Charta gratorum numerofa vatum,
Eximens vulgi decus hoc Batavi
Coetibus orbis.

Nec minus Belgas agitet Poëtas
Heemftedî virtus, animusque largus,
Plectra quam Tufcis Venufina movit
Regibus ortus.

Nec magis vivat teneri Properti
Ore Maecenas, neque, Mantuani
Alitis pennâ fuper aftra vectus,
Altius exftet.

SOTERIA

PRO

VIRO PERILLUSTRI

THEODORO

A

VELTHUYSEN,

HEEMSTEDII TOPARCHA. ETC. ETC. ETC.

XVIII. DECEMB. CIƆ. IƆCCXII. NATALI EJUS

DIE PRIMO ET SEXAGESIMO

SOLUTA.

Annuos fauſto, pia Muſa, cantus
Sole, natalem referente cari
Heemſtedî, fas eſt properare, laetae
Pignora mentis.

Vota

Vota fac, lustris iteranda multis;
Nec time, quamvis sterili Camena
Defluat venâ, tibi desit umquam
Copia laudis.

Torqueat mentem potius paratam
Cura, ne virtus bonitasque magni
Te Viri lasset, labet & sub isto
Pondere cervix.

Aequa quis speret meritis Poëta
Verba tam raris reperire? dotes
Improbus quis tot celebrare digno
Carmine sumat?

Pectoris celsi decus integrique
Despicit tuto populare murmur;
Clara plebeji strepitum fragoris
Gloria spernit.

Turba tot rerum, vigilesque curae,
Quas super carà patrià tot annos
Egit, ereptum populis in alta
Luce locarunt.

Quam nec augebunt humiles canentum,
Nec pares tanto numeri decori,
Fine nec mordax minuet carentem
Livor honorem.

Majus adfectas igitur pusillis
Viribus pondus, Pietas; & amplas
Deteris culpa ingenii, levique
Carmine laudes.

Linque facundis opus hoc Poëtis,
Quîs parem factis tribuit benignus
Spiritum Phoebus, laticesque sacrae
Sufficit undae.

Nostra sed gyro breviore Musa
Curre, sublimis metuens volatûs,
Icari nec te memor infer altis
Nubibus audax.

Sat tibi partum decoris, probare
Come si magno studium Patrono,
Et voluntatis dare certa possis
Signa faventis.

Solve, quae supplex pia nuncupasti,
Vota, solemni renovare semper
Luce quae fas sit, precibusque perge
Vincere Numen.

Tangat ut, Musis patriaeque nostrae
Debitum, metam caput o! supremam,
Funeris quam lex posuit caducis
Ferrea rebus.

Vivat,

Vivat, & feros diuturnus annos
Ire, non trifti videat fenectâ;
Corpus & fervans fine labe, folâ
Mente fenefcat.

Augeat canos fpatium; fimulque
Arte confummet populos regendi
Pectus, & curis poliat fubactum
Longior ufus.

Crefcat aetati fociata feffae
Dignitas, grati cumulent honore
Plurimo Cives, titulofque fignent
Aere perenni.

Cuncta fed vincant monumenta chartae,
Facta quae condent tua, pofterifque,
Summe Vir, clarum decus in futura
Secula mittent.

Ut nepos, cujus vigili labore
Res ftetit, nofcat, dubio Batava
Marte, vel vires recreata blandâ
Pace recepit.

Quae nimis lento properans volatu,
Et negans tritos hilarare Belgas,
Tardat infeftas fociare certo
Foedere gentes.

Alma

Alma Pax, vanis potior triumphis,
Dulcius qua nil miſeris in orbe
Floret, ad ſedes revola relictas
Praepete penna.

Pelle funeſtum placidis Gradivum
Finibus, Thracas eat exul oras
Sanguinem ſpirans Deus, & feroces
Biſtonas armet.

Saeviat Turcos violentus inter;
Miſceat gentes Scythicas, cruore
Aridum guttur ſatiet Getarum,
Sauromatûmque.

Bella dediſcat furioſa Chriſti
Coetus, & nolit lacrymoſa ferre
Arma; placatis fera detumeſcat
Cordibus ira.

Otium reddas, Deus, o! beatis
Urbibus quondam, calidiſque motus,
Pacis auctores, lacrymis, amico
Reſpice vultu.

Bella qui ſuadent, & aperta Jani
Ferreis claudi foribus reclamant
Templa, miteſcant, & amare lenes
Foedera diſcant.

Flecte

Flecte, vexatas miferate gentes,
O dator pacis, rigidos alumnos
Martis, & crefcat numerus beatae
Pacis amantum.

Inter hos noftri tibi cura prima
Heemftedî, Rector, fubeat, Paterque
Belgicae gentis; maneatque longum
Sofpes in aevum.

Fac diu, quam nunc ftudiis quietem
Obfequens fanis, populique votis,
Nititur lapfae patriae referre,
Ipfe fruatur.

Ire poft triftes tenebras ferenos
Gaudeat foles, recreentque feffam
Artibus pacis meliora laetae
Tempora mentem.

Quîs opes folers animi fagacis
Pandat; & vim confilii fenilis,
Providi & curas ftupeat verenda
Curia cordis.

Inter infignes radiet regentes
Sidus hoc, certum dubiae carinae
Quod dabit fignum, Duce quo tenebit
Integra portum.

Quantus at nuper quatiebat omnes
Horror? o! quantus timor imminentis
Turbinis buxo ſimili notabat
Ora colore.

Rumor ut, triſtem volitans per urbem,
Febribus carpi tua membra lentis
Sparſit, inſomnem cruciante totâ
Nocte podagrâ.

Languidum, vires populante morbo,
Corpus inviſo recubare lecto,
Dum gravis lumen Procerum Senatus
Moeret abeſſe.

Sed fatigatum precibus bonorum,
Nec ferens fletus patriae jacentis
Ad pedes Numen, faciles paventi
Praebuit aures.

En jubar pulſis nitidum reducit
Nubibus; laetus ferit aſtra clamor,
Et ſonant feſto ſacra gratulantum
Murmure templa.

Heemſtedî limen calet, & capacis
Atrium tecti numeroſa complet
Turba, ſervato Domino, fragore
Gaudia prodens.

Fron-

Fronte diffusa populi faventis
Agmen, & coetus Procerum piorum
Certat Auctori meritas salutis
Reddere grates.

Laureà cincti tibi, Phoebe, vates
Laetum Iö Paean! & Iö canorâ
Voce bis Paean! geminamus, arte
Clare medendi.

Supplices aras, Opifer, benignas
Tangimus; felix tua dextra succos
Misceat fidos, medicisque vires
Praebeat herbis.

Exuat, serpens novus ut, senectam
Heemstedî corpus, viridisque firmum
Robur aetatis reparata cernant
Membra novari.

Arte sic, quam te didicit magistro,
Sedet illustris rabidas Machaon
Febrium flammas, & inerte nodo
Liberet artus.

Prosperes curas Medici potentis,
Lauriger Paean, & utraque pollens
Arte, cortinae pia vatis aurâ
Pectora tangas.

Foeta ſic mens Pierio calore
Auream docto magis increpabit
Barbiton plectro, moderante tanto
Numine dextram.
Sic ſupra vulgus leve concitato
Impetu raptus, decus & verendum
Heemſtedî nomen ſuper alta tollam
Sidera verſu.

IN NATALEM

QUARTUM ET SEXAGESIMUM

VIRI PERILLUSTRIS

THEODORI VELTHUSII,

HEEMSTEDII TOPARCHAE,

TRAJECTINORUM ORDINUM PRINCIPIS. &c.

CELEBRATUM XVIII. DECEMBRIS CIↃIↃCCXV.

HEemſtedii natalis adeſt; properate Camenae,
  Ite, decet, fauſtis ad pia ſacra ſonis.
Sacra, coronatâ toties mihi fronte peracta,
  Annoſo toties concelebrata mero.
Pergite Trajectum, mihi non licet; inque penates
  Velthuſios animi pignora ferte mei.

Illa dies, praesens dominus qua ferre salutem
Sueverat, & laeta voce favere, redit.
Candida lux, qua flore pudor fervere Lyaei
Non erat, aut dubium nocte referre pedem,
Gaudia quanta feres, coram gratantia verba
Quîs licet, & mentis prodere signa piae?
Jam veteres hilarat sine luxu mensa sodales,
Et melior dapibus frons genialis Heri.
Ast ego, laetitiae quondam spectator honestae,
Concipiam sicco vota precesque die.
Jam mihi submoto faciens vix dextera linguae
Cogitur, & vocis charta subire vices.
Museoque latens inamœno carmina scribo,
Quae mihi vix, vena deficiente, fluunt.
Carmina, praeteritae non respondentia famae,
Carmina, materiae pondere victa suae,
Culta mihi puero testor pia numina, Musae,
Displicet hoc uno bibliotheca die.
Nam mihi, dum meditor laetos deducere versus,
Pro faustis subeunt tristia verba modis.
Temporis illius species renovatur, amicis
Quo patriâ dixi raptus ab urbe vale.
Quaeque diu dubiam tulit in contraria mentem,
Moestaque versavit pectora, cura redit.

Heem-

Heemstedii, exclamo, sine me cur atria fervent?
  Cur pia gratantum me sine turba coit?
Tene ego sperassem Trajectum linquere vivo?
  Tene ego, lux patriae, posse carere, meae?
O male sit, quicumque fuit tam flebilis auctor
  Discidii, & longae caussa caputque fugae!
Sit male, qui laetae turbavit gaudia vitae?
  Dispereat nostris invida turba bonis!
Quo merui gravis esse tibi, mea patria, facto?
  Quo merui fastus crimine, dura, tuos?
Jamne oneri Burmannus eram? jam taedia nostri
  Fecerat ignavo marcida vita situ?
Jam tibi ter senos industria nota per annos
  Displicet, & celebri cura probata scholae?
Jam tibi dedecori sum civis? & exigis ultro,
  Quem manibus finxit Graevius ipse suis?
Graevius ille, tui laus non moritura Lycei,
  Qui teneas, dixit, quem tibi trado, locum.
Te socio vivens, te successore videbor
  Post obitum studiis consuluisse bonis.
Te, patre prognatum, cui plus, quam reddidit umquam,
  Debuit Urbs, tempus servet in omne sibi.
Huic placuisse sat est; hoc laudatore superbus,
  Despicio morsus, turba maligna, tuos.

Hoc ego principibus me conciliante magiſtro,
Iamdudum didici ſpernere vulgus iners.
Hoc duce Velthuſios juſſus celebrare penates,
Te colui ſanctâ, Vir generoſe, fide.
Et tibi libertas, dum candor, & inſcia fuci
Mens placet, & niveae ſimplicitatis amor,
Artibus egregiis meritos dum ponis honores,
Burmannus memori dum tibi corde ſedet,
Non ego captabo ſtolidae ſuffragia turbae,
Vilis & indoctae gratia plebis erit.
Te, vivam, paucisque bonis contentus amicis,
Quos colui, patriae ſidera certa meae.
Sors quorum mea viſa fuit; rebuſque ſecundis
Praemia qui ſtudiis aequa dedere meis.
Nunc abitu flevere meo, retinere volentes
Invitus patriam qui fugiebat humum.
Nomina, quae penitus noſtris infixa medullis,
Non animo, ſuperet dum modo vita, cadent.
Sed quid ego ingratis turbo tua feſta querelis?
Flebilibus non haec lux temeranda ſonis.
Non nego. Sed juſto veniam, Vir magne, dolori,
Quem neque tu poteras diſſimulare, dabis.
Nonne ego, conſilium dubius cum mente rogarem,
Solliciti potui ſigna videre metus?

Quam

Quam tibi non ſtimulos injuria ſubdidit acres?
  Quam grave non frigus, quo feriebar, erat?
An tua ſuſtinuit, toties mihi blanda, favensque,
  Lingua profecturo dicere triſte vale?
Vellor ab amplexu, quaſi cras rediturus, amico,
  Sedibus & muto tecta paterna novis.
Nil tamen invenio, cur me migraſſe pigeret:
  Urbs, Schola, Rectores, Diſcipulique placent.
Obvia protendit venienti Leida lacertos,
  Et clamat, patria eſt haec quoque terra tua.
Ampla magis referat formoſior atria Pallas,
  Et cumulat titulis officioſa novis.
Praemia jam ſpondent Proceres mihi juſta laborum,
  Et repetunt fauſto murmure, noſter eris.
Confluit ad gratum pubes animoſa magiſtrum,
  Anguſta numerum vix capiente domo.
Omnia ſed dederis mihi cum, ſtudioſa, petenti,
  Heemſtedium referes num mihi, Leida, meum?
Hocne erit aeternum mihi Maecenate carendum?
  Hujus ab alloquiis ſemper an exſul agam?
Dî melius. Memor ille ſui cultoris, ut ante,
  Curam agit, & recreat corda favore novo.
Ecce venit, donis horti comitata beati,
  Velthuſii largâ litera ſcripta manu.

Fert pyra, Phaeacis non inficianda viretis,
  Pomaque, Nympharum pollice digna legi;
Quae mihi, deliciis villae Dominique carenti,
  Taedia fecreti triftis acerba levant.
Haec quicumque meis miratur fercula menfis,
  Principibus patriae me placuiffe fciat.
Parsque licet ftudiis infenfior, urbis alumnum
  Viderit optatos linquere lenta focos.
Pofteritas tamen aequa bonas intelliget artes,
  Meque patrocinio non caruiffe tuo.
Tu modo vive bonis, & Vir cariffime doctis,
  Et vacua laetos exige mente dies.
Perfruere, ex merito quos publica debet honores
  Res tibi; qua falva, tu quoque falvus eas.
Denique Natalis, qui furgis originis altae
  Confcius, hac albis luce veharis equis.
Et quoties oreris, patriae nova gaudia terrae,
  Pulchrior o femper, fplendidiorque, refer.

EUCHA-

EUCHARISTICON

AD

VIRUM PERILLUSTREM

ET

MUNIFICENTISSIMUM

THEODORUM

A

VELTHUYSEN,

TOPARCHAM IN HEEMSTEDE ETC. ETC. ETC.

PRO DONATA DELICATISSIMA VIRIDARII HEEMSTEDIANI TABULA.

Munera muneribus, meritisque recentia priſcis
 Tot cumulas largâ, Vir Generoſe, manu;

Ut mihi deficiant jam, gratae pignora mentis,
Verba, nec officio Musa sit aequa suo.
Parce, precor, tenero, qui lumina nostra, pudori,
Figit humi, quoties regia dona vident.
Lauta lares tenues decorat, Te dante, supellex,
Divitiisque novis atria parva nitent.
Jam dicat, quicumque meas intraverit aedes,
O Domus, Heemstedii laeta favore sui.
O felix Burmanne, Viri quem gratia tanti
Ornat, & in paucis nomen habere jubet.
Crescit ad effigiem quam non mihi blanda voluptas?
Quam nequeo visus exsaturare meos?
Haec toties rapuere oculos quae praedia nostros,
Haec toties nostro pressa vireta pede;
Hic sacer horror agri, placidique silentia campi,
Hoc nemus, haec saliens vena perennis aquae;
Floribus hi vernis, pictique coloribus horti,
Haec patulis arbor luxuriosa comis;
Vimque novam fessis inspirans aura Camoenis,
Umbraque, Pieriis grata latebra viris;
Et quae praeterea festivae gaudia menti
Laetus agri genius, deliciasque facit;
Omnia quam nitidis spirant variata figuris?
Quas solido mollis ducit in aere manus.

Jam

Jam mihi ridebunt media violaria bruma,
Non rosa, non saevo frigore caltha cadet.
Jam thyma perpetuos, & odores myrrha remittent,
Lilia florebunt candidiora nive.
Servabit, licet arva rigor premat, arbor honores,
Nec glacies fontis pigra gelabit aquas.
Nec mihi, deliciis ut se mens expleat istis,
Est opus hinc extra limina ferre pedem.
Mollia Museo frondent contermina Tempe,
Et videt adpositum bibliotheca nemus.
Heemstedii prope jam spirans recreabit imago,
Membraque de studiis fessa novabit, agri.
Hujus ad effigiem quoties non dulcia sponte
Carmina de vena divitiore fluent;
Denique, ni Domini traheret praesentia lauti,
Jam videar sacro posse carere loco.
Ne tamen invideam nimis his, qui rura beata
Assidue celebrant, laeta tabella, facis.
Tu facis, ut memori vivant sub pectore semper,
Munificus Dominus, cum Dominoque locus.
Sed rubor ora notat, tenuem mens conscia censum
Cum putat, & meritis verba minora videt.
Jam fortuna tuae, Vir felix, displicet impar,
Quod vetet officiis aequa referre tuis.

 Sed

Sed neque, taurorum ſaturatus ſanguine, ſpernit
Jupiter exilis tura merumque viri.
Sic quoque tu donis ne dedignere reponi
Carmina, quae ſolae pauperis artis opes:
Proque tua fido ſuſcepta ſalute clienti
Vota, precor, grati muneris inſtar eant.
Vive diu rebus decus & tutela Batavis,
Vive diu feſſae portus & ara rati.
Auſpice Te Patriae melior revireſcat imago,
Sarciat & belli Pax bona damna feri.
Et duce Te ſtudiis adſpiret mollior aura,
(Nam placidas artes, unice fautor, amas)
Et nemus Heemſtedium jucundam vatibus umbram
Praebeat, ut Domini nomen in aſtra ferant.

LIBER-

LIBERTATIS BATAVAE
IN
LARARIO
HEEMSTEDIANO
DEDICATAE
IMAGO.

CAndida Libertas, populi tutela Batavi,
Nec minus Heemſtedii numen & ara laris:
Sic pedibus juga fracta, diu, dominaſque catenas,
Vincta quibus fuerant libera colla, teras.
Sic, tua ne rodant aeterna ligamina mures,
In clypeo excubias ſedula felis agat.
Sic, nota vindictae, ſemper tibi pileus adſit,
Martia ſic dextrae ſit decus haſta tuae.
Caſſide ſacra ſedens hoſtes ſic terreat ales,
Detque Deus longa Virginitate frui.

VIRO

VIRO
AMPLISSIMO ET NOBILISSIMO
JOANNI CORVERO
URBIS AMSTELAEDAMENSIS
SENATORI
ET CUM MAXIME NONUM DECIMUM
CONSULI,
QUINQUAGESIMUM, POSTQUAM AD REMPUBLICAM ACCESSISSET, ANNUM IMPLENTI,
FELICITER.

Quis ſonus Amſteliis, quis ſurgit clamor ab oris?
Quis ſolito gravior ſidera plauſus adit?
Feſtane lux agitur, magnae natalibus urbis
Conſcia, & indigenis annua ſacra refert?

Non

Non tamen aſſuetas videor cognoſcere voces,
  Votave, plebs anno quae redeunte facit.
Neſcio quod majus, quod ſanctius auguror eſſe,
  In nova quod cives gaudia, tempus, agat.
Nil niſi Corveri reſonat per compita nomen,
  Corverum repetunt atria, templa, domus.
Curia Iö geminans, & Iö ſine fine triumphans
  Ardet in applauſum Conſulis ire ſui.
Moenia tranſcendit ſublatus in aethera clangor,
  Et fragor adpoſitos publicus implet agros.
Dumque ſtupet feſtae vagus advena murmura turbae,
  Amſtela caeruleis erigit ora vadis.
Applaudenſque ſuis effuſa civibus urna,
  Accipe quae feſti cauſſa ſit, hoſpes, ait.
Non hac luce quidem nova vidi ſurgere quondam
  Maenia, quae noſtro nomen ab amne trahunt.
Nec prolata refert toties pomoeria tempus,
  Aut pro ſtramineis regia tecta caſis.
Sed fatis fortuna meae melioribus urbis
  Ante decem (memini) luſtra renata fuit.
Hac intrata fuit Corvero curia luce,
  Et juvenis primum fecit ad alta gradum.
Hoc nitor Amſteliis & lux nova prodita rebus,
  Nata mihi ſunt hoc vita ſaluſque die.

Quare agite, o cives, peregrinaque turba, quietas
Divite qui ſedes hac poſuiſtis humo,
Conſulis ad veſtri ſimul accelerate penates,
Et bona tam pulchro dicite verba die.
Nec mora, concurrunt ſtudio concorditer uno,
Amſtelia quisquis fixit in urbe lares.
Pro ſe quiſque ſtudet venerandi Conſulis ora
Cernere, canitie conſpicuumque caput.
Tollitur immenſus reſerata per atria clamor.
Tectaque gratantum vox ſpatioſa replet.
Accipit admiſſos vultu, pro more, ſereno,
Et fruitur populi Conſul amore ſui.
Advolat hinc, operum conſors, ampliſſimus Ordo,
Hac ſua teſtantes gaudia voce, Patres.
Te duce, majeſtas noſtri veneranda ſenatus
Splendeat, o princeps conciliique caput.
Vindice te patrias leges & jura tueri,
Tradita per proavos, turba parata ſumus.
Te, liceat placidas artes, monſtrante, regendi
Diſcere, quîs populi conciliatur amor.
Luſtra decem nobis ſollertis ſenſa probaſti
Cordis, & ingenii grande capacis opus.
Sors gravis haud humilem, non vidit blanda ſuperbum,
Forte ſed in caſus pectus utroſque fuit.

Tem-

Tempora, quîs tibi se commiserat Amstela primum,
  Vidisti ventis ire secunda suis.
Nubila mox patriae, geminamque minata procellam,
  Ausus es impavidis sustinuisse genis.
Nec te mente tua domini frons dira prementis
  Depulit, aut populi caecus in arma furor.
At meliora simul fessis rediere Batavis
  Secula, resque stetit, quo fuit ante, loco;
Protinus excelsa tua libertatis ab arce
  Dextera signa bonis prosperiora dedit.
Nunc quoque quae sequimur, sine labe,diuque sequamur,
  Et, duce te, rectum semper eamus iter.
O utinam rerum possit natura novari!
  Et redeant tibi qui praeteriere dies!
Stamina sed quoniam fas non est ducta reneri,
  Certaque stant vitae tempora, certa necis;
Adjice de nostris, vitae Deus arbiter, annis
  Tempora, longaevis adjice fila colis.
Ille vigor mentis spatio renovetur ab ipso,
  Et meritum extendat longa senecta decus.
Vix suus, ingentes Corverus pectore motus
  Accipit, & sua non gaudia mente capit.
Verba, salutanti quae reddat, comia, turbae
  Deficiunt, lacrimae laeta per ora cadunt.

Mox ligat amplexu, fraternaque pectora blandà
Ducit ad instructas fronte manuque dapes.
Consulis hinc genio libatur & urbis honori,
Qui fuit hoc summus frena tenente viro.
Dumque hilares celebrant felicia tempora, sumto
Proque suo faciunt hospite vota mero.
Quisque suo socio, cui proximus adsidet, inquit,
Aspice quae nunc est Amstela, quaeque fuit.
Dum pede inoffenso summos decurrit honores,
Juraque Corverus civibus aequa dedit.
Vidimus innumeris peraratum navibus aequor,
Vix ratibus silva suppeditante trabes.
Mercibus Hesperiis dum merces mutat Eoas
Institor, & classes non capit Ya suas,
Plena peregrinae rumpunt granaria messes,
Horreaque immenso pondere pressa gemunt.
India, Corvero, mittit, curante, quotannis
Quae repleant totum, qua patet orbis, opes.
Urbs angusta nimis vix turbae sufficit aedes,
Ponendis domibus deficiente solo.
Incola diversi generis densatur in unum,
Hospite vix sedes inveniente novo.
Vix opifex, ubi facta manu sub culmine tecti
Explicet, in tota repperit urbe locum.

Emta

Emta domus quondam, quam nunc tenebrosa taberna,
Vilius, & censum fornice dives habet.
Hanc quoque quae nunc est,& quae fuit,adspice,quondam
Curia, quam lectos accipit illa viros.
Maxima Corveri manibus pars ficta, regentum
Munera prudentis discit ab ore senis.
Atque impressa sui vestigia Principis ardet,
Filius ut patris, certaque signa sequi.
Poscit ab experta quod prosit mente juventus
Consilium, & vigili gnava labore juvat.
Has referens laudes, posita inter vina, Senatus
Componit nitidum, sole cadente, diem.
Nec minus exhilarant reliquos pia gaudia cives,
Publica privata qui prece vota juvant.
Cum pare quisque suo convivia laeta frequentans,
Siccat ad accensos pocula plena focos.
Et nova Corvero dum purpura sumitur, optat
Ultima ne decoris meta sit ista Seni.
Nos quoque, quos urbis capit hoc florentis imago
Consule, solvamus dulcibus ora modis.
J, licet Amsteliis impar, mea Musa, Poëtis,
Festaque Corveri tecta, modesta, subi.
Praebebit vacuus doctas tibi forsitan aures
Consul, Apollinei fautor honorque chori.

Magna virum quamvis premat undique sarcina rerum,
  Non tamen aversa carmina mente leget.
Si quod agas nihil esse tibi, nisi fausta precari,
  Dixeris, & laeto laeta vovere die.
Vivat ut extento sospes pater urbis in aevo,
  Mensque sit in firmo corpore firma magis.
Rebus ut Amsteliis, ita sit tutela Batavis,
  Et patriae curam semper, ut urbis, agat.
Longa sit ominibus nuper pax juncta secundis,
  Grataque custodem Belgica pacis amet.
Caraque Libertas, hujus secura labore,
  Rideat occultos discutiatque dolos.
Amstelii sic crescat amor, populique Batavi,
  Debitus & meritis multiplicetur honor.
Denique perpetuis, opera immortalia, fastis
  Condita, venturus laudet ametque nepos.

AD
JOH: BRANTIUM.

PRaeclarum accepi librum, doctissime BRANTI,
  Et mens, tam grato munere, laeta fuit.

Proti-

Protinus est cupido lustratum lumine, vix dum
Id tulerat nobis officiosa manus.
Ille quidem cedro labor est dignissimus, utque
Æternum tribuat fama benigna decus.
Omnibus exemplum ponis venerabile Paulli,
Qui Christi caetus & pia sacra colunt.
Brantius, a puero patrias formatus in artes
Qui vitam Paulli scriberet, unus erat.
Eloquium Paulli quod nobis redderet aptum
Ingenii sterilis non erat illud onus.
Sufficis immenso, Branti facunde, labori:
Nec grave materià debilitatur opus.
Quid reddam, Branti, quid mecum, grata reponet
Belgica, tam docto facta beata libro.
Ecce leves versus, carmen pro munere, mitto.
Ponitur ante aras hostia saepe minor.
Jupiter ipse, licet taurorum sanguine laetus,
Non spernit mentis thura merumque piae.
Gratia cum nequeat pro dono digna referri,
Accipe muneribus verba repensa tuis.
Sed tenuem, Branti, vocum contemnis honorem
Et prohibes, animi pignora, verba dare:
Imponis legem, cui non parere necesse est,
Ipse vetas vestras pondus habere preces.

Scilicet ingrati poſcis ceſſaret amici
  Officium, & lento pectore verba premam?
Forſitan infirmo tua litera parcit amico,
  Et vetat ingenium prodere pauper amor:
Mens tua ſublimis coeleſti nobilis aura
  Deſpicit hos tenues, nec ſine jure, modos;
Et mea, ſi ſaperes, melius fortaſſe taceres:
  Quis furor eſt tanto ſcribere Muſa viro!
Sim licet inferior, magniſque paratibus impar;
  Officio famae damna rependo meae.
At tu, ſi mereor, ne dedigneris amicos
  (Jure ſodalitii poſco) ſubire Lares:
Illic appoſito curas lenire Lyaeo,
  Et poteris lepidis corda movere jocis.
Illic narrabis, quid tota Britannia rari
  Continet, & quantos videris ipſe viros:
Quae doctis, referes, luſtraſti nuper ocellis
  Scrinia, quam gazam terra remota tenet.
Haec, tu militiae dum narras facta, juvabunt
  Illa, mihi dulci commemorata ſono.
Quando erit, ut reducem cupide complectar amicum,
  Et pendere tuo detur ab ore mihi?
Branti, noſter amor, quid ceſſas lente, quid umbrae
  Haganae retinent gaudia noſtra. Veni.

MDCXCV.

IN HONOREM

VIRI CLARISSIMI ET DOCTISSIMI

CORNELII VAN ECK,

CUM PUBLICAM JURIS PROFESSIONEM IN ACADEMIA ULTRAJECTINA AUSPICARETUR.

JUris & intactae Themidis facunde sacerdos
  ECKI, Piërii maxima cura chori.
ECKI, noster amor, seu legum aenigmata solvis,
  Sive canis Latiis carmina culta modis.
Salve, Mysta sagax, duplici mihi nomine salve,
  O ingens Themidis Castalidumque decus.
Palmam in utroque refers dubiam,incertumque relinquis
  Hujus, an illarum sis ratione prior?
Non tibi de facie, non ullo cognitus usu,
  Offero laetitiae nuncia verba meae.

Hoc demum officio (Carmen ſit muneris inſtar)
  Audet in aſpectum Muſa venire tuum.
Si tamen inculto doctas offendimus aures
  Carmine, ſpectetur nil niſi dantis amor
Accipe devotae mentis pia verba, juvabo,
  Si quid opis noſtrae, publica vota meis.
Felicemque meae Patriae, nobiſque precabor,
  Quo vix illuxit fauſtior ante, diem.
Civibus adſcriptus noſtris, ut magna Lycei
  Friſiaci nuper gloria, noſter eris.
Hoc tua praeclarum meruit fortuna theatrum,
  Haec demum ingenio eſt area digna tuo.
Et tu, quae tali dudum tibi plaudis alumno,
  Altius aërium, Gelria, tolle caput.
In tibi vicinâ deget tuus ECKIUS Urbe
  (Hei mihi! cur tantum non tulit illa virum)
Non mare, non montes, ut amato cive fruaris,
  Longa nec, ut quondam, nunc ſuperanda via eſt.
Jam tua pignoribus committas pignora noſtris,
  Et capiat gentes Urbs, precor, una duas.
Fortunata cohors, hoc praeceptore, juventus,
  Quaeque eris inſigni cura futura viro!
Hoc duce vitatis ſcopulis, ambage reciſa,
  Tuta per Oceanum ſuſcipe juris iter.

Si

Si ſtudiis obſtant, vel ſi Compendia quidquam,
  Hoc auctore ſcies, utilitatis habent.
Legibus & quidquid quondam Romana vetuſtas
  Condidit aeternis, hujus ab ore fluet.
Scrinia Prudentum vobis occulta recludet,
  Juſſaque Caeſareae ſuſpicienda domus.
Cur mihi non, ECKI, te fas audire docentem?
  Cur non ſum veſtrae pars quoque magna Scholae?
Me tibi conjungant communia ſacra, nec inter
  Diſcipulos renuas nomen habere meum.

HONORI ET MERITIS

NOBILISSIMI ET AMPLISSIMI

VIRI

GUILIELMI VAN DER MEULEN,

DOMINI DE OUDBROUKHUYSEN, &c.

DIVINUM

HUGONIS GROTII

DE

JURE BELLI AC PACIS LIBRUM

UBERRIMO COMMENTARIO ILLUSTRANTIS.

POsceris egregii quid laudes condere civis?
  In pia, quid vires, carmina, Musa, negas?

Nunc

Nunc mea coelesti deberent igne calere
  Pectora, nunc solito major adesse furor.
Grotius est, Batavae decus indelebile terrae,
  Qui vocat, Aoniae plectra movete Deae.
Vos vocat Ausonio princeps in carmine vates
  Grotius, & placidae primus in arte togae.
Cara, quid ad tantum rubuisti, Patria, nomen?
  Cur tua purpureus serpit in ora color?
Non venio ingratae tibi crimen dicere mentis,
  Non animus querulos est iterare sonos.
Difficili quamvis caussae tamen ipse favebo,
  Mite patrocinium, si petis ecce, dabo.
Temporibus tribuas, per me licet, omnia duris,
  Absit & a facto culpa scelusque tuo.
Non deerunt exempla, tuum quae crimen obumbrent,
  Quaeque probent eadem fata tulisse bonos.
Turpiter a patria discedere cogitur urbe,
  Cui tulerat validam saepe, Camillus, opem.
Scipio, cui titulos & victa dat Africa nomen,
  Ad patrios nequiit consenuisse focos.
Majus Aristide nihil adspexistis Athenae,
  Tessera tam justum pellit iniqua virum.
O utinam pars haec fastorum nigra lateret,
  Credere nec vellet facta pudenda nepos.

Nunc, licet, emendet contractam Belgica noxam,
Dic modo peccati te piguisse tui.
Ampla novercalem tibi nunc detergere labem
Copia, nunc famae damna levare potes.
Si modo, quae patriam servatis legibus intrant
Excipias summi scripta verenda viri.
Exsulis extincti, mater pia, suscipe prolem,
Sentiat officium nigra favilla tuum.
Sit licet hic patriis foetus non editus oris,
(Hoc de te spolium nobile Gallus habet)
Injice blanda tamen redeunti brachia nato,
Utere natali, dic, mea cura, solo.
Hic tibi sit requies longis erroribus acto,
Sedibus his poteris tutus, ut ante, frui.
Et si forte nequit pietas te sola movere
Utilitas precibus pondera justa dabit.
Grotius ut placeat palmas non tendit inanes,
Supplicibus jungit splendida dona sonis.
Aspice quae portet tibi pagina nobilis hospes,
Aspice quas pandat pagina dives opes.
Regibus haec cupidis, haec leges charta tyrannis
Scribit, & aequato vivere jure docet.
Impia ne posset quis bella movere per orbem,
Foedera vel tectis rumpere sancta dolis.

De-

Debilior forti ne praeda parata latroni,
  Aut cadat infefto juftus ab hofte, cavet.
Prodidit haec, Grajis Latiifque intacta magiftris
  Grotius ille tui clarus alumnus agri.
Nunc nova doctrinae lux veftris nafcitur altae
  Finibus, & gemino tollis honore caput.
Grotius inventi fit clarus laude, nec ullum
  Huic tulerunt fimilem faecla vel ora virum.
Proxima Meulenus tibi, Patria, cauffa decoris;
  Altera fublimi pone tropaea loco.
Abdita Meulenus fcriptis fapientibus orbi
  Explicat, & multo lumine ditat opus.
Sufficit ingenium magno fublime labori,
  Nec robufta gravis farcina membra premit.
Sic decet, immani fupponere languida moli
  Brachia, quae nequeunt pondera ferre, nefas.
Sic quæ Maurus Atlas humeris vix fulferat olim,
  Viribus Alcides non minor, aftra gerit.

MDCXCVI.

IN NOBILISSIMI POËTAE

LUCÆ ROTGANSII

GULIELMUM III.

CARMINE HEROICO EXPRESSUM.

BElgica ſe dudum magno jactabat Alumno,
  Laetaque erat tantum ſe genuiſſe Ducem.
Pellaeum Juvenem quid, mendax Graecia, dixit,
  Roma quid invicti Caeſaris arma crepas?
Inclytus Auriaco prognatus ſanguine Princeps
  Verior eſt Batavi gloria lausque ſoli.
Hic unus veterum Regum monumenta Ducumque
  Vincit, & hos ipſos poſt ſua terga videt:
Aſſenſere omnes: & toti, qua patet, orbi
  Belgica tam claro viſa beata Duce.

Unica

Unica res deerat; Vates, qui Principis acta
  Conderet, in magnos sufficeretque sonos.
Qui pede Maeonio Mavortia facta referret,
  Virgiliique modis grande moveret epos.
Sensit, & erubuit; digno praecone quod orba,
  Qui caneret tanti Principis arma, foret.
Et mihi materiem cum det GULIELMUS opimam,
  Non deerit Patriae laus, ait, ista meae.
Sed neque de medio (nam nulla hinc gloria) vates,
  Qui caneret tenui carmine bella, placet.
Lassaret rerum communes turba Poëtas,
  Frangeret infirmas sarcina tanta manus.
ROTGANSI Clio (nam sufficit illa labori)
  Principis indomiti fortia gesta canat.
Illi Pegasides sublimia carmina dictant,
  Auratamque dedit flavus Apollo lyram.
Jamque opus aggreditur magni ROTGANSIUS oris,
  Nec premit impositum nobile pectus onus.
Belgica tolle caput; gemino praesignis honore,
  Auriaci cunis nobilitata Ducis.
Nec minus ingenio sublimis clara Poëtae
  Belgica sidereum tolle, superba, caput.

MDCXCVIII.

IN

VIRI ERUDITISSIMI

ADRIANI PARSII,

INDICEM BATAVICUM.

GRaecia solertum genetrix foecunda virorum,
Ingenii nimium dote superba sui.
Sola super populos, inventis artibus, altum
Extulit, aeternûm nobilitata, caput.
Laus tamen illa brevis: nam gratos ante recessus
Postea Pegasides deseruere Deae.
Helladis afflictae Mavortia Roma ruinis
Crevit, & in Latium transtulit omne decus.
Hinc tulit in domitas studium, cum legibus, urbes,
Queis pretium dempti littera juris erat.
Aspera barbariem posuit, dum Gallia servit,
Victus Iber didicit verba Latina loqui.
Ingenium Batavo non hac mercede placebat;
Blanda recusabat praemia ferre jugi.

Bella

Bella ferox tantum pro libertate movere
  Noverat, & forti mittere tela manu.
Doctus equos agitare feros, tranare paludes,
  Et quaecumque gravis munia Martis erant.
Unica sed deerat majorum gloria famae,
  Qua poterant priscis gentibus ire pares.
Cultus ut a vastis aberat pulcherrimus arvis,
  Sic mens dura viris, & rude pectus erat.
Depuduit Batavum; nec, cum mihi caetera constent,
  Deficiet Patriam laus, ait, illa meam.
Tota licet tellus Romanis cesserit armis,
  Et non invitâ vincula mente gerat.
Non Tu Roma mihi, nec sunt tua munera tanti,
  Ut dominam bello ferre subacta velim.
Liber ego Ausonios spoliabo hac laude nepotes,
  Et figam ingenuâ celsa tropaea manu.
Et, mea servitio qui subdere colla negavi,
  Innocuas artes pacis ab hoste feram.
Quaeque triumphali mea tempora cingere lauro
  Sueverat, Aoniam docta Minerva dabit.
Tu modo, Nata Jovis, Tarpejos linquere colles,
  Et Tiberi Rhenum praeposuisse velis.
Jam tua degeneres contemnunt sacra Quirites,
  Ecce vacant foedo templa relicta situ.

Tu pofitis paffim Dea fola vocaberis aris,
  Tu patrium nobis unica numen eris.
Dixit. Et ad bifidi properat dum cornua Rheni,
  Afflavit Batavos numine Diva fuo.
Protinus ingenuas gens difcit mitior artes,
  Et ftudiis ingens gloria lausque venit.
Jam, Tibi quos fas eft opponere, Graecia, cernit,
  Jam, Tibi quos referat, Roma fuperba, viros.
Maxima doctorum vis tempore crevit ab illo;
  Afpice, qui dubitas, hoc modo, Lector, opus.
Parsius, antiqui doctiffimus accola Rheni,
  Non Stygia cives nocte latere finit.
Quos tenebrae obruerant, aevique oblivia, luci,
  Inclyta tot Patriae lumina, reddit avos.
Jam legere, & doctos Majorum noffe labores,
  Temporis & longi grande videre decus.
Jam potes illuftres venerari, Patria, manes,
  Claraque, five fago, nomina, five toga.
Ite per exemplum foboles modo vera priorum,
  Ite, nec eximios degenerate Patres.
Et tu, qui noftrae ftudiofa volumina terrae
  Volvis, & haec Parsi fcripta polita legis.
Dic Patriae bene, laete, tuae, quae tot tulit olim
  Sidera; qui retulit, dic bene, grate, Viro.

MDCCI.

DEDICATIO
DISSERTATIONIS
DE VECTIGALIBUS POPULI ROMANI ANNO 1694.

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO

VIRO

D. D. EVERARDO DE WEEDE,

TOPARCHAE DE WEEDE, DE DYKVELT, RATELES. &c. COLLEGII BEATAE MARIAE DECANO. ORDINUM TRAJECTENSIUM PRAESIDI, ET EORUM NOMINE AD COMMUNES FOEDERATORUM POPULORUM ORDINES LEGATO, AGGERUM, QUI SUPERIOREM LECCAE PARTEM COERCENT, PRAEFECTO. MULTIS LEGATIONIBUS PRO REPUBLICA BATAVA CUM GLORIA DEFUNCTO.

STemmatis antiqui ſoboles generoſa, Parentum
Gloria, WEDEAE maxime gentis honos.
Cui nihil arte togae par ſaecula priſca dedere,
Nec tulit aequandos Belgica laude viros.
Exiit auſpiciis veſtris ſuprema Parentis
Cura, patrocinio nunc quoque laeta tuo.

Auſpice te, primos conatus filius edit,
  Judiciumque ſubit pagina noſtra tuum.
Nec bene ſe, rector niſi ſit qui temperet, audet
  Parva procelloſo credere cymba mari.
Tu mihi praeſidium, tu primos dirige curſus,
  Siſque, precor, timidae portus & aura rati.
Excipe devotum pacata fronte libellum,
  Ad te confugiens reſpice, mitis, opus.
Sit licet indignum, nec quod tua lumina multum
  Detineat, leviter perlege, parva mora eſt.
Quum nequeat pretio, forſan brevitate placebit,
  Eſt ſatis haud longum diſplicuiſſe tibi.
Temporis at minimum cum dent tibi pondera rerum,
  Nec vacet exiguum pervolüiſſe librum.
Carmen, & haec (placeant quae te Duce laeta moventur)
  Pauca legas animi verba miniſtra mei.
Forſitan & molles delectent otia verſus,
  Et minuant curas carmina lecta tuas.
Quid precor inſanus? quo me meus abripit ardor?
  Pectore quid foveo gaudia vana meo?
Maxima quum Batavi te moles nominis urguet,
  Belgica nec vacuum te jubet eſſe ſalus.
Scilicet ut noſtras, iſta ſtatione relicta,
  Perlegeres nugas? improba Muſa rogat.

Par-

Parcaque qui propriis impendis tempora curis,
  Excutias, audax, otia noſtra, petit?
Inſpice (& haec noſtri jam ſit pars maxima voti)
  Quae titulus prima nomina fronte gerit.
Invenies illic mentis pia pignora gratae,
  Meque tui immemorem pagina prima negat.
Sum memor, & longum cognoſcit noſtra favorem,
  Quem toties ſenſit, te cumulante, domus.
Muneris eſſe tui, ſi quid ſumus, omne fatemur,
  Et factum cura credimus eſſe tua.
Ut tamen his meritis reddatur gratia, non eſt
  Ingenii, ſcis hoc, debilioris opus,
Nec mea Muſa, modis forſan levioribus apta,
  Audet in immenſum pandere vela fretum.
Ludimus in parvis, virtus tua carmine major,
  Imminuitque tuum noſtra Thalia decus.
Te celebrent alii, quorum, (ſic namque mereris)
  Pectora Phoebeus concitat alta calor.
Hi tua Maeoniis includant verſibus acta,
  Nomen & ingenti, quo decet, ore canant.
Debita qui reddant factis praeconia tantis,
  Ut par ſit meritis jam tua fama tuis.
Quid Patriae praeſtes nobis ſentire, ſed illis
  Prodere vena equidem fertiliore datur.

Scimus (& hoc omnis ſcit mecum Belgica) curas
Quas tu pro dubia ſponte ſalute ſubis.
Nunc procul a laribus, dum noſtris imminet oris
Marte ferox Gallus, cogeris ire tuis.
Adflictus te poſcit Iber, ſociique trementes
Ut repares blanda vulnera voce rogant:
Dexter ades, tua res lapſas praeſentia firmat,
Et ſtat conſiliis publica cauſſa tuis.
Nunc revocat patriae te cura domeſtica terrae,
Teque ſibi incolumem Belgica laeta videt.
Non timor aut hoſtis, non mille pericula terrent,
Et toties dubias iſque rediſque vias.
Non grave detractas, iſta jam aetate, ſed ultro
Utilior patriae, quam tibi, munus obis.
Nec tibi cum reliquis laus eſt communis, at omnis
Ingenio & cura gloria parta tua.
Vive diu Patriae, quae te ſecura Parentem
Dicit, & hoc tantum gaudet habere decus.
At tibi contingat, ſecli lux maxima noſtri,
Semper honorato vivere poſſe loco.
Sic tibi creſcat honos, tibi ſic, quem facta merentur,
Reddatur Batavi, qua patet, orbis amor.
Quem tibi ſi praeſens ingrata negaverit aetas,
Praemia poſteritas digna labore dabit.

Ultraj. Kal. Jul. CIↃIↃCXCIV.

DEDICATIO

EDITIONIS MINORIS OVIDII An. 1714.

VIRO PERILLUSTRI et EXCELLENTISSIMO

THEODORO

A

VELTHUYSEN.

TOPARCHAE IN HEEMSTEDE, &c. ORDINUM TRAJECTINORUM PRAESIDI &c. &c. &c.

GRande decus Procerum, ſancti pars prima Senatus,
Nec minor Aonii fautor amorque chori.
Si nitor eloquii, cultaeque potentia linguae,
Pura vel ingenii vena placere poteſt;
Si Venus & Charites, & Amoris blanda venuſtas,
Si juvat Auſonio Grajus in ore lepor.

Sufcipe Peligni divina poëmata Vatis,
Et fubeat faciles nobilis umbra lares.
Quae, memor immeritae violenti Caefaris irae,
Hofpitii toto quaerit in orbe locum.
Tendit ab Euxinis Nafo tibi brachia ripis,
Et placidos portus confugiumque petit.
Frigoris impatiens, hirfutus ab axe Boreo,
Ut foveas Batavo membra tepore, rogat.
Et, quem non Iftri potuit glacialibus undis,
Heemftedio fperat fonte levare fitim.
Si licet has Mufis facras celebrare latebras,
Exilium numquam mitius ille petat.
Nec gravibus molles incendat queftibus auras,
Aut Latio cupiat rurfus, & Urbe, frui.
Has habitet fedes; rabidae jam Caefaris irae
Fulminei grates officiofus agat.
Triftia nec patriae tot carmina fundat amore,
Laetus at Heemftedium nomen ad aftra ferat.
Nos quoque, Nafoni ftudiofa caterva, Poëtae,
Ibimus in laudes, obfequiofa, tuas.
Tu modo, quem lacrimis Caefar precibufque negavit,
Ferreus, aufpicio des meliore locum.
Pande, precor, tutos, viridaria culta, receffus,
Et recreet longam laetior umbra fugam.

Te

Te domus, exſulibus ſemper reſerata, Thuani
  Exemplo moveat, Vir generoſe, ſuo.
Principis hic rabiem, patriaeque immane novercae
  Dum ſcelus, & diri carceris antra fugit,
Grotius, ille lyrae decus immortale, togaeque
  Fama, peregrini ſenſit amoris opem.
Heinſius, ut profugis pia tecta patere Poëtis
  Senſit, & hic miſeris otia laeta dari,
Colligit è Scythicis cineres Naſonis arenis,
  Inque Thuaneos tranſvehit oſſa lares.
Et Batavo ſocians Peligni ruris alumnum,
  Fert bene compoſito debita juſta pari.
Doctaque, ne premeret manes per ſecula crimen,
  Mite patrocinium vox utriuſque ſubit.
Sit licet inferior tanto mea Muſa Poëta,
  Carminaque e venâ pauperiore fluant.
Tu tamen Heemſtedio, quam Maecenate Thuano,
  Laetior, e Scythico frigore, Naſo, redi.
Hujus ut in ſacrum fueris penetrale receptus,
  Pars exhauſta tui magna laboris erit.
Tu modo ſquallentes, luctus inſignia, veſtes
  Pone, nec hirſutis conſpiciare comis.
Criminis Heemſtedio demet manus auſpice noſtra
  Dedecus, in cineres officioſa tuos.

Hoc duce, dum tersis maculas mea cura libellis
  Detrahit, immunda labe levatus eas.
Quae negat ingenium, bona carmina caussa ministret,
  Armaque pro misero det mihi vate dolor.
Caesar, inhumano Busiride saevior, & qui
  Innocuos lento torruit igne reos.
Tene Patrem patriae, servatoremque Quiritum,
  Dixit adulanti Curia serva sono?
Si pudor, Actiacas de limine dejice lauros,
  Civilique truces tingue cruore fores.
Quercea, servatos cives mentita, corona
  Terribilis dira Regis ab arce cadat.
Efferet edictum postes immane Tyranni,
  Quo fuga Nasoni jussa cruenta fuit.
Hoc legat; &, vatem, miserans, clementis adeptus,
  Posteritas, famam Principis unde, roget.
Tune Cytherea deducis origine stirpem,
  Caesar? & Idalii frater Amoris eras?
An pius Anchisae generis tibi filius auctor?
  Qui Veneri carum pellis ab Urbe caput.
Te lupa, Martigenae quae praebuit ubera proli,
  Caucasea genuit te fera matre tigris.
Romaque, te domino, septem de collibus undas
  Per medium vidit sanguinis ire forum.

Cae-

Caedibus ipsa Deûm maduerunt templa; cruentis
  Incaluit guttis Caesaris ara Patris.
Nec satis hoc tibi, dire, fuit, tot funera mentem
  Tristia non poterant exsaturare feram.
Artibus exitium, studiisque, immane parabas,
  Et famulâ doctas Urbe fugare Deas.
Scilicet haec lex est violentis una Tyrannis,
  Ingenii claros tollere dote viros.
Sic animosa Parens, te proscribente, securi
  Tullius eloquii colla secanda dedit.
Perque pias lacrimas rorantia sanguine vidit
  In rostris populus Consulis ora sui.
Ne foret, oppressis quae libertatis amorem
  Redderet, aut odium, lingua diserta, jugi.
Secula quid jactant nobis felicia: culto
  Quîs honor eloquio, te dominante, fuit?
Principe te, vocis Facundia perdidit usum,
  Linguaque, quam stupuit Curia, muta fuit.
Nec jugulare caput vocis contente solutae,
  Aonias Latio pellis ab orbe Deas.
Quaeque Aganippeos mutârant Thybride fontes,
  Barbare, Bistonias cogis adire nives.
Caesare te, Naso, Romanae gloria Musae,
  Jam discit Scythicè Sarmaticèque loqui.

Quaeque prius gentem rapiebant culta togatam
  Carmina, naturae luxuriantis opes,
Devovet, & patriae perdens commercia vocis,
  Braccatis recitat femilatina Getis.
Ferreus ingenium fregifti nobile, quo non
  Cultius in Latio fertiliufve fuit.
Nec pudet hanc trifti cauffam praetendere poenae,
  Carmina quod teneris luferit ante modis?
Cur, tibi qui toties vitam morefque probavit,
  Projicitur, nullo crimine notus Eques?
Curque, nihil juveni quae carmina laeta nocebant,
  Exilium mifero trifte dedere feni?
Cur agis in fanctum, veteris fub imagine culpae,
  Terribili fulmen faevus ab arce caput;
Nec fcelus objicitur, nec lex temerata; fed error,
  Atque oculos probris inferuiffe tuis.
Quod tua, vel ftirpis fpectarit crimina veftrae,
  Plectitur; ô poenae cauffa pudenda ferae!
Res caret exemplo. Sub diris trifte Tyrannis
  Exitium paucis lingua proterva dedit.
Huic animi nocuit truculentia; concidit alter,
  Qui pia pro raptis legibus arma tulit.
Sed nova poft homines, oculos habuiffe nocentes,
  Principe te, natos culpa reperta fuit.

Cri-

Crimine perpetua damnatus nocte vacasset,
Et patria caecus non caruisset humo.
Tutus adulterium potuisses, luminis expes,
Furtaque lascivae, Naso, docere Deae.
Nec censura tibi casti metuenda fuisset
Caesaris, exemplo qui favet ipse suo.
Et qui legitimos temerare libidine lectos,
Flagitium numquam credidit esse viris.
Livia testetur, praegnans abducta marito,
Ederet ut foetum patris in aede sui.
Te Tertulla, gravi lassatum pondere rerum,
Te tenero fovit Salvia moecha sinu.
Mox Rufilla salax lascivis implicat ulmis,
Forma Terentillae mox speciosa trahit.
Et gremio detracta placet de Consulis uxor,
Quaeque redux Veneris signa recentis habet.
Verum ubi consuetae faciunt fastidia formae,
Nec satis haec moecho, nec satis illa placent:
Corpora mangones conquirere pulchra jubentur,
Quae posita spectet veste superbus herus.
Ludere furta Deûm dubitat neque falsus Apollo,
Numina dum bis sex Mallia sola videt.
Principe sic agitur puro censura: Poëtis
Nil opus est, juvenes, qui male stupra docent.

Naso,

Naſo, quid obſcaenas tam caſtis auribus artes,
Et quereris molles diſplicuiſſe modos?
Cur opus adfectas, quod legum tetricus auctor
Vindicat, ut populo conſulat ipſe ſuo.
Regis ab exemplo praecepta ſalubria pubes
Romula, cumque nuru mater honeſta petat.
Exſulet in Scythico Romanus litore Vates,
Cedat adulterii doctor ab Urbe pia.
Non bene ab ignaro diſcuntur ſtupra Poëta,
Qui, quia non novit, furta docere nequit.
Legis Jüleae Caeſar ſine crimine vindex,
Aptior ad Veneris gaudia doctor erit.
Non docet ille rudes cuſtodem fallere matres,
Aut vigilis curam decipere arte viri.
Non hic blanditiis, non expugnare puellas
Munere, non doctis ſollicitare modis;
Sed rapere e gremiis nuptas confeſſus adulter
Imperat, & coram jungere membra viro.
Pellicibus replet laſciva Palatia Caeſar,
Turpia quas cogunt regia juſſa pati.
Tarquinii proles cur haec non tempora vidit?
Romanas licuit quîs temerare nurus.
Tuta ſub Auguſto laſcivia tanta fuiſſet,
Nec patrias natus praecipitaſſet opes.

Len.

Lentus adulterium, tu Collatine, videres,
  Et veniam fceleri, Brute quiete, dares.
Nulla fub hoc dubium faceret Lucretia regnum,
  Raptaque fervares fceptra, Superbe, manu.
Moribus his, demens, artes componis amandi,
  Nafo, parum fecli gnare Poëta tui.
Quis ftupor hic, nulli non cognita tradere chartis?
  Peccat ad exemplum cerea turba ducis.
Quis media de plebe puer, quae virgo, vel uxor,
  Quae rudis, Augufto regna tenente, fuit?
Innocuos quid, ftulte, jocos, fecuraque credis
  Carmina, nec capiti perniciofa tuo?
Laeta verecundae quid fperas otia vitae?
  Liberius quamvis Mufa jocata foret.
Falleris, o Nafo: turpis fub Principe vita
  Tuta; fed ingenium, lingua, ftilufque nocent.
Arripit in crimen, quidquid vult, faepe Tyrannus,
  Et fpeciem jufti vindicis inde petit.
Nec bona jurato fub judice quaeritur umquam
  Cauffa, nec arbitrium mite Senatus agit.
Nutrit adulator commoti Principis iras,
  Incitat & faeva pectus, agitque, face.
Adjicit infano furiofa Calumnia vires,
  Poenaque vix noto crimine certa fedet.

Invehitur diris mox triſtis epiſtola verbis,
  Quae patriis miſerum cogit abire focis.
Haec ſtudiis merces, teneri Praeceptor Amoris,
  Eſt data (nec potuit Muſa vetare) tuis.
Ferreus, ingenio quî te juveniliter uſum,
  In Scythiam cenſet promeruiſſe fugam.
Mitius exilium ſed ne propiuſque daretur,
  Principe lenito, culpa, Poëta, tua eſt.
Turpiter abjectâ blandiri mente Tyranno,
  Et dominum placida flectere voce ferum;
Errorem, culpamque, & non admiſſa fateri
  Crimina, nec firmo pectore fata pati;
Dedecorat vatem, patriam qui fortibus eſſe,
  Sub liquido, docuit, qua patet axe, ſolum.
Verſus ab ingenuis famulas deformis ad artes,
  Infami maculas facta priora notâ.
Nec tam Pierius Scythico ſub ſidere fervor,
  Carminis aut abiit ſpiritus ille ſacri.
Libera quam, miſeris quae dat nova robora, virtus
  Excidit, & mentis facta ruina bonae.
Triſtia, quîs laeſum tentaſti frangere numen,
  Carmina, ſervilis pignora mentis habent.
Quae licet ingenio laetis vix cedere conſtet,
  Nemo tamen turpi labe carere negat.

Sed

Sed veniam misero facilis concede Poëtae,
Lector, inhumani Caesaris usque memor.
Hunc, Getica voluit tellure quod ossa recondi
Exsulis, invidiae pondera justa premant.
Et quoties Latio meminit Nasonis ademti
Posteritas, duras commiserata vices,
Quo patriam & leges Augustus pressit avitas,
Devoveat famuli pondus herile jugi.

DEDICATIO

ANTE EDITIONEM PHAEDRI 1698.

VIRIS

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS

D. EVERARDO
A
SYPESTEIN, M.D.
ET
D. ARNOLDO SPOOR, J.V.D.

URBIS TRAJECTINAE CONSULIBUS, ET UNIVERSO ORDINI SENATORIO CLARISSIMO.

URbis vetuſtae, pulchro Rhenus alveo
Quam perfluit, nulli ſecundus amnium,
Patres conſcripti, civiumque Principes,
Doctâ Libellum Phaedri conſcriptum manu,

Aeſopi

Aesopi ingenio sed qui debetur senis,
Nostra autem cura ornatu qui prodit novo,
Et fronte laeta & mente placida recipite.
Non ille vestro indignus est qui lumine
Labor lustretur: nam sub illis naeniis
Ingens utilitas & magnus fructus latet.
Nec solum risus excitatur fabulis,
Nec omnis opera pueris haec insumitur,
Ut delectentur genere scribendi hoc levi,
Et imbecillos subeat admiratio,
Quae facile lepidis ex fabellis nascitur.
Duplex libello dos est: & viri graves,
Aurem jocantes fictis praebent fabulis;
Et aliter pueri, has aliter perlegunt senes,
His involucris pristini mortalium
Doctores, atque naris emunctae viri,
Eous orbis quos in lucem protulit,
Prudentis vitae descripsere imaginem,
Quave arte posset corrigi mortalium
Docuerat error atque mentis coecitas.
Quos inter omnes Phryx, Aesopus nomine,
Novo scribendi genere est usus & stylo,
Nec singulorum morem verbis asperis
Notare, aut,. ut severis mos doctoribus,

 Ora-

Oratione & verbis gravibus tradere
Praecepta voluit civibus prudentiae.
Sed doctis maluit jocari fabulis,
Ferasque mutas passim & mutas arbores,
Narrantes casus induxit mire suos.
Exempla mentes hominum callebat magis
Motura, tristioris quam frontis minae,
Aut praeceptoris trux & vultus horridus.
Insuaves aeger semper herbas respuit,
Quamvis salubre non attingit poculum,
Amaro quod puer scit plenum absinthio,
Sed Medicus oras circum prudens poculi
Dulces liquores, ut sorbitio grata sit
Inducet. Spernit & mens omnium fere
Mortalium severas censorum notas,
Uri, secari cruda ferro vulnera
Nolunt, sed blanda leviter tractari manu.
Hoc vidit ille, cujus nunc damus jocos
Aesopus, auctor doctrinae bonus novae,
Qui famam aeternam ingenio condidit suo,
Fuisse gentes quem volunt omnes suum.
Cui, servo, ingentem statuam posuere Attici,
Cujus mirata est quondam studium Graecia,
Quem, quicquid orbis umquam doctorum tulit,

In coelum laudibus invidendis extulit.
Hujus lepores & doctas facetias,
Politis Phaedrus quas expressit versibus,
Quos quondam cupidis Roma legit auribus,
Thracisque cultos jure mirata est modos,
Et qui Pïerio semper placuerunt choro,
Sed quos prioris seculi infelicitas
Aeterna, ut multa, paene nocte merserat;
Nunc vero cura & diligens industria
Doctorum luci & aevo longo reddidit,
Vestro dicare, Amplissimi, visum est, Patres,
Et quamvis impari, Phaedri tamen stylo,
Leve hoc munusculum commendare Ordini.
In laudes non ut vestras versibus his eam,
Aut illud studium, quo fovetis artium
Antistites bonarum, verbis efferam,
Hoc est Heroi, non Senarii pedis
Opus: non levibus magna conveniunt modis.
Sed grata vobis mens ut constaret; Patres,
Et literati, quod fecistis, otii
Reddatur ratio: nam cum vestro munere
Pars eruditi nuper sim factus Chori,
Nostraeque curae sit juventus tradita,
Prudentis prima vitae elementa ut disceret,

Non

Non alter occurrebat aptior labor,
Et auſpicarer melius quo provinciam,
Animumque memorem declararem publice,
Quam ſi fabellas & doctos Phaedri jocos,
Queis pubis imbecillae mentes imbui
Et ad prudentiam conformari expedit,
A labe multa & infinitis ſordibus
Purgatos cura doctorum reducerem.
Vos civem veſtrum, vos Alumnum patrii
Lycaei, Proceres, haud indignum credite,
Favore veſtri qui foveatur Ordinis.
Nam noſtér omnis publico labor bono,
Et urbis & Lycaei veſtri commodo,
Veſtriſque cura filiis impenditur.

DEDICATIO

ANTE EDITIONEM VALERII FLACCI 1724.

NOBILISSIMO JUVENI

JOANNI BRYDGES,

MARCHIONI ET COMITI DE CARNARVAN, FILIO MAJORI ILLUSTRISSIMI DUCIS DE CHANDOS.
&c. &c. &c.

TEmporis obſcuri levibus miracula chartis
Quid juvat, indoctum, prodere, vulgus ait.
Ficta quid ad curas & publica munia natis
Fabula, quid monſtris pagina plena facit?
Carmina, delirae narrantia ſomnia mentis,
Diſcere, quae merces digna laboris erit?

Quid, nisi garrulitas, studiumque pudenda docendi
  Turpe, Poëtarum pectus & ora movet?
Quis, nisi vel puer, aut numquam lassata loquendo,
  Dum siccat calices, his capiatur anus?
Quis furor, excelsas per ludicra ducere mentes?
  Quid Juveni caecas proderit ire vias?
Quid Thebae, quid Troja fuit, nisi desidis otî,
  Nequiter & venae luxuriantis opus?
Crimina, mentis inops, veterum monstrosa Deorum,
  Credat, & Heroum facta nefanda legat.
Credat Jolciaco penetratum remige Pontum,
  Et vaga Divarum saxa retenta manu.
Quinquaginta Asiam, temerata tot aequora, nautas,
  Colchiacosque una puppe obiisse sinus:
Terrigenas stultus credat de dentibus ortos,
  Jugeraque armatos progenerasse viros.
Pervigilem magicis sopitum cantibus anguem,
  Et sanie tumidum deposuisse caput.
Naribus aeripedes flammas vomuisse juvencos
  Et tamen adflatu non nocuisse Duci.
Credat & hunc validis armatum fulva venenis
  Vellera Mavortis deripuisse tholo.
Et quae plura fide, frontis gens dura severae,
  Truxque magistrorum turba, carere jubet.

Ce-

Cedimus en, vatesque ultro majora fatemur
  Credibili blandis composuisse sonis.
Credimus Historicâ numquam sua verba ligasse
  Temporis ad certi, religione, fidem.
Non ignava tamen modo delectare Poëtas
  Otia quae possint, concinuisse putem.
Sed formasse rudes blando modulamine mentes,
  Dum miscent lepidis dicta severa jocis.
Nam modo mirandas Naturae pandere vires,
  Sparsaque per coelum sidera, cura fuit.
Quis Deus, humanae quae vis & mentis origo,
  Prima feros docuit Musa diserta viros.
Semina qui recti, qui primus jecit honesti,
  Numina qui docuit summa timere pios,
Qui patrias vetuit leges temerare, foroque
  Qui scripsit rigido jura, Poëta fuit.
Ridiculus nondum, pannisque hirsutus & ore,
  Miscuerat falsis dogmata vera Sophus.
Horridus incertae nondum dictaverat artis
  Discipulis semper scita novanda Senex.
Aura suburbani nondum vitiosa Lycei
  Palladis adflarat peste latente domum.
Porticus insano resonabat murmure nondum,
  Scenica virtutis nec simulacra dabat.

Stulta nec Actaeis Sapientia federat hortis,
  Abstulerat summis nec sua jura Deis.
Non Canis ausus erat, vili centone superbus,
  Opprobriis justos dilacerare viros.
Socraticus sectis nec grex distraxerat orbem
  Millibus, & vanas seditione scholas.
Cum fera Maeonides componere carmine coepit
  Ingenia, & placidis flectere dura modis.
Ante Pherecyden animas superesse perennes,
  Et nemora, edocuit, laeta tenere pios.
Urere, perpetuâ redeunte in sidera mente,
  Nil rapidos praeter corpus inane rogos.
Pythagoraea nihil docuere silentia mystas,
  Quod non Iliados conditor ante dedit.
Non populis aequas, justo moderamine, leges
  Sanxit Aristotelis callida charta prior.
Nec melius parere bonis rectoribus urbes,
  Aut Domini erudiit frena superba pati.
Omnia Smyrnaeis haec olim prodita Musis,
  Serior explicuit quae magis ampla nepos.
Ut prior est aevo, studiis sic vicit Homerus,
  Quos dedit illustres terra Pelasga, viros.
Hic caput, hic princeps vestri, Sapientia, cultûs,
  Hoc duce mortales te didicere Deam.

Pacis

Pacis ab hoc artes, justi pia jura duelli,
Fluxit ab hoc pietas sanctaque fonte fides.
Et lepor, & cultae quam jactas, Graecia, linguae
Gratia, Maeonii fluxit ab ore Senis.
Hinc Xenophontis opes depromsit mellea Siren,
Hinc sua divinus sumserat arma Plato.
Nec tamen hic primus, quem Dîs aequalia tellus
Solvere mirata est ora, Poëta fuit:
Carmine jam jussit laudes celebrare Deorum,
Saxeaque Amphion frangere corda, lyram.
Quid referam Manto, quae caeco juncta Parenti
Veridico cecinit dicta verenda Deûm?
Quid pia Musaei, divinae oracula mentis
Qui dabat, aut queruli carmina moesta Lini?
Nec juvat Eumolpos, divumque Melampoda, nec quos
Obruit aeterna nocte, referre, situs.
Nobile sed Vatum, cura majore canendum,
Par, geminus Chiron, Threïciusque senex.
Phillyrides, hominis bifero qui corpore formam
Junxit equo, subigi vim ratione docet.
Quadrupedemque viro mixtum, subjectaque menti
Robora, consilii mollia frena pati.
Doctus Apollineis conjungere carmina nervis,
Aeaciden citharae perficit arte ferum.

Ore manuque potens ſanare valentibus herbis
Vulnera, carminibus tollere corda ſciens.
Nec minus Oeagrii prudentia nobilis Orphei,
Carmine qui ſilvas, ſaxa ferasque trahit:
Mitigat hic divûm, duriſſima pectora, cultu,
In juga dum Rhodopes myſtica ſacra vehit.
Orgia qui ſuavi celebrans trieterica cantu,
Martia divino corda timore domat.
Hos habuere duces, hos pubes Graja magiſtros,
Cum rate non notas ingrederentur aquas.
Litore Theſſalio vix improba conſtitit Argo,
Palladis in longas arte parata vias.
Vertice cum ſummo Chiron decurrit, & acres
Exſtimulat dictis in decus omne viros:
Dîs genitoſque ſuo monſtrans Heroas Alumno,
Hac pueri flammat corda tenella face.
Hunc ego, quem cunctis dare cernis Jäſona jura,
Sollicitus finxi voce manuque ducem.
Peliacum ſubiit Heros Tyrinthius antrum,
Et melior, doctus monſtra domare, redît.
Cetera, quam fervere ſtupes in proelia, turba
Virtutis didicit, me monitore, vias.
His ego, quos factis vir vinces fortibus omnes,
Aemula jam puerum pectora ferre volo.

Nec

Nec tantum Aesonidae decoris Nepheleïa pellis,
Quam Tibi, Pelides, diruta Troja dabit.
Succinit Aemonio Rhodopeïa Musa magistro,
Clamat &, hos mea sit fingere cura viros.
Ipse ego fatidicam certus conscendere pinum,
Rector in audaces ibo comesque vias.
Laudibus incendam juvenilia pectora patrum,
Magnanimosque canam, quos imitentur, avos.
Auspice me clavum Tiphys moderabitur Argûs,
Et Lynceus terras & dabit astra rati.
Sublimesque reget Calais cum Fratre ceruchos,
Ipse dabo nautis remigibusque modum.
Magna quidem, Telamon, vastis fiducia coeptis,
Deque tuo surgit, Canthe, vigore mihi.
Lectaque tot spondent optatam robora pellem,
Et freta victricem per scopulosa ratem.
Pectora sed recti fera cultus, honorque Deorum
Temperet, & castae religionis amor.
Ampycides patrios, plenus jam numine, ritus
Tradat, & acceptum Dîs pietatis opus.
In dubios casus fatorum praescius Idmon
Roboret, & strictas in fera bella manus.
Gloria, quae celsas mentes aeterna perurit,
In, rapidus Phasis quae secat, arva vocet.

Illa

Illa triumphalem Pagasaeo litore puppim,
Et figat patriis vellera rapta tholis.
Haec decora, has laudes, Grajis celebrata Poëtis,
Serus ut aequaret fortia facta nepos
Haec animosa refert Romanis pagina Flacci,
Aemula qui Graecis vatibus ora movet.
Carmina qui primis licet inperfecta sub annis
Liquerit, Ausoniae fama secunda viget.
Utque premit felix Smyrnaeas Mantua lauros,
Obscurat Rhodium sic Patavinus olor.
Hoc Tibi, lux Juvenum, Flos illibate Britannae
Pubis, Epos laeta mente manuque dico.
Si stimulis te lecta novis impellere possint
Aequora, Thessaliis sollicitata viris:
Si quid Jäsonia raptum virtute dolisque
Vellus, & ad patrios praeda relata Deos:
Si quid ad exemplum valeant monumenta Pelasgae
Gentis, & antiqui temporis acta juvent.
Si Tibi virtutis placeat, doctorque decoris
Flaccus, & ingenii grande capacis opus.
Verbaque si vati Deus inspirarit ab alto
Grandia, materiae conveniantque modi.
Si prodesse tibi, si delectare Poëtam,
Utile jucundo si sociare velis:

Accipe

Accipe, Romuleae cecinit quae grata juventae
  Ortus in Euganeis, carmina, Flaccus agris:
Perlege, quae juvenes incendant laudis amore,
  Prifca per heroos condita bella pedes.
Hofpes ad illuftres, me deducente, penates
  A Batavo vates litore laetus eat.
Si tibi Leidani placuerunt otia Rheni,
  Mufarum placuit fi tibi docta domus.
Si mora, dum noftro pendebas gnavus ab ore,
  Primaque tractabas Palladis arma, fubit:
O decus, o noftri nuper celebrata Lycei
  Gloria, mox patrii fplendor honorque foli!
O precor, o faciles aditus, me judice, folo
  Impetret Andino vate Poëta minor.
Nec pia devotae faftidi munera mentis,
  Quae tibi pro meritis dat ftudiofa manus.
Forte nec excidimus, memori fed inhaeret amati
  Pectore Burmanni grata figura tui.
Si mihi, ceu juveni, promtas in carmina vires,
  Et facilem venam Mufa benigna daret.
Grande rudimentum, primaeque aetatis honores,
  Et canerem ingenii femina laeta boni.
Belgica te poftquam mirata, finuque quieto
  Fovit, Apollineae grandis alumne fcholae;

Francia, quae morum cultique magiſtra nitoris
 Perficere externos creditur una viros,
Nil habuit, quo Te, ingenium ſtupefacta politum,
 Inficeret vitiis ambitioſa ſuis.
Martia mox firmis Germania moenibus urbes
 Pandit, & hoſpitio Caeſaris aula fovet.
Hinc comes Auguſto ſinuoſum tendis ad Albim,
 Et cupido peragras rura Bohema gradu.
Regalique caput cingi dat Praga coronâ,
 Et gerere Auguſtas ſceptra, videre, manus.
Dein Hanovera caput, Regi regnata Britanno,
 Publica cui ſe pax debet & âlta quies.
Jam reduci cupidas tendit Pater optimus ulnas,
 Maxima ſpes clarae praeſidiumque domus.
Forſitan & thalamos tibi jam Cythereïus ales
 Apparet, & nodos nectat amica Venus.
Jam vocat ad ſummos vis ignea mentis honores,
 Et titulos ſpondet patria laeta novos.
Illa dies veniat, qua ſancti magna Senatus
 Pars, populi & Regis jus tueare tui.
Nec procul illa dies, qua magni Regis amicus,
 Purpureae celſus veſtis honore mices.

DE-

DEDICATIO

ANTE EDITIONEM OVIDII in 4to A. 1727.

CELSISSIMO PRINCIPI

HEROI INVICTO

EUGENIO,

SABAUDIAE PRINCIPI, ET SUMMO EXERCITUUM CAESAREANORUM DUCI. &c. &c. &c.

MArtia progenies, & ſanguine nobilis alto,
  Belligeros, Princeps, vincere nate Patres.
Qui licet, inter avos, Reges atque ordine longo
  Sceptriferos poſſis enumerare Duces;
Acta tamen virtute nova ſuperare priorum
  Unica cui ſemper cura laborque fuit.

Quem primis inimica Ducem jam ſenſit in annis
  Turba, capis tenerâ dum puer arma manu.
Cui neque tam bellis, quam continuata triumphis
  Pars melior vitae, flore virente, fuit,
Laurigerum cui Fama caput nunc, neſcia mortis,
  Ornat, & albentes Gloria ſumma comas.
Major & immenſis rerum prudentia factis,
  Conduplicat partum viribus ante decus.
Quem toties ſtrictos animoſum Caeſar Achillen
  Per gladios ſtupuit fulminis ire modo,
Nunc, bene penſantem diſpendia mente vigoris,
  Neſtora conſiliis gaudet adeſſe ſuis.
Imperii tutela ſacri, quo vindice Rhenus
  Repulit hoſtiles Danubiuſque minas.
Adſertoſque manu primum, mox foedere, fines
  Poſſidet, ut quondam, Teutonis ora ſuos.
Cui ſua nil metuens Batavus, ſua fata Britannus
  Credidit, eventu laetus uterque bono.
Cui Padus, & palmas Atheſis ſine fine dederunt,
  Hadria ſubmiſit cui violentus aquas.
Quo duce Germanas Aquilas, Auguſtaque ſigna
  Vidit in Heſperiis fixa Latinus agris:
Et Ligures didicere, Ciſalpinique clientes
  Priſtina ſub Domini jura redire ſui.

Magne

Magne Vir, armatae decus immortale, ſimulque
  Quae favet ingeniis, cultor amice, Deae.
Caſſide te poſita teneat paulliſper & haſta
  Filia, pacato pulchrior ore, Jovis.
Quique diu pharetrâ metuendus & adſtitit arcu,
  Mulceat Aoniâ pectus Apollo lyrâ.
Dumque per arma nihil, quo creſcat Gloria, reſtat,
  Det tibi jam titulos numen utrumque novos.
Utque ſub auſpiciis & ductu fortia veſtro
  Pectora victrices explicuere manus,
Et remeans ut ab hoſte, tuo ſub nomine, miles
  Tot poſuit celſis clara tropaea jugis;
Sic quoque, Barbarie jam victâ, mitis alumnus
  Palladis ad veſtros collocet arma tholos.
Inque Tuâ certet longi monumenta laboris
  Ponere doctorum turba diſerta domo.
Praeſes, & o ſtudiis laetum tutamen honeſtis,
  Te, redeat Muſis, conciliante, decus.
Compoſitâ cum clauſa vacent nunc horrea pace,
  Arte nec indigeant arma repoſta tuâ.
Junge, precor, gravibus pacalia munia curis,
  Et ferat alternas Bibliotheca vices.
Regia, nec Phariae cedens numerove ſupellex,
  Vel pretio, gazae, Pergame lauta, Tuae.

Quam

Quam colis & celebras, Princeps doctiffime, fi quid
 Otia per blandae pacis ab hofte vacas;
Pofcit in hac fupplex tenerorum Lufor Amorum
 Aede fibi proprium confpicuumque locum.
Utque fuis pateant, quae numquam claufa feruntur
 Atria, quos dictat culta Thalia, libris,
Nafo rogat, Scythicas longe projectus in oras,
 Et procul a patrià contumulatus humo.
Cujus, in imperii Germani limite, nuper
 Teutonicas errans audiit umbra tubas;
Eugeniique, caput tollens, ad nomen, & aures,
 Sperabat cineres poffe quiete frui;
Et Latium mutare fero feliciter Iftro
 Thybrin, in externis offa fepulta locis.
Jamque fuburbanum migrare vovebat in hortum
 A male pacatis urna ferenda Getis;
Cum tua compofito fenfit victricia bello
 Biftonias triftis linquere figna nives.
Nunc quoque, quae tanto de vate Poëmata reftant,
 Dux bone, Nafonis fit tibi cura, rogant.
Et fi fata ferant, temerato ut foedere Turcus
 Provocet in poenas vindicis arma fuas.
Si tibi dent fuperi per inhofpita litora Ponti
 Caefaris ultrici figna movere manu;

Tran-

Transierisque, sacros quo manes dira vagari
  Jussit inhumani Caesaris ira, locum;
Fer, tumulum notosque legens in marmore versus,
  Quîs rogat, ut Vatis molliter ossa cubent;
Fer, precor, inferias, & justis rite solutis,
  Sentiat officium Sarmatis umbra pium:
Interea facilem, Dux clementissime, caussam,
  Hic liber, a Batavo litore missus, agat.
Incolumis miseri proles post fata parentis,
  Sed semper viridi pagina laude recens.
Illa verecundae vix consentanea vitae
  Visa superciliis Musa jocosa feris,
Largaque Nasonis jejunis vena magistris
  Luxuriae falsâ dedecorata notâ:
Ingeniis tamen antiquis adamata novisque,
  Effera latrantum despicit ora canum.
Vivet, & in culto Naso cantabitur orbe,
  Donec erit Latiis versibus ullus honor.
Vivet, & immiti Pelignus Caesare nomen
  Grandius a doctâ posteritate feret.
Et lepor, & simplex urbanae gratia linguae,
  Quam Venus & sacro fonte rigavit Amor.
Quam salibus tinctam Charis ingeniosa venustis
  Naturae faciles fundere jussit opes.

Plena

Plena miniſtravit cui pocla Aganippidos undae
  Phoebus, amatores attrahet uſque novos.
Nam genus humanum ſapere, & rudis arte juventus,
  Diſcet ab hoc mores vate polire feros.
Laetaque mulcebunt hilares modulamina mentes,
  Triſtia dum Cenſor fronte rigente probat.
Sacra leget cupide, digeſtaque jura dierum
  Doctus, & in facies corpora verſa novas.
Grataque Principibus Naſonis carmina numquam
  Oppoſitas aulae ſunt habitura fores.
Nec tamen haec foret auſa, meo ſub nomine, PRINCEPS
  Maxime, nunc oculos charta ſubire tuos:
Ni bonitas, miro praeſentem amplexa favore,
  Indiciis eſſet teſtificata novis.
Nam mihi praeteritae recolenti tempora vitae,
  Nulla dies ortu candidiore fuit,
Quam licuit tanti qua Principis ora tueri;
  Et placidi verbis colloquioque frui;
Quâ Tua Pierias ſpirans facundia vires,
  Fertilis ingenii tot documenta daret.
Et modo miratus numeroſa Poëmata Flacci,
  Et modo divini forte Maronis epos,
Culta fatereris minus haud Naſonis amare
  Te, licet alterna carmina clauda pede.

Hi

Hi ſtimuli, hi calcar ſermones acre fuerunt,
Iret ut ad veſtros noſtra Camena lares.
Blandaque, quà tenuem non aversaris honorem,
Excuſſit timido litera corde metum.
Auſpice Te, Princeps, igitur, Celſiſſime, lucem
Ingenio vates ſummus & arte videt.
Qui tibi cum per ſe placuit, ſemperque placebit,
Nil habet a noſtrâ quod ſibi poſcat ope.
Nec mea, quo ſacrum commendet vena Poëtam,
Invenit, aut partes conciliantis agat.
Tu potius, Naſo, primo cultoris ab aevo
Mite patrocinium ſuſcipe ſponte tui.
Eugeniumque doce, quoties tua carmina tractat,
Debueris curae quantulacumque meae.
Faſſus & Heinſiadis omnem debere ſalutem,
Dic quoque Burmannum non meruiſſe nihil.
Sed, quia ab ingenio famam ſperare vetatur,
Nomine laudetur ſedulitatis opus.
Hanc probet Eugenius, lenique volumina vultu,
Sordibus & turpi libera labe, legat:
Jam ſatis ampla mihi curae cepiſſe videbor
Praemia, nec ſterili vomere araſſe ſolum.
Naſo, novo cultu, limaque polite recenti,
Eugenii nitidâ nomina fronte gerens;

Exſulis Arctoâ poſito ſqualore ſub orâ,
Ad Ducis egregii corripe tecta gradum.
O utinam tua vis animaret fervida noſtrum
Frigus, inexſtinctas ſubjiceretque faces!
O utinam tuus ille meas incendere venas
Aetherio poſſet miſſus ab axe calor!
Eugenii mea lingua decus, ſemperque virenti
Fronde, gravi caneret laurea ſerta modo.
Nunc mihi nil ſupereſt, praeter te, Naſo, precari,
Carmina dent aditum veſtra recepta meis.
Mentis & obſequio devotae pignora, verſus
Hos placidi paucos ad Ducis ora feras.
Quorum ſi merito ſubeant faſtidia, plena
Haec tua nectareo Muſa liquore levet.

SO-

SOTERIA

PRO VIRO CLARISSIMO

ET

COLLEGA CONJUNCTISSIMO

HERMANNO BOERHAVIO,

EX MORBO GRAVISSIMO CONVALESCENTI SOLUTA.

Audivit pia vota bonus, morbique furorem,
  Magne vir, aetheria fregit ab arce Deus:
Limine de Stygio precibus revocate faventum
  Vivis, &, a media morte recepte, redis.
Redderis attonitae tanto discrimine Leidae,
  Vix sua quae lecto te recubante fuit.

Crebraque cum ficcis fpectaffet funera malis,
(Heu nimium lenta multiplicata lue!)
Indulfit lacrimis, ubi te fervoribus uri
Audiit, & gelido membra tremore quati.
Praeque metu cari capitis, vulgaria leto
Tot data, jacturam credidit effe levem.
Mille licet media de plebe domeftica vexet
Peftis, & in cives faeviat ira Dei;
Arva licet viduet labes violenta colonis;
Et doleat raptos Curia moefta Patres;
Damna tamen reparant mox fucceffore reperto,
Cujus ab alterius funere crefcit honos.
At Tibi, prodigium, noftrique vir unice fecli,
Publica fe fimilem vox reperire negat.
Excute, ait, patriae, rodens fublimia Livor:
Clara per Italiam vife Lycea, precor.
Nec Tibi Paeonias, jactat quas Francia, fedes,
Nec tibi Germanas defit obire fcholas.
Ingenio mutas & linguae dotibus artes
Tam bene qui poliat, trans mare quaere parem.
Cujus ab occafu mundum replevit ad ortum
Fama, nec in patriae finibus haefit honor.
Cujus certa manus tot defperantia vitam
Corpora, tot dira tabe perefa levat.

Da

Da mihi, cujus opem Reges, laribusque relictis
  Solliciti toties expetiere Duces.
Quem proceres civesque colunt, juvenesque nurusque,
  Fataque formidans prolis acerba parens.
Cujus ab aurora, velut ampla palatia Regum,
  Obsidet infelix atria clausa cliens.
At simul illa patent, valido non divitis auro
  Invidet, aut surdo limine plorat inops.
Gentis amor, fidusque tuis illustre Batavis,
  Seculaque Elaei digne videre Senis;
Jam Tibi, Tartarea demerso paene palude,
  Ad superas auras bis remeare datum.
Bisque, fatigato prope per convicia coelo,
  Supplice te retrahit publica voce Salus.
Hei mihi! quae facies, ceu publica funera fleret,
  Hei mihi! qui tota luctus in Urbe fuit?
O quanto jacuit defixa dolore Minerva!
  Praeside quae celsum Te levat alta caput.
Quo Duce Piëriis toties injuria tectis
  Abfuit, & vires perdidit Ira feras.
Tu procul insidias, ponit quas invida privis
  Legibus Ambitio, mente videre sagax.
Consilii plenus, placidus sermone, potensque
  Aequa minus blandis flectere corda sonis.

Nocte dieque vigil ſtabas in Palladis arce,
  Tutor Apollinei certa ſalusque jugi.
Nec tua ſe pretio, nec honoribus inſita vanis
  Libertas tumidis proſtituebat heris.
Non animi arbitrium vox imperioſa jubentis,
  Inſtantisve ferox eripiebat apex.
Lex vitae Tibi norma fuit, juſtique tenorem
  Non Tibi blanditiae, non rapuere minae.
Quid fore conſorti credis, Pater optime, turbae
  Mentis, ad invita lumina clauſa manu?
Te moriente rapi ſua gaudia, jura, decorem,
  Spesque bonas celeri cernet abire fuga.
Et pubes, flens fata boni ſtudioſa magiſtri,
  Deſtituet doctum, Te viduata, nemus.
Orba tuo quid inermis ages, Hollanda Minerva,
  Vindice? de digitis aegis & haſta fluent.
Ultimus, ille dies qui ſolvet juſta ſepulto,
  Teſtis Athenaei, Leida, frequentis erit.
Grex erimus paſtore ſuo deſertus, inersque
  Flebimus ad tumulum Turba togata ducis.
Lucis at illius tenues vaneſcat in auras,
  Et portanda levi detur imago noto.
Te potius vivo redeat ſpes blanda favoris,
  Gratia Te redeat conciliante prior.

Feſſa

Fessa tot infaustis pars utraque litibus optet,
  Pristina constanti vincla novare fide:
Curia perpetua jungat sibi pace Lyceum,
  Ordinibusque suus restituatur honos.
Hoc opus est, Hermanne, tuum, concordia fausto
  Omine fac coëat firma, labore tuo.
Redde vicem, nutrix Academia clamat, & insta,
  Ut vireat vestra Mater, alumne, manu.
Cui tua non Procerum succurrit dextera? cui non
  Adfuit illustri fida medela viro?
Seque suosque Tibi quot non debere fatentur?
  Proque tua quis non vota salute facit?
Vive diu, patriae totique salutifer orbi,
  Vive, Machaonia vir, precor, arte potens.
Palladium non voce tua, non mente capaci,
  Non ope tam certa Leida carere potest.
Nec tamen immodicis ut vexes corpora curis,
  A sene nec juvenis dura reposcit opus:
Paene sed emeritae jubet indulgere senectae,
  Corporis ut curis otia liber agas.
Non Tibi de duro pectus Natura metallo,
  Non Tibi de solido marmore membra dedit.
Mente tua contenta regi, contenta doceri,
  Mellea ne claudas ora, juventa rogat.

Et cupida Tua dicta bibens tractabilis aure,
Supplicat ut manuum jam grave cesset opus.
Jungimus, ardentes decus hoc servare Lyceo,
Tot juvenum nostras, si finis ipse, preces.
Sat plantis herbisque datum, satis ille rapaci
Terruit Hermetis nos ferus igne focus.
Has utinam valido juveni transcribere partes,
Quem tua formavit lingua manusque, velis!
Vis animi, quae summa, tui, sollertia mentis,
Doctrinaeque dabit copia sat, quod agas.
Tu priscis memorata viris, usuque magistro
Prodita, & ingenio trade reperta tuo.
Sic meliore Tui nos parte fruamur amici,
Dulcibus adloquiis quos retinere vales.
Sic tua projectos videat nos villa sub umbra,
Quam faciet vestra consita silva manu.
Quasque olitor rapuit, nobis felicior, horas,
Fida, sodalitii jure, corona ferat.
Illic dum platani lata sub fronde jacemus,
Aura det excluso frigora sole levis.
Dumque sacrae laeti fumos evolvimus herbae,
Libemus genio mollia vina loci.
Boerhavius, dos sola loci, sic crescere ramos
Cernat, & arboreas luxuriare comas;

Ut

Ut quae de tenero ſurrexit ſtipite truncus,
Praebeat annoſo tegmina denſa ſeni.
Et numeret Conjux ſeros longaeva, Patriſque
Unica praeſidium Filia dulce, dies.
Sola neque haec mea, ſed conſortis amica Senatus,
Haec Procerum, haec Populi publica vota puta.
Compita feſtivo, reſonant, Te ſoſpite, Templa
Murmure, gratantum ſurgit ad aſtra fragor;
Taurus ad accenſas a divite ducitur aras,
Urit inops parca turea dona manu.
Carmina nos votiva tholo ſuſpendimus, in quîs
Nil niſi laudetur laeta voventis amor.

MDCCXXVII.

IN PACEM
ANNI MDCCXIII
CUM GALLIS ET HISPANIS
INITAM,
NUMMO INSCULPTUM.

DIVA tegens BATAVOS, qua cuſpide reppulit hoſtes,
Nunc oleas Pacis ſurgere ſigna jubet.

IN EFFIGIEM

HADRIANI VI. PAPAE,

Inclyta Trajectum, sedis decus adspice rarum
Romanae, puerum quem tua fovit humus.
Cui pietas apicem, gentique innata Batavae
Simplicitas, Italo triste fremente, dedit.
Pontificem sed Roma probum doctumque gravata,
Sancta piis vetuit reddere jura diu.
Flaminis & casti properata morte vacanti
Nomina restituit flagitiosa throno.

1727.

IN EFFIGIEM

FRANCISCI BURMANNI,

FRATRIS DEFUNCTI.

Doctrinis aequandus Avo, pietate Parenti,
Nec meritis, aevi ſed brevitate, minor.

IN

CLAUDIUM CAPPERONNERIUM

THEOLOGUM LICENTIATUM

PARISIENSEM,

ET DIACONUM AMBIANENSEM,

DE NOVA EJUS

M. FABII QUINCTILIANI

EDITIONE.

FAbi, Romuleae diserte pubis,
Et linguae moderator eloquentis,
Quem nec Scaligeri sagax acumen,
Turnebi neque vis polita cepit:
Quem nec Cecropii potens nitoris
Budaeus, neque perspicacis acre

Mureti ingenium explicare quivit:
Quem Victorius abditae tegentem
Tot myſteria, non peritus, artis,
Quem divina Caſauboni, vel ampla
Mens Salmaſia, tot ſcientiarum
Perſpexiſſe capax negatur umquam.
Cappronnerius at Licentiatus,
Et Diaconus Ambianus, illud
Franciae decus elegantioris,
Et flos unicus orbis eruditi,
Criſtas, & caput altus infulatum
Sacrae tollit honore diſciplinae,
Vittatoque jubar vagumque ſpargens
Lumen vertice, Solis inſtar almi
Offuſas Fabio fugat tenebras:
Nam Graeci celeber Profeſſor oris,
Prudens Grammaticae, Poëſeoſque,
Summus Rhetorici artifex decoris,
Et Graecis ſocians Latina ſacra,
Cunctas pectore comprehendit artes.
Hic eſt, credite Romuli nepotes,
Nec Franci dubitate, monſtruoſus
Partus, quem, Phrygia ſtupente, longis
Midas nobilis auribus cadentem

Suſce-

Suſcepit genetricis ex caverna;
Mox Pani Satyriſque dans alendum
Juſſit ducere lac aſelli inertis,
Os ſed fingere Marſyae imperavit.
Sed quem ſtercoreae monebat augur
Cumanus fore mercis inſtitorem,
Coepiſſet ſimul ac manu profana
Audax Muſica commovere ſacra.
Nam Corſae in teneris apes labellis
Cacavere tropos, & os figuris
Foedantes, apinas leveſque tricas
Torpenti poſuere ſub palato.
Hinc linguarum elementa poſt duarum
Per falſae Sophiae doloſa tecta,
Ambages Logicas, & implicatum
Spinoſae Dialecticae vepretum,
Tandem Delphica repſit in vireta.
Et vaſto veteres fugans Minervae
Cultores ſonitu, tenet Cathedram
Arcas in celebri Pariſiorum
Lyceo, recoquens procace lingua,
Et chartis olidis novans aniles
Nugas, Zenodoti cor, & Cratetis
Jecur creditur. Ecce, dictiones

Et

Et vocabula, technicasque voces
Ardet promere, formulasque tritas
Ex tetra cupidus trahit cloaca,
Eructans anima gravi mephitim.
Atque has quisquilias ineptiasque
Laudat barbara contumaxque lingua
Mattairi; miserans rudes Britannos,
Exsul qui patriae, scholaeque rector
Factus, mox hebetes, stupente saevi
Neptuno maris arbitro, nitore
Franco discipulos polire coepit.
Sed qui subdere colla dein recusans
Regi, quo melius benigniusque
Nil numen dedit acribus Britannis,
Nunc, o Dî! ferula furens ademta,
Auctor prodiit, insciusque linguae
Argivae simul & rudis Latinae,
Grajos dat tamen & libros Latinos
In lucem, indicibus graves ineptis.
Adstrepit socio ferocienti
Mundi nobile Cymbalum, Gorallus,
Scribax Gallulus, arrogans politor
Germanae ruditatis, & stuporis,
Corrector truculentior Batavi:

Ges-

Geftans qui numero libros ducentos,
Malos, Jupiter, & fimul malignos,
Omnes ordine quos decente narrat
Jactator variae eruditionis,
Et vitae propriae immodeftus auctor.
Qui tollens vacuum fuper paludes,
Et craffi caput aëris vapores,
Gallulis cluit unicus Palaemon.
Omnes qui Criticos, levemque turbam
Antiquos fimul & novos Poëtas,
Omnes Grammaticos, prioris aevi
Et noftri Hiftoricos, Sophos, Sophiftas,
Horrenda citat ad tribunal atrox
Voce, Ephemeridum minax tabellis:
Proponenfque Academiae magiftris
Edictum, temeranda jura nulli
Minoa gravitate dat, creatus
Dictator vitio orbis eruditi.
  Crefcit fed vetulo aemulus Joanni
Cenfor qui novus, aufpicatus acta
Literaria, contumeliofo
Burmannum opprobrio notat tremendum:
Cappronnerius hoc fuperbus altum
Laudatore caput levat, recenti

Dum cernit fatuum favere curae,
Quam nec viderat ille buccinator.
Et cur non nisi comtulus placeret
Editor Fabii, notis onusti
Technicis, Criticis, Chabotianis,
Graecis, Ausoniis, Minellianis?
Quales Francia militaris ante,
Nec Britannia cincta belluoso
Vidit Oceano, carensque sensu
Sed Germania viribus ferox, nec
Vidit Belgica nobilis stupore.
Mimus, nomine sed Gujotus olim,
Dum Scenam levis obtineret Hagae;
Nunc Mervillius, ore delicato
Gustans delicias & ungue pingui
Tangens fercula Capproneriana,
Jurat Numina, Franciam beatam
Clamans, tam capitale quae creavit,
Et Belgae ingenium timendum & Anglo:
Cujus judicio acquiescet orbis,
Et decreta probavit Histrionis.
Quippe Hagana diu theatra, plebsque
Quae tenet caveam, patresque gentis
Comoedae, studuere ludioni,

Aeſopos ſibi Roſcioſque priſcos,
Et Scaramuchios & Arlequinos
In ſcenam rediiſſe gratulantes.
Sed libraria gens, avara lucri,
Et docta ingeniis ſedere judex,
Et cultas pretio aeſtimare nugas
Sciens legitimo, pati nequivit,
Ut tam ridiculus dicaxque ſcurra
Scenae fama foret, ſtuporque vulgi.
Sed partes agere ut velit ſecundas,
Orcheſtra ſubito valere juſſa,
Praeficique typis librariorum
Oſtentans pretium, rogare coepit.
Correctorque operum, erudita quotquot
Culti dextera Baylii edolavit,
Attraxit decoris micantis auram.
Tactam numine ſentienſque mentem
Doctrinaeque novae nitore plenam,
Duxit Bayliaci ſtili colorem.
Hinc factus vacuae inſtitor tabernae
Quam faſces bibulae decem papyri,
Aut dextra maculata corrigentis
Monſtrabant folia; at fame coacti
Chartas rodere transtulere mures

 Poſt-

Poſtquam ad divitiora tecta ſedes,
Nunc ſolus tenet, arrogante vultu:
Et ſupercilio minax ſevero,
Pro ſceptro tragico capit procacem
In tardos calamum ferus, Batavos.
Mordacique ſtylo ferire certus,
Quos Senatulus aſſidens magiſtro
Damnat Gallulus in nova taberna.
Et mox Allobrogis juvante laeva,
Lotharingia quam tenere mallet,
Phoebeus, tripedem premens cathedram,
Scriba Ephemeridas novas adornat;
Quîs Hagana dat acta literarum,
Quae fert eſuriens in aſtra coetus.
Et veſtigia Clerici legenti
Poſt primordia tam venuſta, nomen
Spondet nobile, nec minora lucra.
Nam primum ſpecimen, novus quod Atlas,
Francam vertice fulciens ruinam,
Dat, nondum Criticos deëſſe Genti,
Nec mentis docet arbitros politae.
Haec ſi, Francia lenta degenerque,
Vis opprobria ſeculi prioris,
Ferre, & putida ſcripta Paedagogi

Et

Et laudare notas Licentiati,
Ad quas Quinctiliana pallet umbra,
Jam ſit fas animas citare avorum,
Quas Europa, tuis polita ſcriptis,
In coelo poſuit, coletque ſemper
Inter lumina verticis bicornis.
Pithoeos celebres, Fabros, Fabrottos,
Sirmondosque tuos, Petavioſque,
Teſtes praeteriti bonos decoris,
Evocabimus inferis ab imis.
Naudaeos tibi, Cangios, Petitos,
Blondellos, Sponios, Rigaltioſque,
Gaulminos dabimus, Bigotioſque,
Cum Vavaſſore, Huetios, Bochartos,
Marcas, Mentelios, Medonioſque,
Labbaeos revocabimus, Sequinos
Juſtellis comites, Baluzioſque:
Fratrum & nobile par Valeſiorum;
Quos Palmeria mox ſequetur umbra;
Nec cauſſae Puteana triga deerit:
Sanmarthana dabit patrem Poëtam
Stirps, & tres parili nitore gnatos.
Et quos fertilis, aemulata Romam,
Plures Francia, gloriam parentum

Nondum degenerans, locavit aſtris.
Sed ſi nomina viliora ſpernis,
Nec Scholaſtica turba cultiore
Digna hoc, Francia, ſeculo videtur,
Stirpis ſidera Memmiae citabo,
Harlaeos, Varios, Lomenioſque;
Et cum Lamoniis, domus Thuanae
Cunctos praeradians reſurgat aſtrum.
Gens Segueria, Galliaeque doctae
Montauſeria Belgicaeque fautrix,
Colbertique manus benigna Muſis.
Et quos Graevius Heinſiuſque plures
In coelum memori tulere penna,
Vindices ſtudiis bonis redibunt.
Sed quid, Muſa, cies moleſta manes,
Aut arceſſis ab inferis patronos?
Gens Bignonia, Franciae ſub umbra
Cujus moeſta diu Minerva ſedit,
Gens, quae laude nova vireſcit uſque,
Et docti patris eruditiore
Partes excipiente prole, ritu
Phaenicis reparare triſte damnum
Tendet, Barbariaeque magna moerens
Incrementa manu potente franget;

Et ſpretis decus artibus reducet.
  His, pars infima Franciae, renata
Jactans aurea ſecla, dum paternae
Splendor deteritur peritque famae,
Nunc oppone levem, precor, catervam
Et denſam inſipientium phalangem.
Perraldoſque truces, Bohurſioſque,
Et rudes novitatis advocatos.
Indocti coëant, libros tot auſi
Divinos veterum calumniari,
Aut illudere vocibus protervis.
Monſtrent praemia, liberalitatis
Doctis debita regiae helluones,
Delphini maculare quos in uſum
Auctores ſitis excitavit auri.
Oſtentent puerilium notarum
Moles, inſcia turba, paedagogi,
Commentaria ponderoſa furtis,
Et chartas Scholiis graves ineptis,
Barbaris paraphraſibus nigrantes.
Hos Daceria, fure cum marito,
Et Marollius impiger ſequatur:
Ducat belliger ordines Gorallus,
Et centum plagiarios Cacoſque,

Omnes

Omnes laedere ſuetus eruditos.
Camuſatus atrox agat minaci
Vultu Ephemeridum truces catervas,
Haganuſque ruens in arma Scurra
Supplementa ferens diariorum,
Belgas provocet impudente penna.
At nos dehinc fatuis valere juſſis
Tot Cenſoribus, & Licentiato,
Furtivis Fabium notis gravante,
Tot volumina munda concacante,
Et curae ſociis & adminiſtris,
Quos oſtentat inops tuliſſe proli
Naſcenti cupidos opem manumque,
Mattairo, & facili nimis Monetae
(Novit nam melius) probare nugas,
Reſpondere nihil juvabit ultra.
Sed cum vatibus aureis, Rapino,
Et cum Commirio, Menagioque,
Secli reliquiis beatioris,
Aegra quos dedit ultimos Poëtas,
Quîsque effoeta & iners, nec apta frugi,
Poſthac Francia vix pares creabit,
Argutum repetemus & jocoſum,
Ludentes numero Catulliano,
ô SECLUM INSIPIENS ET INFICETUM!

THEATRUM AMSTELAEDAMENSE,

CATONI TERTIO.

Quid fronte trifti cernis indictum diem,
Prifci Catonis aemule?
Qui laeta Belgis nuntiat follemnia,
Et feculares ferias:
Qui reddet Amftelae Theatri exordia,
Novo relata tempore.
Non ad jocofae turpe Chloridos facrum,
Aut impudica gaudia;
Nec ad cruenta beftiarum praelia,
Aut enfium certamina.
Ad cafta Mufae te voco fpectacula,
Phoebique comici domum.
Qui vel cothurno grandis aut focco levis,
Elatus aut repens humi,

Diverſa menti ponit oblectamina,
Vulgi magiſter & patrum.
Regum Tragoedus dat nefanda crimina,
Altum tonantibus modis:
Rhamnuſiaeque, vindici ſuperbiae,
Dediſſe poenas edocet.
Regale carmen efferas Ducum minas,
Et principum vultus truces,
Juſti tenacis haud movere Curiae,
Nec corda, monſtrat, civium.
At ſcena riſu quae quatit praecordia,
Jocoque gratus hiſtrio,
Mordacis audax dente carminis, luem
Perſtringit hujus ſeculi.
Moreſque turpes & juventae opprobria
Luſu ſoluto detegit.
Patris tenacis & nepotis prodigi
Ridenda narrat jurgia.
Matriſque blandae culpat indulgentiam
Nataeque amores fervidae.
Corruptor aurum, patre decepto, Syrus
Fert furto herili filio.
Lenonis inprobi adjuvat perjuria
Rapax amicae dextera.

Haec

Haec ficta miris histrio ludit modis,
Doctore acerbo gratior.
Nam quem tonantis haud magistri concio
Ad poenitendum commovet,
Fricantis illum saepe comico sale
Mutat cavilla Ludii.
At, dedicari secularibus sacris
Theatra, clamas, turpiter:
Libidinisque seminarium ultimae
Claudi probrosum mavelis.
Scenamque leges ad Catonis tetrici
Tolli juberes funditus.
Leidensis, inquis, Palladis sacrarium,
Celebretur, artium domus,
Et eruditi, qua patet, mundi Schola,
Renovanda multis seculis.
Aut qui parentes error occoecaverat,
Detractus a sanctis viris,
Per templa gratis praedicetur vocibus,
Ut numinis benignitas.
Sed, o verende, quis pii ritus, Pater,
Festique neglecti reus?
Templis honores impetu quis non sacro
Gaudebit esse redditos?

Praeeunte caſta quis caterva Antiſtitum
Non vota ſolviſſet Deo?
Cur hanc Lutheri gloriam ſequacibus
Lenti relictam vidimus?
Cur non relata veritatis ſemina,
Et a Quirini Flaminis
Turpis cloacae ſordibus jam libera,
Dies renarrat annuus?
Dic, cur ſtupendi muneris ſedet immemor,
Inersque ceſſat Belgium?
Nec ſecularem recolit exſultans diem,
Qui lumen extulit novum?
At pura, dices, non erant primordia,
Multumque faecis haeſerat:
Quae polluebat ora naſcentis gregis,
Chriſtique turpabat domum.
Surgebat inter laeta fundi gramina,
Avena, lappa, carduus,
Tribuli, cicuta, & omnibus nocentior
Spumantis herba Cerberi.
Hinc perſequendi a ſtirpe letales fibras,
Et eruendi funditus,
Inceſſit ardor, ſanior quos integros
Pars nutriebat Belgii:

Hos,

Hos ſancta vindex rituum, mox convocat
Princeps Batavûm civitas.
Qui, concitante numine, intonſos Patres
Damnare certi confident:
Et in rebelles ſancta vibrant fulmina,
Ferroque curant vulnera.
Tunc munda Chriſti ſponſa demum ſplenduit,
Novata flore candido:
Et caſtitate, virginis ritu, ferox,
Arcet profanas dexteras.
Nec ſe protervo pollui tactu ſinit,
Munita diris legibus,
Quas in novorum conditores rituum
Tulit triumphans factio.
Hunc certa noſtri corporis fax & Pharos,
Caſtique cuſtos pignoris,
Dehinc colendum poſteris decreverat,
Quod ſegregavit impios.
Utinam calorem comprobaſſent Principes,
Quo pervigil flagrat chorus.
At infulata praeſulum, quaeſo, cohors,
Ignoſce juſtis queſtibus.
Quis excidiſſe non Batavis faſtibus
Gauderet hunc atrum diem?

Quis ſcaevitatem temporum ſilentio
Non optet aeterno premi?
Et nocte tectum gentis hoc mitis probrum,
Neſcire mallet poſteros?
Tam triſte quis non liberis cervicibus
Suſpiret inpoſtum jugum?
Dijudicanda num dediſtis arbitris
Tam ſaeva ſanctis jurgia?
An ad verendi codicis fidem, gravis
Suſcepta diſceptatio?
Aut an Quirini more vano Principis,
Ex ore falli neſcio,
Tuliſſe per vos creditis ſententiam
Coeleſtis auram ſpiritus?
Decreta caetus enſis annon Martius
Mox vindicavit ſanguine?
Proſcriptione & jus tuentium fuga
Foedavit aras & focos?
Senisque caede dura corda judicum,
Et ora pavit Principis?
Sed vera victrix forte pars praeſcripſerit,
Sunt juſſa certe, dogmata.
Divina vis credenda nobis imperet,
Humana non auctoritas.

Sua-

Suadere verbis mollibus concordiam
    Christi decebat aemulos.
Hac Vaticanam lege nos tyrannidem
    Libentius mutavimus.
Sed quo nefandi temporis mentem rapit
    Memoria? ad Amstelam redi,
Thalia dulcis, & Theatri nobilis
    Novata dic cunabula.
Et quem tulisse scena fructum civibus,
    Doctisque fertur vatibus.
Horrebat olim sentibus loquacitas
    Vernaculorum barbara.
Ruris coloni, vix loquentes Belgica,
    Erant Theatri gloria.
Qui nescientes carminis sani modos,
    Inconditos dabant sonos;
Materna verbis & jugantes exteris
    Se venditabant insciis.
Leges severae, Graja quas auctoritas
    Et quas Latina sanxerat,
Et non movendi fabularum limites
    Genti latebant simplici.
Sed cum polire coeperat collegium
    AMORE FLORENS mutuo,

No-

Novaeque fcenae jecerat fundamina,
Quae pofteris proluderent.
Mox ex Theatro, quod facrarat Amftela,
Fandi peritis vatibus,
Prodire fummos feculum vidit prius
Felicis artis principes.
Ut foeta, quondam lecta fudit robora,
Armis virisque machina.
Confufa fugit, qua rigebat antea,
Plebeja fcenae foeditas:
Urbanitatis & leporis gratia
Sermone fulfit fplendido.
Et elegantis per nitoris arbitros
Leges loquendi conditae,
Docent honefta verba judicem, & cito
Forenfis horror defiit,
Et templa quod fermone culto perfonent,
Et delicatis vocibus,
Id omne debent fcenicis collegiis,
Mundare dicta quae ftudent.
Hinc laude magna Belgicae princeps lyrae,
Vocis Batavae conditor,
Ludisque, prifca fcena quos jam viderat,
Florebat ingens Hoofdius:

Olim

Olim Theatri & Rhetorum, ut vocant,
Magifter & primum decus.
Confors, nec artis cultor inpar Muficae,
Ibat comes Vondelius:
Duram falebris afperamque qui viam
Labore vicit improbo.
Ingensque turba, quam duobus addere,
Nil attinet verfu levi.
At vos, Alumni Palladis, quos aemulus
Incendit ardor carminis;
Et innocentis ludicri cultor, Chore,
Ferite laetam barbiton:
Certate doctis Amftelae facrum piae
Celebrare cantibus diem.
Bonaque luce verba proloqui bona,
Et ominari patriae
Sereniora, quam fuerunt, tempora,
Acerba damnis bellicis,
Pacisque fanctae & foederis cuftodibus
Favere tam conftantibus;
Scenamque, matrem qui tuentur artium,
Efferre dignis laudibus.
Optate libertatis arci, ut fecula
Addat benigna mens Dei.

Ut ſalva cum tuentibus leges diu
Urbs efferat celſum caput.
Comesque doctae Palladis Cyllenius
Merces & artes protegat.
Huc adgerantur orbis amplae divitis
Terraque gazae & aequore.
Hic arca nummos fida ſervet, incolis
Cuſtodiens & accolis.
Ipſique, regum qui jugo preſſi gemunt,
Terraque triſtes condere
Coguntur auri pondus ingens abditi,
Ne praeda fiat Principi,
Laboris aegri & parcitatis munera
Huc congerant pecuniam.
Huc mille naves, orbe miſſae de novo,
Et mille portus compleant.
Et dum minores Amſtelae per alveum
Lintres ſine numero volent:
Yae fluenta claſſium ſub pondere
Gemant, tremente gurgite.
Praetexat oras ſilva nans, & fluctuans
Nemus coronet margines.
Vix urbis altae tecta ſint capacia
Huc confluentis hoſpitis.

Occa-

Occasus huc & ortus & medius dies
Et inferat septentrio
Mutanda nostri dona fructibus soli,
Quae plena rumpant horrea.
Florescat usque & usque crescat, omnibus
Commune gentibus forum.

CIƆIƆCCXXXVIII.

ALBERTO ALBERTHOMAE.

Cum florum semina ipsi mitteret.

EN tibi, dulce caput, promissos munera flores,
Quae tibi cum multa missa salute, tene.
Vile olus & frutices, vulgaria dona, rubetis
Et quae sub densis mollia fraga latent.
Scilicet ad fruges & agrestia inutilis hortus
Poma, sed ad flores ingeniosus erat.
Qui tibi nectendas praebebunt vere coronas,
Sertaque virgineas implicitura comas.

IN MEDICUM PLAGIARIUM.

MIraris Medicum: proprio qui nomine ſcripta
Edidit alterius; nec tamen erubuit.
Deſine mirari. multos impune necare
Qui ſolet, hic furtum non putat eſſe ſcelus.

AD BLATERONEM MATTIACUM.

INvide quid laceras facundi carmina Vatis,
Cur artem rides dic mihi, turpe pecus?
Sacrilegae cauſſam dedit ignorantia linguae,
Carpendi, tacite quae ſibi abeſſe dolet.
Carmina ut Andini laudet ſublimia vatis
Maevius, exigeret quis niſi mentis inops?
Dic mihi quî poſſet Ciceronis verba probare
Grandia, qui foetens nil niſi ſtercus amat.
Carmina & ad leges facundia docta ſeveras,
Crede mihi, non ſunt oris, inepte, tui.
Quod pedis officium, quae ſit menſura canendi
Ignoras, vates & tamen eſſe cupis.

Scili-

Scilicet huic homini ſordet facundia bello,
  Damnat & artifici carmina facta manu.
At melius mores urbanus ſcurra protervos
  Corrigit, antiquae ruſticitatis homo.
Trajecti pubes, mores hoc finge magiſtro,
  Si tibi ſit cultis cura placere viris.
Captabis pulchras hoc formatore puellas,
  Ne dubites quin haec praemia ab arte feres.
Alter ut alloquio facilem ſibi reddat amicam,
  Nil niſi blanditias dicere tentat amans.
Hic ſonat horrendum quiddamque inamabile ſtridet,
  Ut rudit ad ſcabram turpis aſella molam.
Ut dominam exoret, ſupplex protendit amator
  Brachia, foetentes porrigit ille pedes.
Alter ut ingenuis dicas majoribus ortum,
  Arte latus, juſtos commovet arte pedes.
Hic (ne non dicas bene natum) ut ruſticus Umber
  Ambulat, agreſti varicat arte pedes.
Orator, populo ut placeant quaecumque loquatur,
  Facundos geſtu ſignat & arte ſonos.
Ne tamen huic adſit tam bellis gratia dictis
  Et digiti pingues & ſcaber unguis obeſt.
Frons aliis hilaris, mentiſque & pectoris index,
  Nec ſimulans vultu quae mala corde tegit.

Grande fupercilium vultufque huic fronsque caprina
Sub fpecie veri fallere fueta pios.
Hac tibi funt dotes, hac praeftas arte, bubulce,
Nec dubito, quin te cuncta decere putes.
Adde quod ipfe tuae peragis praeconia famae,
Et tua laus femper foetet in ore tuo.
Sed tunc praecipue, cum turbam, cafte facerdos,
Femineam falfa credulitate moves.
Si qua eft non fatui tibi plaudit femina fenfus,
Atque avida ructus excipit aure tuos.
Hinc tibi jure venit certiffima gloria, felix
Inventis poteris dicere; Primus ego,
Primus ego Arcadiis deduxi montibus artem,
Primus ego in patriam ruftica facra tuli.
Amftela fublimi merito jam vate fuperbit,
Quod tulerit Cajum terra Zelanda dolet.

EPIGRAMMA
in Eumdem.

Dicitur infano flagraffe libidinis aeftu
Pafiphaë, & turpi fuccubuiffe bovi.
Illa quidem poterat mendax & ficta videri
Fabula, ni facerent tempora noftra fidem.

Nubit

Nubit enim aurito, quis credat, Phyllis afello,
Et peragit partes beftia foeda viri.

DEO STERCULIO SACRUM.

EDere ftercoreas, ludibria publica, chartas
Suetus, & in fratres turpe cacare lutum,
Melchior, obfcoeni fe flectere numina ventris
Faecibus, & pacem poffe parare ratus,
Vaccarum pro pefte facit dum facra latenti,
Putria pro fuavi ftercora ture dabat.
Cumque feni deerant pia verba, vicarius oris
Teter opus podex deficientis agit.
O pietas fpectata viri! qui ftercore dives
Stercoreas alvi dat graveolentis opes.
Laxaque dum rorant olidis femoralia merdis,
Peftifero facrum replet odore locum.
Quid fupereft, animam nifi fundat ftercore paftam
Melchior, impuri duxque caperque gregis.
Nefcio an hoc pofito requiefcat ftercore bobus
Dira lues: *Cypriis fed medicina fuit.

COPRIANUS VETERINARIUS.

* Vid. Erafm. Adag. in *Bos Cyprius.*

I N

IN GORALLUM,
cum fruſtra in locum LIMBURGII
Profeſſ. Theolog. ambiiſſet.

CArmina nocturnae Veneri vigilata Gorallus
  Ediderat, ſpurcis carmina plena jocis.
Agnoſcit meritum foedae propola Bovillus
  Mercis, & ingeminat terque quaterque, Sophos!
Eyndius acclamat, carioſa voce, boanti,
  Fitque malae cauſſae tutor, ut eſſe ſolet.
Huic date, quas egit partes Limborgius, & ſit
  Arminiae princeps ille paterque Scholae.
Sed rabido coetus dum pars ſincera patrono
  Reſtitit, in ventos clamor ineptus abit.
Praeficiturque ſacro Doctor ſine crimine ludo,
  Qui nequit inceſtae pervigilare Deae.
Gallulus ut calidis & ſtultis excidit auſis,
  Ad Venerem moerens talia verba dedit.
O Dea conjugii lethaei ſponſor & auſpex,
  Qua duce ſigna puer virque ſenexque tuli.
Cum mihi non liceat, turba prohibente profana,
  Myſtica Chriſtiadum reddere ſacra jocum.

Nec

Nec divina manu temerare volumina foeda,
Numinis & vanos esse, docere, metus.
Praefice me turbae, quae vestro laeta sacello
Pervigilans juvenes Cypria sacra docet.
Me Quartilla colat, me Mystam Pannychis unum
Hellespontiaci numinis esse velit.

AD DUCEM AURELIANENSEM.

FRacta gravi serie bellorum, exhausta tributis
Francia, damnosi lassa furore senis,
Praedaque sacrificis, & turpi regis amicae,
Pactaque jam, vetula conciliante, Notho,
Quam paene in spurias sacri moderamina regni
Fleverat, & sceptri jura venire manus.
Regalis nisi stirpis honos & fama Philippus,
Borboniaeque decus, sed sine labe, domus,
Sanguinis impuri furialibus obvius ausis,
Fortiter ereptas asseruisset opes.
Et Phaëtonteis recreasset ab ignibus orbem,
Francigenis referens secla priora suis.
Vive diu, Regisque tui fidissime Tutor,
Intrepida teneas debita frena manu.

Te populus, Te miles amat, Tibi curia plaudit,
Libera servitii, Te duce, colla gerens.
Integra Pontificum pars tecum, Francia Romae
Ne spolium fiat, foedus inire cupit.
Tu modo, furtivi soboles ne sordida lecti
Regia praeripiat jura, cavere velis.
Jam nimium pollens, lascivi crimine moechi,
Ad sordes redeat turba probrosa suas.
Rex puer a teneris, veris gentilibus uti,
Consortesque suae discat amare domus.
Oderit, & turpes, opprobria sanguinis alti,
Ex oculis jubeat, sic decet, ire viros.
Te duce, Te soboles uno contenta magistro
Regia, mox castos optet inire toros,
Legitimaque suam renovare propagine gentem,
Quae teneat patrià tradita sceptra manu.
Sic crescat, moresque suos ad commoda fingens
Publica, sit populi plausus amorque sui.
Sed puero non longa secent si stamina Parcae,
Aut subeat proavi crimine fata nepos.
Te, generis princeps, faustis, animose, salutet
Ominibus Regem Francia laeta suum.

A D

AD BELGAS
a ſociis Anglis deſtitutos.

BElga quid exſpectas? an jungat ut agmina Gallo
  Anglus, & in ſocios perfidus arma ferat?
Prodat ut in pretium furtivi foederis urbes,
  Vendat & argento moenia capta manu?
Ceſſatum ſatis eſt, falli vah deſine tandem,
  Incipe ſollerti mente cavere dolos.
Mars vigila: ſociis ne ſigna infeſta Britannus
  Inferat, & nudum vulneret enſe latus.
Omnia perjura tibi ſunt de gente timenda,
  Quae ſibi jura ferox ſcripta negare ſolet.
Pacta jocum quae ſacra putat, jurataque ludum
  Foedera, nec puram novit amatque fidem.
Nec Bavaro poſthac ſceleratas objice fraudes,
  In tua qui Franco viſcera fecit iter.
Anglia, dedecoris minuens opprobria tanti,
  Flagitii palmam jam gravioris habet.
Sed bene quae genti voluit non fallere doctae
  Reſpiciet Batavos cura benigna Dei.

Et caput in miseri rediere ut principis artes,
  Vertet in auctores hoc sine more scelus.
Et fera discutiens aulae molimina falsae
  Pro Batavum signis stabit, ut ante, piis.
Gallia perfidiae nunc facta magistra Britannis,
  Mox sceleris meritas exiget ipsa vices.

ALIUD EJUSDEM ARGUMENTI.

ANglia per Gallum Dominis subjecta superbis,
  Vinclaque servitii non toleranda gemens,
Saepe fidem dederat, si demeret illa Batavus,
  Se meriti memorem tempus in omne fore.
Utque salus populis esset secura duobus,
  Promittit socias in pia bella manus.
Vix bene convaluit, viresque recepit avitas,
  Ecce fera Batavis jurgia mente movet.
Bellaque communi nuper suscepta periclo
  Deserit, & sociis ferre recusat opem.
Laetaque furtivo quod Belga rejecerat olim
  Foedere cum Gallo, sed sine teste, coit.
Et pretium peteret cum lusa Batavia pactum,
  Reddidit haec, * fatuae quae lupus ante grui.
Gens ingrata, caput quae sospes ab ore latronis
  Abstuleris, qua nunc praemia fronte petis?

* Vid. Phaedr. lib. I. fab. VIII.

IN

IN NATALEM

VIRI PRAESTANTISSIMI

JACOBI TERWII,

ULTRAJECTINI.

HAec eſt illa dies, quae, praeſtantiſſime Terwi,
Te tulit, & vitae tempora prima dedit.
Feſta dies, longumque mero celebranda per aevum,
Pulchrior o ſemper candidiorque redi.
Quam Bromio ſociata ſuo Venus aurea ſemper
Numine conſuevit condecorare ſuo.
Nam ſimul es matris tumida prolapſus ab alvo,
Suppoſuit blandas Diva proterva manus.
Et meus hic, inquit, puer eſt, quem aetate virenti
Attrahet arcitenens in mea caſtra Deus.

Huic Jocus, & Paphii lasciva licentia sacri,
  Huic vagus in primo flore placebit amor.
Dum loquitur, pueroque Venus blanditur amice,
  Cum Satyris Bacchi saucia turba venit.
At Venerem haud blando respectans lumine Liber,
  Quis dedit in partus, dic, tibi jura, novos.
Divide, ni totam mavis amittere, praedam,
  Praecipe nec messes invidiosa meas.
Sit tuus in prima, si vis, lanugine miles,
  Tempora sed vestri parva furoris eant.
Comprimit hinc parvum tremulis Silenus in ulnis,
  Et gremio, haec ructans, dulce reponit onus.
O puer, o regni quondam pars magna madentis,
  Si modo dent longos fata benigna dies.
Heus socii! date vina; sitit pulcherrimus infans,
  Et tenero languens jam petit ore merum.
Ferte procul fatui nutrices pabula lactis,
  Uberibus non his parvus alendus erit.
Sed scyphus, & spumans annoso cantharus adstet
  Nectare, vagitum quod cohibere potest.
Sic meus acquiret vires & robur alumnus,
  Et crescet bibuli fama futura chori.
Accurrunt Satyri, fusoque in cornua vino,
  Concipiunt tales, ore madente, preces:

Bac-

Bacche Pater, noſtrae numen venerabile turbae,
  Quae facimus, ſtudio fac rata vota tuo.
Nulla dies abeat, qua non tua munera libet
  Terwius, & valido proluat ora mero.
Rara ſit appoſitis careat quae veſpera menſis,
  Nox quoque per luſus pervigil omnis eat.
Fiſtula, quae folii coeleſtis ducit odores,
  Excipiat vacuos ſaepe iterata ſcyphos.
Haec tibi tura ferat, templis haec munera donet,
  Haec aris veniat victima crebra tuis.
Tu modo pelle graves ab amico pectore morbos,
  Ne noceant hilari pocula ſumta manu.
Nulla pedes tentet nodoſa podagra tumentes,
  Nec titubet foedo pigra tremore manus.
Ora tamen rubeant roſeo ſuffuſa pudore,
  Et rutilo naſi forma colore micet.
Ut faciem Terwi videat quicumque coruſcam,
  Dicat, aquae vitio non rubet ille malae.

AD

AD CONSULTISSIMUM VIRUM

FLORENTIUM PETRUM PITTENIUM,

Contra datam fidem exſpectantes amicos & deſiderio ejus tabeſcentes deludentem.

Pitteni quicumque lares intraveris, Hoſpes,
  Augurium veniat ne tibi triſte, cave.
Garrula non blando venientem Pica ſalutat
  Murmure, non blaeſo Pſittacus ore favet.
Dira avis, inviſum merito mortalibus omen,
  Noctua fert facie pocula prima truci.
Quae ſimul ac libes, veniunt oblivia menti,
  Sparſaque Lethaeo pectora rore ſtupent.
Efficit immemores heſterni Noctua dicti,
  Et grave pollicitis pondus abeſſe jubet.
Et fidei cum prima bonis ſit cura patronis,
  Cur maculat famam beſtia foeda tuam.
Quare age, Pitteni, ne poſthac fallere pergas,
  In tenebras, quaeſo, perfida cedat avis.
Vel tibi Palladio ponatur plena liquore,
  Dirigat ut doctam lumine foeta manum.

SCHE-

SCHEDIUM

HONORI VIRI AMPLISSIMI

PETRI HAACK DE JONGH,

CONSULIS.

ECce vices miras! ſuccedunt gaudia maeſtis
  Fletibus, & tota pellitur Urbe dolor.
Erigit everſos Fraterno funere faſces
  Jonghius, & vacuum jam tenet altus ebur.
Tollite Trajecti feſtivos moenia plauſus,
  Plaudite Wedeae quîs modo gentis amor.
Purpura non alios poterat decorare Penates,
  In merita maneat gloria longa domo.
Hoc voveo, hoc pro me genialis Muſa precare,
  Et domini ſubeas officioſa vicem.

1699.

AD VIRUM NOBILISSIMUM, AMPLISSIMUM,

JOANNEM DE WEEDE,

CONSULARI DIGNITATE ORNATUM

IPSIS KALENDIS OCTOBRIBUS.

A^o. CIↃIↃCXCIX.

FEsta dies fulsit, laetae venere Kalendae,
  Debita mactetur Victima vota Deo.
Fascibus ornatur Wedeae nobile gentis
  Sidus, amor populi, spesque favorque sui.
O bona lux! votis lux saepe vocata bonorum!
  Ergo ades, & tecum gaudia quanta vehis?
Plaudite iö Cives, laeti concurrite cives,
  Plaudite, Wedaeum qui modo nomen amant.
Optima pars populi, cui res est publica curae,
  Gaudete, & laetos tollite in astra sonos.
Tu quoque, Wedeae cultrix sanctissima gentis,
  Musa, move laetae carmina mentis opus.

Ille

Ille domus tantae longis venerator ab annis
  Burmannus, celeri te jubet ire pede.
Nec timeas denſae gratantum accedere turbae,
  Et tua cum Populi jungere vota pii.
Jure ſodalitii, (quo magno jungor amico,)
  Poſt alios, aliquem tu quoque poſce locum.
Fauſtaque ſincero fundas de pectore verba,
  Multaque honorato laeta precare Viro.
Conſule dic tali tibi carmina ſponte venire,
  Et fluere e vena divitiore modos.
Ne tamen hoc plenum ſit, poſt tot gaudia, votum,
  Quod voveas aliud dic ſupereſſe tibi.
Imperii ut faſces blandae ſubmittat amicae
  Conſul, & in Veneris foedera ſponſus eat.
Illa dies veniat, qua caſtis ignibus uſta
  Concedat thalamis virgo cupita tuis.

IN NUPTIAS
VIRI AMPLISSIMI
ERNESTI CASIMIRI WASSERBACCHII,
ET
CASTISSIMAE VIRGINIS
MARIAE DE TILHELN.

ERgo jam vidui rigor cubilis,
Et domus tacitae moleſtus horror,
Vitaeque otia coelibis fugantur?
Triſtes ſecubitus, pigroſque ſomnos
Gaudes ſuavibus oſculis puellae
Et mutare tenacibus lacertis:
Turbat jam Mariae calor quietem,
Pulchellae Mariae beatus ardor
Non pingui patitur frui ſopore;
Nec curis vacui dies aguntur,
Dum flammis, Caſimire, amoris ardes.
Urunt inſolitae ferox amantis
Pectus, & peredunt faces medullas.

Hu-

Hucusque indomitum virum subegit
Virgo, cui Venus & Tonantis uxor,
Et, cui perpetuus pudor, Minervae,
Et chorus pueri favet volucris.
O factum bene! quod Cupido certas
In te, frigide, torserit sagittas.
Tu pulchri laqueos Dei dolosque
Lusisti satis, o proterve, dudum.
Captus post nimias moras, acuta
Gemis spicula corde sauciato;
Et sentis Mariae secunda tela,
Quae vibrat rutilis decens ocellis,
Ipsis sideribus magis coruscis:
Cujus lactea colla dum licenti
Et pectus niveum manu pererras,
Non optas alia perire morte,
Quam blandis Mariae immori lacertis.
Frontis candidulae trahit venustas
Quae remissa jocos, salesque multos
Et spondet vacuum dolore lectum.
Vincit purpureus decor genarum
Nativo Idalias rosas rubore;
Hyblaeis apibus favisque Grajis
Dulcius redolet mel in labellis,

Fragrat cinnama, tureosque odores,
Et suavis casiam oris aura fundit.
O quot nominibus beate Sponse,
Felix Virgine, quae pudore castam
Dianam superat, decore Cyprin.
Haeret jam socio ligata vinclo,
Et ponens animum ferocientem
Propinat tibi basiationes,
Quales nec Batavo tulit poëtae
Labellis tremulis Neaera quondam.
Ecce, jam gremium pudica pandit,
Nec Tilhelnia jam negare blando
Audet gaudia conjugi, sed ultro
Optatas toties, dehinc perennes,
Portat delicias, torumque castum
Promittit lepida beare prole.
Vix Lunae coëant, precor, noveni
Orbes, quin Dea, quae solet puellis
Zonam solvere longius ligatam,
Partus difficilis levans dolores
Lecti pignora proferat jugalis.
Tunc gratum patriis onus lacertis
Sedebunt pueri, decora quorum
Parentum facies in ore fulget.

H O-

HONORI
PRAESTANTISSIMI JUVENIS
JOANNIS VAN WESEL,
QUUM SOLLEMNITER THEMIDI SACRA FACERET.

D. XVII. DECEMB. CIƆIƆCXCI.

EXtinĉti nuper lugebat maeſta Patroni
  Curia, WESELI funera acerba ſui.
Ereptumque ſibi flebat confuſa clientum
  Turba, quibus toties ſpeſque ſaluſque fuit.
Ne tamen in longos dolor hic excreſceret annos,
  Diva Themis tales edidit ore ſonos.
Magna viri eſt tanti, fateor, jaĉtura, ſed illa
  Auſpiciis mox eſt reſtituenda meis.
Filius ingenio patriaque inſignis ab arte
  Tanta mihi & vobis damna levare poteſt.

Huic

Huic Aganippiades, doctissima turba, sorores,
Et cum Fratre suo, Pallas amica favent.
Hoc ego, certa loquor, claro laudabor alumno,
Doctior hic docto patre futurus erit.
Hujus ad eloquium Trajecti rostra stupebunt,
Hujus facundae fulmina vocis erunt.
Hujus adaequabit veteres prudentia Paulos,
Hic vobis alter Papinianus erit.
Vidi ego, quam longos exhauserit ille labores,
Jam dabitur studiis gratia digna suis.
Meta laboris adest; jam me sua praemia poscit,
Debendi docto sum rea facta viro.
Ipsa meo nectam viridi de fronde coronam
Cultori, meritas jam premet illa comas.
Et tu Trajectum, manet hinc te gloria certa,
Adnumera festis hunc quoque, laeta, diem.
Tuque frequens, sacris nostris operata, juventus,
Ad mea sublimem ducite templa virum.
Haec Themis: at gratans procedit turba, Lyceum
Gaudet, & applausu personat omne forum.

IN

IN

LIBERTATIS, RELIGIONIS ET PACIS IMAGINES, IN LARARIO COMITIS

KNIPHUSII,

GRONINGANORUM ET OMLANDORUM NOMINE DELEGATI AD CONCILIUM FOEDERIS ULTRAJECTINI.

LIBERTAS.

KNIPHUSII tutela laris, calcataque dudum
Sic juga Libertas ſub pede fracta terit.

RELIGIO.

Numina plebs fucata colit, ſed mentibus altis
Religio nullo picta colore placet.

PAX.

Serta comis, dextraque gerens Pax mitis olivam,
Innumeras cornu divite fundit opes.

1713.

VIRO PERILLUSTRI
THEODORO VELDHUSIO,
DOMINO DE HEEMSTEDE &c. &c.

ANnua ſollemni jam Muſa parabat honori
Carmina, laetitiae pignora nota meae.
Sed pudor ingenuus, teneraeque modeſtia frontis,
Laute vir, inceptum rumpere ſuaſit opus.
Tot, quibus exilem cumulaſti, munera, venam
Ut faveam ſola nunc tibi mente, jubent.
Et manus, haud umquam captanda ad praemia nata,
In ſolitos numeros prompta venire negat.
Quod ſupereſt, petimus tacitis a Numine votis,
Ut tibi ſit merito ſemper honore frui.
Viribus & mentis vires ut corporis adſint,
Et careat vitiis cruda ſenecta ſuis.
Candidiorque bonos hilaret lux ſaepe revertens,
Heemſtedium nobis quae Patriaeque dedit.
D. XVIII. DECEMB. CIƆIƆCCXIII.

PRAE-

PRAETORIUM HEEMSTEDIANUM

A

J. HONDIO

AERE EXPRESSUM.

HOndius Heemſtediae ſolers miracula villae
  Pingit, & artifici rura beata manu.
Et nemora, & fontes, & conſita floribus arva,
  Antraque Naïadum, Pieridumque moras.
Hic locus Alcinoi laetos ſupereminet hortos,
  Nec ſinit Heſperium nomen habere nemus.
Cernis Oronteo laureta ſimillima luco,
  Aemulaque Haemoniis, Belga, vireta jugis.
Una tamen tabulae pars praeſtantiſſima deſit,
  Quae nequiit oculis conſpicienda dari.
Divitias ſuperans Domini mens lauta benigni,
  Quae decus & ſacri dos pretioſa loci.

AETERNAE MEMORIAE

INVICTISSIMI HEROIS,

DUCIS MARLBURGII, &c. &c.

ANglia continuos cui debet laeta triumphos,
Fixaque de Gallo mille tropaea locis;
Quo duce Libertas leges ſervavit avitas,
Et Pietas caſtos intemerata focos;
Quo Batavus ſocio dirum de finibus hoſtem
Depulit, & tectum gaudet habere latus;
Imperii quem ſceptra ſacri, quem grata fatetur
Auſtria res lapſas adſeruiſſe manu;
Inplevit meritis qui totum ingentibus orbem,
Vindice quo tellus & mare pace vigent;
Hîc ſitus eſt; terror Marlburgius hoſtis; at idem
Militis & Populi vita ſaluſque ſui.

VIRO

VIRO
NOBILISSIMO ET AMPLISSIMO
FRANCISCO FAGELIO,
FELICITER.

MAgne vir, & patriae, quae fauſtae conſcia lucis
Condidit haec Faſtis gaudia, nate bono.
Foederis antiqui, quod gentes junxit amicas,
Dextera vindicibus conſiliumque probis.
Cujus ab eloquio creſcit pro legibus ardor,
Et viget in Patribus juris honeſtus amor.
Cujus ab hortatu majorum Curia famam
Vindicat, & ſemper laude recente viret.
Curia, quae toties linguam mirata manumque,
Fortis ad exemplum nititur eſſe tuum.
O quoties fugitiva tuis Concordia verbis,
Lapſaque de manibus pax reprehenſa fuit?
Publica Res quoties, veſtrâ dum voce ſonaret,
Vidit amicitiae pacta novata piae?
Integra quam ceſſit numquam mens viribus auri?
(O probitas noſtro tempore nota parum!)

O animus contemtor opum, contemtor honorum,
(Dat tamen haec largà patria grata manu)
Tutor, & o sancti custos praeclare, Fageli,
Pignoris, & Batavi publicus orbis amor.
Nec minus Aoniis (Te Maecenate Camena
Fert caput alta) decus praesidiumque viris.
Pegasei Patrone chori, quo vindice spretis
Artibus & studiis redditur aequus honor.
Accipe, quae pro te numen placantia vates
Tura fero, mentis pignora certa meae.
Accipe, quae casto de pectore maxima fundo,
Et precor in feros vota valere dies.
Vive diu, longeque togae laus prima Batavae
Inter honoratos jus tueare patres.
Parca neat viridi facilis longaeva senectae
Stamina, & albentis candida fila colûs.
Te, meritumque tuum praesens intelligat aetas,
Et memori celebrent postera secla fide.
Te gens nominibus tot clara Fagelia magnis,
Ut rerum columen grande, caputque colat.
Tot quoque cultores haud censear ultimus inter,
Simque clientelae pars ego parva tuae.

PETRI BURMANNI POËMATUM
LIBER QUARTUS ET ULTIMUS EXPLICIT.

EPI-

EPICEDIA
IN OBITUM
VIRI CELEBERRIMI
PETRI BURMANNI

J. U. D. HISTORIARUM, ELOQUENTIAE, LINGUAE GRAECAE, POËTICES, ET HISTORIAE FOEDERATI BELGII IN ACADEMIA LUGDUNO BATAVA PROFESSORIS ORDINARII, AC BIBLIOTHECAE PUBLICAE PRAEFECTI.

DEFUNCTI LEIDAE D. XXXI. MARTII.

A. CIↃ IↃ CC XLI.

EPICEDIUM

IN FUNERE

VIRI CLARISSIMI

PETRI BURMANNI,

SOLLEMNI ORATIONE A PATRE DILECTISSIMO LAUDATI.

SCilicet illud erat, fati quod praeſcia rauco
Gutture ramoſa cantabat ab ilice cornix!
Scilicet illud erat, rapidi quod fulminis ictu'
Percuſſas memini miſeris praedicere quercus!
Ergo jaces, Vir Magne, jaces; nec flectere Parcas
Tot potuere animi dotes; tot munera linguae;
Tot ſine felle joci; tam vaſta ſcientia rerum;
Totque catenatis congeſta volumina curis;
Et quae non noſtro diſtentae ſanguine venae
Caſtalio lympha ſalienti e fonte tumebant,

Diffususque sacer per cunctos spiritus artus!
Me miserum! humanis nulla est constantia rebus.
O! quam vana sibi mortales somnia fingunt.
O! quoties, qua tu moribundi lumina dextra
Claudere, & obscuro componere membra sepulcro
Praecipis, haec eadem redivivi munere busto
Conditur, & rerum facies mutatur, & ordo!
Hoc, Burmanne, tuo docuisti, Magne, periclo.
Nam modo dum multo dilectum nomine Patrem
Vix prius auditi dira inclementia morbi
Letali adfigit lecto, mortemque minatur,
Adcurris teneri fato perculsus amici,
Amplexusque inter medios, interque suprema
Oscula, & abruptas voces, lacrimasque fluentes
Schachtiadae monumenta tuo das ultima amoris.
Jamque Viro extremum, si sic voluisset, honorem
Reddere, & inferiis persolvere justa parabas.
Dîs aliter visum! vitali vescitur aura,
Uxorique piae, & natis, carisque propinquis
Redditur, & Batavis, sic Dî voluistis, Athenis!
O! Utinam, veteris quae restant semina morbi,
Incutiuntque metum, recidivum surgere posse
Virus, & infirmum subito prosternere corpus
Fulmine, marcescant genitalis inania succi!

O! ita Summe velis fummi Moderator Olympi!
Sic ego faepe petam tibi templa dicata, piaque
Debita dona feram dextra, laudesque canoris
Carminibus celebrare tuas, dum vita fuperfit,
Atque hilari pergam de pectore promere grates.
Vix Pater ancipitis fuperat difcrimina morbi,
Ecce tuum, BURMANNE, caput, caput illud amatum
Pierifin Phoeboque, petit Libitina, vibratque
Spicula, quae medica non poffunt arte repelli,
Vulnus & infligit nullis fanabile fuccis.
Ah! cadis, & precibus fruftra revocande tuorum
PETRE, jaces, tetris femperque exfangue jacebis
Vermibus & tineis gratiffima praeda cadaver.
Me miferum! humanis nulla eft conftantia rebus.
O! quam vana fibi mortales fomnia fingunt.
Nam modo quem tacito nolebas funere mergi,
Te laudat dotesque tuas, &, corpore quamvis
Pulpita confcendens infirmo, debita tantae
Praemia virtuti, fulvoque perennia ponit
Aere magis monumenta, & fidi fidus amici
Manibus officium praeftans dat jufta beatis.
Hei mihi! quod cunctos leti vis ferrea nullo,
Seu Tros feu Rutulus fuerit, difcrimine perdat.
Quid juvat ingenuas animum excoluiffe per artes,

Si docti pariter, pariterque indocta caterva
Intereant, fato cineresque premantur eodem?
Quo nunc ingenii sollertia mira sagacis?
Quid citharae pulsasse fides, & nomen ab arte
Aonia tenuisse libet, si forte Marones
Non gaudent alia, ac stolidi sine mente Vacerrae,
Et turpes Bavii, & picarum garrula turba.
Quid queror! hanc legem posuit Deus: hanc sibi legem,
Si sapiant, positam mortales cernere discant.
Non totus, Burmanne, tamen morieris; in omne
Posteritas, meritis stupefacta, nepotibus aevum
Narrabit, quanto fuerit tibi parta labore
Gloria, quaque patet totus surrexerit orbis.
Dumque ipsi pereunt Reges, monumentaque Regum
Firma, solo dejecta, cadunt, tua fama, tuumque,
Petre, decus stabit, dum stabit machina mundi.

JOANNES OOSTERDYK SCHACHT.

LES-

LESSUS
IN FUNERE
VIRI CELEBERRIMI ET PATRUI CARISSIMI
PETRI BURMANNI.

TU quoque, qui fueras plures dignissimus annos
  Vivere, debebas, Patrue care, mori?
Longa quidem, fateor, Tibi pars exacta senectae,
  Nec nisi mortali corpore natus eras;
Non poteras fixam cunctis evadere metam,
  Summa semel, quamvis serior, hora venit.
Perpessusque graves constanti mente dolores
  In supera semper sede beatus agis:
Cum tamen ille dies, quo, Dilectissime, vitam
  Linquebas anima deficiente, subit;
Cum bona quot Tecum mihi sint erepta recordor,
  Et tua mors studiis quam sit acerba bonis:

Totus ab infando vincor moerore, nec umquam
  Indolui quam Te, PETRE, cadente magis;
Non possunt oculi guttas compescere, testes
  Tristitiae, medio quae mihi corde sedet.
Luminaque ut lacrimis hument, sic lingua palato
  Haeret, & abruptos dat gemebunda sonos;
Mens oppressa jacet tanti sub pondere luctus,
  Deque tuo penitus funere tacta stupet;
Quaerit, at incassum, solatia nata dolorem
  Tollere, nec quidquam quo capiatur habet;
Flere juvat tantum, juvat indulgere querelis,
  Sunt procul ex animo gaudia pulsa meo.
Illa mihi Tecum perierunt omnia, Tecum
  Illa mihi misero sustulit una dies;
Ah funesta dies, & deploranda, superstes
  Dum meus in vivo corpore sanguis erit!
Quam grave Te faciam moriente, Vir optime, damnum,
  Percipioque satis, comperiamque nimis.
Ante Pater primis mihi cum raperetur in annis,
  Haec jactura quidem non reparanda fuit;
Sed tamen ex aliqua reddebas parte Parentem,
  Tu meus adfectu nam Pater alter eras.
Utque decet Natum, sic Te venerabar, & a me
  Pectore non poteras candidiore coli.

Nec

Nec mea, quod memini, pietas Tibi defuit umquam,
Si licet a vero non aliena loqui;
Hoc meruit, puero mihi quem juvenique viroque
Praeſtabas, tenero corde paternus amor:
Et ſtudiis impenſa meis tua cura regendis,
Quorum Te laetor, PETRE, fuiſſe Ducem;
Quidquid in his igitur profeci, carmina quidquid
Sunt mea, praecipue muneris omne tui eſt:
Tu mihi monſtrabas, quaenam via ducat ad altum
Doctrinae culmen, quoque adeunda pede;
Et fugere ambages, quîs neſcia ſaepe juventus
Errat in ambiguo ſtansque manensque loco;
O quoties genus omne mali vitare monebas,
Nil niſi virtutis praemia ſola ſequi.
Et bene, quae numquam redit, uti aetate, nec ullis
Ut pereat nugis tempus inane pati.
Sed premere adſiduis veſtigia Patris Avique
Paſſibus, amborum ut nomina nota gero?
Haec & plura dabas praecepta ſalubria, per quae
Addebas animo calcar ad ampla meo;
Sic vitam moresque meos formare ſolebas,
Et rigidus Cenſor non tamen aſper eras;
Profuit hoc poſthac: ſub Te creviſſe Magiſtro
Fortunae cauſſa eſt prima caputque meae.

Atqua

Atque utinam raptus nondum mihi morte fuiſſes;
  Utilis in primis cui tua vita foret!
Nunc miſer aeternum careo, quo ſaepe fruebar,
  Auxilioque tuo conſilioque tuo;
Nec mage facundo pendere licebit ab ore,
  Diſcere vel Latium quidquid & Hellas habet;
Non dabitur Tecum ſpatiari rurſus, amoeno
  Et ruri aeſtivos degere poſſe dies:
Dulce Bateſteinum teſtor, quae tempore longo
  Villa prius juveni poſt Tibi culta ſeni,
Quae celebrata tuo nuper bene carmine, cycnus
  Quale canit, quando fata propinqua vocant;
Non ego te Leidae ceu quondam, PETRE, videbo,
  Grata tuo adſpectu quae mihi ſemper erat.
Cujus & in toto laudata Academia mundo
  Jure ſuum nunc Te luget abeſſe decus;
Illic poſtremum Te cernere contigit, inter
  Et Tecum lacrymas ultima verba loqui.
Illic (ah jam tres abierunt circiter anni!)
  Supremum moeſto diximus ore vale;
Cumque relinquebam tua tecta invitus & urbem,
  Anxia mens taciti plena timoris erat.
Et praeſaga mali jam tum metuebat, ut umquam
  Luminibus poſthac conſpicerere meis,

Quae-

Quaeque verebatur, quamvis falsissima mallem,
Exitus ah nimium vera fuisse probat!
Dum me dumque tuos vidua cum Conjuge Natos
Deseris, & carum quidquid in orbe fuit:
Hei mihi, perpetuo quod non rediturus abisti,
Nec licuit Te vel posse videre semel,
Aut adstare toro, morti cum proximus esses,
Et flentes lacrimis adsociare meis!
Orassem pro Te summum prece supplice Numen,
Junxissem votis & mea vota tuis,
Oscula fixissem gelidis arctissima labris,
Clausissetque oculos officiosa manus;
Nunc illud pietatis opus cum fata negarunt
Tristia, nec praesens Te moriente fui,
Hos elegos, gratam testantia pignora mentem,
Accipe pro meritis, PETRE beate, tuis.

FRANCISCUS BURMANNUS.

OPTIMIS MANIBUS

PETRI BURMANNI,

POËTAE PRINCIPIS.

Sunt ubi nunc Charites, ubi nunc Tua Numina, Phoebe,
Et ſi quid biſido regnat, ut ante, jugo.
Nam quaſi nulla pios tegeret tutela Poëtas,
Audet Piërios mors violare Deos.
Quis tibi, Parca, dedit tantas in carmina vires,
Ut quaeras nimium ſemper avara decus?
Hos rape, qui nequeunt praeclaris dotibus uti,
Hinc tibi, ſed facilis, jure triumphus eat.
Effugiant meriti, ſic fas, mala ſtamina Vates,
Non tua, ſed Clario turba dicata choro.
Scilicet egregium decus, & laus amplior, unum,
Et morbis fractum, ſternere morte ſenem.
Major & ut tantis cumuletur gloria coeptis,
Quis credat ternas id valuiſſe Deas?

Inte-

Interea, Vir magne, jaces, qui Neſtoris annos,
Atque parum volui, vivere dignus eras.
Interea, Burmanne, jaces, flos candide Vatum,
Quo voluit melior Cynthius ore loqui.
Jamque Bateſteini videor mihi cernere vultus;
Ut decet, inmiſſis moeſta per ora comis.
O quoties Dryades ſtupefactae carmine Nymphae
Hauſerunt placitos aure favente modos!
O quoties medium tenuerunt flumina curſum,
Dum negat adtonitis pergere Rhenus equis!
Nempe extincta Tui ceciderunt gaudia plauſus,
Cum Tibi Parnaſus, cum Tibi Pindus erat.
Naïadumque chorus paſſis fera funera plangit
Crinibus, & nimias fletibus auget aquas.
Currite perpetui lacrimarum, currite, rivi,
Currite, nec querulis meta ſit ulla ſonis.
Sic potius juſto licet indulgere dolori,
Et rabida fati de feritate queri.
Nos quoque, ſi Latias mihi fas ſit tangere chordas,
Paſſibus & dubiis nomina magna ſequi;
Nos Pietas, Tua nos, quae flecti neſcia, Virtus
Cogunt Pïëriis ingemuiſſe malis.
Quis quaeſo Aönias ſine Te celebrare choreas
Audeat, aut teneram ſollicitare chelyn.

Quo duce Apollo ſuos laetatus ſurgere colles
   Deſtituit ſolitos, deſtituatque! focos.
Et ſe per Batavas bene tutus condidit urbes,
   Quîs vigeat populi clarus amore ſui
Concidit at cupidis, dolor ah! ſpes unica votis,
   Et Phoebi & noſtrum gloria prima jaces.
Orpheu, ſi pudor eſt, ſi quid Tua carmina proſint,
   Et poteris tantum reddere, redde Virum.
Sed quid ego haec reputem, nil proficientia perdo
   Vota, vel invitis grata futura Diis.
Vatibus hoc Superi melioraque fata dederunt,
   Ut timeat nullos gloria parta rogos:
Perdere ſi liceat truculento corpora leto,
   Deſpiciunt rigidas carmina ſola minas.
Carmina Maeonium poſuere in ſidera nomen,
   Sic vel ſunt ipſo carmina digna polo.
Quin etiam exanimes vivunt per plectra Marones,
   Nec minus Auſoniae fila canora Lyrae.
Saevior Auguſtus Buſiride carmina, Naſo,
   Credidit exſilio poſſe perire Tuo.
Caeſaream interea ſuperant Tua carmina famam,
   Qui, dum jura manent, jure tyrannus erit.
Hic etiam vacuos ducis mors luſa triumphos,
   Oſſa tenes tanti reliquiaſque Viri.

Dum

Dum colet Elysios felicior umbra recessus,
Cumque piis animis tempora laetus aget.
Gratior occurrit venienti turba Poëtae,
Excipit & Vatem per rata vota Suum.
Naso salutiferam properat contingere dextram,
Inponens meritis Civica serta comis.
Quoque laborarat, deterso vulnere Flaccus
Extollit medici tot benefacta sui.
Attamen Arma Maro prostrata jacere Virumque
Luget, & ereptum deperiisse decus.
Sic iterum, Priamus, sic sentiet Ilion ignes,
Ardebitque novis altera Troja rogis.
Falleris, & quamquam primum Tibi Parca negavit,
Qui Tua defendet moenia, PETRUS erit.
Aeternum, BURMANNE, vale, si publica quidquam,
Si mea vota juvant: SIT TIBI TERRA LEVIS!

JOANNES ARNTZENIUS.

IN FUNERE
VIRI CLARISSIMI
PETRI BURMANNI, J. U. D.
HUMANITATIS STUDIORUM IN ACADEMIA LEIDENSI PROFESSORIS, ETC.
CUI JUSTA PERSOLVIT
VIR CLARISSIMUS
HERMANNUS OOSTERDYCK SCHACHT,
A. L. M. PHIL. ET MED. D. ET HUJUS ETIAM DISCIPLINAE PROFESSOR ETC.

ORATIONE HABITA D. XXVI. APR. CIↃIↃCCXLI.

QUam fragile & leve vita bonum! Spondere quis ausit
Stamina, quae nullo tempore Parca secet?
Non genus, aut pietas perituro profuit unquam.
Quid juvat Aonium demeruisse chorum?
Invida Mors furvo quassat pede culmina Pindi:
Limina Pieridum clade nec ipsa vacant.
Hos testor cineres, semper tibi, Leida, colendos.
Tam devota tibi dextera nempe jacet.

Ille

Ille amor, Ille fui BURMANNUS gloria fecli,
Spe citius, quamquam ferus, ad aftra redît.
Dignus erat Pylii, fi quisquam, Neftoris aevum
Degere Vir, quo nil Belgica majus habet.
Qui vitae canet acta tuae, BURMANNE, capacis
Tot dotes animi qui memorabit, ubi eft?
Unus in his terris (fic ipfa Calumnia cenfet)
AEquandus vena nemo, vel arte, tibi.
Hinc tua Sparta data eft, te deficiente, duobus.
Egifti partes, quas duo, folus, agunt.
Pectora, fancte Senex, tua Succefforibus, & vim
Eloquii fumma fuggere ab arce novam.
Teque volens placidis infpira vatibus: horum
Ora, precor, Clarii munere tingue favi.
His tua, Pegafidas haurire faventibus undas,
Inftar Maeonii carmina fontis erunt.
Te bona pofteritas leget, & tua (rumpere, Livor)
Laudabit lacrimis, clare Vir, offa fuis.
Zoïlus antiquum quamvis impugnet Homerum,
Gloria, quam tribuit Mufa, perennis erit.
Una dies certae mortalia cuncta ruinae
Ante dabit, quam laus carmine parta cadet.
O utinam vigeat manfurum nava juventus
In decus exemplo, PETRE beate, tuo!

Flo-

Floreat o Batavum numerosa pube Lyceum!
Tot doctrinarum crescat alumna domus!
Accedat, cui justa tulit pia, tardus Amico
HERMANNUS, Medicae maximus artis honor!

EPITAPHIUM.

Hic situs est Batavi decus & dos unica Pindi,
Praeses Apollinei PETRUS amorque chori.
Cui bona Mens animum formavit, Gratia mores,
Ingeniumque novem perpoliere Deae.
Quo melius quidquam viderunt nullla priorum,
Quo nil candidius postera secla ferent.
Mantua Virgilio, Sulmo Nasone superbit:
BURMANNUS Batavae gloria gentis erit.

ABRAH. ARN. VAN TOLL.

D. M.

D. M.

VIRI SUMMI

PETRI BURMANNI

A VIRO CELEBERRIMO ET ELOQUENTISSIMO

HERMANNO OOSTERDYK SCHACHT

DOCTISSIMO SERMONE FUNEBRI

LAUDATI.

Heu! cecidit Batavi Burmannus prima Lycaei
  Gloria; jam tanti luminis Orbis eget!
Inclita Leida gemit; lugent jam Palladis arces
  Omnes, quas toto, qua patet Orbis, habet,
Hoc pereunte Viro dum tristia damna tulerunt,
  Et quae sunt sero vix reparanda die.
Huncce novem Musae, Phoebusque hunc ipse colebat,
  Quem Grajo natum dixeris esse solo;
Quem stupuit, sermone suo, celeberrima Roma,
  Quum faceret grato verba diserta sono.
Magna Viro doctrina fuit, fuit ardua virtus,
  Morumque integritas & pietatis amor.

Aſt ego quid cuperem Burmanni commemorare
  Virtutes tantas ingeniique bona?
Schachtius hocce valet ſolus, cui mellea ſuada,
  Cui quoque amicitiae foedere junctus erat.
Burmanni nomen nunc laudatore ſuperbit,
  Namque os nobilius non mea Leida daret.

DANIEL D. F. van ALPHEN. JCtus.

MEMORIA
VIRI CONSUMMATISSIMI
PETRI BURMANNI
AETERNITATI CONSECRATA
A
VIRO CELEBERRIMO
HERMANNO OOSTERDYK SCHACHTIO,
ARTIS MEDICAE PRINCIPE.

Palladis Auſoniae decus inſuperabile, vindex
  Caſtalidum, Charitis liberioris amor,
Burmanne, heu vatum nuper lux alma, minutâ
  Nunc permiſtus humo flebilis umbra jaces!

Heu

Heu miseram sortem, precibus votisque bonorum
  Mortali tandem faece solutus obis!
Scilicet inmenso fractum lacerumque dolore
  Absumsit trunco crure maligna lues.
Haud aliter fertur tabo Paeantius heros
  Indomito querulis inlacrimasse sonis.
Quem ferale malum non movit? quisve ita durus
  Non doluit miseri fata vicesque senis?
Ingemuit Livor mutato more, sibique
  Dispar, & Invidiae vox miserantis erat.
Vosne adeo hanc pestem Cirrhaeae numina vallis
  Flectere Apollinea non potuisse manu!
Ut modicam sensu, si cetera fata vetabant,
  Cultori in tetro vulnere ferret opem!
Ecquid poenituit vos deseruisse sodalem,
  Cui numquam vestrae defuit artis amor!
Inpigra letifero non cessit cura dolori,
  Expoliens coeptum grande Maronis opus.
Et moribunda manus nondum lassata labore
  Mentis inexhaustae pignora certa dedit.
Libera quae Elysiis jam nunc ocurrit in oris
  Manibus Heinsiadae Broukhusiique sui.
Nunc Flacci memorat sortem, nunc fata Falisci
  Vlitius inquirens discit, ovansque probat.

Ut quoque Perſephones raptum purgaſſet ab omni
  Sorde, refert, ſpatium ſi breve nactus erat.
Naſonemque ſuum curas ſperaſſe ſecundas,
  Damna ſed alterius nunc reparanda manu.
Francius artifici eloquio, ſed Graevius ore
  Grandiſono adparent nomina culta diu.
Quosque alios habuit genii doctique leporis
  Non triſtes ſocios nec ſine laude viros.
At nos defuncto ſpatioſae munere vitae
  Plaudimus & cineri juſta dediſſe juvat.
Flevimus inmeritum dilato mortis iniquae
  Augurio Parcas dilaceraſſe ſenem.
Nunc ubi coeleſti fruitur mens purior aura,
  Defleri querulis nollet & ipſe modis.
Exemtum terris, meliori ſede locatum
  Proſequitur merito pignore verus amor.
Jacturamque dolens Academia fungitur aequo
  Officio, & triſtes miſcet honore ſonos.
Concurrit Batavi non inconſulta leporis
  Undique gratanti pectore turba frequens.
Et vero vultu, venerando Schachtius ore
  Progreditur docto concomitante choro.
Quique dedit vivo curae ſolamen amicae,
  Perſolvit ſimili juſta ſuprema fide.

Maſcula

Mascula Burmanno solvuntur justa, vetustas
  Quae mandet memori marmore digna viro.
Ut variat Natura vices! ut saepe querelis
  Inversis renovat fata inopina Deus!
Atropos obscuro pridem minitata periclo
  Stamina Schachtiadae rumpere visa fuit.
Adfuit artifici tentamine, vixque putabat
  Boerhavius leto tum superesse moram.
Tum quoque Schachtiadae Burmannus forte parabat,
  Quae pietas peteret debita justa suo.
Nunc misero absumti leto deflentur uterque;
  Schachtiadae tristes abstinuere Deae.
Quid: quum nec ratio nec morbi caussa ferebat
  Hunc post haec septem vivere posse dies:
Vivit adhuc, sed & in vivis utrique superstes,
  Ipse sua coecum sublevat arte malum.
Quid pietas, quid amica fides non perficit? omni
  Qua valet arte colit prosequiturque virum.
Dignaque Burmanno, longinquo debita cultu
  Ore gravi moesto pectore verba fluunt.
Plaudit & exsultans gratanti voce precatur
  Schachtiadae longos concio docta dies.
Interea memori pubes generosa susurro
  Burmanno plausum testificata sonet.

Congerat ad bustum moestus sua munera vatum
  Et terram relevet ture meroque chorus.
Et quamvis pompae meritum despexit honorem,
  Ossaque semota condere jussit humo,
Obscuram inlustrent festivo carmine sedem,
  Et culto renovent annua sacra loco.
Harmela, mellito vicinis nota liquore,
  Fama tuum posthac nomen ad astra feret.
Teque Batesteino junctam mirabitur hospes
  Explorans magno digna sepulcra viro;
Supplebitque videns monstrante notabile saxum
  Aedituo, abrupti carminis usque memor:
Hic situs est nulli Burmannus honore secundus,
  Ut celebret tenuem nobilitate locum.

HENR. SNAKENBURG.

L E S S U S

IN FUNERE

VIRI MAGNI

PETRI BURMANNI,

LITERATORUM ET POËTARUM PRINCIPIS.

Hoc habet: attoniti Burmannam flemus ad urnam,
  Praetegat incultam taxea virga fidem!
Sic decet: ipse chelyn vestit moerente cupresso
  Cynthius, & solito palla decore caret.
Ah desolatae Mnemenides ora frequenti
  Moesta rigant lacryma, pectora tunsa rigant.
Adspice Palladios sapiens Academia vultus!
  Vix haeret digitis aegis & hasta Deae.
Infracta est crebris Facundia clara querelis!
  Ut silet! ut claudit labra diserta dolor!

Abji-

Abjicit en Critice limam confusa stylumque,
Nam sua praelustri vindice sacra carent.
Lancinat en positos Charis Ausonis usque capillos,
Et dolet ipse fugans gaudia mente Jocus.
Historia hunc cupiens fastis inscribere nigris
Moesta diem, retinet terque quaterque manum.
Ah decet & fas est, inquit, sed fungitur aegre
Officio crudo tarda dolore manus.
Sedulitas agiles languet moeroribus artus,
BURMANNI studium sueta movere sui.
Ah! ubi PETRE lates carissime? clamitat Eos,
Ante meos ortus linquere strata solens.
Omnia nam fuerant comites haec numina summo,
Quem miserûm flemus jam pia turba, Viro.
Magne pater vatum, Pithus mirande sacerdos,
Maxima Trajecti gloria, jugis honos:
Maxima Lugduni quoque gloria, summa voluptas,
Nunc desiderium, nunc nove, PETRE, dolor:
Heroum suboles doctorum, clare tropaeis,
Plurima Barbaries quae tibi fusa dedit.
Maxime vervecum terror, flagrumque Vacerris
Acre; sed ingenuo pectora plene sale:
Deliciae docti convictus, gaudia vitae,
Quo frontem explicuit saepe jocante Dolor.

Quis

Quid tibi non debet gelidi Sulmonis alumnus?
Reddidit Aufonium cui tua lima decus.
Plurima jam fulgent fine mendis, pauca legentem
Auxilio tardant, Ingeniofe, tuo.
Ut cupimus curifque tuis, Vir magne, politum
Heinfiadaeque tui grande Maronis epos!
Laudibus haud vanis Suetoni fide fuperbis,
Quod fueras culti cura laborque Senis.
Non minus acceptum tibi Clio, PETRE, Valerî,
Aurea quae cecinit vellera rapta, refert.
Non minus Aefopi veftigia pone fecutus
Phaedrus ab innumera labe levatus ovat.
Gratius arma canens venantum, Mufaque debet
Plurima BURMANNO Nemefiana fuo.
Ecloga Calpurni lima digniffima PETRI
Nunc etiam cultu tota decente nitet.
Et, quae narrat iter, fuaviffima Mufa Rutilî,
Materiamque potens quîs medicina dedit.
Quaeque fui mores, Romana Poëtria, fecli
Devovet, & legem, dire tyranne, tuam.
Et, qui bella fonat plus quam civilia, vates,
An magis hiftoricus? fed tamen ore potens.
Quinctiliane nites mage pura voce, magifque
Eloquio, PETRO te poliente, vales.

Arbiter, ingenio dictisque replete venustis,
  Reddere quot vitam non cupiere tibi?
Tu reddis, docta, Burmanne, favente caterva,
  Instruit hinc mundum quae bene gnava suum.
Historiam illustrans Latii Velleius, amicam
  Furtivo Petri tempore sensit opem.
Fulgura dum loquitur, Burmanni cura, Tonantis
  Cecropia retinet pectora docta dape.
Ausonii cultor sibi Vectigalia juris
  Vindicat, & cupido lumine lustrat opus.
Sed vos, quos rapiunt facundae flumina linguae,
  Vos juvat ingenium suadaque culta Viri:
Dum quatit ingenuo cathedras & pulpita risu
  Immiscens lepidis seria multa jocis.
Sed tamen in primis tua dos, Vir magne, Poësis,
  Illa tibi vitam debet & omne decus.
Utque nihil cedas celebri, Burmanne, Magistro,
  Graevius hac debet cedere laude tibi,
Parnasi videor consistere rupe, canorum
  Pieridum videor laetus inire nemus.
Vel duxisse tuas, purissima Castalis, undas,
  Cum Burmanna tenet pectora nostra chelys.
Eloquar an sileam! te nobis, magne Poëta,
  Lauriferum ad Pindum saepe fuisse ducem.

Ah

Ah pudet, & celebres laudes tenuaſſe veremur,
  Dedecorique Viro Muſa futura mea eſt.
Sit tamen illa rudis nec tanto nomine digna,
  Illa tamen grata eſt, PETRE, tuique memor.
Nec pia committit, lacrimis quin uvida veſtros
  Continuis cineres oſſaque lecta riget.
Nam ſi, qui memoret tibi convenientia, ſolus
  Dignus erit carmen fundere, nullus erit.

GERARDUS SCHRÓDER.

EPICEDION
IN OBITUM
VIRI CELEBERRIMI
PETRI BURMANNI,
PATRUI DESIDERATISSIMI,
DEFUNCTI LEIDAE D. XXXI. MARTII.
cIↄ Iↄ cc xli.

TEmpus ad hoc vernos Mufis facravimus annos,
Et dedimus Clariis otia laeta choris.
Atque alacres bijugi tentavimus ardua Pindi,
Laurus ubi umbrofum plurima reddit iter.
Et mihi nefcio quid promittens lumine blando
Arcitenens nutu figna fecunda tulit.
Aonidefque ipfae nitentem fcandere vifae
Auxiliatrici faepe levare manu.

At

At mihi jam nullus ſtimulat praecordia Paean,
  Nullus agit flatu pectora mota Deus.
Mens hebet, & Patrui percuſſum funeris ictu,
  Si qua fuit, ſolitum deſerit artis opus.
Lingua riget, cui nulla ſitis Permeſſidos undae,
  Et ſtupet in tanto vulnere pectus iners.
Da veniam, quiſquis miraris, carmine nullo
  Conſcia me fletus verba dediſſe pii;
Cumque tot officium praeſtent ferale Poëtae,
  Me ſolum ad Patrui buſta tacere mei.
Indomito, fateor, ſuccumbit Muſa dolori,
  Mutaque, dum manes tentat adire, ſilet.
Saucia in extremo quaerit ſolamina luctu,
  Quodque canat, nullis invenit aegra modis.
Reprimit & queſtus, confuſaque verba loquentem
  Deficiunt, vocem ſtrangulat ipſe dolor.
Talis narratur quondam Pataraeus Apollo
  Ad tumulum Inachii conticuiſſe Lini.
Orphea ſic poſitis ſine cantu ad Strymona plectris
  Funere in Eurydices obſtupuiſſe ferunt.
Tuque adeo ignoſcas, inſtar mihi numinis umbra,
  Si quid adhuc Petri fas meminiſſe tui;
Manibus inferias pietas quod tardior offert
  Miſſa quidem ſero munera, miſſa tamen.

Officium ſi lenta pium ceſſavit, & udo
A lacrimis leſſu non comitata rogum eſt;
Parce precor, tacitis quod adhuc ſine teſte querelis
Solaque deflevit propria damna ſibi.
Parce precor, pietas non defuit, ora recenti,
Dî mihi ſint teſtes! vulnere preſſa ſilent.
Pieridas teſtor nequidquam in vota vocatas,
Te moriente, meos deſtituiſſe lares.
Ter mihi ſumta chelys, digitis ter ſumta relapſa eſt,
Dextra ter invitum ſollicitavit ebur.
Te ſine Corycii penetralia clauſa receſſus,
Orgia Phoebaei te ſine muta chori.
Te ſine dedidici placitam modo carminis artem,
Potus Hyanteae te ſine ſordet aquae.
Ah Patrue! ah noſtrae praeſens modo cura juventae,
Hactenus & ſtudiis Dux mihi certus, ubi es?
Quid mihi nunc animi, ſed ſenſum animumque dolenti
Eripuit fati vis, ſupereſſe putas?
Ex oculis cogor mea cernere gaudia, & omne
Praeſidium Muſis, quod fuit ante, rapi.
Quodque mihi reddent viduato nulla dabuntque
Secla, decus miſero ſuſtulit una dies.
Quo fugis ah carum me, fide Magiſter, alumnum,
Deſtituis Petrum nec rediture tuum?

Quem-

Quemque manu a tenero formasti sedulus ungue,
Discipulo solitam ferre negabis opem?
Tu puerum, primis mihi cum Pater optimus annis
Intempestivo funere raptus erat;
Cum rude praeclaras esset mihi pectus ad artes,
Dignatus tectis adseruisse tuis.
Primus inexperto docuisti tramite gressum,
Suspensumque sacro ponere calle pedem.
Et tremulis citharam digitis pulsare sonoram,
Plectraque jam tenera sumere docta manu.
Teque modum praebente, rudes deducere versus,
Fingere & Ausonios, te praeeunte, modos.
Tu juvenem ad Clariae duxisti Phocidos antrum,
Et quo tu solitus fonte bibisse, dabas.
Auspiciis animosa tuis, fidentior ire
Coepit, & Aonium visere Musa nemus.
Per te vervecum nugas ridere canoras,
Et frugem abjecta glande probare bonam;
Per te divinos mirari edocta poëtas,
Anseris & rauci spernere murmur iners;
Et didicit niveis aures adsuescere Cycnis,
Quale canunt ripis, unda Caystra, tuis.
Foedave limosa quid Rana palude coaxet,
Stridulaque ingrata voce Cicada strepat.

Dirus

Dirus ab arguta quid distet aëdone bubo,
  Firmasti exemplo, magne poëta, tuo.
Tu Latiae Pithûs mihi pectora rore rigasti,
  Oraque Cecropii nectare foeta thymi.
Quid variae gentis, genuinis eruta chartis,
  Temporis & prisci noscere fata juvet;
Tu mihi veridica monstrasti pandere lingua,
  Historicam patriae nec violare fidem.
Mox etiam Critices reserasti templa sagacis,
  Templa sed a vulgo non temeranda rudi.
Quamque viam Heinsiades Gronoviadesque secuti,
  Graevia reclusit quam tibi dextra prius;
Semitaque, Heroum qua tendere sueta propago,
  Ducat ut ad verae regia laudis iter.
Devia sed fatui stolida de plebe magistri
  Tesqua parum fausto quae tenuere gradu;
Te memini ignarum monitu docuisse severo,
  Et juveni cauta saepe notasse manu.
Si quid in his igitur profecimus, aut mihi fama
  Carminibus veniet quantulacumque, tuum est.
Haec grata debere tibi nos mente fatemur,
  Et curae acceptum, Petre, referre tuae.
Nec memorem illorum tangent oblivia sensum,
  Vel si Lethaeum cogar adire lacum.

Sed

Sed mihi quid poſthac te, Patrue, fiet ademto,
  Quis mihi, fortunam qui tueatur, erit?
Tene mihi aeternum, ten', Patrue magne, carendum eſt,
  Nec dabitur monitis conſiliiſque frui?
Quanta dehinc humeris incumbet ſarcina noſtris,
  Res mihi jam proprio Marte gerenda venit.
Quisve animos addet veſtra nunc morte labantes,
  Fluctuat in caeco noſtra carina vado:
Tiphy, quid in medio jactatam flumine linquis,
  Deſeris infirmam quid, Palinure, ratem?
Aequore cui ſemper dubio Cynoſura fuiſti,
  Praecipiti neſcit credere vela freto.
Sola ſed a vigili poſthac Rectore relicta
  In tumido errabit, turbine quaſſa, mari.
Sed bene! quod totum te non mihi, Patrue, raptum
  Abſtulerint meritis Fata maligna tuis.
Ingenii monumenta tui poſt funera durant,
  Scripta nec aeterna Taenara nocte premunt.
Vivis enim his ſero poſt fata ſuperſtes in aevo,
  Styx nihil in chartas invida juris habet.
Quod licet, haec pro te venerabimur, haec mihi ſemper
  Exemplo ſubdent calcar ad alta tuo.
Phoebe pater, ſi quid poſthac tua cura feremur,
  Da mihi ad hanc curſum poſſe tenere Pharon.

Da precor, ut claro Patrui ſim nomine dignus,
Et ſequar egregii facta imitanda viri.
Fac colat innumeros pubes ſtudioſa labores,
Seraque poſteritas carmina culta legat.
Fac ſimiles ceſſent numquam, Latoïe, Myſtae
Bellerophontei pandere ſacra jugi.
Sed procul a Pindo Baviorum craſſa propago
Exulet, & templis turba profana tuis.
Quod ſupereſt, quanta colui te, Patrue, vivum,
Filius ut Patrem debet amare, fide.
Semper honoratum memori ſic pectore nomen,
Inter mortales dum numerabor, erit.
Nec patiar caecis damnari ſcripta tenebris,
Jam bene de domini funere rapta ſui.
Poſcit opem medicam divinae Aeneïdos auctor,
Nam labor hic dextrae deficientis erat.
Poſcit idem, placida cui favit Honorius aure,
Ille Paraetonii fama poëta ſoli.
Haec & plura manu vigilaci condita chartis,
Si faveat votis aequus Apollo meis;
Colligere, & Muſis ſacrare adnitar, & inſtar
Naufragii tabulas adſeruiſſe tui.
Quidquid at eximiis ſemper comes aemula factis
Invidia obſcoeno rodere dente velit,

Ma-

Manibus a ſacris liventia tela retundam,
  Tela tuum quondam ſueta ferire caput.
Ut pecus Arcadicum exanimem calcare Leonem,
  Quem metuit vivum laedere poſſe, ſolet.
Lucifugae erumpent tectis ſic forte latebris,
  Atque umbram infeſto dente vel ungue petent.
Sed quicumque tuis inſultet manibus hoſtis,
  Sive quis occultus, ſeu quis apertus erit;
Juſta mihi vindex Pietas dabit arma, latrantum
  Inproba quae valeant conprimere ora canum.
Graculus & ſi quis, Pavonis nomine turgens,
  Sorde ſua cineres foedet & oſſa tuos.
Sentiet ultrices in tergum flagra Camenas
  Sponte laceſſita mille parare manu.

PETRUS BURMANNUS

JUNIOR.

INDEX

IN

PETRI BURMANNI

POËMATA.

LIBER PRIMUS.

Qui complectitur carmina publice pro concione dicta.

LIBER SECUNDUS.

In quo Epithalamia.

VII.

I N D E X.

LIBER TERTIUS.

In quo Funebria.

LIBER QUARTUS.

In quo Miscellanea.

 III. Secu-

I N D E X.

XXIX.

I N D E X.

EPI-

INDEX.

EPICEDIA IN OBITUM PETRI BURMANNI.

FINIS.

Errata operarum ſic corrigenda.

Pag. 2. vers. 15. calumina. leg. cacumina.

18. - - 11. labore. leg. labori.

101. - - 6. ope que. leg. opemque.

144. - - 15. ſi Dī. leg. ſic.

145. - - 8. *pro reditu Belgica vota facis.* omiſſa fuit diſtinctio, *pro reditu, Belgica, vota facis.*

190. - - 7. MDCCCVIII. l. MDCCVIII.

195. - - 11. ſacram. l. ſacrum.

225. - - 2. horea. l. horrea.

241. - - 14. anguineo. ſcrib. anguino.

244. - - 17. duplice. l. duplici.

245. - - 15. aſſella. l. aſella.

303. - - 3. expes. l. expers.

312. - - 10. & 13. Lycaei. ſcr. Lycei.

316. - - 19. Smyrnacis. l. Smyrnaeis.

318. - - 5. diſtinctio tollenda, *divum duriſſima pectora cultu,*

322. - - 11. caput. l. capit.

328. v. ult. alterna. l. alterno.

